

2020

เพลงมอญบ้านจรรยาญาติ

ติณณภพ ถนอมธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Part of the [Music Commons](#)

Recommended Citation

ถนอมธรรม, ติณณภพ, "เพลงมอญบ้านจรรยาญาติ" (2020). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 4250.

<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/4250>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

เพลงมอญบ้านจรรย์นาญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PHLENG MON BAN CHANYANATYA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Thai Music

Department of Music

FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	เพลงมอญบ้านจรรย์นาญ์
โดย	นายดิณณภพ ถนอมธรรม
สาขาวิชา	ดุริยางค์ไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทระ คมขำ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทระ คมขำ)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชำคม พรประเสริฐ)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิทร์ เผ่าสวัสดิ์)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน)	

ดิฉันทภาพ ถนอมธรรม : เพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์. (PHLENG MON BAN
CHANYANATYA) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.ภัทระ คมขำ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามูลบพที่เกี่ยวกับเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ และ
ศึกษาเอกลักษณ์ของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า
ตระกูลจรรย์นาฎย์นับทายาทได้ 3 รุ่น 1. ครูเพชร จรรย์นาฎย์ 2. ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ 3. ครู
พิทักษ์ จรรย์นาฎย์ เป็นการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นภายในสำนักและสู่สังคมดนตรีไทยโดยกว้างโดย
วิธีการถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ วงปี่พาทย์มอญเกิดขึ้นโดยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ เครื่องมอญชุดแรก
ที่สร้างคือ ซ้องมอญจากร้านตุ๊กตาไทย ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ เป็นผู้ประพันธ์เพลงมอญมีทั้งหมด 7
เพลง ได้แก่ เพลงมอญมอญเรือ เพลงสองกุมาร เพลงเขมรยวน เพลงพม่ารำชวาน เพลงม่านมงคล
เพลงเร็วดาวกระจาย และ เพลงเร็วมะลิวัลย์ เอกลักษณ์ของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ พบว่ามี
รูปแบบโครงสร้างคล้ายเพลงเถา อนึ่งพบการประพันธ์หน้าทับตะโพนมอญที่ไว้ใช้สำหรับเพลงเขมร
ยวนโดยเฉพาะ พบบันไดเสียงทั้งหมด 4 บันไดเสียงคือ บันไดเสียงเพียงออบน กลาง ซวา และ
เพียงออล่าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา ดุริยางค์ไทย
ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6186742035 : MAJOR THAI MUSIC

KEYWORD: Piphat Mon Chanyanatya pattern

Tinnapop Thanomtham : PHLENG MON BAN CHANYANATYA. Advisor: Assoc.
Prof. Pattara Komkum, D.F.A.

This research aims to study Phleng Mon Ban Chanyanatya qualitative research methods were employed. The research findings reveal that there are three generations in Chanyanatya Family as followings : Master Petch Chanyanatya ; Master Paitoon Chanyanatya ; Master Pitak Chanyanatya. The musical transmission has continuously proceeded from generation to generation within Ban Chanyanatya and widely conveyed to Thai musical society by oral tradition. The Piphat Mon Ensemble was set up by Master Paitoon Chanyanatya who composed all seven Phleng Mon as followings ; Phleng Mon Mob Rua, Phleng Song Kumarn, Phleng Khamer Yuan, Phleng Phama Rum Kwan, Phleng Man Mongkol, Phleng Rew Daokrajai and Phleng Rew Maliwan. The identities of Phleng Mon Ban Chanyanatya are found that its pattern seems like Phleng Thao and the composition of Na Tub Tapone Mon is particularly maintained in Phleng Khamer Yuan. Four scales are found such as Phiang Or Bon, Klang, Java and Phiang Or Lang.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Thai Music

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือ สนับสนุนให้แก่ผู้วิจัย ทั้งให้ความรู้ ด้านข้อมูลต่าง ๆ คำแนะนำ ตลอดจนให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์กับผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี รวมถึงเป็นแรงผลักดันสำคัญในการจัดทำและมีอุปการคุณอย่างมากมายดังนี้

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ รองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บินทสันต์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรระ คมขำ รองศาสตราจารย์ ดร.ขำคม พรประสิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวัตี ภูชฎาภิรมย์ รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร เผ่าสวัสดิ์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ในระดับมหาบัณฑิตแก่ข้าพเจ้า

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรระ คมขำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง ความเข้าใจ และตรวจทานแก้ไขข้อมูลในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์แก่การศึกษาต่อไป

กราบขอบพระคุณอาจารย์พิทักษ์ จรรย์นาฎย์ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเพลงมอญของบ้านจรรย์นาฎย์ ทั้งทำนองเพลง ประวัติ และข้อมูลที่สำคัญต่าง ๆ ให้แก่ข้าพเจ้า ทั้งยังให้คำชี้แนะในการทำงาน จนบรรลุวัตถุประสงค์ในวิทยานิพนธ์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และเป็นประโยชน์สูงสุดแก่วงการดนตรีไทย

กราบขอบพระคุณทายาทผู้สืบทอดเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลสัมภาษณ์ให้แก่ อาจารย์อุทิศ จรรย์นาฎย์ อาจารย์ไพรัตน์ จรรย์นาฎย์ อาจารย์พรทิพย์ จรรย์นาฎย์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณนางสาวอัญญาภักดิ์ แสงเทียน นายพิระพล ปลิวมา และเพื่อน ๆ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ภาคนอกเวลาราชการ รุ่นที่ 18 ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และสนับสนุนในเรื่องข้อมูลต่าง ๆ มาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ซึ่งให้โอกาสแก่ข้าพเจ้าได้เข้ามาศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมาจนประสบความสำเร็จในชีวิต ขอมอบประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่วงการดนตรีไทย และผู้ที่สนใจดนตรีไทยทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	ง
กิตติกรรมประกาศ.....จ	จ
สารบัญ.....ฉ	ฉ
สารบัญภาพ.....ฌ	ฌ
บทที่ 1.....1	1
บทนำ.....1	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1	1
1.2 วัตถุประสงค์.....4	4
1.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....4	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....5	5
1.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....5	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....9	9
บทที่ 2.....10	10
มูลบทที่เกี่ยวข้องกับวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์.....10	10
2.1 มูลบทที่เกี่ยวข้องกับบ้านจรรย์นาฎย์.....10	10
2.1.1 ประวัติความเป็นมาของบ้านจรรย์นาฎย์.....10	10
2.1.2 บุคคลสำคัญของบ้านจรรย์นาฎย์.....11	11
2.1.3 การเรียนและการต่อเพลงของบ้านจรรย์นาฎย์.....19	19
2.2 มูลบทที่เกี่ยวข้องกับวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์.....21	21
2.2.1 ประวัติความเป็นมาของวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์.....21	21

2.2.2 เครื่องเป่าพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์.....	22
2.3 เพลงมอญ.....	32
2.3.1 เพลงมอญและเพลงไทยสำเนียงมอญ.....	32
2.3.2 เพลงเป่าพาทย์มอญที่มีมาแต่โบราณและนำมาใช้บรรเลงอยู่ในปัจจุบัน.....	33
2.3.3 เพลงมอญในงานมงคล.....	33
2.3.4 เพลงประโคมและเพลงบรรเลงในงานศพ.....	34
2.3.5 เพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์.....	34
2.3.6 ลักษณะพิเศษของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์.....	37
บทที่ 3.....	41
วงเป่าพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์ (คณะลูกครูไพฑูริย์ จรรย์นาฎย์).....	41
3.1 ประวัติวงเป่าพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์ (คณะลูกครูไพฑูริย์ จรรย์นาฎย์).....	41
3.2 ประวัติสมาชิกในวงเป่าพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์ (คณะลูกครูไพฑูริย์ จรรย์นาฎย์).....	44
3.3 ผลงานการประพันธ์เพลงของบ้านจรรย์นาฎย์.....	55
3.4 การรับงานและการบริการสังคมของวงเป่าพาทย์มอญ (คณะลูกครูไพฑูริย์ จรรย์นาฎย์).....	59
บทที่ 4.....	65
เอกลักษณ์ของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์.....	65
4.1 ประวัติความเป็นมาของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์.....	65
4.2 สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต.....	66
4.3. การวิเคราะห์.....	68
4.3.1 สังคีตลักษณ์.....	68
4.3.2 จังหวะ.....	106
4.3.4 บันไดเสียง.....	111
4.4 สรุป.....	150
บทที่ 5.....	151

บทสรุปและข้อเสนอแนะ	151
5.1 บทสรุป.....	151
5.2 ข้อเสนอแนะ	152
บรรณานุกรม	153
ภาคผนวก	154
ทำนองหลักเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์	155
เพลงมอญมอบเรือ	155
เพลงเขมรยวน	163
เพลงสองกุมาร.....	169
เพลงพม่ารำชวาน	172
เพลงม่านมงคล	184
เพลงเรือดาวกระจาย	189
เพลงเรือมะลิวัลย์	190
ประวัติผู้เขียน	192

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 บ้านครูเพชร จรรย์นาฎย์	11
ภาพที่ 2 ครูเพชร จรรย์นาฎย์	11
ภาพที่ 3 ลายพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช ประทาน นามสกุล “จรรย์นาฎย์”	13
ภาพที่ 4 นางปริก (ภรรยาครูเพชร จรรย์นาฎย์)	14
ภาพที่ 5 ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์	16
ภาพที่ 6 บ้านของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ (บ้านวัดจอมเกษ).....	19
ภาพที่ 7 หน้าพระห้องมอญที่สร้างจากร้านตุ๊กตาไทย	24
ภาพที่ 8 ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์กับห้องมอญจากร้านตุ๊กตาไทย	24
ภาพที่ 9 ตะโพนมอญ เครื่องเก่าสมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์.....	25
ภาพที่ 10 คอกเปิงมาง เครื่องเก่าสมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์.....	25
ภาพที่ 11 เครื่องดนตรีเครื่องเก่า บ้านครูเพชร จรรย์นาฎย์ บ้านเหนือวัดสามวิหาร	26
ภาพที่ 12 กระจิ่งโหม่ง บ้านครูเพชร จรรย์นาฎย์ บ้านเหนือวัดสามวิหาร.....	26
ภาพที่ 13 รางระนาดเอกไม้สักปิดทองเก่าที่ครูไพฑูรย์และลูกศิษย์สร้างขึ้น	27
ภาพที่ 14 รางระนาดทุ้มไม้สักปิดทองเก่าที่ครูไพฑูรย์และลูกศิษย์สร้างขึ้น และรางระนาดทุ้มมโหรี สมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์.....	27
ภาพที่ 15 รางระนาดเอกไม้มะริดและรางระนาดเอกมโหรีสมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์	28
ภาพที่ 16 รางระนาดเอกเหล็กปิดทองสมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์	28
ภาพที่ 17 ซ้องวงใหญ่ ยูโฟเนี่ยมและกลองทัดสมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์	29
ภาพที่ 18 ซ้องวงใหญ่ และซ้องวงเล็กสมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ปัจจุบันยังคงไว้สำหรับต่อเพลง ..	29
ภาพที่ 19 ซ้องวงใหญ่มอญไว้สำหรับต่อเพลง	30
ภาพที่ 20 เครื่องเป่าพาทย์ไทย บ้านวัดจอมเกษ.....	30

ภาพที่ 21 เครื่องดนตรีสำหรับใช้งานปัจจุบัน บ้านวัดจอมเกษ	31
ภาพที่ 22 วงปี่พาทย์มอญคณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์	40
ภาพที่ 23 ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์กำลังบรรเลงระนาดทุ้ม	43
ภาพที่ 24 วงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์	44
ภาพที่ 25 ครูอุทิศ จรรย์นาฎย์	45
ภาพที่ 26 วงปี่พาทย์คณะลูกครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์	46
ภาพที่ 27 นางเยาวรักษ์ ศรีช่วงโชติ	47
ภาพที่ 28 นายไพรัตน์ จรรย์นาฎย์	49
ภาพที่ 29 นายนพเก้า จรรย์นาฎย์	50
ภาพที่ 30 นายมรกต จรรย์นาฎย์	51
ภาพที่ 31 จำเอกพรทิพย์ จรรย์นาฎย์	52
ภาพที่ 32 เด็กชายณัฐนัน จรรย์นาฎย์ กำลังบรรเลงฆ้องมอญกับวงลูกครูไพฑูรย์	53
ภาพที่ 33 นางสาวบุษราคัม จรรย์นาฎย์	54
ภาพที่ 34 วงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์กำลังบรรเลงปี่พาทย์	60
ภาพที่ 35 ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์บรรเลงระนาดทุ้มประกอบพิธีไหว้ครู	60
ภาพที่ 36 วงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ กำลังบรรเลงปี่พาทย์มอญในงานอวมงคล	61
ภาพที่ 37 ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์บรรเลงปี่ชวาในวงนางหงส์ประกอบพิธีอวมงคล	61
ภาพที่ 38 ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์บรรเลงปี่ชวาประกอบการแห่ศพขึ้นสู่เมรุ	62
ภาพที่ 39 วงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ กำลังบรรเลงปี่พาทย์ผสมเครื่องสายในงานมงคล	62
ภาพที่ 40 นายพิทักษ์นำวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ช่วยงานสมรส	63
ภาพที่ 41 นายพิทักษ์นำวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์	64
ภาพที่ 42 สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ตฆ้องมอญ	67

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อดีตชาวมอญได้มีการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานยังประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครองของสมัยนั้น ทำให้มีชาวมอญอาศัยอยู่ในประเทศไทยมาเป็นเวลาช้านาน ชาวไทยและชาวมอญได้อาศัยอยู่ร่วมกันในประเทศไทย จึงทำให้คนไทยได้มีโอกาสรับวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของชาวมอญ หนึ่งในนั้นคือปี่พาทย์มอญ ปี่พาทย์มอญในประเทศไทยได้รับความนิยมอย่างมาก เนื่องจากวัฒนธรรมของชาวมอญได้ผสมผสานกับวัฒนธรรมของชาวไทย ปี่พาทย์มอญได้มีบทบาทในวิถีชีวิตของชาวไทยไม่ว่าจะเป็นงานศพ งานทำบุญบ้าน หรือพิธีกรรมต่าง ๆ เครื่องดนตรีของวงปี่พาทย์มอญในปัจจุบันยังได้มีการผสมผสานกันระหว่างเครื่องดนตรีมอญและเครื่องดนตรีไทยเข้าด้วยกัน จนเกิดความเหมาะสมและไพเราะในการบรรเลงเพลงต่าง ๆ

เพลงมอญมีการพัฒนารูปแบบให้มีความละเอียดและซับซ้อนขึ้นตามความเจริญของสังคมและวัฒนธรรม จะเห็นได้ว่าปี่พาทย์มอญนั้นมีเพลงที่อยู่ในพิธีสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ งานทำบุญเลี้ยงพระ งานศพ งานทำบุญเลี้ยงพระจะใช้เพลง เช่น เพลงรับพระ เพลงจุดเทียน เพลงชุดพระฉันท์ และงานศพจะใช้เพลง เช่น เพลงประจำวัด เพลงเชิญ เพลงประจำบ้าน อีกทั้งยังมีเพลงที่ใช้สำหรับการประกอบ เช่น เพลงย่ำเที่ยง เพลงย่ำรุ่ง เป็นต้น เพลงมอญยังมีบทบาทกับการประกอบการแสดงนาฏศิลป์มอญ ได้แก่ การแสดงพิธีราสามถาด พิธีรำผี พิธีรำเจ้า เพลงที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงส่วนใหญ่จะใช้เพลง ดังนี้ เพลงเชิญ เพลงถวายเครื่องเช่นไหว้ เพลงรำดาบ เพลงรำใบไม้ เพลงหาบกล้วย เพลงถ่อเรือ เพลงชนไก่ เพลงทุ่มมะพร้าว เพลงคล้องช้าง และเพลงรำมวย เป็นต้น โครงสร้างของเพลงมอญประกอบไปด้วยเพลงที่มีอัตราสองชั้นและต่อด้วยเพลงเร็ว โดยมีหน้าทับตะโพนมอญคอยกำกับทำนองเพลง และยังมีเพลงมอญที่มีหน้าทับควบคุมโดยเฉพาะได้แก่ เพลงประจำบ้าน เพลงประจำวัด เพลงย่ำคำ เพลงย่ำเที่ยง เป็นต้น อีกทั้งยังมีความเป็นเอกลักษณ์ของระเบียบวิธีการบรรเลงเพลงมอญ เช่น การขึ้นเพลงด้วยฆ้องมอญ ได้แก่ เพลงมอญสองชั้นหรือเพลงเร็ว การขึ้นเพลงด้วยตะโพนมักพบในเพลงประกอบ เช่น เพลงประจำวัด เพลงประจำบ้าน เป็นต้น ความเป็นมาของปี่พาทย์มอญทำให้นักดนตรีไทยมีความสนใจในด้านการบรรเลงเพลงมอญ ครูบาอาจารย์ผู้มีความสามารถจึงได้แต่งเพลงมอญ

เป็นเพลงประจำสำนักเพื่อเอาไว้ใช้ในวงของตน เพลงมอญที่เกิดขึ้นใหม่จากการประพันธ์ของครูดนตรีไทยนั้นเกิดขึ้นจากการล้อเลียนสำเนียงภาษาของเพลงมอญ ดึงเอาประโยค วรรคเพลง หรือลักษณะการเคลื่อนเสียงของเพลงมอญดั้งเดิมมาเป็นต้นแบบ ทั้งนี้อาจจะนำเพลงไทยที่มีโครงสร้างแบบเพลงไทย นำมาล้อสำเนียงโดยอาศัยลูกตกเดิมของเพลงนั้น ๆ หรือประพันธ์ขึ้นมาใหม่ทั้งหมด เช่น เพลงกระต่ายเต้น เพลงดาวกระจ่าง เพลงมอญเจ้าทวย เพลงด้อมค้าย เพลงกรงทอง เพลงพญาสิงหาว เพลงช่อลูกหว้า เพลงมอญดูดาว เพลงพม่าเล็ก เพลงเงี้ยวเดินทัพ เพลงเงี้ยวเวียงจันทร์ เพลงม่านมงคล เพลงช่อพุ่มเรียง เพลงช้างประสานงามมอญ เป็นต้น สำนักดนตรีไทยต่างได้มีการฝึกหัดปีพาทย์มอญตลอดจนไปถึงการแต่งเพลงมอญเป็นเพลงประจำของแต่ละสำนัก เช่น สำนักบ้านพาทย์โกศล สำนักบ้านบาตร และสำนักบ้านจรรย์นาฎย์ เป็นต้น (วิระ พันธุ์เสือ, 2558: 97)

สำนักบ้านจรรย์นาฎย์ถือเป็นสำนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงอย่างมากโดยผู้เริ่มก่อตั้งคือ ครูเพชร จรรย์นาฎย์ เดิมชื่อ นุช เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2414 บิดาชื่อ ม่วง มารดาชื่อ จีต เกิดที่ย่านฝั่งธนบุรี (แถวเขตบางกอกน้อย) ได้ศึกษาดนตรีกับครูช้อย สุนทรวาทีน เป็นบุตรของครูทั้ง สุนทรวาทีน ครูดนตรีที่มีชื่อเสียงในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช พระอนุชาในรัชกาลที่ 5 ทรงเริ่มก่อตั้งวงดนตรีส่วนพระองค์ขึ้นที่วังบูรพาภิรมย์ ทรงเสาะหานักดนตรีที่มีฝีมือดีมาประจำหลายคน แต่ก็หาที่ถูกพระทัยของพระองค์ไม่ได้ จึงมีรับสั่งให้พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ไปเสาะหานักระนาดมาถวาย ก่อนที่พระยาประสานดุริยศัพท์ จะนำนายนุชไปถวายนั้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ ทรงพระสุบินว่าได้เพชรเม็ดงาม เมื่อพระยาประสานดุริยศัพท์นำนายนุชเข้าเฝ้า จนได้เห็นถึงฝีมือในการบรรเลงระนาดเอก ทำให้เป็นที่ถูกพระทัยอย่างมาก ท่านจึงประทานชื่อใหม่ว่า “เพชร” ครูเพชรได้รับแต่งตั้งให้เป็นมหาดเล็กวงปีพาทย์ของวังบูรพาภิรมย์ในสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช พระอนุชาในรัชกาลที่ 5 ในขณะที่ครูเพชรถวายงานอยู่ในวังบูรพาภิรมย์ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช พระอนุชาในรัชกาลที่ 5 ได้ประทานนามสกุล “จรรย์นาฎย์” ให้แก่นายเพชร (กฤษพร พงษ์แดง, 2560: 34)

หลังจากครูเพชรออกจากวัง ครูเพชรได้ย้ายถิ่นฐานและตั้งสำนักดนตรีอยู่ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยความรู้ความสามารถของครูเพชรเป็นที่ประจักษ์และเป็นทีกล่าวขานทำให้มีนักดนตรีที่มีชื่อเสียงได้เข้ามาศึกษาร่ำเรียนดนตรีกับสำนักบ้านจรรยาญาติ อาทิเช่น ครูบุญยงค์ เกตุคง (ศิลปินแห่งชาติ) ครูบุญยัง เกตุคง (ศิลปินแห่งชาติ) ครูสำราญ เกิดผล (ศิลปินแห่งชาติ) ครูล้วน ดนตรี ครูถวิล อรรถกฤษณ์ และอีกหลายท่าน ด้านการประพันธ์เพลงสำนักบ้านจรรยาญาติมีเพลงซึ่งเป็นเอกลักษณ์ด้วยกันทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นเพลงเถา เพลงเดี่ยว เพลงทยอย เพลงเรื่อง เพลงโหมโรง เพลงเสภา และเพลงมอญ เมื่อความนิยมของปีพาทย์มอญเข้ามาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงทำให้วงปีพาทย์ต่าง ๆ ฝึกหัดปีพาทย์มอญและนำมาใช้ในวง โดยวงปีพาทย์สำนักบ้านจรรยาญาตินำวงปีพาทย์มอญเข้าใช้ในการงานบรรเลงต่าง ๆ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นสำนักแรก โดยมีครูไพฑูรย์ จรรยาญาติ ซึ่งเป็นบุตรของครูเพชร จรรยาญาติ เป็นผู้ก่อตั้งวงปีพาทย์มอญ

ครูพิทักษ์ จรรยาญาติ ซึ่งเป็นบุตรของครูไพฑูรย์ จรรยาญาติ ได้กรุณาให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเพลงมอญบ้านจรรยาญาติไว้ว่า

เพลงมอญของที่บ้านเราก็ดีเพลงตามพิธีการเหมือนกับวงอื่น ๆ เช่น เพลงประจำวัด เพลงประจำบ้าน แต่เพลงที่ใช้สำหรับบรรเลงที่บ้านจะใช้เพลงที่ทางบ้านแต่งขึ้นมาใหม่ เพลงที่บ้านจะยึดหลักของเพลงไทยสำเนียงมอญมาแต่ง เช่น เพลงสองกุมาร พม่ารำชวาน ม่านมงคล มอญมอญเรือทางบ้านจรรยาญาติ เป็นต้น และยังมีการเล่นเพลงไทยสำเนียงมอญซึ่งเป็นทางเพลงของที่บ้านจรรยาญาตินำมาออกต่อจากเพลงประจำบ้านอย่างเพลงพราหมณ์ดีดน้ำเต้าสำเนียงมอญ ประพันธ์โดยครูเพชร จรรยาญาติ เพลงบางเพลงของที่บ้านมีหน้าทับตะโพนมอญเฉพาะ เช่น เพลงเขมรยวน ทางบ้านจรรยาญาติ สมัยก่อนตอนเด็กที่ผมจำความได้พ่อหรือครูไพฑูรย์ จรรยาญาติ แต่งเพลงเสรีจก็เรียกผมและพี่ ๆ น้อง ๆ ไปต่อทันที และปัจจุบันก็ยังคงรักษาอนุรักษ์ เพลงมอญที่เป็นเอกลักษณ์ของสำนักเอาไว้แต่ยังไม่มีใครที่จะรับสืบทอด (พิทักษ์ จรรยาญาติ, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2563)

ปัจจุบันเพลงมอญสำนักบ้านจรรยาญาติยังคงอยู่กับทายาทรุ่นที่ 3 หรือที่ผู้รู้จักกันในนามวงปีพาทย์มอญคณะลูกครูไพฑูรย์ จรรยาญาติ ซึ่งมีครูพิทักษ์ จรรยาญาติเป็นผู้ควบคุมวง ครูพิทักษ์ จรรยาญาติยังได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสืบทอดเพลงมอญไว้ว่า “เพลงที่บ้านก็คงอยู่กับผมและพี่ ๆ น้อง ๆ ซึ่งมีผู้ได้รับการถ่ายทอดค่อนข้างน้อย ผมถ่ายทอดเพลงพม่ารำชวานทางบ้านจรรยาญาติให้กับ

นายวิเชียร เกิดผลแห่งบ้านพาทย์รัตน์นอกจากนั้นก็ยังไม่ได้ถ่ายทอดใคร” (พิทักษ์ จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพลงมอญของบ้านจรรย์นาฎย์ โดยมุ่งเน้นถึงเอกลักษณ์ความเป็นบ้านจรรย์นาฎย์เพื่อบันทึกเป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับเพลงมอญ บ้านจรรย์นาฎย์ให้เป็นหลักฐานทางวิชาการต่อไป ไม่ให้ข้อมูลเรื่องเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์หายไป ตามกาลเวลา และเพื่อเป็นหลักฐานข้อมูลสำหรับผู้สนใจศึกษาเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ หรือผู้ที่ต้องการนำไปต่อยอดงานวิจัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษามูลบทที่เกี่ยวข้องกับเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์
- 1.2.2 เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการลงเก็บข้อมูลภาคสนามโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.3.1 รวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดต่าง ๆ ได้แก่
 - สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร
 - สำนักงานหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา
 - ห้องสมุดดนตรีจิวบางซื่อ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
 - สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ศูนย์รักษาศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
 - สำนักบ้านดนตรีตระกูลจรรย์นาฎย์

1.3.2 สัมภาษณ์บุคคลข้อมูล โดยสัมภาษณ์ทายาทและลูกศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดเพลงมอญของบ้านจรรย์นาฎย์ ได้แก่

- นายพิทักษ์ จรรย์นาฎย์	ผู้ควบคุมวงปี่พาทย์คณะลูกครุฑไพฑูริย์ จรรย์นาฎย์
- นายอุทิศ จรรย์นาฎย์	ข้าราชการบำนาญ
- นายไพรัตน์ จรรย์นาฎย์	ข้าราชการ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
- นายนพแก้ว จรรย์นาฎย์	อาจารย์ประจำ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

- นายมรกต จรรย์นาฎย์ ทายาทประจำวงปี่พาทย์คณะลูกครูปะชวย
จรรย์นาฎย์

- จำเอกพรทิพย์ จรรย์นาฎย์ ทายาทประจำวงปี่พาทย์คณะลูกครูปะชวย
จรรย์นาฎย์

1.3.3 รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผล

1.3.4 รายงานผลการวิจัยและสรุปเสนอแนะ จัดพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทราบมูลบทที่เกี่ยวข้องกับเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์

1.4.2 ทราบเอกลักษณ์ของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์

1.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.5.1 ปี่พาทย์มอญ

1.5.1.1 งานวิจัยเรื่อง การศึกษาวัฒนธรรมดนตรีปี่พาทย์มอญโดย ณรงค์ฤทธิ์ คงปิ่น (2539) งานวิจัยฉบับนี้ ศึกษาถึงประวัติและความเป็นมาของปี่พาทย์มอญ ตลอดทั้งวัฒนธรรมดนตรีมอญรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง ทำการศึกษาวิชาการด้านต่าง ๆ อันเป็นองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมดนตรีของปี่พาทย์มอญที่ก่อร่างสร้างขึ้น เพื่อการก่อเกิดคุณภาพเชิงเสียง อันเป็นผลมาจากแง่มุมเชิงประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา วิทยาแห่งเครื่องดนตรี และดนตรีวิทยา ในสาระของบริบททางดนตรีของไทย ซึ่งผลการวิจัยพบว่าวัฒนธรรมดนตรีมอญมี 3 รูปแบบ คือ มอญร้องไห้ มอญรำ และทะเลมอญ ที่มีความเกี่ยวข้องกับปี่พาทย์มอญ ในแง่ของการผสมผสานวัฒนธรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อกันและนำมาบูรณาการจนเกิดเป็นรูปแบบในการนำเสนอร่วมกัน วัฒนธรรมดนตรีของปี่พาทย์มอญ ส่อเค้าว่าจำเดิมเมื่อปี่พาทย์มอญเริ่มมีบทบาทและสำคัญจนกลายเป็นวงปี่พาทย์รูปแบบหนึ่งของดุริยางคศิลป์ไทยนั้น โบราณจารย์ได้วางรูปแบบวิชาต่าง ๆ อันเป็นองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมดนตรี โดยปรากฏเป็นวัฒนธรรมดนตรี 2 ส่วนประสมกัน คือ วัฒนธรรมดนตรีของมอญแต่โบราณและวัฒนธรรมดนตรีของปี่พาทย์ไทย ซึ่งได้มีวิวัฒนาการโดยลำดับ ปี่พาทย์มอญจึงเป็นรูปแบบงานทางศิลปะที่ถือว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมดนตรีที่สำคัญรูปแบบหนึ่ง

1.5.1.2 หนังสือ ปี่พาทย์มอญ โดย ดร.วีระ พันธุ์เสื่อ พิมพ์เผยแพร่ 2558 (หน้า 84) หนังสือเล่มนี้ได้อธิบายการประสมวงปี่พาทย์มอญไว้ว่า วงปี่พาทย์มอญที่ปรากฏในรูปแบบปัจจุบันนี้ ผู้เขียนเชื่อว่าการประสมวงในรูปแบบนี้ได้ผ่านการจัดองค์ประกอบตามรูปแบบมอญและไทย การสอด

ประธานการเรียงลำดับเครื่องดนตรีในลักษณะนี้ ทำให้มองเห็นถึงวิถีปฏิบัติแบบการประสมวงปี่พาทย์มอญ อย่างเป็นทางการ กล่าวคือปี่พาทย์ไทยนั้นจะประสมวงโดยนำระนาดเอก ระนาดทุ้ม ไว้อำหน้าของวงดนตรี และฆ้องวงใหญ่วางไว้ในตำแหน่งด้านหลังระนาดเอก และฆ้องวงเล็กวางไว้ในตำแหน่งด้านหลังของ ระนาดทุ้ม หากแต่ปี่พาทย์มอญได้คงลักษณะการจัดวงแบบมอญ โดยนำฆ้องมอญวงใหญ่และฆ้องมอญ วงเล็ก ขึ้นวางในตำแหน่งด้านหน้าระนาดเอกและระนาดทุ้ม ซึ่งเช่นเดียวกับการจัดวงปี่พาทย์มอญ ของชาวมอญ ที่นำฆ้องมอญวางหน้าสุดของวงดนตรี

1.5.2 เพลงมอญ

1.5.2.1 วิทยานิพนธ์เรื่อง ระเบียบวิธีการบรรเลงเพลงพระฉันทมอญ โดย ธนาธิป เผ่าพันธุ์ (2549) งานวิจัยฉบับนี้ได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของบ้านดนตรีเสนาะกับบ้านนายชื่น หรือพานิช ตลอดจนวิเคราะห์อัตลักษณ์ของเพลงพระฉันทมอญและรวมไปถึงการศึกษาเปรียบเทียบระเบียบวิธีการ บรรเลงต่าง ๆ ของเพลงพระฉันทมอญทางปทุมธานีและทางปากลัด ซึ่งผลการวิจัยพบว่า บ้านดนตรี เสนาะเป็นสำนักปี่พาทย์มอญที่ได้รับการถ่ายทอดเพลงมอญมาจากบรรพบุรุษชาวมอญ ส่วนบ้านนาย ชื่น หรือพานิช ได้รับการถ่ายทอดเพลงมอญจากบูรพาจารย์ที่มีเชื้อสายชาวมอญ พบว่าไม่มีความ แตกต่างในนัยสำคัญ ในส่วนของอัตลักษณ์ของเพลงพระฉันทมอญทั้ง 2 ทาง พบว่ามีการใช้บันไดเสียง 4 ทาง คือ ทางเพียงออบน เพียงออล่าง ทางนอกและทางขวา ลักษณะของทำนองมีการบรรเลงซ้ำ ทำนองเพลงในท่อนเพลงและระหว่างเพลง เรื่องการเปรียบเทียบระเบียบวิธีการบรรเลงเพลงพระฉันทมอญ พบว่ามี 2 ลักษณะที่เหมือนกัน ได้แก่ ความหมายของเพลง โอกาสที่ใช้ ลูกตกเสียงในวรรคเพลง ส่วน ลักษณะที่แตกต่างกัน คือ จำนวนเพลงที่ใช้ เพลงที่ใช้บรรเลง โดยการดำเนินทำนองของทางปทุมธานี จะมีลักษณะการตีเก็บมากกว่าทางปากลัดซึ่งมีการตีทำนองเพลงห่าง ๆ

1.5.2.2 วิทยานิพนธ์เรื่อง วิเคราะห์ลักษณะของเพลงมอญเกาะเกร็ดในวงปี่พาทย์มอญ คณะแหยมศิลป์ โดย สุจินต์ ศรีนรเศรษฐ์ (2558) งานวิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความ เป็นมาและสถานภาพบทบาทของวงดนตรี ปี่พาทย์มอญคณะแหยมศิลป์ และศึกษาลักษณะของบท เพลงในวงปี่พาทย์มอญคณะแหยมศิลป์ ที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า ครูแหยม รนขาว ได้รับการสืบทอดทางเพลงมอญดั้งเดิม มาจากครูจำปา ซึ่งเป็นครูปี่พาทย์ดั้งเดิมของเกาะเกร็ด เมื่อครูจำปาถึงแก่กรรม ครูแหยมจึงตั้งวงชื่อ วงแหยมศิลป์ โดยรับเครื่องดนตรีของวงครูจำปามาทั้งหมด ต่อมาครูสมจิตต์ รนขาว ซึ่งเป็นบุตรชายก็ได้รับช่วงสืบทอด

วงปีพาทย์มาจากครูแหยม เมื่อครูสมจิตต์ถึงแก่กรรม นางทองทรัพย์ รนขาว (ปัจจุบันถึงแก่กรรม) ผู้เป็นภรรยาและลูก ๆ เป็นผู้รับผิดชอบดูแลวงต่อมา และยังคงยึดแบบแผนการบรรเลงแบบมอญเก่า เครื่องครัด วงดนตรีแหยมศิลป์ จึงมีชื่อเสียงโด่งดังในเกาะเกร็ดเป็นที่รู้จักยอมรับนับถือในฝีมือและ ความเป็นของแท้ในการบรรเลงเพลงมอญที่สมบูรณ์แบบ ได้รับการว่าจ้างให้ไปบรรเลงในงานต่าง ๆ ของทางวัดและทางราชการ

ลักษณะของบทเพลงในวงปีพาทย์มอญคณะแหยมศิลป์ เพลงประจำวัด เพลงประจำบ้าน เพลงเชิญ 2 ชั้น และเพลงพญาลิงขาวที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา พบว่า สังคัตลักษณ์ขอเพลงประจำวัดมี ลักษณะการบรรเลงไม่ซ้ำทำนองเดิมซึ่งมีความแตกต่างกับคณะอื่นที่จะบรรเลงซ้ำในประโยคที่ 9 ส่วน เพลงประจำบ้าน เพลงเชิญ 2 ชั้น และเพลงพญาลิงขาวมีลักษณะสังคัตลักษณ์เหมือนเพลงมอญ ที่บรรเลงทั่วไป ด้านบันไดเสียงของเพลงทั้ง 4 เพลงใช้ 3 บันไดเสียง คือ บันไดเสียงเพียงออล่าง บันได เสียงเพียงอบบน และบันไดเสียงขวา โดยบันไดเสียงเพียงอบบนเป็นบันไดเสียงของทั้ง 4 เพลง การใช้ ชั้นคู่เสียง มีการบรรเลงโดยใช้ชั้นคู่ 2 ถึงชั้นคู่ 11 โดยทั้ง 4 เพลงมีการทำเสียงคู่ 5 (ครูเสนาะ) ด้วย การใช้มือคู่ 4 การตีเสียงประสานคู่ 8 ด้วยมือคู่ 6 และคู่ 7 โดยพบเป็นจำนวนมากที่สุด และมีการทำ เสียงคู่ 3 ซึ่งเป็นคู่เสนาะด้วยการใช้มือคู่ 2 มีการใช้มือชั้นคู่ 9 ชั้นคู่ 10 และชั้นคู่ 11 ในลักษณะมือ ถ่างด้วย กลวิธีการบรรเลง พบการตีคู่ประสาน การตีสลับมือตามแบบฉบับฆ้องมอญ การตีสะบัดขึ้น สะบัดลง การสะเดาะ มีการแบ่งมือในการบรรเลง 16 รูปแบบ ลักษณะการดำเนินทำนอง พบทำนอง ที่ปรุงแต่งมาจากลูกเท่าแต่ยังคงรูปแบบการยืมเสียง และพบว่าทั้ง 4 เพลง มีรูปแบบการดำเนิน ทำนองส่วนต้นวรรคทำ ส่วนท้ายวรรครับและลักษณะลูกตกจำนวน 15 รูปแบบ

1.5.2.3 หนังสือ ปีพาทย์มอญ โดย ดร.วิระ พันธุ์เสือ พิมพ์เผยแพร่ 2558 (หน้า 134) หนังสือเล่มนี้ได้อธิบายว่าทิศทางการเครื่องที่ของทำนองเพลงมอญ ทิศทางของทำนองเพลงนั้นมีส่วน สำคัญต่อการออกแบบมือฆ้อง ซึ่งเป็นที่แน่ชัดว่ามือฆ้องมอญ และมือฆ้องไทยมีความแตกต่างกันทั้ง ลักษณะการเคลื่อนที่ของมือฆ้องและการแบ่งมือฆ้อง โดยสิ่งที่สำคัญที่สุดคือขอบเขตเสียง โดย ขอบเขตเสียงคือช่วงห่างของเสียงตั้งแต่เสียงต่ำที่สุดไปจนถึงเสียงสูงที่สุดของเครื่องดนตรีนั้น ๆ เมื่อ จำกััดเฉพาะฆ้องไทยวงใหญ่และฆ้องมอญวงใหญ่ เป็นที่ทราบกันดีว่าเสียงต่ำที่สุด (ลูกทวน) ของฆ้องมอญ มีระดับเสียงที่สูงกว่าเสียงต่ำที่สุด (ลูกทวน) ของฆ้องไทยอยู่ 2 เสียง จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการ ประดิษฐ์มือฆ้อง อีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือหลุม ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างลงลึก การข้าม เสียงมืออิทธิพลต่อการประดิษฐ์มือฆ้องเป็นอันมาก เพราะเสียงที่เป็นหลุมถูกชดเชยอย่างไรในการ

ประดิษฐ์มือฆ้อง คู่เสียงและคู่ถ่าง จะมีบทบาทต่อการหลีกเลี่ยงหลุมหรือไม่ ดังนั้นแล้วในบทนี้จึงขอ นำเสนอวิธีการประดิษฐ์มือฆ้องมอญ จากมือฆ้องไทย ในเพลงไทยสำเนียงมอญ และเพลงที่มีบันได เสียงไม่สะดวกต่อการบรรเลงฆ้องมอญ

1.5.3 บ้านจรรย์นาฎย์

1.5.3.1 วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาดนตรีไทยบ้านจรรย์นาฎย์ โดย กฤษพร พงษ์แดง (2560) วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเรื่องการศึกษาดนตรีไทยบ้านจรรย์นาฎย์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อการศึกษาบริบทต่าง ๆ ทางด้านดนตรีไทยของบ้านจรรย์นาฎย์ ซึ่งเป็นการศึกษา ประวัติ สถานภาพ บทบาท รวมไปถึงกระบวนการถ่ายทอดดนตรีไทยบ้านจรรย์นาฎย์ โดยดำเนินการ วิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อทำการสัมภาษณ์จากบุคคลในครอบครัว และศึกษา จากเอกสารต่าง ๆ

จากการศึกษาเรื่องการศึกษาดนตรีไทยบ้านจรรย์นาฎย์ พบว่า จรรย์นาฎย์ เป็นนามสกุล ประทานให้กับครูเพชร โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุ- พันธุวงษ์วรเดช ซึ่งครูเพชร จรรย์นาฎย์ มีฝีมือในการบรรเลงระนาดเอกและฆ้องวงเป็นอย่างมาก เคยเป็นคนระนาดเอกประจำวงวังบูรพาภิรมย์ หลังออกจากวังได้ย้ายมาตั้งถิ่นฐานและตั้งสำนักดนตรี อยู่ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชื่อเสียงของครูเพชร จรรย์นาฎย์ เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยกย่องใน วงการดนตรีไทยเนื่องจากครูเพชร จรรย์นาฎย์ มีกลวิธีการบรรเลงอันประณีตทั้งในเรื่องของรสมือและ ทางเพลง อีกทั้งยังได้ประพันธ์เพลงอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะไว้มากมาย จนทำให้มีลูกศิษย์หลังไหลเข้า มาเรียนเป็นจำนวนมาก ครูเพชรได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านดนตรี ให้กับบุคคลที่มีชื่อเสียง ทางด้านดนตรีไทยหลายท่าน เช่น ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูบุญยัง เกตุคง ครูไสว ญาณจรรยา ครูถวิล อรรถกฤษณ์ เป็นต้น นอกจากนี้ครูเพชร จรรย์นาฎย์ ยังได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านดนตรีให้กับ บุตรชาย คือ ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ผู้ซึ่งมีความสามารถโดดเด่น เป็นผู้ที่สืบทอดทางเพลงและได้ ถ่ายทอดความรู้ทางด้านดนตรีไทย ให้มาถึงในยุครุ่นลูกของท่าน ทำให้เทคนิคการบรรเลงรวมไปถึง ทางเพลงอันเป็นเอกลักษณ์ยังคงอยู่ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันบทบาททางดนตรีไทยได้ลดน้อยลงไปมาก เนื่องจากสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนไป แต่วงดนตรีไทยบ้านจรรย์นาฎย์ ยังคงทำหน้าที่อนุรักษ์ เผยแพร่ และพัฒนาทางเพลงไว้อย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องสืบไป

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 สบัตติง หมายถึง การตี 3 ครั้งเริ่มจากมือขวาจบด้วยมือซ้าย โดยเสียงที่ 2 และ เสียงที่ 3 เป็นเสียงเดียวกันแต่มีความห่าง 1 ช่วงเสียง

บทที่ 2

มูลบทที่เกี่ยวข้องกับวงปี่พาทย์มอญบ้านจรรย์นาญ

การศึกษามูลบทที่เกี่ยวข้องกับวงปี่พาทย์มอญบ้านจรรย์นาญ ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการศึกษาเป็นสองส่วนหลัก คือ ส่วนแรกเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบ้านจรรย์นาญ ได้แก่ ประวัติความเป็นมา สายสกุล เครื่องดนตรี การเรียนและการต่อเพลงของบ้านจรรย์นาญ ในส่วนที่สองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวงปี่พาทย์มอญบ้านจรรย์นาญ เครื่องดนตรี และเพลงมอญของบ้านจรรย์นาญ ซึ่งเป็นการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ รวมถึงการสัมภาษณ์ทายาทในตระกูล ลูกศิษย์ และสมาชิกของบ้านจรรย์นาญ โดยผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อเป็นลำดับ ดังนี้

2.1 มูลบทที่เกี่ยวข้องกับบ้านจรรย์นาญ

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของบ้านจรรย์นาญ

2.1.2 บุคคลสำคัญของบ้านจรรย์นาญ

2.1.3 การเรียนและการต่อเพลงของบ้านจรรย์นาญ

2.2 มูลบทที่เกี่ยวข้องกับวงปี่พาทย์มอญบ้านจรรย์นาญ

2.2.1 ประวัติความเป็นมาของวงปี่พาทย์มอญบ้านจรรย์นาญ

2.2.2 เครื่องปี่พาทย์มอญบ้านจรรย์นาญ

2.3 เพลงมอญ

2.3.1 เพลงมอญ และเพลงไทยสำเนียงมอญ

2.3.2 เพลงปี่พาทย์มอญที่มีมาแต่โบราณและนำมาใช้บรรเลงอยู่ในปัจจุบัน

2.3.3 เพลงมอญในงานมงคล

2.3.4 เพลงประโคมและเพลงบรรเลงในงานศพ

2.3.5 ลักษณะพิเศษของเพลงมอญบ้านจรรย์นาญ

2.1 มูลบทที่เกี่ยวข้องกับบ้านจรรย์นาญ

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของบ้านจรรย์นาญ

สำนักดนตรีบ้านจรรย์นาญเป็นตระกูลนักดนตรีไทยตระกูลหนึ่งที่มีประวัติเริ่มต้นมาตั้งแต่สมัยแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยเริ่มต้นจากครูเพชรจรรย์นาญ โดยเมื่อประมาณ พ.ศ. 2475 ครูเพชรได้ย้ายถิ่นฐานออกจากวังบูรพาภิรมย์ มาสร้างที่อยู่ใหม่ ณ บริเวณด้านเหนือของวัดสามวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เมื่อครูเพชรย้ายมาอยู่ที่บ้านบริเวณวัดสามวิหารแล้ว ก็ได้ตั้งวงดนตรีปี่พาทย์ขึ้นรับงานบรรเลงดนตรีในย่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตลอดจนละแวกใกล้เคียง จึงทำให้ในระยะเวลาต่อมา

ผู้วิจัยทำการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลประวัติครูเพชร จรรย์นาฎย์จากเอกสาร
พบว่า

ครูเพชร จรรย์นาฎย์ เดิมชื่อ นุช เป็นบุตรของนายม่วง กับ นางจืด เป็น
ชาวฝั่งธนบุรี เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2414 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เริ่มเรียนดนตรีไทยและเป็นศิษย์ของครูช้อย สุนทรวาทีน
เป็นศิษย์รุ่นหลังพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) และหลัง
พระยาเสนาะดุริยางค์ (แช่ม สุนทรวาทีน) มีความสามารถโดยเฉพาะฝีมือทาง
ระนาดเอกที่ดีมาก ทั้งยังมีความสามารถด้านดนตรีไทยและแตรวงได้รอบวง

สมเด็จพระเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช
พระอนุชาในรัชกาลที่ 5 ทรงริเริ่มตั้งวงดนตรีไทยส่วนพระองค์ขึ้นที่วังบูรพา-
ภิรมย์ เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2438 ทรงพยายามแสวงหาคณะระนาดฝีมือดีมา
ประจำที่วังบูรพาภิรมย์ จึงมีรับสั่งกับครูแปลก (พระยาประสานดุริยศัพท์) ให้
ช่วยหาคณะระนาดมาถวาย ซึ่งก่อนที่ครูแปลกจะพานายนุชไปถวายตัว สมเด็จพระ
เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ (สมเด็จพระเจ้า วังบูรพาฯ) ทรงสืบได้ว่าได้เพชรเม็ดงามมา
เม็ดหนึ่ง ต่อจากนั้นไม่กี่วันครูแปลกก็พานายนุชเข้ามาถวายตัวที่วัง เมื่อลองฝีมือ
ระนาดเอกถวายแล้วก็เป็นที่พอพระทัยอย่างมาก จึงได้โปรดประทานชื่อให้ใหม่
ว่า “เพชร” ตามพระสืบนั่น แล้วทรงรับครูเพชรไว้เป็นคนระนาดเอกอยู่ในวัง
บูรพาฯ และได้เป็นมหาดเล็กดนตรี ทำหน้าที่เป็นผู้บรรเลงระนาดเอกประจำวง
ของสมเด็จพระเจ้า วังบูรพาฯ เรื่อยมาและเป็นที่โปรดปรานเป็นอย่างมาก ต่อมาสมเด็จ
ฯ วังบูรพาฯ ทรงมีพระราชประสงค์ให้นายเพชร ประชันระนาดกับนายแช่ม
สุนทรวาทีน (พระยาเสนาะดุริยางค์) แต่นายเพชรเห็นว่านายแช่มเป็นศิษย์ผู้พี่
และเป็นลูกของครูช้อย สุนทรวาทีน ผู้เป็นครูจึงปฏิเสธการประชันดังกล่าว
สมเด็จพระเจ้า วังบูรพาฯ จึงให้จัดหาคณะระนาดใหม่ เพื่อประชันกับนายแช่ม สุนทร-
วาทีน ในที่สุดจึงได้นายคร (หลวงประดิษฐไพเราะ) ลูกครูสินจากอัมพวามาแทน
นายเพชรจึงได้เปลี่ยนจากคณะระนาดเอกไปเป็นคนฆ้อง ในขณะที่นายครได้เป็น
คณะระนาดเอก ประจำวงวังบูรพาภิรมย์ (กฤษพร พงษ์แดง, 2560: 34 - 35)

ในขณะที่ครูเพชร จรรย์นาฎย์ เป็นนักดนตรีประจำอยู่ที่วังบูรพาภิรมย์ สมเด็จพระเจ้าฟ้า -
ภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช ได้ทรงประทานนามสกุล “จรรย์นาฎย์” ซึ่งแปลว่า
“ผู้ประพาศดนตรี” จากการสัมภาษณ์ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ ผู้วิจัยพบว่าบรรพบุรุษรุ่นก่อน ครูเพชร
นั้นยังไม่มีนามสกุลใช้เหมือนในยุคปัจจุบัน จนกระทั่งครูเพชรเป็นคนแรกของวงศ์ตระกูลที่ได้รับ

ประธานนามสกุลเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2458 กล่าวได้ว่าครูเพชร คือต้นสกุล “จรรยาภุช” เป็นต้นมา

ตราตั้งนามสกุลของน้องรัชกาลที่ 5 พระราชทานนามสกุล จรรยาภุช เขียนไว้ให้ ครูเพชร แต่ก่อนสมเด็จพระเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดชนั้นยังไม่มีนามสกุลใช้นะ ท่านตั้งให้ เขียนว่าประธานให้กับนายเพชร จรรยาภุช แปลว่าประพุดตินตริ ภาษาโรมันเขียนว่าอย่างนี้ เขาก็จะมีเขียนไว้เสร็จเลย มีภาษาอังกฤษด้วยนะ เขียนไว้ว่าขอให้เจริญอย่างนี้ แล้วก็ลงชื่อพระนามไว้ (พิทักษ์ จรรยาภุช, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2563)

ภาพที่ 3 ลายพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช

ประธานนามสกุล “จรรยาภุช”

ที่มาภาพ: ตีพิมพ์ใน ตีพิมพ์ใน ตีพิมพ์ใน บ้านทิพย์ภาพเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ขณะที่ครูเพชรปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่วังบูรพาภิรมย์ รวมทั้งได้มาสอนดนตรีที่วังจันทน์เกษมทำให้ได้พบกับนางปริก ทายาทของตาทรัพย์ รักคนตรี ซึ่งเป็นตระกูลนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากนั้นครูเพชรจึงได้สมรสกับนางปริก มีบุตรธิดารวม 4 คน ได้แก่

1. นางเจือ จรรยาภุช (ถึงแก่กรรม) มีความสามารถบรรเลงปี่พาทย์ได้รอบวง รวมทั้งเครื่องสายและแตงวง เป็นนักร้องนำประจำอยู่ในวังบูรพาภิรมย์ มีบุตร 2 คน

พระนครศรีอยุธยา ณ บ้านเลขที่ ๗.71 หมู่ 2 เหนือวัดสามวิหาร ตำบลหัวรอ
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เมื่อครูเพชรย้ายมาอยู่ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก็มีลูกศิษย์ในพื้นที่
ใกล้เคียงไปฝากตัวเพื่อเรียนดนตรีไทยมากมาย ในระหว่างนั้นครูเพชรจึงได้
ประพันธ์เพลงไว้ด้วยเช่นกัน อาทิ โหมโรงมหาชัย สามชั้น พม่าห้าท่อน สามชั้น
สี่บท เถา บุหลัน เถา ทอยยเขมร เถา ทอยยใน เถา ทอยยนอก สามชั้น เขมร
ราชบุรี เถา ต้อยตริง เถา เขมรปากท่อ เถา พรหมณดีต้นน้ำเต้า เถา นาคเกี้ยว เถา
ลาวดวงเดือน เถา เขมรพวง เถา เขมรเขียว เถา ฯลฯ ทางเปลี่ยนในดับนางลอย
และดับพรหมาสตร์ ทั้งยังมีส่วนการประพันธ์ทางเดี่ยวของเครื่องดนตรีปี่พาทย์ไว้
อีกหลายเพลง ได้แก่ เดี่ยวพญาโคก เดี่ยวสารถิ เดี่ยวแขกมอญ เดี่ยวต่อรูป เดี่ยว
กราวใน เดี่ยวทอยยเดี่ยว เดี่ยวลาวแพนทางระนาดเอกและฆ้องวงใหญ่ เดี่ยว
ระนาดเอกในเพลงนางหงส์สามชั้น และเป็นผู้ที่แต่งเชิดใน สามชั้น รวมทั้งได้
ทำทางเดี่ยวไว้รอบวง ซึ่งเพลงต่าง ๆ นั้นได้ถูกถ่ายทอดให้กับครูไพฑูรย์ซึ่งเป็น
บุตรชายไว้ ทั้งยังได้ถ่ายทอดให้กับนายประสิทธิ์ นายบุญยงค์และนายบุญยัง
เกตุคง ไว้อีกด้วย

ตลอดระยะเวลาที่ใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านใกล้กับวัดสามวิหาร ครูเพชร จรรย์นาฎย์
ได้ถ่ายทอดความรู้ด้านดนตรีไทยให้กับทายาทและลูกศิษย์ โดยมีการสืบทอดมา
จนถึงปัจจุบันนี้ด้วยครูเพชรยังได้รับหน้าที่สอนดนตรีในจวนผู้ว่าราชการจังหวัด
ด้วย และรับบรรเลงดนตรีตามงานต่าง ๆ โดยทั่วไป ตามจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
อ่างทอง สิงห์บุรี สระบุรี ลพบุรี ปทุมธานี ฯลฯ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2491 ครูเพชร
ได้เสียชีวิตลง ที่บ้านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมอายุได้ 77 ปี

(สุริษา พงษ์เกิดลาภ, 2561: 38 - 39)

นำเรือเร็วชื่อจามเทวียออกไปเชิญคณะปีพาทย์ที่มีชื่อเสียงในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้มาบรรเลงถวายคู่กับวงปีพาทย์วงวังบางค้อแหลมของพระองค์ จางวางผาดได้ไปเชิญ วงปีพาทย์หลายคณะ แต่ไม่มีใครยอมมาบรรเลงถวาย จางวางผาดจึงย้อนกลับมาถามเจ้าคุณโบราณราชธานินทร์ ว่ามีวงปีพาทย์คณะใดบ้างที่มีชื่อเสียงพอจะบรรเลงถวายคู่กับวงปีพาทย์วงวังบางค้อแหลมได้บ้าง ท่านเจ้าคุณโบราณราชธานินทร์ จึงตอบว่า มีเพียงคณะเดียวที่พอจะมาบรรเลงถวายได้คือ คณะของครูเพชร จรรย์นาฎย์ ท่านเจ้าคุณโบราณราชธานินทร์ ได้อธิบายให้จางวางผาดฟังว่า ครูเพชร จรรย์นาฎย์ เป็นครูดนตรีและเคยเป็นคนระนาดเอกอยู่ในวังสมเด็จพระที่นั่งบุรพาเมศวร์มาก่อนและตอนนี้ ครูเพชร จรรย์นาฎย์ ได้เข้ามาสอนมโหรีและเครื่องสายอยู่ในจวนผู้ว่านี่เป็นประจำ นักดนตรีที่อยู่ในจวนผู้ว่าและนักดนตรีที่บ้านครูเพชร ล้วนมีความรู้และมีมือเชี่ยวชาญหาผู้ใดทัดเทียมได้ยาก พอท่านเจ้าคุณโบราณราชธานินทร์เล่าจบ ก็ให้จางวางผาดไปเชิญคณะครูเพชร จรรย์นาฎย์ มาบรรเลงถวาย ครูเพชร จรรย์นาฎย์ รับคำเชิญ พอถึงวันนัดจางวางผาดได้นำเรือยนต์ ชื่อเรือมโนห์รา มารับนักดนตรีที่บ้านครูเพชรไปบรรเลงถวายที่พระราชวังบางปะอิน ครั้งนั้นได้จัดบรรเลงแบบการประลองวงดนตรี

การบรรเลงสิ้นสุดลงเมื่อเวลา 6 ทุ่ม (24 นาฬิกา) สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ ทรงพอพระทัยมาก ทรงรับสั่งว่าจะขอเด็กไปตีปีพาทย์จำนวน 5 คน คือ คนปี (นายผวน บุญจำเริญ) คนระนาด (นายไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์) คนฆ้องวงใหญ่ (นายถวิล อรรถกฤษณ์) คนระนาดทุ้ม (นายปรุง รักษ์ดนตรี) คนกลองสองหน้า (นายสงว เกิดผล) หลังจากการประชันครั้งนั้นครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ จึงได้เข้าไปอยู่ในวังบางค้อแหลมในตำแหน่งมหาดเล็กปีพาทย์ (รุ่นเล็ก) เครื่องมือคนระนาดเอก ในระหว่างที่อยู่ในวังบางค้อแหลมนั้น อยู่ในความดูแลของจางวางผาด ส่วนท่านครูหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) จะมาสอนดนตรีที่วังบางค้อแหลมทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ นอกจากเป็นคนตีระนาดเอกในรุ่นเล็กแล้วยังมีหน้าที่ตีฆ้องวงเล็กใน รุ่นใหญ่อีกด้วย เมื่อกรมหลวงลพบุรีราเมศวร์สิ้นพระชนม์แล้ว ครูไพฑูรย์ จึงได้ย้ายมาประจำวังลัดดาวัลย์ ของพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าหญิงเฉลิมเขตมณฑล และเมื่อถวายพระเพลิงพระบรมศพกรมหลวงลพบุรีราเมศวร์เสร็จสิ้น จึงได้ทูลลากลับไปอยู่ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยากับครูเพชร จรรย์นาฎย์ ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ได้รับการยกย่องจากนักดนตรีด้วยกันเองว่าเป็นผู้บรรเลงระนาดทุ้มได้ดีมากจนเป็นที่กล่าวขาน ท่านยังขยันฝึกซ้อมดนตรีตลอดเวลา (กฤษพร พงษ์แดง, 2560: 42 - 44)

ครูไพฑูรย์ ได้สมรสกับภรรยาคนแรกชื่อนางสังวาลย์ มีบุตรและธิดาด้วยกัน 5 คน ได้แก่

1. นายเพทาย จรรย์นาฎย์
2. นายไพเราะ จรรย์นาฎย์
3. พ.ท.วัลลภ จรรย์นาฎย์
4. นางวันดี มีวุฒิสม
5. นางอุทัยวรรณ คงรุ่งเรือง

ครูไพฑูรย์ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านดนตรีไทยให้แก่บุตรทุก ๆ คนจนสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีไทยชนิดต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และได้ยึดอาชีพนักดนตรีเป็นหลัก รับงานบรรเลงดนตรีทั้งปี่พาทย์ไทยและปี่พาทย์มอญ จากนั้นครูไพฑูรย์ได้สมรสกับนางทองหยด โปธิ์สามตัน ซึ่งเป็นภรรยาคนที่สอง สร้างบ้านใหม่เพิ่มอีกหลังหนึ่งที่บริเวณริมแม่น้ำด้านเหนือของวัดจอมเกษ ตำบลขยาย อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ครูไพฑูรย์และนางทองหยดมีบุตรและธิดาด้วยกันทั้งหมด 10 คน ได้แก่

1. เด็กชายเขมสวัสดิ์ จรรย์นาฎย์ (เสียชีวิตตั้งแต่วัยเยาว์)
2. นายอุทิศ จรรย์นาฎย์
3. นายพิทักษ์ จรรย์นาฎย์
4. นางเยาวรักษ์ ศรีช่วงโชติ
5. นายไพรัตน์ จรรย์นาฎย์
6. เด็กชายไพลิน จรรย์นาฎย์ (เสียชีวิตตั้งแต่วัยเยาว์)
7. นายนพเก้า จรรย์นาฎย์
8. นายมรกต จรรย์นาฎย์
9. จำเอกพรทิพย์ จรรย์นาฎย์
10. นางบุษราคัม จรรย์นาฎย์

ภาพที่ 6 บ้านของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ (บ้านวัดจอมเกษ)

ที่มาภาพ: ตีพิมพ์ อนุกรมธรรม์ บันทึกภาพเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ภายหลังจากครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ได้ถึงแก่กรรมลงเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 ลูกของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ได้รับช่วงต่อจากครูไพฑูรย์ นับได้ว่าเป็นช่วงที่สามของตระกูลโดยนายพิทักษ์ จรรย์นาฎย์เป็นผู้ควบคุมวง และยังมีพี่น้องของครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ และบรรดาลูกศิษย์ของครูไพฑูรย์ช่วยการสืบสานวงดนตรีต่อไป

จากอดีตจนถึงปัจจุบันตระกูลจรรย์นาฎย์ ยังคงสืบทอดเชื้อสายตระกูล โดยยังคงประกอบอาชีพรับงานบรรเลงดนตรีและยังคงสืบทอด “วงดนตรีบ้านจรรย์นาฎย์ หรือ คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์” ซึ่งเป็นวงดนตรีที่มีชื่อเสียงมาก รวมถึงการรักษาและอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม เครื่องดนตรีเรือนบ้านของครูเพชร และครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ให้คงอยู่อย่างดีเสมอมา นอกจากนี้ลูกศิษย์ของสำนักดนตรีบ้านจรรย์นาฎย์ ยังเป็นนักดนตรีไทยและครูดนตรีที่มีชื่อเสียง ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ และฝีมือในการบรรเลงเช่นกัน

2.1.3 การเรียนและการต่อเพลงของบ้านจรรย์นาฎย์

กระบวนการถ่ายทอดวิชาดนตรีไทยที่ใช้กันมาตั้งแต่เดิมนั้น จะใช้วิธีการสืบทอดโดยการบอกเล่าแต่เพียงวิธีเดียวเท่านั้น ซึ่งการต่อเพลงที่กระทำกันของบ้านจรรย์นาฎย์ ในปัจจุบันก็มีลักษณะที่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยบ้าง แต่ก็ยังคงลักษณะการต่อเพลงแบบดั้งเดิมดังเช่นที่เป็นมาในอดีต

กล่าวคือ เป็นการต่อเพลงชนิดตัวต่อตัวที่เน้นวิธีการจดจำเพลงเป็นหลัก ซึ่งนายพรทิพย์ จรรย์นาฎย์ ได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังถึงเรื่องการต่อเพลงของบ้านจรรย์นาฎย์ ไว้ว่า

สมัยก่อนก็จับตีเป็นประจำแต่ว่าตอนนั้นยังเด็ก จำได้ว่าต่อที่ละวรรคสองวรรค ผมก็ยังไม่เอา ยังวิ่งหนีอยู่เลย มีห้องมอญมาอยู่ที่นี้สองโค้ง สมัยนั้นยังไม่มีห้องไทย เขาก็จับมือ ที่นี้ใจเราไม่เอา ก็จำได้แค่ชนิดเดียว ตอนเด็ก ๆ เลย พอตอนหลังครูบุญงค์มาไหว้ครู ก็จับมือตีให้สามคน ก็มีนพเก้า มรกต แล้วก็ผม ครูบุญงค์เป็นคนจับ แล้วก็มาจับอีกทีคือตอนครูจำเนียร เพลงหน้าพาทย์ ส่วนใหญ่ก็จะมีอาจารย์พิทักษ์ อาจารย์ไพรัตน์ สอนก็แบบที่สอนน้องว่าอย่างนั้นเออะ ถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ ตอนเด็ก ๆ คุณพ่อยังพอรู้เรื่องอยู่ แต่ผมก็ยังไม่รู้ แต่พอมาตอนหลังพ่อก็ผ่าสมองก็ไม่ค่อยรู้เรื่องแล้ว ผมเริ่มเรียนเพลงแรกก็เพลงสาธการ ที่บ้านนี้จะเริ่มต่อที่สาธการเป็นเพลงแรกทุกคนเลย ยังไงก็ต้องเป็นกันก่อน โหมโรงเย็นนี้ต้องได้เป็นอันดับแรก ส่วนเพลงที่เวลาไปงานก็ตีจังหวะบ้าง อะไรบ้าง ก็ต้องจำได้อยู่แล้ว ก็ครูพักลักจำมา ที่บ้านก็ไม่ได้มีข้อกำหนดเรื่องการต่อเพลงอะไร ก็จะต่อเพลงที่ต้องใช้ (พรทิพย์ จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์ 15 กันยายน 2563)

การต่อเพลงสำหรับลูกศิษย์บ้านจรรย์นาฎย์นั้น จะเริ่มฝึกหัดที่จากเพลงสาธการก่อนเสมอ ต้องเรียนรู้ให้แม่นยำดีเสียก่อน แล้วก็เริ่มเรียนโหมโรงเช้า และเพลงสำหรับใช้งานต่าง ๆ ตามลำดับโดยสมัยก่อนที่ครูไพฑูรย์ยังมีชีวิตอยู่นั้น ที่บ้านจะไม่รับลูกศิษย์เพิ่มเติม จะเน้นสอนและต่อเพลงให้กับทายาทเท่านั้น เนื่องด้วยไม่ต้องการให้เป็นที่พูดถึงในแง่ไม่ดีกับสำนักดนตรีของบ้านจรรย์นาฎย์ว่าไม่สามารถพัฒนาลูกศิษย์ได้ดีเท่ากับทายาทตนเอง ซึ่งครูมรกต จรรย์นาฎย์ ได้อธิบายให้ผู้วิจัยฟังว่า

ปัจจุบันก็มีเด็กนักเรียนมาเรียน มาต่อเพลงที่บ้าน ก็ต่อสาธการ โหมโรงเช้าบ้าง พวกเพลงเสภาด้วย เพลงเรื่องก็มี ก็ทุกอย่างช่วย ๆ กัน เด็ก ๆ ก็จะเป็นลูกหลานหรือคนแถว ๆ บ้านมาเรียน ก็ได้มีการคัดเลือกเด็กอะไรมา บางทีใครอยากมาเรียนก็เรียน อยากไปก็ไป แต่สมัยพ่อแม่ผมไม่ได้เลยนะ ครูไพฑูรย์ไม่รับใครตั้งแต่มีลูก ก็บางทีลูกศิษย์ อย่างว่านะ บางครั้งไม่ได้ตั้งใจ เวลาคนอื่นเขาเอาไปพูดก็บอกว่าทำไมต่อลูกตัวเองได้ดีกว่าลูกศิษย์ ก็เพราะลูกศิษย์เขาไม่เอาจะให้ทำยังไงก็เคยมีลูกศิษย์มาจากบางปะหัน พ่อเขาส่งให้มาเรียนขนาด แต่ตัวเขาเองไม่อยากจะเรียน เขาจะมาเรียนห้อง ก็บอกเขาไม่ชอบ ที่นี้คนเขาก็เอาไปพูดกันอีกว่า ต่อให้ลูกตัวเองดีให้ลูกศิษย์ได้ไม่ดี ก็เข้าใจว่าจะไปตีลูกศิษย์ก็ทำมาไม่ได้ แต่ว่าลูกตัวเองก็ดูดี ดีได้ ก็เป็นอย่างนี้นะ พูดได้เลยว่าครูไพฑูรย์เวลาต่อเพลงให้ลูก ๆ นี้ดูมาก ถูกตีกันโหดเลย ผมเคยเห็นพี่ผมโดนตี โหดเลยนะ แต่ถ้าเด็กมาเรียนเพื่อจะ

ไปประกวดก็อีกเรื่องหนึ่ง เคยมีเด็กมาต่อเพลงเพื่อไปประกวดเดี่ยว บางทีมาจาก
สระบุรีอย่างนี้เราก็ดีกันทั้งวัน คนข้างบ้านเขาก็ไม่เข้าใจ แล้วบ่นว่าทำอะไรกันทั้งวัน
แต่เขาก็ไม่เข้าใจ เราก็ทำอะไรไม่ได้

(มรกต จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์ 15 กันยายน 2563)

จากการศึกษาเรื่องการเรียนและการต่อเพลงของบ้านจรรย์นาฎย์นั้น ผู้วิจัยพบว่าในการ
ต่อเพลงครูต่อเพลงให้จะใช้วิธีตีเพลงฟังทีละวรรคเพื่อให้ศิษย์ได้มีโอกาสจดจำทำนองเพลงและสังเกต
การใช้มือไปพร้อม ๆ กัน ผู้เรียนก็จะตีเลียนแบบตามที่ครูตีให้ดู เมื่อผู้เรียนตีตามได้ถูกต้องแล้ว ครูก็
จะขึ้นวรรคใหม่ต่อไป ครูก็จะให้ทบทวนตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อเป็นการทดสอบว่าจำเพลงเท่าที่ต่อมาแล้วได้
ดีหรือยัง ซึ่งครูจะปล่อยให้ทบทวนซ้ำหลาย ๆ เที้ยว เพื่อให้แน่ใจว่าแม่นยำเพลงหรือสามารถจำที่ต่อได้
ดีแล้ว จึงจะทำการต่อเพลงเพิ่มเติมให้ โดยการต่อเพลงจะคืบหน้าไปได้มากน้อยเพียงใดก็อยู่ที่
ความสามารถของแต่ละคน สิ่งสำคัญของการต่อเพลงเช่นนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นเงื่อนไขของการ
ต่อเพลง คือ ต้องจำเพลงให้ได้แม่นยำและปฏิบัติได้ดี

โดยการต่อเพลงของบ้านจรรย์นาฎย์ที่ครูจะคอยบอกทำนอง สังเกตพร้อมทั้งชี้แนะการ
ใช้มือในการบรรเลง และเน้นเรื่องการจดจำบทเพลง และด้วยการต่อเพลงหรือการเรียนวิชาดนตรี
ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเช่นนี้ จะเห็นได้ว่าบ้านจรรย์นาฎย์ ให้ความสำคัญกับการจำเพลงมาก ดังนั้น
การเรียนหรือการต่อเพลงก็จะใช้การ “จำ” เป็นหลัก

2.2 มุลบทที่เกี่ยวข้องกับวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์

2.2.1 ประวัติความเป็นมาของวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์

ในส่วนเรื่องประวัติความเป็นมาของวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์นั้น วิทยานิพนธ์ของ
กฤษพร พงษ์แดง ได้อธิบายไว้ว่า

จากคำบอกเล่าของครูบุญยงค์ เกตุคง นายไลว ญาณจรรยา และนายจินดา
รักดนตรี ได้กล่าวว่า ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้น วงดนตรีครูไพฑูริย์ จรรย์นาฎย์
ได้สร้างเครื่องมอญเป็นวงแรก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และห้องมอญของ
ที่นี่มีความสวยงามมาก เป็นห้องมอญที่สร้างมาจากร้านตุ๊กตาไทย ซึ่ง ม.ร.ว.
จรรยาสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา ยังได้นำลวดลายห้องมอญทั้งสองวงนี้มาเป็น
แบบในการแกะลายห้องมอญด้วย (กฤษพร พงษ์แดง, 2560: 52)

จากการศึกษาในส่วนของเรื่องประวัติความเป็นมาของวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์
ผู้วิจัยพบว่า วงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์นั้นเกิดขึ้นในสมัยของครูไพฑูริย์ จรรย์นาฎย์ โดยเริ่มขึ้น
หลังจากที่ครูไพฑูริย์ ได้ย้ายออกจากวังบางค้อแหลม แล้วมาสร้างบ้านเรือนอยู่บริเวณใกล้วัดจอมเกษ

จากนั้นจึงได้เริ่มสร้างวงปีพาทย์มอญขึ้นเพื่อรับงานบรรเลงต่าง ๆ ซึ่งกล่าวสันนิษฐานเป็นวงปีพาทย์มอญวงแรกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2.2 เครื่องปีพาทย์มอญบ้านจรรยาญาติ

ประวัติความเป็นมาของเครื่องปีพาทย์มอญบ้านจรรยาญาตินั้น วิทยานิพนธ์ของกฤษพรพงษ์แดง ได้อธิบายไว้ว่า

เครื่องดนตรีไทยบ้านจรรยาญาติ ที่ใช้งานในปัจจุบันเป็นเครื่องดนตรีใหม่ทั้งหมด ส่วนเครื่องดนตรีในสมัยครูเพชร จรรยาญาติ เหลือเพียงลูกฆ้องวงใหญ่กับร้านฆ้องหนึ่งวง และเครื่องดนตรีสมัยครูไพฑูรย์ จรรยาญาติ ยังคงหลงเหลืออยู่บ้าง แต่ไม่ได้เอามาใช้งานในการบรรเลงแล้ว โดยปัจจุบันมีบ้านที่เก็บเครื่องดนตรีกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 4 บ้าน ดังนี้

1. บ้านเหนือวัดสามวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. บ้านใต้วัดจอมเกษ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. บ้านศรีช่วงโชติ จังหวัดกาญจนบุรี
4. บ้านจรรยาญาติ จังหวัดนครราชสีมา

เครื่องดนตรีไทยแต่แรกเดิมนั้น ถูกเก็บรักษาไว้ที่บ้านครูเพชร จรรยาญาติ ที่บ้านเลขที่ ๗ 71 /1 หมู่ 2 ตำบลหัวรอ อำเภอพระนครศรีอยุธยา ริมคลองบางขวด เหนือวัดสามวิหาร ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครูเพชร จรรยาญาติ ได้ย้ายถิ่นฐานจากกรุงเทพมหานคร มาตั้งสำนักดนตรีมีครอบครัวมีลูกศิษย์ที่มีชื่อเสียง โดยทิ้งมรดกทางดนตรีไทยไว้ให้ลูกหลานได้สืบทอดอนุรักษ์ตราจันททุกวันนี้

บ้านครูเพชร จรรยาญาติ เป็นสำนักปีพาทย์ที่มีเครื่องดนตรีเหลือเพียงไม่กี่ชิ้น ในปัจจุบันยังเหลือเครื่องดนตรีไทย 1 ชุด และเครื่องดนตรีปีพาทย์มอญเพียง 1 ชุด ซึ่งเป็นของครูไพฑูรย์ จรรยาญาติ ที่ยังคงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะฆ้องวงใหญ่ ครูบุญยงค์ เกตุคง เคยได้ใช้บรรเลงฝึกฝน เล่าเรียน ณ ที่สำนักแห่งนี้ ฆ้องวงใหญ่เป็นเครื่องดนตรีที่ ครูบุญยงค์ เกตุคงใช้ในเวทีประชันที่พระราชวังจันทรถษม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครูเพชร จรรยาญาติ และครูไพฑูรย์ จรรยาญาติ เป็นผู้ฝึกซ้อมให้กับครูบุญยงค์ เกตุคง ในการประชันในครั้งนั้น

เครื่องดนตรีบ้านจรรยาญาติ ที่ใช้ในปัจจุบันจะเป็นเครื่องดนตรีใหม่ทั้งหมด เครื่องดนตรีในสมัยครูเพชร จรรยาญาติและครูไพฑูรย์ได้ชำรุดเก่าและ

ผู้ฟังไปตามกาลเวลา มีบางส่วนเสียหายในช่วงที่น้ำท่วมหนักในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา เครื่องดนตรีสมัยครูไพฑูรย์ ยังคงมีเครื่องดนตรีไทยอยู่ 1 ชุด กับห้องมอญจากร้านตุ๊กตาไทยที่เก็บไว้ไม่ได้ใช้งาน อยู่ที่บ้านริมคลองบางขวด เหนือวัดสามวิหารอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยมีนางอุทัยวรรณ (จรรยาญาญ์) คงรุ่งเรือง เป็นผู้ดูแล ซึ่งเมื่อมาถึงรุ่นลูกครูไพฑูรย์ พบว่ามีการซื้อเครื่องดนตรี เพิ่มมากขึ้น (กฤษพร พงษ์แดง, 2560: 53 - 55)

โดยครูพิทักษ์ จรรยาญาญ์ ได้อธิบายเรื่องเครื่องดนตรีและเครื่องเป่าพาทย์มอญของบ้าน จรรยาญาญ์ให้ผู้วิจัยฟังว่า

สมัยครูไพฑูรย์เริ่มแรกจะมีห้องคู่นี้ จากร้านตุ๊กตาไทย มีรางไม้มะริดกับ ไม้สักอีกชุดหนึ่ง ส่วนรางทองจะทำที่หลัง เกิดขึ้นเพราะว่าชายที่ของครูเพชรได้ ก็มาสร้างได้ชุดหนึ่ง ลูกศิษย์เป็นคนทำให้ไปวัดกระสวนที่ กทม. ของครูบุญยงค์ พอบอกว่าห้องมอญก็จะใช้เครื่องทองนี้ ... ห้องของเมื่อก่อนนี้จะไม่ใหญ่และไม่ หนักเท่าสมัยนี้ แล้วก็ไม่สูงมากด้วย เมื่อสมัยก่อนเวลามีงานผมก็ต้องเอา ลูกห้องของวงนี้ไปผูกเป็นห้องไทย เวลามีกานผมก็ต้องเป็นคนแกะผูก พอมีงาน เครื่องมอญผมก็ต้องไปผูกคั้น คือใช้ร้านห้องนั้นแต่ก็ใช้ลูกห้องนี้ แต่ห้องใหญ่ไม่ต้อง ห้องใหญ่ก็จะตายตัวอยู่แล้ว พอเสร็จงานผมก็จะเอาไม้ปิดชนไก่มาปิดทำความสะอาด ดูแล ล้างหมุด ตะโพนมอญนี้ล้างยาก สมัยก่อนใช้ซี่ไถ่ติดนะ ต้องแช่เป็น ครั้งชั่วโมงแล้วเอาช้อนมาชูด ใช้นานก็ไม่ได้เดี๋ยวหนึ่งจะยุ่ย เสียของอีก ... ได้ร้าน ห้องมาก่อน ของร้านตุ๊กตาไทยนะ หลังจากนั้นรู้สึกจะซื้อมาจากครูเขียน สุขสายชล รางทองนี้ไม้สัก ชายที่ของครูเพชรได้ก็เอามาสร้างราง ก็มาซื้อไม้สักแล้วก็ไปวัด กระสวนของครูบุญยงค์ที่ กทม. ของเทศบาลนะ แต่ว่าทำไม่ได้ มันไม่เท่า รางจะดู ปีบไปหน่อย แต่เขาก็ออกแบบปลายเองนะ ลูกศิษย์ทำซื้อทองอาบ ชั้นที่ฉัตร เป็นคนห้องใหญ่มาเรียนกับพ่อ เขาอยู่แถวตำบลทับน้ำ เขาเป็นคนทำรางทอง ต่อเอง พ่อพาไปวัดกระสวนที่ กทม. ด้วยกัน เป็นคนเก่ง เป็นช่าง มาเรียนเพลงมอญ เพลงไทยด้วยกัน เป็นคนห้อง ... (พิทักษ์ จรรยาญาญ์, สัมภาษณ์ 15 กันยายน 2563)

ภาพที่ 7 หน้าพระซ็องมอญที่สร้างจากร้านตุ๊กตาไทย
ที่มาภาพ: ตินณภาพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2563

ภาพที่ 8 ครูพิทักษ์ จรรย์นาญย์กับซ็องมอญจากร้านตุ๊กตาไทย
ที่มาภาพ: ตินณภาพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2563

ภาพที่ 9 ตะโพนมอญ เครื่องเก่าสมัยกรุงโพทุรุย์ จรรย๋นาฎย๋
ที่มาภาพ: ตินณภาพ ถนอมธรรม บันทีกภาพเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2563

ภาพที่ 10 คอกเปิงมาง เครื่องเก่าสมัยกรุงโพทุรุย์ จรรย๋นาฎย๋
ที่มาภาพ: ตินณภาพ ถนอมธรรม บันทีกภาพเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2563

ภาพที่ 11 เครื่องดนตรีเครื่องเก่า บ้านครูเพชร จรรย์นาฎย์ บ้านเหนือวัดสามวิหาร
ที่มาภาพ: ตติณณภาพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2563

ภาพที่ 12 กระจิ่งโหม่ง บ้านครูเพชร จรรย์นาฎย์ บ้านเหนือวัดสามวิหาร
ที่มาภาพ: ตติณณภาพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ภาพที่ 13 รวงระนาดเอกไม้สักปิดทองเก่าที่ครูไพฑูรย์และลูกศิษย์สร้างขึ้น
ที่มาภาพ: ตติณณภพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ภาพที่ 14 รวงระนาดทุ้มไม้สักปิดทองเก่าที่ครูไพฑูรย์และลูกศิษย์สร้างขึ้น และรวงระนาดทุ้มมโหรี
สมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์

ที่มาภาพ: ตติณณภพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ภาพที่ 15 รางระนาดเอกไม้มะริดและรางระนาดเอกมโหรีสมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์
ที่มาภาพ: ตติณณภาพ ถนอมธรรม บันทึกรูปเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ภาพที่ 16 รางระนาดเอกเหล็กปิดทองสมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์
ที่มาภาพ: ตติณณภาพ ถนอมธรรม บันทึกรูปเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ภาพที่ 17 ฆ้องวงใหญ่ ยูโฟเนียมและกลองทัดสมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์
ที่มาภาพ: ตติณณภพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ภาพที่ 18 ฆ้องวงใหญ่ และฆ้องวงเล็กสมัยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ปัจจุบันยังคงไว้สำหรับต่อเพลง
ที่มาภาพ: ตติณณภพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ภาพที่ 19 ช้องวงใหญ่มอญไว้สำหรับต่อเพลง
ที่มาภาพ: ตีณณภพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ภาพที่ 20 เครื่องเป็พาทย์ไทย บ้านวัดจอมเกษ
ที่มาภาพ: ตีณณภพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ภาพที่ 21 เครื่องดนตรีสำหรับใช้งานปัจจุบัน บ้านวัดจอมเกษ
ที่มาภาพ: ตีณณภาพ ถนอมธรรม บันทึกภาพเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563

ครูพิทักษ์ จรรย์นาถย์ อธิบายเพิ่มเติมเรื่องการรับงานปีพาทย์มอญ ให้ผู้วิจัยฟังว่า สมัยก่อนงานเครื่องมอญจะมีเยอะมาก ถึงกับต้องเอาเครื่องไว้ที่รถเลย ไม่เอาลง เตรียมไว้เผื่อเสร็จงานนี้แล้วไปงานต่อได้เลย ... วัดตะเคียนนี้ทำเป็นว่า เล่นเลย ทุกเสาร์ - อาทิตย์ สามสี่งาน แล้วเขาหากันหลายคืนด้วยนะ ครูสมบัติ สังกะเสนทอง เคยมาร้องเพลงให้ ร้องแทบไม่ได้หยุดเลย บางทีเราเลิกก่อนเวลา ห้านาที่นี้เขาถึงกับบ่นเลย เขาก็โวยวายว่ายังไม่ถึงเวลาเลิกเลย แล้วเขาก็นั่งฟังกัน คนในวงก็จะเป็นชุดเดิมนะ เราก็ไม่ได้เปลี่ยนคนเปลี่ยนอะไรไป นักร้องก็จะมีพี่สมบัติ เจ้าเปี้ยก (กำจรเดช) ณรงค์ รวมบรรเลง แล้วก็มิวิมล เผยเผ่าเย็น คนร้องของ กทม. ก็เคยมา ... สมาชิกวงส่วนใหญ่ก็จะเป็นลูก ๆ แล้วก็มีลูกศิษย์มาช่วยงาน ตอนหลัง ๆ ลูกศิษย์เขาก็เริ่มเสียชีวิตกันไป... (พิทักษ์ จรรย์นาถย์, สัมภาษณ์ 15 กันยายน 2563)

จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ทายาทแสดงให้เห็นว่าเครื่องเป่าพาทย์มอญ ได้เริ่มสร้างขึ้นและเข้ามามีบทบาทในบ้านจรรยาญาติ คือ ในสมัยของครูไพฑูรย์ จรรยาญาติ เนื่องจากมีการสร้างเครื่องดนตรีต่าง ๆ ทั้งยังได้ใช้วงเป่าพาทย์มอญออกงานบรรเลงอย่างสม่ำเสมอ โดยแรกเริ่มสร้างห้องมอญหนึ่งคู่ คือ ห้องมอญที่สร้างจากร้านตุ๊กตาไทย ซึ่งนับว่าเป็นห้องมอญหรือเครื่องดนตรีที่กล่าวได้ว่าเก่าแก่ที่สุดของบ้านจรรยาญาติ จากนั้นจึงเริ่มสร้าง ระนาดเอก ระนาดทุ้ม (เครื่องชุดรางทอง) และมีเครื่องเป่าพาทย์มอญ อาทิ เปิงมางคอก ตะโพนมอญ โดยปัจจุบันยังคงเก็บรักษาแต่ไม่ได้นำออกมาใช้งานหรือบรรเลงแล้ว

2.3 เพลงมอญ

เพลงมอญเป็นเพลงที่ใช้บรรเลงอยู่ในวงเป่าพาทย์มอญมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเพลงในอัตราจังหวะสองชั้นและออกด้วยอัตราจังหวะชั้นเดียว นอกจากประเภทเพลงประกอบ เช่น เพลงประจำวัด เพลงประจำบ้าน ที่มีอัตราจังหวะสองชั้นตลอดทั้งเพลง โดยเพลงมอญโบราณนั้นจะไม่มีกรย่อ ขยายเพลงเหมือนเพลงไทยที่เรียกกันว่า “เพลงเถา” ที่มีอัตราจังหวะ สามชั้น สองชั้น ชั้นเดียว กล่าวคือมีอัตราจังหวะที่ลดหลั่นกันตั้งแต่ จังหวะช้า ปานกลาง และจังหวะเร็ว ซึ่งมีความแตกต่างกับเพลงมอญ แต่ต่อมาสมัยครูหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้เกิดเพลงมอญที่แต่งขึ้นใหม่โดยเลียนสำเนียงมอญปนกับสำเนียงไทย และแต่งขึ้นตามหลักการประพันธ์เพลงไทย เช่น มอญอ้อยอิ่ง มอญโยนดาบ เป็นต้น

การพิจารณาลักษณะของเพลงมอญนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระ พันธุ์เสือ ได้อธิบายไว้ในหนังสือเป่าพาทย์มอญ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.3.1 เพลงมอญและเพลงไทยสำเนียงมอญ

การกำหนดขอบเขตของเพลงมอญและเพลงไทยสำเนียงมอญเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะในวงเป่าพาทย์มอญปัจจุบันนั้น บ้างก็เล่นเพลงมอญแท้ และเพลงไทยสำเนียงมอญปนกันไป บ้างก็จำได้แต่ตัวทำนองเพลง จำชื่อเพลงไม่ได้ บ้างก็จำชื่อได้แต่ออกสำเนียงแปล่งจากต้นภาษาไปเสียอีก คราวนี้จึงขอกำหนดทิศทางและขอบเขตคร่าว ๆ ในการจำแนกเพลง ดังนี้

(1) เพลงมอญ คือ เพลงที่ได้รับการสืบทอดทำนองเพลง มาจากมอญ โดยมีชื่อเรียกเป็นภาษามอญ และใช้บรรเลงทั้งในงานมงคลและงานอวมงคล งานพิธีหรือประกอบการละเล่นของคนมอญและคนไทยเชื้อสายมอญ สามารถบรรเลงได้โดยวงเป่าพาทย์มอญ (ป่าต)

(2) เพลงไทยสำเนียงมอญ คือ เกิดจากการล้อเลียนสำเนียงภาษาของเพลงมอญ ดึงเอาประโยค วรรคเพลง หรือลักษณะการเคลื่อนของเสียง

แบบมอญ โดยทั้งนี้อาจเกิดจากการนำเพลงไทยที่มีโครงสร้างแบบเพลงไทยแท้ มาแต่งใหม่ลือสำเนียงโดยอาศัยการยึดเสียงลูกตกเป็นหลัก หรือเพลงที่มีการแต่งใหม่ โดยนักดนตรีชาวไทยเพื่อจุดประสงค์ในการแสดงหรือเลียนแบบ ทั้งประกอบ การแสดงแบบมอญ อาทิเช่น การแสดงละครเรื่องราชาธิราช ให้เกิดเป็นเพลง สำเนียงภาษาขึ้น หรือนำเอาเค้าโครงเพลงมอญ มาแต่งตัดทอน หรือขยายให้ ลือเลียนสำเนียงอย่างเพลงมอญ

2.3.2 เพลงปี่พาทย์มอญที่มีมาแต่โบราณและนำมาใช้บรรเลงอยู่ใน ปัจจุบัน มีดังนี้

(1) เพลงที่ใช้บรรเลงเป็นการประโคม เพลงประเภทนี้เป็นเพลง กลุ่มใหญ่และเป็นเพลงที่กำหนดไว้ในแบบแผนการใช้บรรเลง โดยเฉพาะใน พิธีกรรมต่าง ๆ ทั้งพิธีกรรมทางศาสนา พิธีรำเจ้า พิธีรำสามภาค ตลอดถึงเพลง ในงานศพ เช่น เพลงประจำวัด เพลงประจำบ้าน เพลงเชิญ เป็นต้น นอกจากนั้น เพลงปี่พาทย์มอญที่ใช้สำหรับประโคมนี้ ยังมีการกำหนดให้มีการบรรเลงตาม ช่วงเวลาอีกด้วย เช่น เพลงย่ำรุ่ง เพลงย่ำเที่ยง เพลงมอญรำ เพลงพระฉันทมอญ และเพลงเร็วมอญ เป็นต้น

(2) เพลงที่ใช้ทั่วไปเพื่อความบันเทิงด้านการฟังและประกอบรำ เพลงกลุ่มนี้เป็นเพลงมอญที่ไม่ใช่บรรเลงประโคม มีลักษณะอัตราเทียบได้กับ เพลงสองชั้นและเพลงชั้นเดียวของไทย เพลงกลุ่มนี้มีทั้งเพลงโบราณและเพลงที่ ได้ปรับปรุงขึ้นใหม่

2.3.3 เพลงมอญในงานมงคล

การบรรเลงปี่พาทย์มอญในงานมงคลมีการบรรเลงเพลงหลักที่เป็นเพลง ใหญ่ในอัตราจังหวะสองชั้น เป็นการประโคมขณะประกอบพิธีกรรมหรือตาม ช่วงเวลาที่กำหนด เช่น เพลงประจำวัด หรือเพลงประจำบ้าน ถ้าเป็นการบรรเลง ประโคมที่วัดใช้เพลงประจำวัด ถ้าเป็นการจัดงานที่บ้านใช้เพลงประจำบ้าน ห้าม บรรเลงเพลงประจำวัดที่บ้าน แต่เพลงประจำบ้านใช้บรรเลงที่วัดได้ (ชาวมอญให้ ความสำคัญแก่วัดมาก เพลงประจำวัดใช้สำหรับบรรเลงประโคมเฉพาะที่วัดจึงไม่ บรรเลงที่บ้าน)

เพลงประจำวัดและเพลงประจำบ้านสามารถแยกได้เป็นเพลงละ 2 ทาง คือ เพลงประจำวัดทางตรง เพลงประจำวัดทางกลาง เพลงประจำบ้านทางตรง และ เพลงประจำบ้านทางกลาง เพลงประจำทั้ง 4 เพลงนี้ เป็นหลักที่ใช้บรรเลงในการ

ทำบุญที่วัดหรือที่บ้านแล้วแต่กรณี เมื่อบรรเลงเพลงหลักดังกล่าวนี้แล้ว จึงบรรเลงเพลงใหญ่ซึ่งเป็นเพลงทะกัวเกรียง เพลงซอกกะลา

2.3.4 เพลงประโคมและเพลงบรรเลงในงานศพ

เพลงมอญที่บรรเลงในงานศพได้นำเพลงมอญที่ใช้ในการทำบุญทั่วไปมาบรรเลง ทั้งที่เป็นเพลงประโคมและเพลงที่ใช้บรรเลงตามขั้นตอนพิธีกรรมต่าง ๆ โดยเป็นเพลงในอัตราจังหวะสองชั้น และ เพลงเร็วต่าง ๆ มาใช้บรรเลง เช่น การรับพระ พระฉัน พระขึ้นเทศน์ รับเทศน์ ส่งพระ และประโคมต่าง ๆ ดังนี้ คือ

เพลงยกศพ มอญเรียกเพลงชาตย้าต หมายถึง การฉีกผ้า ซ้ำต แปลว่า ฉีกย้าต แปลว่า ผ้า เป็นเพลงที่ให้มรณสติ ที่พิจารณาความตายเป็นทุกข์ นำความพลัดพรากมาให้ผู้ตาย ต้องละไปจากลูกเมียทรัพย์สินเงินทอง ผู้อยู่ก็ต้องพลัดพรากจากผู้ตาย เหมือนผืนผ้าที่ถูกฉีกแยกออกจากกัน

เพลงประกอบในการกุศลฯทั่วไปได้นำมาใช้ประโคมและบรรเลงในงานศพด้วย เช่น เพลงเชิญ เพลงประจำวัด หรือเพลงประจำบ้าน เพลงย่ำรุ่ง เพลงย่ำเที่ยง เป็นต้น รวมทั้งเพลงเร็วอื่น ๆ (วิระ พันธุ์เสือ, 2558: 109 – 113)

จากข้อมูลข้างต้นนั้นพอสรุปได้ว่า เพลงมอญสามารถกำหนดขอบเขตและจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เพลงมอญโบราณและเพลงไทยสำเนียงมอญหรือเพลงมอญที่แต่งขึ้นใหม่ ซึ่งบทบาทของเพลงมอญนั้นสามารถใช้บรรเลงเพื่อการประโคมและใช้บรรเลงทั่ว ๆ ไปเพื่อความบันเทิง โดยจะบรรเลงตามลักษณะของการใช้งานด้วย จะสังเกตได้ว่าเพลงมอญแต่เดิมจะบรรเลงได้ทั้งงานมงคลและงานอวมงคล แต่ในปัจจุบันนี้นิยมบรรเลงในงานอวมงคลและใช้บรรเลงประโคมในงานศพเป็นส่วนมาก ส่วนเพลงมอญโบราณบางเพลงอาจไม่ได้รับความนิยมในการบรรเลงหรือไม่มีผู้สามารถบรรเลงได้แล้ว ก็อาจมีการลืมนานตามกาลเวลา

2.3.5 เพลงมอญบ้านจรรย์นาญ

ผลงานเพลงของบ้านจรรย์นาญมีความโดดเด่นขึ้นมาในยุคที่ครูเพชร จรรย์นาญ ย้ายออกจากวังบูรพาภิรมย์แล้วมาตั้งถิ่นฐานสำนักที่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึงแม้ครูเพชร จรรย์นาญ จะเคยประพันธ์เพลงไว้บ้างแล้วก่อนหน้านี้ แต่การเป็นสำนักดนตรีที่ก่อเกิดขึ้น การรับศิษย์และมีผลงานการบรรเลงจนเป็นที่ยอมรับในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงทำให้ผลงานการประพันธ์เพลงของครูเพชร จรรย์นาญ เป็นแนวทางให้กับครูโพธิ์จรรย์ จรรย์นาญ บุตรชายในการประพันธ์เพลงขึ้นใหม่จนทำให้ผลงานเพลงของบ้านจรรย์นาญ มีความเข้มแข็งขึ้นและคงเอกลักษณ์ตามลำดับ ซึ่งครูพิทักษ์ จรรย์นาญ ได้อธิบายเรื่องเพลงมอญของบ้านจรรย์นาญ ไว้ดังนี้

ครูไพฑูรย์ แต่งเพลงมอญตั้งแต่สมัยผมยังเด็ก ๆ ที่ผมทันทีที่แต่งก็คือ เพลงพม่ารำชวาน ท่านแต่งผมก็วิ่งเล่นอยู่ใต้ถุนบ้าน ก็นั่งคิดนั่งแต่งเสร็จแล้วก็เรียกผมขึ้นไปต่อเพลง ... มารุ่นผมเขาก็บรรเลงกันมาแล้วนะ เพลงเขมรยวน ก็มีมาแล้ว สองกุมาร ก็มีมาแล้ว เราตีจิงหะก็เล่นกันมาจนมาตีฆ้องก็ได้ ไม่ต้องต่ออะไรมาก มาต่อกับพ่อจริงจังก็เพลงพม่ารำชวาน เพราะว่ายาว แล้วก็มาต่อเพลงมอญมอบเรือ แล้วก็มาเพลงม่านมงคล ครูสำราญบอกให้พ่อผมแต่ง ตอนแรกแกจะไม่แต่ง แต่ก็มาแต่งเดี๋ยวนั้นแล้วก็ต่อเดี๋ยวนั้นเลย นั่งนับนิ้วคิดแบบปัจจุบันให้เลย เป็นเพลงท่อนเดียว แล้วมาปรับเทียบกลับเปลี่ยนตรงนั้น ตรงนี้หน่อย สองชั้นก็ใช้ของครูมนตรี พอขึ้นเดียวแกก็มาคิดมาทำทางเดียวให้ ... ลูกศิษย์รุ่นแรกเขาก็อายุมาก ๆ แล้ว เสียชีวิตกันไปหมดแล้ว มีเยอะอยู่นะ คนฆ้องใหญ่ก็ชื่อสมบัติ แสงสินชัย แล้วก็ชื่อ ขึ้น บำรุงพฤกษ์ แล้วก็ชื่อลูกศิษย์ระนาด ชื่อห่มย์ ผมจำชื่อจริงไม่ได้นะ แต่เขาเสียชีวิตกันไปหมดแล้ว ครูไสว แต่ก่อนเขาก็เป็นคนฆ้องใหญ่ให้พ่อผม รู้สึกจะอายุอ่อนกว่าพ่อผมปีสองปีนะ เรื่องการสืบทอดให้ครู ๆ ที่เขาเสียชีวิตไปแล้วผมก็ไม่ทราบนะ เขาก็เสียชีวิตไป พ่อเขาก็ต่อให้ทุกคนนะรุ่นลูกทางพี่ผม ทางอีกแม่หนึ่งทางนั้นเขารุ่นโตกว่าผม เขาก็ต่อเพลงให้กัน แต่เพลงพม่ารำชวาน เพลงมอญมอบเรือ มาแต่งรุ่นผม เพลงมอญที่แต่งสำหรับเครื่องเป่าพาทย์มอญ ครูไพฑูรย์ พ่อผมเขาแต่งไว้ ส่วนของครูเพชรผมก็ไม่ทราบนะ ไม่ค่อยรู้เท่าไร จริง ๆ คือ พ่อต่อให้ทั้งนั้น เพราะเราไม่ทันครูเพชร แต่เท่าที่ทราบคือของพ่อทำ เพลงมอญสำหรับเครื่องมอญเลย ไม่ใช่เพลงเถาสำหรับบรรเลง คือตอนนั้นไม่ค่อยมีใครเขาเล่นกันนะ เพลงมอญที่ทำเป็นเพลงเถา ก็มีแค่พ่อผม แล้วเราก็มาได้ยินครูบุญยงค์เขามาทำ สองกุมารนะ แล้วเราก็มาเห็นพ่อเขาก็มาคุยกับครูบุญยงค์ ว่าเพลงสองกุมาร สองชั้นอันไหนมาก่อนกันประมาณนี้นะ เพราะร้องกับละครเขาก็จะเป็นอีกแบบหนึ่งไป ... (พิทักษ์ จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์ 15 กันยายน 2563)

จากข้อมูลการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า เพลงมอญของบ้านจรรย์นาฎย์ ที่ไว้สำหรับบรรเลงเครื่องมอญนั้น เริ่มขึ้นในสมัยของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ เป็นผู้ประพันธ์เพลงไว้สำหรับการบรรเลงเครื่องมอญของวงที่บ้าน ซึ่งเพลงมอญโดยทั่วไปที่เป็นของโบราณ ก็ได้เรียน ต่อเพลงเพื่อใช้งานและบรรเลงอยู่เสมอ โดยครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ ได้อธิบายเพิ่มไว้ว่า

เพลงมอญที่แต่งไว้เขาก็ทำไว้เล่นของตัวเอง ส่วนเพลงมอญอื่น ๆ เราก็มีเรียน มีต่อเพลงกันไว้อยู่แล้ว เพลงเถาเพลงสองชั้นอะไรนั้นนะ แต่ที่นี้พ่อก็มาทำเพลงไว้เล่นในวงของเราไม่ได้ไปถ่ายทอดอะไรให้ใครเขานะ พอที่นี้เวลาไปเจอกันก็เอาไปเล่นอะไรกันไม่ได้ ก็เอาไว้เป็นเพลงแก้กันไป เขามีพม่าเล็ก พม่าใหญ่ พม่ากลาง

ก็มาเจอพม่ารำชวาน ก็เป็นอย่างนี้ ก็เรียกว่าแต่งเอาไว้แก้ทางเพลงอย่างนั้นนะ ... ครูไพฑูรย์ อาจเรียกว่าเป็นคนแรกเลยนะที่แต่งเพลงมอญเป็นเพลงเถา เพราะผมก็ยังไม่เคยเห็นมีใครแต่งนะ เหมือนเป็นคนต้น ๆ เลยที่ทำ จากนั้นก็มาเห็นครูบุญงค์ แต่งเพลงสองกุมาร ก็เพิ่งมาได้เห็นเพลงบรรเลงเครื่องมอญเป็นแบบเพลงเถา เพราะส่วนใหญ่เพลงมอญก็จะยกย้ายถ่ายเท สองชั้นกับเพลงเร็วเป็นคนละเพลง ส่วนใหญ่ก็เอาเพลงเร็วมาต่อท้ายอะไรประมาณนี้ หน้าทับก็จะมีเฉพาะนะ อย่าง เพลงเขมรยวนก็มี ก็จะมียึดขยายมาจากสองชั้นนั้นนะ ... เพลงมอญของที่บ้านก็มี อยู่ประมาณหกเจ็ดเพลงจริง ๆ เวลาไปงานก็ไม่ได้เล่นทั้งหมดหรอก เราก็ต้องดูความพร้อมของคนบรรเลงด้วย บางคนเขาก็ไม่ได้เพลง เพราะบางที่เราให้คนอื่น เขามาช่วยงาน เขาไม่ได้เพลงเราก็ไม่เล่นหรอก เราจะเล่นเฉพาะเมื่อคนของเรา พร้อม แต่สมัยก่อนนี้เราเล่นกันเพราะว่าพอยังอยู่ เขาก็จะเล่นประจำ สมัยก่อนถ้า วงไม่พร้อมก็จะไม่ดี จะไม่ใช่มาตีตามกันเหมือนสมัยนี้ แต่ถ้าครูแอ้ (ไพรัตน์) มา เขาก็จะดี เพราะว่าเขาตีระนาดเราก็ไว้ใจได้ ... คนที่เรียนเพลงมอญกับครูไพฑูรย์ เลยก็จะมีผม อาจารย์ไพรัตน์ อาจารย์อุทิศ จรรย์นาฎย์ นี้ก็ นิดหน่อย ในรุ่น หลัง ๆ ส่วนใหญ่ก็จะพี่ ๆ ช่วยกันต่อให้ ส่วนใหญ่เพลงที่ต่อทุกวันนี้ก็จะเป็นเพลง ที่ใช้งานทั้งนั้น ไม่ได้เอาไปต่อเพื่อแข่งขันกับใคร ต่อใช้งานสำหรับวงเรา แต่ที่เขา ครัธธา มาขอก็มีนะ อย่างเช่น บ้านใหม่อย่างนี้ ครูสำราญก็ให้วีเชียรมาขอ ขอเพลงพม่ารำชวานไป ก็ให้ไป แต่พอตอนหลังมาขอ ผมก็ไม่ได้ต่อให้ไป เพราะ บางที่เขาเอาไปทำ เอาไปบรรเลง เขาก็ไม่ได้บอกว่าเป็นของใคร มันก็จะกลายเป็น เพลงของเขาไป เราก็เลยไม่ได้ต่อให้ นอกจากนั้นก็จะมีคนมาขอต่อเขาชื่อจบ เป็น ช่วงแกะเครื่องมาจากภาชี มาเรียนมอญรำ แต่ก็ไม่ได้ต่อเพลงมอญชุดที่ครูไพฑูรย์ แต่งให้ไป (พิทักษ์ จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์ 15 กันยายน 2563)

ผลงานเพลงของบ้านจรรย์นาฎย์เป็นที่กล่าวขานกันในหมู่นักดนตรีไทยทั้งใน กรุงเทพมหานคร จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดอื่น ๆ ว่าเป็นเพลงที่มีความหนักแน่นและคมคาย โดยมีกล่าวกันว่าเป็นเพลงทางครูเพชร จรรย์นาฎย์ แม้ว่าบางบทเพลงจะเป็นผลงานการประพันธ์ ของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์บุตรชายก็ตาม ทำให้เห็นว่าความเป็นดนตรีไทยบ้านจรรย์นาฎย์นั้น ล้วนอยู่ ใต้ร่มเงาผลงานเพลงของครูเพชร จรรย์นาฎย์ ทั้งสิ้น เป็นสำนักดนตรีซึ่งมีผลงานเพลงที่มีความโดดเด่นเป็นอย่างมาก โดยเพลงมอญของบ้านจรรย์นาฎย์ซึ่งประพันธ์โดยครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ มีจำนวน ทั้งหมด 7 เพลง ดังนี้ 1. เพลงมอญมอบเรือ 2. เพลงเขมรยวน 3. เพลงสองกุมาร 4. เพลงพม่ารำชวาน 5. ม่านมวงคล 6. เพลงเร็วดาวกระจาย และ 7. เพลงเร็วมะลิวัลย์

2.3.6 ลักษณะพิเศษของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์

บ้านจรรย์นาฏย์ เป็นสำนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงในสังคมดนตรีไทยอย่างกว้างขวางสำนักหนึ่ง เป็นที่ยอมรับและมีบทบาทต่อวงการดนตรีไทย มีทางเพลง และการบรรเลงดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ โดดเด่น โดยครูพิทักษ์ จรรย์นาฏย์ ได้อธิบายให้ผู้วิจัยฟังถึงเรื่องเอกลักษณ์ของเพลงมอญ และวงปี่พาทย์มอญ บ้านจรรย์นาฏย์ ไว้ว่า

ความเป็นเอกลักษณ์ของเพลงมอญที่ครูไพฑูรย์แต่ง คือจะทำสำเนียงที่เป็นมอญจริง ๆ มาใส่ ไม่ใช่ทำแล้วนำเอาสำเนียงลาวมาใส่นะ ผมเคยเห็นทางสระบุรี รุ่ง ๆ ครูไพฑูรย์ก็จะมีเขาชื่อ สงวน ผมเคยไปเจอเขาทำเพลงก็ออกเป็นสำเนียงลาว ไม่ใช่มอญ แต่ของพ่อก็จะเป็นมือแบบมอญ ผมเคยไปงานแล้วไปเจอกัน สำเนียงเขาจะออกลาวนะ เพราะเขาก็บอกว่าเขาทำเอง เขาคงนิยมกันแบบนั้นนะทางสระบุรี ก็ต่างความคิดความคิดเขานะ อีกอย่างคือเรื่องการกลับต้นที่จะมีเปลี่ยนหัวเปลี่ยนท้ายเพื่อให้เข้ากับสำนวนเพลงประมานนี้นะ แต่ลูกไหนที่ควรจะต้องยืนไว้ก็ต้องรักษาไว้้นะ เหมือนกับเพลงเถาของครูเพชร ลูกเท่าก็จะเป็นสำเนียง ซ่อนลูกเท่าไปเลย เช่น เพลงเขมรเขียว เขาก็ทำเป็นสำเนียงแทนลูกเท่าไปเลย ... ส่วนใหญ่ก็จะทำเป็นเถานะ พ่อเขาก็จะทำเป็นเพลงเถา เพลงมอญจะมีเพลงเก่าของปทุมที่มีอยู่ ก็ตามที่เล่นกัน แล้วก็ที่พ่อเขาคิดเองก็เป็นเพลงเถาขึ้นมา เอกลักษณ์ที่โดดเด่นเลยก็คือเป็นเพลงเถา เคยไปเล่นที่กรุงเทพฯ ตอนนั้น พี่พัฒน์ (พีรศิษย์ บัวต้ง) เขามาตีหน้าไฟ เขานั่งฟัง เขาก็บอกว่า โอ้โหครูเขาทำไว้เยอะนะ ผมไม่ได้ฟังเพลงมอญเพราะ ๆ อย่างนี้มานานมากแล้ว ที่เขาตีกันทั่วไปเขาก็ตีกันเร็วมาก ฟังไม่รู้เรื่อง พี่พัฒน์เขาบอก เขาพูดขนาดนี้เลย เพราะว่าพ่อผมกับครูเฉลิม (เฉลิม บัวต้ง) เขาก็สนิทกัน แต่ครูเฉลิมจะแก่กว่าพ่อผมนะ ครูเฉลิมเขารุ่นของครูมนตรี ... แต่ละเพลงจริง ๆ ก็ทำยืดขยายออกมาจากสองชั้น ก็ต้องคิดทำนองให้กลมกลืนกันนะ ก็ต้องลงไปวิเคราะห์ดู เช่น เพลงสองกุมาร ถ้าเราดูที่ชั้นเดียว จะเห็นว่าถอดออกมาจากสองชั้น ตรงตามจังหวะครบจำนวนพอดี ถอดเป็นอัตราสามชั้นก็ยืดออกมาให้ตรงเลย สมมุติเพลงมีสามจังหวะ ลงเป็นจังหวะคือครูไพฑูรย์ไปทอนแล้ว จะกลายเป็นหนึ่งครึ่ง ถ้าไม่ได้ก็จะไปเพิ่มสองชั้น อย่างเช่น เพลงมะลิวัลย์ ถ้าคุณไปฟังที่อื่นก็จะไม่เหมือนของเราเพราะว่าพ่อเขาก็ไปเพิ่มให้พอดี เพลงก็จะสละสลวย จะมีเพลงที่ไม่เพิ่มเลยก็คือ เพลงดาวกระจ่าง จะมีจังหวะที่คร่อมอยู่ ตะโพนจะต้องรู้ ต้องฟังเป็น ถ้าตีแบบเต็มมันจะเหมือนตัวเองตีขาด เลยคิดว่าเอกลักษณ์จะอยู่ที่การตัดทอนเพลง จะตรงจังหวะ แล้วสำเนียงของเพลงก็จะชัดเจน ถ้าเป็นเพลงมอญก็ต้องสำเนียงออกเป็นสำเนียงมอญ อย่าง

หน้าทับเขาก็จะมีหน้าทับเฉพาะของเพลงอยู่แล้ว ก็จะมีเพลงที่มีหน้าทับพิเศษก็จะ เป็นเฉพาะเพลงไป มีการปรับหน้าทับเพื่อให้พอดีกับเพลง เพลงพวกนี้ก็ไม่มีการร้อง ไม่มีเนื้อร้อง ปกติเพลงมอญจะต้องบรรเลงกันยาว ๆ สมัยก่อนส่วนใหญ่เขาไม่มี ร้องกันหรอก พอสมัยนี้เขามาร้อง เขาทำละคร ทำอะไรเขาก็ร้องกันทุกเพลงไป บางงานเขาก็ไม่ได้ชอบให้เอานักร้องไปนะ เขาบอกก็ไม่ได้อยากฟังร้อง เขาอยาก ฟังดนตรี พอมาตอนหลังเราก็เล่นเป็นเพลงดับ เพราะสมัยก่อนพ่อเขาชอบเล่น เพลงดับ อย่างเช่น ดับพรหมมาศ ดับนางลอย ช่วงพระฉันก็จะเล่นพระลอดตามไก่อ ส่วนใหญ่ตอนนั้นก็จะมีเดี่ยวลาวแพน พอเพลงลาวมาเขาก็จะเดี่ยวลาวแพน พ่อเขาจะเล่นเป็นชุด เราก็จะเล่นเป็นเพลงไม้นวมนะ... (พิทักษ์ จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์ 15 กันยายน 2563)

สรุปได้ว่าเพลงมอญของบ้านจรรย์นาฎย์มีความเป็นสำเนียงมอญอย่างแท้ และสร้าง เอกลักษณ์โดยทำรูปแบบเพลงมาใหม่คือมีรูปแบบเพลงเหมือนเพลงเถา โดยครูไพรัตน์ จรรย์นาฎย์ได้ อธิบายเรื่องการประพันธ์เพลงมอญของครูไพฑูรย์ และการสืบทอดรักษาทางเพลง เพิ่มเติมให้ผู้วิจัยฟัง ไว้ว่า

เวลาที่ครูไพฑูรย์แต่งเพลง เขาก็แต่งเอาเดิวนั้น ส่วนใหญ่เขาก็จะทำเป็น ทำนองเพลงโดยเริ่มจากทางซ้อง แล้วทุกอย่างก็จะตามมา เขาก็จะแปรทาง พ่อ เขาก็ทำทั้งนั้น ตอนนั้นเรายังเด็ก เราก็ต้องต่อตามมือที่พ่อเขาทำ เพลงก็จะมี เดี่ยวชั้นเดี่ยวด้วย มีเดี่ยวแกก็ทำไว้หมด เวลาแกทำแกก็ทำไว้หมดทุกเครื่องมือ ฉะนั้นเวลาเราออกเดี่ยววงเราก็จะกลมกลืนกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างไปคิดมา ถ้าคุณ ลังเกิดเวลาที่พ่อผมเขาทำทางเดี่ยวไว้ ทางเขาจะกลมกลืนกัน มันจะกลมกลืน ไปหมด ซ้องวงใหญ่แล้วไปซ้องวงเล็ก กลอนจะกลมกลืนส่งต่อประสานกัน คือต้อง เข้าใจนะว่าคนคนเดียวเขาเป็นคนทำ จะไม่เหมือนกับสมัยนี้ เพราะสมัยนี้ก็ เครื่องมือใครคุณก็ไปคิดกันเอาเอง ต่างคนก็ต่างบรรเลงออกมาจะไม่เหมือนกัน ตอนที่พ่อเขาทำทางสังเหตุก็เหมือนกับว่าจะมีเป็นคอร์ตนะ เพราะหมดตรงนี้ แยกตรงนี้ แล้วก็มาเชื่อมกัน จะเป็นในลักษณะนั้น คือฟังแล้วมันจะกลมกลืน จะดีกว่ากัน ... เพลงมอญของครูไพฑูรย์ เราไม่เคยมีการบันทึกเสียงอะไรไว้ที่ไหน ก็มีแค่เล่น ไปตามงานกัน ก็จะมีแค่ที่คุณ (ผู้วิจัย) มาทำ มาศึกษากันนี้แหละ ก็มี ช่วงที่คุณครูประสิทธิ์ ถาวร เขาทำบันทึกเสียง เขาก็ติดต่อมา บอกว่าหลานมาอัด เพลงของครูเพชร ครูไพฑูรย์ ให้หน่อย มาบันทึกเสียงให้กัน เขาก็บอกว่ามี เบี้ยเลี้ยงค่าแรงให้วันซ่อมด้วยนะ เขาก็ว่าอย่างนั้น เขาจะให้เป็นเทป เก็บไว้ เราก็ค ลับมาถามทุกคนก็ไม่มีใครไป อันดับแรกเลยก็คือหวง ก็สมาชิกชุดนั้นนะ ชุดของ

ลูกศิษย์รุ่นนั้นเขาก็หวงกัน ก็คล้าย ๆ ว่ากลัวเขาจะเอาไปทำอะไรอย่างอื่น เราก็เลยแทบจะไม่ได้ให้ใครไปเลยนะ ก็ไม่รู้เหมือนกันนะ ก็คงเป็นความคิดของช่วงนั้น แต่ช่วงนี้ก็ยังมีหวงกันอยู่ ที่มีอัตรารายการออกช่องทีวีผมก็ไม่ได้ไป ก็ไม่มีใครไป เขาไม่เอา พวกลูกศิษย์ แล้วก็บรรดาลูกๆ และญาติ ๆ ทุกวันนี้ก็ยังมีหวงกันอยู่เลย แต่ผมเองก็ไม่ได้หวงอะไรนะ อย่างเพลงยังของครูบุญยงค์ ครูบุญยั้งเอง เขาก็ไม่ได้หวงเพลง เพลงเขาถึงได้แพร่หลาย ผมเองก็เป็นอย่างนั้นแหละ ใครมาอยากได้อะไรผมก็ให้ ... (ไพรัตน์ จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์ 15 กันยายน 2563)

จากข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าวงดนตรีบ้านจรรย์นาฎย์มีชื่อเสียงโดดเด่นด้านทางเพลง เพลงมอญและความเป็นเอกลักษณ์ของการบรรเลงวงปีพาทย์มอญ ซึ่งทำให้วงดนตรีบ้านจรรย์นาฎย์เป็นวงดนตรีที่มีชื่อเสียง และมีนักดนตรีที่มีฝีมืออยู่เป็นจำนวนมาก จึงมีงานบรรเลงดนตรีตามงานต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ ซึ่งจะเห็นได้ชัดและโดดเด่นมากในช่วงสมัยที่ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ รับช่วงดูแลต่อจากครูเพชรผู้เป็นบิดา ทั้งยังมีวงดนตรีที่รับงานจนเป็นวงที่มีชื่อเสียงมากในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ วงลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ อีกด้วย

บ้านจรรย์นาฎย์ ถือเป็นวงดนตรีไทยที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องพบว่า มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน และสืบสานวัฒนธรรมทางดนตรีไทยของชาติมาเป็นเวลายาวนาน มีบรรพบุรุษผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้แก่ทายาทและศิษย์ จากรุ่นสู่รุ่น จึงทำให้ทุกวันนี้บ้านจรรย์นาฎย์ยังคงดำเนินงานสืบสานวัฒนธรรมด้านดนตรีไทย ทั้งยังคงยึดมั่นในวิชาชีพดนตรีไทยเสมอมา แสดงให้เห็นว่ามรดกภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษของตระกูลจรรย์นาฎย์สร้างขึ้นและมอบไว้ให้เป็นสมบัติของตระกูล รวมไปถึงเป็นสมบัติของชาติที่มีคุณค่าอย่างสูง อีกทั้งความสำคัญนอกเหนือไปกว่านี้ คือผลงานบทเพลงต่าง ๆ รวมถึงการสร้างนักดนตรีที่มีฝีมือสามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ต่อไปได้อีกตราบนานเท่านาน ดำรงรักษาให้คงอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมั่นคงตลอดไป

ภาพที่ 22 วงปี่พาทย์มอญคณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์
ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (นายติณณภพ ถนอมธรรม บันทึกภาพวันที่ 10 กันยายน 2563)

บทที่ 3

วงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์ (คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์)

การศึกษาการประพันธ์เพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ ที่จะนำมากล่าวถึงต่อไปนี้ได้แบ่งเนื้อหาส่วนที่เกี่ยวข้องกับวงปีพาทย์มอญคณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ไว้เป็นสำคัญ ซึ่งในบทนี้จะเป็นการศึกษา ประวัติความเป็นมาของวง ประวัติของสมาชิกนักดนตรี การสืบทอดทางเพลง และบทบาทของวงปีพาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ โดยศึกษาจากการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ทายาทในตระกูลลูกศิษย์และสมาชิกของบ้านจรรย์นาฎย์ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อเป็นลำดับ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวข้อง ดังนี้

- 3.1 ประวัติวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์ (คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์)
- 3.2 ประวัติสมาชิกในวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์ (คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์)
- 3.3 ผลงานการประพันธ์เพลงของบ้านจรรย์นาฎย์
- 3.4 การรับงานและการบริการสังคมของวงปีพาทย์มอญ (คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์)

3.1 ประวัติวงปีพาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์ (คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์)

วงปีพาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ เป็นวงปีพาทย์ที่ถือกำเนิดขึ้นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยสืบทอดจากสำนักดนตรีไทยครูเพชร จรรย์นาฎย์ ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ประเภทของวงดนตรีไทยบ้านจรรย์นาฎย์ที่เคยรับงานบรรเลงในอดีตจะมีทั้งวงปีพาทย์ วงปีพาทย์มอญ วงมโหรี และแตรวง ทั้งนี้จากการศึกษาของกฤษพร พงษ์แดง ได้อธิบายรายละเอียดประเภทของวงดนตรีบ้านจรรย์นาฎย์ไว้ดังต่อไปนี้

วงแตรวง ในอดีตบ้านจรรย์นาฎย์มีการรับงานแตรวง ทั้งในงานบวชและงานศพ เพื่อใช้เป็นดนตรีประกอบขบวนแห่ โดยวงแตรวงของบ้านจรรย์นาฎย์นั้นมีทั้งการรับงานแบบเฉพาะวงแตรวงและควบคู่ไปกับวงปีพาทย์ โดยมีครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ เป็นผู้สืบทอดการบรรเลงแตรวงมาจากครูเพชร จรรย์นาฎย์ ผู้บรรเลงในอดีต ล้วนแต่เป็นบุคคลในครอบครัว อย่างเช่น นางสังวาล จรรย์นาฎย์ ภรรยาคนแรกของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ก็เป็นผู้บรรเลงแตรวงด้วยเช่นกัน

วงมโหรี เป็นวงที่ยังมีการรับงานอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยใช้ผู้บรรเลงเครื่องสายที่เป็นสมาชิกในบ้านและคนนอกรวมกัน ปัจจุบันมีงานค่อนข้างน้อย แต่เพื่อให้คงความเป็นบ้านดนตรีไทยอย่างสมบูรณ์แบบ บ้านจรรย์นาฎย์ จึงยังคงรับงานมโหรีอยู่

วงปีพาทย์มอญ พบว่าเป็นวงที่บ้านจรรยาญาติรับงานมากที่สุด โดยในสมัยของครูไพฑูรย์ได้สร้างวงปีพาทย์มอญเครื่องคู่ 1 ชุดจากร้านตุ๊กตาไทยในกรุงเทพฯ จนปัจจุบันนี้บ้านจรรยาญาติสามารถรับงานวงดนตรีได้หลายรูปแบบ การประสมวงปีพาทย์มอญได้ปรับรูปแบบไป ซึ่งเดิมการประสมวงปีพาทย์มอญจะยึดตามรูปแบบปีพาทย์ไทย คือวงปีพาทย์มอญเครื่องห้า วงปีพาทย์มอญเครื่องคู่ และวงปีพาทย์มอญเครื่องใหญ่ ในส่วนของวงปีพาทย์มอญเครื่องใหญ่จะเป็นที่นิยมมาก (กฤษพร พงษ์แดง, 2560: 58)

ภายหลังจากครูไพฑูรย์ จรรยาญาติได้ถึงแก่กรรมลงเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 ลูกของ ครูไพฑูรย์ จรรยาญาติจึงได้รับช่วงดูแลต่อจากครูไพฑูรย์ นับได้ว่าเป็นช่วงที่สามของตระกูล โดยนายพิทักษ์ จรรยาญาติเป็นผู้ควบคุมวง และยังมีพี่น้องของครูพิทักษ์ จรรยาญาติ และบรรดาลูกศิษย์ของครูไพฑูรย์ช่วยการสืบสานวงดนตรีต่อไป ครูพิทักษ์ จรรยาญาติได้เล่าว่า

ตั้งแต่พ่อแม่เสียชีวิตชาวบ้านระแวกนั้นก็ต่างคิดกันว่าปีพาทย์วงของพ่อแม่ นั้นเลิกเสียแล้ว ผมกับพี่ ๆ น้อง ๆ จึงคิดกันว่าเราจะสืบสานวงของตระกูลต่อไป เพราะว่าวงพ่อแม่มีชื่อเสียงมากในขณะนั้น โดยผมได้ตั้งชื่อวงว่าวงปีพาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรยาญาติ ซึ่งถือว่าเป็นการรับช่วงต่อจากปู่ของผม นับเป็นรุ่นที่สาม โดยนับตั้งแต่ปู่ผมหรือครูเพชร จรรยาญาติได้ลาออกจากวงมาตั้งถิ่นฐานที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และได้ตั้งวงปีพาทย์นับเป็นรุ่นแรก จากนั้นปู่ผมเสียชีวิตผมก็ได้รับช่วงต่อถือเป็นรุ่นที่สอง ภายหลังก็มาเป็นช่วงสามโดยผมและพี่ ๆ น้อง ๆ ให้ใช้ชื่อวงว่าวงปีพาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรยาญาติ (พิทักษ์ จรรยาญาติ, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2563)

ภาพที่ 23 ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์กำลังบรรเลงระนาดทุ้ม
ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉันทภาพ ถนอมธรรม บันทึกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

ปัจจุบันวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ได้ตั้งวงที่จังหวัดนครราชสีมาอีกหนึ่งวง เนื่องจากนายพนพเก้า จรรย์นาฎย์ บุตรชายของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ซึ่งเป็นน้องชายของนายพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ ได้ประกอบอาชีพเป็นอาจารย์ประจำที่วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา จึงได้ตั้งวงดนตรีขึ้นเพื่อรับงานบรรเลงต่าง ๆ แต่ยังคงใช้ชื่อวงว่าวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ดังเดิม โดยครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ ได้เล่าว่า “เมื่อนพเก้า น้องชายผมได้สอบบรรจุเป็นข้าราชการตำแหน่งอาจารย์ประจำที่วิทยาลัยนาฏศิลป์โคราช ก็ได้ตั้งวงรับงานแต่ก็ยังคงใช้ชื่อวงเดียวกันคือวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ พอมีงานพวกผมก็ขับรถไปกัน” (พิทักษ์ จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2562)

ภาพที่ 24 วงปี่พาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์
ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ตีพิมพ์ใน ทัศนภาพ วัฒนธรรม บ้านทีภาพวัน ที่ 16 กันยายน 2563)

วงปี่พาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ มีลูกหลานช่วยกันดูแลและอนุรักษ์พร้อมทั้งเผยแพร่ผลงานและทางเพลงของครูเพชร จรรย์นาฎย์ และเพลงของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ยังคงมีอยู่จนถึงทุกวันนี้ พร้อมกันนั้นลูกหลานยังได้ประพันธ์เพลงใหม่ ๆ ไว้ใช้ในวงอีกด้วย และยังรับงานบรรเลงต่าง ๆ ทั่วไปอยู่จนถึงทุกวันนี้ คนส่วนใหญ่หรือในหมู่นักปี่พาทย์ทั่วไปจะเรียกกันติดปากว่า “วงจรรย์นาฎย์” วงปี่พาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 24/1 หมู่ 2 ใต้วัดจอมเกษ ตำบลขยาย อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าวงดนตรีของบ้านจรรย์นาฎย์นั้น มีหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะวงปี่พาทย์มอญจะเป็นวงที่มีความนิยมมากที่สุดในปัจจุบัน และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบไปตามความนิยม

3.2 ประวัติสมาชิกในวงปี่พาทย์มอญบ้านจรรย์นาฎย์ (คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์)

สมาชิกในวงปี่พาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ส่วนใหญ่จะเป็นลูกของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ มีลูกศิษย์หรือนักดนตรีที่รู้จักมาช่วยเสริมในวงบ้างเป็นบางครั้งบางคราว ซึ่งครูพิทักษ์ได้เล่าว่า “ตั้งแต่รับช่วงต่อจากพ่อสมาชิกส่วนใหญ่ในวงก็ยังคงเป็นพี่ ๆ น้อง ๆ และลูกศิษย์ของพ่อ ก็ได้ต่อเพลงให้กันและกัน รวมถึงเวลาผมแต่งเพลงก็ช่วยกันคิดอย่างเช่นผมแต่งทำนองเพลง พิไพเราะก็ทำท่วงร้อง” (พิทักษ์ จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2562)

3.2.1 นายอุทิศ จรรย์นาฎย์

ภาพที่ 25 ครูอุทิศ จรรย์นาฎย์

ที่มาภาพ: ตีณณภพ ถนอมธรรม บันทึกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563

นายอุทิศ จรรย์นาฎย์ เป็นบุตรชายของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ กับนางหยด จรรย์นาฎย์ เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2496 (ปีมะเส็ง) ภรรยาชื่อนางถาวร จรรย์นาฎย์ มีบุตรสาว 2 คน ชื่อนางสาวศศิธร จรรย์นาฎย์ เรียนห้องวงใหญ่จากครุพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขามนุษย-
ดุริยางควิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนางสาวสินีนาฎย์ จรรย์นาฎย์ สามารถบรรเลง
ห้องวงใหญ่ได้ ปัจจุบันบุตรสาวทั้งสองของครูอุทิศ จรรย์นาฎย์ ทำงานประจำ และบรรเลงดนตรีบ้าง
เป็นบางโอกาส

ที่อยู่ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดจอมเกษ
- จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสันติราษฎร์

อาชีพและงานดนตรี

- รัชการกรมแพทย์ทหารบก (ปัจจุบันเกษียณอายุราชการ)
- ปัจจุบันรับงานเล่นดนตรีไทยอยู่กับวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์

3.2.2 ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์

ภาพที่ 26 วงปีพาทย์คณะลูกครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์

ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉนวนภาพ ฅนอมธรรม บันทึกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

นายพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ เป็นบุตรของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ กับนางหยด จรรย์นาฎย์ เกิดเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2498 ปีมะแม สมรสกับนางสาววรรณิ คงมี มีบุตร 1 คน ชื่อนางสาว ปวรวรรณ จรรย์นาฎย์ จบการศึกษาจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทาลัยศิลปากร

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 50/6 หมู่ 2 หมู่บ้านนครหลวงวิลล่า ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การศึกษา

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดจอมเกษ
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-7 โรงเรียนลุมพลีชนูปถัมภ์
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพการบัญชี จากวิทยาลัยพาณิชยการพระนครศรีอยุธยา

อาชีพและงานดนตรี

- ทำงานที่ธนาคารกสิกรไทย สำนักงานใหญ่ ถนนสีลม (ปัจจุบันลาออกแล้ว)
- ปัจจุบันเป็นผู้ดูแลและถ่ายทอดเพลงของจรรย์นาฎย์ ให้กับวงปีพาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ และบรรดาลูกศิษย์ผู้สนใจศึกษาเพลงของบ้านจรรย์นาฎย์

3.2.3 นางเยาว์รักษ์ ศรีช่วงโชติ

ภาพที่ 27 นางเยาว์รักษ์ ศรีช่วงโชติ

ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉันทภาพ ฅนอมธรรม บันทึกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

นางเยาว์รักษ์ ศรีช่วงโชติ (เดิมนามสกุลจรรย์นาฎย์) เป็นบุตรของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ กับนางทองหยด จรรย์นาฎย์ เกิดปีระกา ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ เคยทำการสอนอยู่โรงเรียนวัดบางเดื่อ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้สมรสกับนายมลฑิเยร ศรีช่วงโชติ ซึ่งเป็นครูประจำสอนอยู่โรงเรียนเดียวกันมีบุตร 3 คน คือ

1. นางปริญญาธร ศรีช่วงโชติ ความสามารถบรรเลงเครื่องหนึ่ง ขับร้อง เรียนดนตรีจากบ้านจรรย์นาฎย์

2. นายธีรรัตน์ ศรีช่วงโชติ จบการศึกษาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรุงเทพมหานคร และจบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขามานุษยคดีวิทยา (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นอาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เริ่มเรียนดนตรีจากบ้านจรรย์นาฎย์ ปัจจุบันมีร้านจำหน่ายเครื่องดนตรีไทยอยู่ที่บ้าน ชื่อร้านกาญจนวาทิต เป็นรุ่นหลานที่มาร่วมบรรเลงกับวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์

3. นายณัฐพล ศรีช่วงโชติ จบการศึกษาปริญญาโทที่สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน ทำงานที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เรียนดนตรีจากบ้านจรรย์นาฎย์ สามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และบรรเลงเครื่องหนึ่ง มาร่วมบรรเลงดนตรีให้ตามโอกาส

ที่อยู่ บ้านใกล้วัดจอมเกษ ตำบลชยาย อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
การศึกษา

- โรงเรียนวัดจอมเกษ
- ปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

อาชีพและงานดนตรี

- ข้าราชการครู สังกัด สพป. โรงเรียนวัดบางเตือ
- ร่วมบรรเลงดนตรีกับบ้านจรรย์นาฏย์ ตำแหน่งขับร้อง และเครื่องกำกับจังหวะ

3.2.4 นายไพรัตน์ จรรย์นาฎย์

ภาพที่ 28 นายไพรัตน์ จรรย์นาฎย์

ที่มาภาพ: ครูพิพาทักซ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉนวนภาพ ฅนอมธรรมเนียม บันทึกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

นายไพรัตน์ จรรย์นาฎย์ เป็นบุตรของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ กับนางทองหยด จรรย์นาฎย์ ภรรยาชื่อนางอารี จรรย์นาฎย์ มีลูกสาว 1 คน จบการศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สามารถบรรเลงซิม

ที่อยู่ อาศัยอยู่ที่ จังหวัดนนทบุรี

การศึกษา

- โรงเรียนวัดจอมเกษ
- โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อาชีพและงานดนตรี

- ข้าราชการ สำนักงานการสังคีต กรมศิลปากร
- เริ่มเรียนดนตรีจากพ่อ บรรเลงดนตรีได้หลายชิ้น
- ในวันหยุดได้มาร่วมบรรเลงกับวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ เป็น

บางโอกาส

3.2.5 นายนพเก้า จรรย์นาฎย์

ภาพที่ 29 นายนพเก้า จรรย์นาฎย์

ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉนวนพ ฅนอมธรรณ บันทึกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

นายนพเก้า จรรย์นาฎย์ เป็นบุตรของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ กับนางทองหยด จรรย์นาฎย์ เกิดปีมะโรง สมรสกับ ปลัด อรวรรณ จรรย์นาฎย์ มีบุตร 2 คน

ที่อยู่ อาศัยอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษา CHULALONGKORN UNIVERSITY

- ระดับประถมศึกษาจาก โรงเรียนวัดจอมเกษ
- ระดับมัธยมศึกษาจาก โรงเรียนบางปะหัน
- วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรุงเทพมหานคร

อาชีพและงานดนตรี

- อาจารย์ประจำวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา
- หัวหน้าวงลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ที่จังหวัดนครราชสีมา
- ในวันหยุดได้มาร่วมบรรเลงกับวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ เป็น

บางโอกาส

3.2.6 นายมรกต จรรย์นาฎย์

ภาพที่ 30 นายมรกต จรรย์นาฎย์

ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉันทภาพ ถนอมธรรม บันทึกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

นายมรกต จรรย์นาฎย์ เป็นบุตรของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ กับนางทองหยด จรรย์นาฎย์ เกิดปีมะแม สมรสกับนางสมใจ จรรย์นาฎย์ มีบุตรสาว 1 คน ชื่อนางสาวจรรตาริณ จรรย์นาฎย์ มีความสามารถบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ปัจจุบันอาชีพศิลปินนักร้อง

ที่อยู่ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การศึกษา

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางปะหัน

อาชีพและงานดนตรี

- ครูภูมิปัญญาชาวบ้านสอนดนตรีไทย ที่วัดจอมเกษ วัดดาวคะนอง และวัดช้างใหญ่
- เป็นนักดนตรีประจำวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์

3.2.7 จำเอก พรทิพย์ จรรย์นาฏย์

ภาพที่ 31 จำเอกพรทิพย์ จรรย์นาฏย์

ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฏย์ (ตีพิมพ์ ทัศนภาพ วัฒนธรรม บ้านทีภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

จำเอกพรทิพย์ จรรย์นาฏย์ เป็นบุตรของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฏย์ กับนางทองหยด จรรย์นาฏย์ ภรรยาชื่อนางเสาวณี จรรย์นาฏย์ มีบุตรชายชื่อ เด็กชายณัฐนัน จรรย์นาฏย์ (มีความสามารถทางดนตรีไทยได้เรียนดนตรีกับบิดาสามารถเล่นออกงานได้) จำเอกพรทิพย์ จรรย์นาฏย์ สามารถบรรเลงดนตรีได้หลายอย่างโดยเฉพาะฆ้องวงใหญ่ ได้เรียนดนตรีจากบิดาและต่อเพลงกับพี่ชายคือครูพิทักษ์ จรรย์นาฏย์

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 24/1 หมู่ 2 ตำบลขยาย อำเภอบางปะหัน จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา

การศึกษา

- โรงเรียนวัดจอมเกษ

อาชีพและงานดนตรี

- อดีตข้าราชการกองดุริยางค์ไทย กองทัพอากาศ

- ปัจจุบันเป็นผู้ดูแลเครื่องดนตรีไทยบ้านจรรย์นาฏย์

ภาพที่ 32 เด็กชายณัฐนัน จรรย์นาฏย์ กำลังบรรเลงฆ้องมอญกับวงลูกครูไพฑูรย์
ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฏย์ (ดิฉณภาพ ฅนอมธรรม บันทึกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

3.2.8 นางสาวบุษราคัม จรรย์นาฎย์

ภาพที่ 33 นางสาวบุษราคัม จรรย์นาฎย์

ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉันทภาพ ฅนอมธรรม บันทึกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

นางสาวบุษราคัม จรรย์นาฎย์เป็นบุตรของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ กับนางทองหยด จรรย์นาฎย์
ที่อยู่ อาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

การศึกษา

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์
- ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ระดับปริญญาโท บริหารการศึกษา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาชีพและงานดนตรี

- เคยเดินทางไปสอนดนตรีไทย ที่วัดไทยในประเทศอเมริกา
- ปัจจุบันรับราชการครู โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์)
- มีความสามารถบรรเลงดนตรีได้รอบวงและสามารถขับร้องเพลงไทยเดิม

3.3 ผลงานการประพันธ์เพลงของบ้านจรรย์นาฎย์

เพลงที่ใช้ในวงปีพาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ส่วนใหญ่มาจากต้นตระกูลของบ้านจรรย์นาฎย์คือทางเพลงของครูเพชร จรรย์นาฎย์ และทางเพลงของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ รวมไปถึงเพลงเก่าอาทิเช่น เพลงชุดโหมโรงเย็นก็มีมือฆ้องประจำสำนักที่เป็นเอกลักษณ์ และยังได้นำเพลงของครูบุญยงค์ เกตุคง มาใช้บ้างเนื่องจากครูบุญยงค์ เกตุคง เป็นลูกศิษย์ของครูเพชรและครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ทำให้มีความสนิทสนมกับสำนักบ้านจรรย์นาฎย์ โดยลูกของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ได้รับการถ่ายทอดทางเพลงของสำนักบ้านจรรย์นาฎย์จากครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ นับได้ว่าเป็นสายตรง และได้ต่อเพลงเพิ่มเติมกับครูบุญยงค์ เกตุคง และครูบุญยั้ง เกตุคง ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ได้เล่าว่า

ผมได้เริ่มเรียนดนตรีตั้งแต่เด็ก ๆ และได้ไปงานกับพ่อเริ่มจากตีจังหวะก่อนจนพอจะตีเครื่องได้ก็ได้อ่านตีเครื่อง ยังจำได้สมัยเด็ก ๆ พ่อผมทำเดี่ยวมู่ล่งฆ้องมอญให้ผม ตอนนั้นผมยังเด็กร้องไห้ไม่อยากจะต่อเพราะว่าอยากดูละครกับพี่ ๆ น้อง ๆ คราวหลังก็ได้เขาทำงานที่กรุงเทพได้อยู่กับพี่ยงค์เลยขอพี่ยงค์ พี่ยงค์ก็ต่อให้ แต่ส่วนมากจะต่อเพลงด้วยกันที่พี่ยงค์อัดเทปให้ผม แล้วผมไปแกะเองแล้วมาตีให้ฟังเนื่องจากพี่ยงค์เคยบอกว่ายังไม่ต้องไปต่อให้ทักษ์หรอก ทักษ์แกะได้ ตีอัดไปให้ก็แล้วกัน เพลงส่วนใหญ่ที่ได้ต่อจากพี่ยงค์ พี่ยงค์ จะเป็นเพลงหน้าพาทย์ของทางบ้านพาทย์โกศล และก็มีเพลงที่พี่ยงค์แต่ง เช่น เพลงชเวดากอง เพลงตะเลงลำพิง เพลงเงี้ยวรำลึก เตี้ยวระนาดเอกเพลงม้าสะบัดกีบ เป็นต้น ที่พูดมามีอีกเยอะที่ต่อจากพี่ยงค์กับพี่ยั้ง (พิทักษ์ จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2562)

ผลงานการประพันธ์ของสำนักจรรย์นาฎย์มีทั้งการนำเพลงโบราณมาดัดแปลงเพื่อให้มีความเป็นเอกลักษณ์ของสำนัก และนำเพลง 2 ชั้นของเก่ามาขยายเป็นเพลงเถา ตลอดจนถึงการประพันธ์เพลงเดี่ยว

3.3.1 ตัวอย่างผลงานด้านการประพันธ์ของครูเพชร จรรย์นาฎย์ ได้แก่

1. เพลงโหมโรงจีนโล้
2. เพลงโหมโรงมหาชัย
3. เพลงพม่าห้าท่อน
4. เพลงบุหลัน
5. เพลงจระเข้หางยาว
6. เพลงสี่บท
7. เพลงแสนสุดสวาท 3 ชั้น
8. เพลงลาวดวงเดือน เถา

9. เพลงต้อยตลิ่ง เถา
10. เพลงโอล์ลา เถา
11. เพลงทยอยนอก
12. เพลงทยอยใน
13. เพลงเขมรเขียว เถา
14. เพลงทยอยเขมร
15. เพลงเขมรปากท่อ เถา
16. เพลงพราหมณ์ตีน้ำเต้า เถา
17. เพลงเดี่ยวแขกมอญ
18. เพลงเดี่ยวเขินอก รอบวง
19. เพลงเดี่ยวกราวโน รอบวง
20. เพลงเดี่ยวจีนฮ่อแฮ้
21. เพลงเดี่ยวลาวแพน (ระนาดเอก, ซ้องวงใหญ่)
22. เพลงเดี่ยวพญาโศก รอบวง ฯลฯ
23. เพลงเดี่ยวสรรเสริญพระบารมี รอบวง

3.3.2 ตัวอย่างผลงานด้านการประพันธ์ของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ได้แก่

1. เพลงโหมโรงเทวาประสิทธิ์
2. เพลงโหมโรงทวารวดี
3. เพลงเขมรไทรโยค เถา
4. เพลงนกเขาชะแมร์ เถา
5. เพลงนาคราช เถา
6. เพลงพม่ารำชวาน เถา
7. เพลงมอญมอบเรือ เถา
8. เพลงม่านมงคล เถา
9. เพลงพันธุ์ฝรั่ง เถา
10. เพลงเดี่ยวต่อรูป 3 ชั้น
11. เพลงเดี่ยวลาวแพน (ซ้องวงเล็กและระนาดทุ้ม)
12. เพลงเดี่ยวนางหงส์ 3 ชั้น
13. เพลงเดี่ยวการะเวก ชั้นเดี่ยว ฯลฯ
14. เพลงเดี่ยวดอกไม้ไทร ระนาดเอก

- 15 . เพลงนางหงส์ 3 ชั้น
16. เพลงเรือดาวกระจาย
17. เพลงเร้วมะลิวัลย์
18. เพลงสองกุมาร
19. เพลงเขมรยวน

ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ ผู้ควบคุมวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูริย์ จรรย์นาฎย์ยังได้เรียนวิธีการประพันธ์เพลงจากพ่อ โดยเริ่มหัดยึดขยายเพลงและตัดทอนเพลง อีกทั้งยังฝึกหัดทำทางเปลี่ยนเป็นสำเนียงต่าง ๆ จนถึงขั้นประพันธ์ทางเดี่ยวแต่ละเครื่องมือ ภายหลังยังได้รับคำแนะนำจากครูบุญยงค์ เกตุคง อีกด้วย ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ ได้เริ่มประพันธ์เพลงเถาเพลงแรกเมื่อประมาณ พ.ศ. 2521 ในเพลงขอมใหญ่ เถา โดยได้ทำนอง 2 ชั้น มาจากครูบุญยงค์ เกตุคง

3.3.3 ผลงานด้านการประพันธ์ของครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ ได้แก่

1. เพลงขอมใหญ่ เถา
2. เพลงกรุงศรีอยุธยา เถา
3. เพลงมธุรสสังคีต เถา
4. เพลงพญากาสร เถา
5. เพลงทองกวาวสกาไพร เถา
6. เพลงสามไม้ไผ่ เถา
7. เพลงนาฏยะลีลา เถา
8. เพลงมหाराชัน เถา
9. เพลงเฉลิมพระขวัญ เถา
10. เพลงเขานไช เถา
11. เพลงเฉลิมราชกุมารี เถา
12. เพลงเฉลิมมหाराธานี เถา
13. เพลงพระมิ่งพระขวัญ เถา
14. เพลงเขมรเสด็จ เถา
15. เพลงซือกง เถา
16. เพลงทองย่อน เถา
17. เพลงพม่าลำพอง เถา
18. เพลงที่ขามุโก โทตุ มหาราชา เถา
19. เพลงลอยกระทง เถา

20. เพลงเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา เถา
21. ทางร้องเพลงเพลงเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา เถา
22. ทางร้องเพลงเฉลิมมหาราชินี เถา
23. ทางร้องเพลงเฉลิมราชกุมารี เถา
24. ทางเปลี่ยนเพลงสดสงวน เถา
25. ทางเปลี่ยนเพลงทกบท เถา
26. ทางเปลี่ยนเพลงนารายณ์แปลงรูป เถา
27. ทางเปลี่ยนเพลงแขกมอญบางช้าง เถา
28. เพลงระบำเทพพิทักษ์
29. เดี่ยวระนาดเอกเพลงทกบท 3 ชั้น
30. เดี่ยวระนาดเอกเพลงนารายณ์แปลงรูป 3 ชั้น
31. เดี่ยวเพลงสุรินทรายุ 3 ชั้น
32. เดี่ยวระนาดทุ้มเพลง นารายณ์แปลงรูป 3 ชั้น
33. เดี่ยวแขกมอญ 2 ชั้น ชั้นเดียวและครึ่งชั้น ระนาดทุ้ม ซ้องวงใหญ่ไทยและซ้องมอญ
34. เดี่ยวสดสงวน 2 ชั้น ชั้นเดียวและครึ่งชั้น ระนาดทุ้ม ซ้องวงใหญ่ไทยและซ้องมอญ
35. เดี่ยวอาหนู 3 ชั้น ซ้องวงใหญ่และซ้องมอญ
36. เดี่ยวเพลงเกร็ดต่าง ๆ เช่น เดี่ยวชั้นเดียวเพลงพันธุ์ฝรั่ง ฯลฯ
37. เพลงตราราชสีห์

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าทางเพลงที่ใช้ในวงปีพาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์นั้นมีอยู่ด้วยกัน 2 ทางเพลง คือ ทางเพลงของสำนักบ้านจรรย์นาฎย์และทางเพลงของครุบุญยงค์ เกตุคง แต่ทางเพลงที่ใช้มากที่สุดคือทางของสำนักจรรย์นาฎย์ วงปีพาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ไม่ได้ดัดแปลงทางเพลงแต่อย่างใด เพราะครุพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ ตั้งใจที่อนุรักษ์ทางเพลงของสำนักเอาไว้ ส่วนทางเพลงของครุบุญยงค์ เกตุคง ครุพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ ได้นำมาใช้เป็นบางเพลงเนื่องจากครุบุญยงค์ เกตุคง ถือเป็นศิษย์ของวงปีพาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ เพราะว่าท่านเป็นศิษย์ของครุเพชร จรรย์นาฎย์และเป็นผู้ที่มีความสนิทกับครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ด้วยความกตัญญูของครุบุญยงค์ เกตุคงท่านจึงมีความรักต่อวงปีพาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ โดยถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่วงปีพาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ และครุบุญยงค์ เกตุคงยังได้เป็นผู้อ่านโองการในงานพิธีไหว้ครูของวงปีพาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์อย่างสม่ำเสมอและยังมอบโองการให้แก่นายพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ นายอุทิศ จรรย์นาฎย์ และนายนพแก้ว จรรย์นาฎย์ จนกระทั่งท่านครุบุญยงค์ถึงแก่กรรมผู้ที่ทำหน้าที่อ่านโองการก็ยังคงเป็นสายศิษย์ของสำนักบ้านจรรย์นาฎย์ เช่น ครูสำราญ เกิดผล (ศิลปินแห่งชาติ) ครูฉลาก โพธิ์สามต้น เป็นต้น

ทั้งนี้ครูพิทักษ์ จรรย์นาฏย์ยังได้ต่อยอดทางเพลงของสำนักโดยการประพันธ์โดยยึดจากหลักการประพันธ์ของสำนักจรรย์นาฏย์ อีกทั้งได้รับคำแนะนำด้านการประพันธ์จากครูบุญยงค์ และครูบุญยัง เกตุคง

3.4 การรับงานและการบริการสังคมของวงปีพาทย์มอญ (คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฏย์)

3.4.1 การรับงาน

วงปีพาทย์มอญ (คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฏย์) รับงานบรรเลงปีพาทย์ทุกประเภท รวมถึงการเป่าแตรเดินแท่นและงานการแสดงต่าง ๆ เช่น การบรรเลงปีพาทย์ประกอบการแสดงโขน การบรรเลงปีพาทย์ประกอบการแสดงลิเก เป็นต้น ครูพิทักษ์ จรรย์นาฏย์ ได้เล่าว่า

สมัยก่อนวงที่บ้านงานเยอะมาก ๆ เดือนหนึ่งมีวันว่างไม่ถึง 4 - 5 วัน สมัยก่อนใช้เรือในการเดินทางขนเครื่องดนตรีทำให้ใช้เวลานานกว่าจะถึงที่งาน ปัจจุบันใช้รถยนต์ทำให้ประหยัดเวลาได้มาก การรับงานก็รับงานมีทั้ง งานศพ งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ โดยเฉพาะลิเก ในสมัยก่อนต้องว่าจ้างวงปีพาทย์เพราะคณะลิเก ไม่มีปีพาทย์ประจำ ทางด้านพิธีกรรม เช่น งานเทศน์มหาชาติ งานทอดผ้าป่า งานทอดกฐิน เป็นต้น สมัยก่อนที่บ้านยังมีวงแตรวงด้วยซึ่งครูไพฑูรย์ จรรย์นาฏย์ ได้รำเรียนมาจากครูเพชร จรรย์นาฏย์ โดยพ่อผมเป่าคาริเน็ต และมีบรรดาศิษย์คือพวก ๆ ผมซึ่งเป็นลูกคอยตีกลองตีจิ้งหะ แต่ในปัจจุบันนี้งานที่ได้มีโอกาสไปบรรเลงมากที่สุดคืองานศพ ที่มีน้อยมากในปัจจุบันคืองานลิเก เนื่องจากสมัยนี้วงปีพาทย์มักกับลิเกไม่มาหาวงปีพาทย์เหมือนสมัยก่อน และงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ก็ไม่ค่อยจะมีใครนิยมหาปีพาทย์ไปบรรเลงนอกจากคนที่ชอบปีพาทย์จริง ๆ ปัจจุบันนี้พอไปตามงานวัดบางวัดที่รู้จักวงผมโคศกยังประกาศเลยว่าวงครูไพฑูรย์พวกที่มารับงานนี้ลูกทั้งนั้นแต่ไม่รู้จักชื่อผม เดียวนี้งานน้อยลง เนื่องจากวงปีพาทย์เกิดขึ้นจำนวนมาก และเรื่องการรับงาน การตัดราคา จึงทำให้การประกอบอาชีพลำบากมากขึ้นกว่าเดิม (พิทักษ์ จรรย์นาฏย์, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2562)

ภาพที่ 36 วงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูริย์ จรรย์นาฎย์ กำลังบรรเลงปี่พาทย์มอญในงานอวมงคล
ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ตีพิมพ์ ๓๐ ม.ค. ๒๕๖๓)

ภาพที่ 37 ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์บรรเลงปี่ขวาในวงนางหงส์ประกอบพิธีอวมงคล
ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ตีพิมพ์ ๓๐ ม.ค. ๒๕๖๓)

ภาพที่ 38 ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์บรรเลงปี่ชวาประกอบการแห่ศพขึ้นสู่เมรุ
ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉนวนภาพ ฌโนมธรรม บ้านทีภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

ภาพที่ 39 วงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูริย์ จรรย์นาฎย์ กำลังบรรเลงปี่พาทย์ผสมเครื่องสายในงานมงคล
ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉนวนภาพ ฌโนมธรรม บ้านทีภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

3.4.2 การบริการสังคม

วงปี่พาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ โดยมีครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ เป็นผู้ควบคุม ได้ให้ความรู้แก่นักศึกษาที่สนใจที่จะศึกษาทางเพลงและแนวทางในการบรรเลงดนตรีไทยของสำนักบ้านจรรย์นาฎย์ เช่น การต่อเพลงให้แก่นิสิตนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และลูกศิษย์

วงปี่พาทย์บ้านจรรย์นาฎย์ยังได้มีการช่วยงานโดยการนำวงปี่พาทย์ไปบรรเลงตามงานต่าง ๆ เช่น งานบรรเลงถวายมือ งานศพของนักดนตรีทำรู้จัก งานแต่งของสมาชิกในวงที่เคยมาร่วมงานกับวง

ภาพที่ 40 นายพิทักษ์นำวงปี่พาทย์คณะลูกครุไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ช่วยงานสมรส
ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉนวนภาพ ถนอมธรรม บันทึกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

ภาพที่ 41 นายพิทักษ์นำวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์
ช่วยงานศพของครูสำราญ เกิดผล (ศิลปินแห่งชาติ)

ที่มาภาพ: ครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ (ดิฉนวนภาพ ฅนอมธรรม บันทิกภาพวันที่ 15 กันยายน 2563)

วงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์รับงานบรรเลงปี่พาทย์ทุกรูปแบบ เช่นงานพิธีการต่าง ๆ และยังได้มีความสนิทกับวงปี่พาทย์ที่เป็นลูกศิษย์ในสายบ้านจรรย์นาฎย์ พอมีกงานที่ต้องใช้นักดนตรีจำนวนมาก เช่น งานศพ ที่เจ้าภาพจ้างวงปี่พาทย์มอญที่จำนวนซ้องมอญหลายโด้วงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ก็จะขอความร่วมมือจากนักดนตรีสายบ้านจรรย์นาฎย์มาช่วย

วงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ยังได้ให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจในความเป็นสำนักบ้านจรรย์นาฎย์ เช่น ประวัติสำนัก ทางเพลงของสำนัก เป็นต้น ถือเป็นบริการสังคมและเป็นการอนุรักษ์สืบสานสำนักบ้านจรรย์นาฎย์ให้คงอยู่ต่อไป

จากประเด็นการศึกษาเรื่องวงปี่พาทย์มอญ (คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์) พบว่าวงปี่พาทย์มอญ (คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์) กำเนิดขึ้นจากการรับช่วงต่อของทายาทในตระกูลสำนักบ้านจรรย์นาฎย์ และได้อนุรักษ์รวมถึงต่อยอดทางเพลงของสำนักจรรย์นาฎย์ ปัจจุบันยังคงรับงานบรรเลงต่าง ๆ ตลอดจนนำวงปี่พาทย์ไปช่วยงานของนักดนตรีที่มีความสนิทสนมกับสำนักบ้านจรรย์นาฎย์ แม้ปัจจุบันทุกคนอาจได้แยกย้ายไปประกอบอาชีพอยู่ในที่ต่าง ๆ กัน แต่ยังคงมีความใกล้ชิดช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทุก ๆ ด้าน และสืบสาน ต่อยอดให้วงดนตรีปี่พาทย์มอญ (คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์) และสำนักดนตรีบ้านจรรย์นาฎย์ให้คงอยู่ครบถ้วนสมบูรณ์ต่อไป

บทที่ 4

เอกลักษณ์ของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบมีส่วนร่วมทำการศึกษาเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์ โดยต่อเพลงกับครูพิทักษ์ จรรย์นาฏย์ มีเพลงทั้งหมด 7 เพลง ได้แก่

1. เพลงมอญมอบเรือ
2. เพลงเขมรยวน
3. เพลงสองกุมาร
4. เพลงพม่ารำชวาน
5. เพลงม่านมงคล
6. เพลงเร็วดาวกระจาย
7. เพลงเร็วมะลิวัลย์

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์ทั้งหมด 7 เพลง เพื่อหาเอกลักษณ์ของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์ ผู้วิจัยจึงได้เลือกวิเคราะห์เพลงดังกล่าวโดยจำแนก ออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

- 4.1 ประวัติความเป็นมาของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์
- 4.2 สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต
- 4.3 รายละเอียดการวิเคราะห์
 - 4.3.1 สังคีตลักษณ์
 - 4.3.2 จังหวะ
 - 4.3.3 บันไดเสียง
- 4.4 สรุปและอภิปรายผล

4.1 ประวัติความเป็นมาของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์

เพลงมอญของบ้านจรรย์นาฏย์ที่ใช้ในการบรรเลงพิธีกรรมยังคงใช้เพลงในแบบแผนของการบรรเลงเพลงมอญเช่นเพลงประจำวัด เพลงประจำบ้าน เพลงเชย เป็นต้น แต่เพลงที่ใช้ในการบรรเลงนั้น สำนักดนตรีบ้านจรรย์นาฏย์ได้มีเพลงที่ประพันธ์ขึ้นไว้สำหรับบรรเลงในวง โดยผู้ประพันธ์เพลงมอญของบ้านจรรย์นาฏย์คือ ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฏย์ มีทั้งสิ้น 7 เพลง คือ เพลงมอญมอบเรือ เพลงเขมรยวน เพลงสองกุมาร เพลงพม่ารำชวาน เพลงม่านมงคล เพลงเร็วดาวกระจาย และเพลงเร็วมะลิวัลย์ เพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์มีลักษณะพิเศษคือการประพันธ์โดยนำเพลงไทยสำเนียงมอญ

นำมาขยายและตัดลงให้มีอัตราจังหวะ 3 ชั้น และมีหน้าทับตะโพนมอญไว้ใช้สำหรับการบรรเลงในแต่ละเพลง โดยครุพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ไว้ว่า

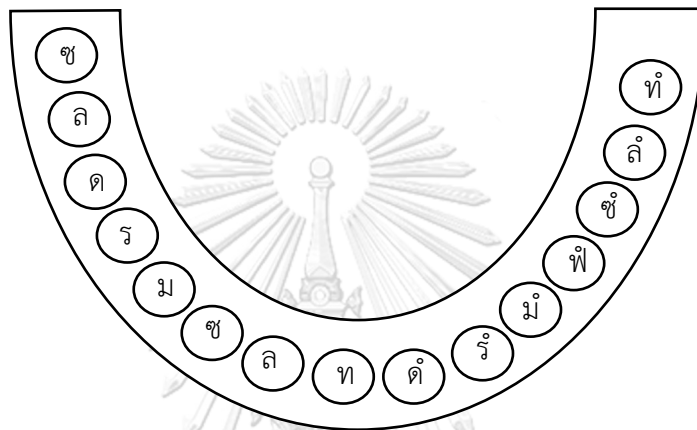
เพลงมอญที่บ้านผมพ่อของผมได้ประพันธ์ไว้เพื่อใช้ในวงตัวเอง ผมยังได้อยู่ในเหตุการณ์ที่พ่อประพันธ์เพลงพม่ารำชวาน สมัยยังเด็กผมวิ่งเล่นกับน้อง ๆ ใต้ถุนบ้าน ผมได้ยินเสียงพ่อผมตีระนาดแล้วก็นับจังหวะพอเวลาผ่านไปไม่ถึง 2 ชั่วโมงพ่อผมก็ตะโกนเรียกให้ผมขึ้นมาต่อ ในขณะที่ต่อนั้น พ่อผมท่านจะคอยนับจังหวะไม่ให้ขาดไม่ให้เกิดจังหวะเสมอ ซึ่งเวลาบรรเลงเพลงมอญที่บ้าน คุณพ่อจะให้ความสำคัญของความพร้อม ถ้าในวงมีคนที่ไม่ได้เพลงมอญที่คุณพ่อประพันธ์คุณพ่อจะไม่ให้บรรเลงเด็ดขาด ลักษณะพิเศษเพลงมอญที่บ้านคือมีลักษณะคล้ายเพลงเถา โดยมีอัตราจังหวะ 3 ชั้นคล้ายเพลงประเภทเพลงเถา ซึ่งแตกต่างจากเพลงมอญโบราณที่จะเป็นเพลงสองชั้นเพลงหนึ่งและออกเพลงเร็วเพลงหนึ่งหรือออกเพลงยกตะลุ่ม ส่วนหน้าทับคุณพ่อก็ได้ประพันธ์หน้าทับตะโพนมอญขึ้นมาเพื่อให้เข้ากับอัตราจังหวะของเพลง มีผู้ประพันธ์หลายท่านที่ได้นำวิธีการประพันธ์เพลงมอญของบ้านผมไปใช้ยกตัวอย่างเช่นได้โยคีถวายเป็นทางครูบุญยงค์ เกตุคงเป็นต้น ปัจจุบันเพลงมอญในลักษณะนี้มีให้เห็นเป็นจำนวนมากและเป็นที่ยอมรับในการบรรเลงของนักดนตรีปัจจุบัน (พิทักษ์ จรรย์นาฎย์, สัมภาษณ์ 15 กันยายน 2563)

4.2 สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต

การวิเคราะห์และบันทึกโน้ตมือฆ้องมอญในเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์นี้ ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์แทนระดับเสียงของตัวโน้ตต่าง ๆ ไว้เป็นอักษรไทยจำนวน 15 ตัวอักษรด้วยกันดังนี้

ซ	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง ซอลต่ำ
ล	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง ลาต่ำ
ด	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง โดต่ำ
ร	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง เรต่ำ
ม	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง มีต่ำ
ซ	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง ซอล
ล	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง ลา
ท	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง ที
ด	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง โด

ร	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง	เร
ม	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง	มี
พ	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง	ฟาสูง
ซ	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง	ซอลสูง
ล	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง	ลาสูง
ท	เป็นสัญลักษณ์แทนเสียง	ทีสูง

ภาพที่ 42 สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ตฆ้องมอญ

ที่มาภาพ: ตินณภพ ถนอมธรรม บันทึกภาพวันที่ 10 พฤศจิกายน 2563

4.2.1 การบันทึกโน้ตและข้อกำหนดของวรรคประโยคในการอ่านโน้ต

ในการวิเคราะห์เพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์ ใช้การบันทึกโน้ตสองบรรทัด คือ โน้ตที่บันทึกบรรทัดบนแสดงเป็นการตีด้วยมือขวา โน้ตที่บันทึกบรรทัดล่างเป็นการตีด้วยมือซ้าย ดังตัวอย่าง

มือขวา	- ล ี ม ี่	- ร - ด	ร ด - ด ร	- ม - ซ	- - ท ี่ ท ี่	- ล ี - ซ ี่	- - ร ม	- ม - ร
มือซ้าย	- ล ช ม	- ร - ด	- ด - ร	- ม - ช	- ท - -	- ล - ช	- ด - -	- - ร -

4.2.2 กำหนดสัญลักษณ์อื่น ๆ

การตีสะบัด สะเดาะ สะบัดตึง สัญลักษณ์ที่ใช้

4.2.3 สัญลักษณ์แทนกลุ่มเสียงหรือปัญญาจมูล (Penta - Centric)

ในการวิเคราะห์เพลงมอญบ้านจรรย์นาญ ผู้วิจัยกำหนดตามที่क्रमนตรี ตราโมท ได้กล่าวไว้ในคำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย โดยกำหนดเป็นสัญลักษณ์ตัวอักษรแทนระดับเสียงทั้ง 7 เสียง ดังนี้

ทางเพียงออล่าง	กลุ่มเสียงปัญญาจมูลคือ	ซ ล ท X ร ม X
ทางใน	กลุ่มเสียงปัญญาจมูลคือ	ล ท ด X ม ฟ X
ทางกลาง	กลุ่มเสียงปัญญาจมูลคือ	ท ด ร X ฟ ซ X
ทางเพียงออบน	กลุ่มเสียงปัญญาจมูลคือ	ด ร ม X ซ ล X
ทางนอก	กลุ่มเสียงปัญญาจมูลคือ	ร ม ฟ X ล ท X
ทางกลางแหบ	กลุ่มเสียงปัญญาจมูลคือ	ม ฟ ซ X ท ด X
ทางขวา	กลุ่มเสียงปัญญาจมูลคือ	ฟ ซ ล X ด ร X

4.3. การวิเคราะห์

4.3.1 สังคีตลักษณ์

รูปแบบของเพลงไทยหรือสังคีตลักษณ์ (Form) ในเพลงมอญบ้านจรรย์นาญนั้น จะมีโครงสร้างที่แตกต่างจากเพลงมอญทั่วไป โดยโครงสร้างของเพลงมอญทั่วไปจะมีโครงสร้างดังต่อไปนี้ เริ่มจากเพลงสองชั้นเพลงหนึ่ง ออกเพลงเร็วอีกเพลงหนึ่ง และลงจบด้วยเพลงยกตะลุ่ม จากการศึกษาโครงสร้างเพลงมอญบ้านจรรย์นาญ พบว่าเป็นเพลงมอญที่ไม่เหมือนกับเพลงมอญทั่วไป เพลงมอญบ้านจรรย์นาญนั้น มีลักษณะเป็นสามชั้นคือ สามชั้น สองชั้น และชั้นเดียว โดยมีลักษณะโครงสร้างคล้ายเพลงเถา ในการบรรเลงของทุกอัตราจังหวะพบว่ามีลักษณะการบรรเลงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ดังที่กล่าวข้างต้นนี้จัดเป็นรูปแบบ (Form) ได้อย่างหนึ่งซึ่งอาจเรียกว่า แบบแผนการบรรเลง (Form of Performance) โดยมีโครงสร้างดังต่อไปนี้

4.3.1.1 เพลงมอญมอบเรือ

สามชั้น

ท่อน 1

--- ม	- ลี - ซี่	--- ด	- ม - ร	- ด - ท	-- ด ร	ม ซี่ - ม	- ล - ม
--- ม	- ล - ซ	--- ด	- ม - ร	- ซ --	ล ท --	-- ม ม	- ม - ม

--- ช	- ช ช -	ล ช - ช	- ล - ท	----	- ร --	- ท - ล	----
--- ร	--- ช	-- ร -	- ม - ม	----	- ร - ช	-- ช ม	----

--- ร	--- ม	--- ช	--- ล	----	--- ม	ช - ร ม	----
--- ล	--- ล	--- ช	--- ล	----	- ล --	- ด - ล	----

--- ช	- ช ช	ล ช - ช	- ท --	- ร --	ร ร --	- ท - ล	----
--- ร	--- ช	-- ร -	- ม --	- ร --	- ร - ช	-- ช ม	----

- ล ล	- ม - ร	- ด - ท	-- ล ท	----	ช ช - ล	-- ท ด	----
--- ล	----	- ช --	ล ช - ม	----	- ร --	ช ล - ช	----

- ม --	- ม - ร	- ด - ท	-- ล ท	----	ล ล - ท	-- ท ด	----
--- ล	----	- ช --	ล ช - ม	----	- ม --	ช ล - ช	----

- ล - ช	- ช - ร	- ม --	ร ม - ร	- ม - ร	- ร - พ	- ช - พ	ม ร - ร
ม - ช -	ร -- ร	-- ร ด	-- ด ล	-- ร -	- ล - ด	-- ด -	-- ล ล

- ม ร -	ร ม ร -	ช ม ร -	ร ม ร -	- ช --	- พ - ม	--- ร	- ม --
--- ช	--- ร	-- ช	--- ร	- ร --	- ด - ท	-- ด -	- ท --

- ช --	- ร - ม	-- ร -	- ร --	ด - ท -	- ร --	- ช --	ล ท - ล
- ช --	- ร - ม	--- ด	-- ล -	ช -- ล	-- ช ช	- ร --	-- ช ม

ท่อน 2

- ร --	ร ล --	ร ช --	ร ร --	----	ร ร - พ	-- ม ช	----
- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ร - ร	----	- ล --	ม ร - ร	----

ร - ทท	ร - ลล	ท - ชช	ล - ร	- ร --	- ม --	ช - ล -	----
- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ร - ร	- ล --	--- ร	- ม - ช	----

- ด --	- ร - ด	- ล ---	- ช --	----	- ร - ม	- ล --	- ช --
- ด --	- ร - ด	--- ช	- ด --	- ด --	----	--- ช	- ด --

- ช --	- ล - ล	--- ช	- ม --	- ช --	- ช - ด	--- ร	- ม --
- ช --	- ด - ล	--- ช	- ม --	- ช --	- ร - ด	--- ร	- ม --

- ช --	- ล - ด	--- ร	- ม --	- ล - ช	- ม - ร	ม ร - ร	- ม --
- ช --	- ล - ด	--- ร	- ม --	- ล - ช	- ม - ร	-- ด -	- ท --

- ล --	ด ล --	ช ม - ม	ร ม --	- ม --	ด ล --	ช ม - ม	ร ม --
-- ช ล	-- ช ม	-- ล -	- ล --	-- ร ม	-- ช ม	-- ล -	- ล --

- ม --	ด ล --	ด ล --	ด ล --	- ช --	ล ช --	ล ช --	ล ช --
-- ร ม	-- ช ล	-- ช ล	-- ช ม	-- ม ช	-- ม ช	-- ม ช	-- ม ร

ช ล - ช	- ช - ร	-- ร ม	- ร --	-- ล ท	ด ร --	ล ท ด ร	----
-- ช -	- ร - ร	- ด --	ด ล --	- ช --	- ร - ช	----	ด ท ล ช

เที่ยวกลับของท่อนสองแถมเท่า

- ช --	- ล - ร	--- ม	- ช --	- ล --	- ท - ร	--- ม	- ช --
- ช --	- ล - ร	--- ม	- ช --	- ล --	- ท - ร	--- ม	- ช --

ท่อน 2 เที่ยวกลับ

- ร --	ร ล --	ร ช --	ร ร --	----	ร ร - ฬ	-- ม ฬ	----
- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ร - ร	----	- ล --	ม ร - ร	----

ร - ทท	ร - ลล	ท - ชช	ล - รร	- ร --	- ม --	ช - ล -	----
- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ร - ร	- ล --	--- ร	- ม - ช	----

- ด --	- ร - ด	- ล ---	- ช --	-----	- ร - ม	- ล --	- ช --
- ด --	- ร - ด	--- ช	- ด --	- ด --	-----	--- ช	- ด --

- ช --	- ล - ล	--- ช	- ม --	- ช --	- ช - ด	--- ร	- ม --
- ช --	- ด - ล	--- ช	- ม --	- ช --	- ร - ด	--- ร	- ม --

- ช --	- ล - ด	--- ร	- ม --	- ล - ช	- ม - ร	ม ร - ร	- ม --
- ช --	- ล - ด	--- ร	- ม --	- ล - ช	- ม - ร	-- ด -	- ท --

- ล --	ด ล --	ช ม - ม	ร ม --	- ม --	ด ล --	ช ม - ม	ร ม --
-- ช ล	-- ช ม	-- ล -	- ล --	-- ล ม	-- ช ม	-- ล -	- ล --

- ม --	ด ล --	ด ล --	ด ล --	- ช --	ล ช --	ล ช --	ล ช --
-- ล ม	-- ช ล	-- ช ล	-- ช ม	-- ม ช	-- ม ช	-- ม ช	-- ม ร

ช ล - ช	- ช - ร	-- ร ม	- ร --	-- ล ท	ด ร --	ล ท ด ร	-----
-- ช -	- ร - ร	- ด --	ด ล --	- ช --	- ร - ช	-----	ด ท ล ช

ท่อน 3

- ร ด -	ด ด - ร	-----	- ม - ช	-- ร ม	-- ล ช	-- ร ม	ช ล - ช
--- ด	- ช - ล	-----	- ท - ช	- ด --	ร ด --	- ด --	-- ช ด

- ม --	ช ม --	ช ม --	ช ม --	- ท --	ด ร --	- ท --	ด ร - ด
-- ร ม	-- ร ม	-- ร ม	-- ร ร	-- ล ท	--- ช	-- ล ท	-- ช -

- ร ด -	ด ด - ร	-----	- ม - ช	-- ร ม	-- ล ช	-- ร ม	ช ล - ช
--- ด	- ช - ล	-----	- ท - ช	- ด --	ร ด --	- ด --	-- ช ด

- ม --	ช ม --	ช ม --	ช ม --	- ท --	ด ร --	- ท --	ด ร - ด
-- ร ม	-- ร ม	-- ร ม	-- ร ร	-- ล ท	--- ช	-- ล ท	-- ช -

- ร ด -	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม - -	- ลี้ - ษ์	- ม - ร	ม ร - -	ด ร - ร
- - - ด	- ช - ล	- - ด -	- ท - -	- ล - ช	- ม - ร	- - ล ท	- ล - -

- - ร ม	- - ร -	ด - ท -	ล - ช -	- ท - -	- - ม ร	- - - -	ล ท - ล
- ด - -	- - - ม	- ร - ด	- ท - ล	- - ล ช	- - - -	ด ท ล ช	- - ช ม

- ร ด -	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม - -	- ลี้ - ษ์	- ม - ร	ม ร - -	ด ร - ร
- - - ด	- ช - ล	- - ด -	- ท - -	- ล - ช	- ม - ร	- - ล ท	- ล - -

- - ร ม	- - ร -	ด - ท -	ล - ช -	- ท - -	- - ม ร	- - - -	ล ท - ล
- ด - -	- - - ม	- ร - ด	- ท - ล	- - ล ช	- - - -	ด ท ล ช	- - ช ม

ท่อน 3 เทียบกลับ

- ร ด -	ด ด - ร	- - - -	- ม - ษ์	- - ร ม	- - ล ช	- - ร ม	ช ล - ช
- - - ด	- ช - ล	- - - -	- ท - ช	- ด - -	ร ด - -	- ด - -	- - ช ด

- ม - -	ช ม - -	ช ม - -	ช ม - -	- ท - -	ด ร - -	- ท - -	ด ร - ด
- - ร ม	- - ร ม	- - ร ม	- - ร ร	- - ล ท	- - - ช	- - ล ท	- - ช -

- ร ด -	ด ด - ร	- - - -	- ม - ษ์	- - ร ม	- - ล ช	- - ร ม	ช ล - ช
- - - ด	- ช - ล	- - - -	- ท - ช	- ม - -	ร ด - -	- ด - -	- - ช ด

- ม - -	ช ม - -	ช ม - -	ช ม - -	- ท - -	ด ร - -	- ท - -	ด ร - ด
- - ร ม	- - ร ม	- - ร ม	- - ร ร	- - ล ท	- - - ช	- - ล ท	- - ช -

- ร ด -	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม - -	- ลี้ - ษ์	- ม - ร	- - - ด	- ร - ร
- - - ด	- ช - ล	- - ด -	- ท - -	- ล - ช	- ม - ร	- ล - -	- ล - -

- - ร ม	- - - ม	ด - ท -	ล - ช -	- ท - -	- - ม ร	- - - -	ล ท - ล
- ด - -	- - ล -	- ร - ด	- ท - ล	- - ล ช	- - - -	ด ท ล ช	- - ช ม

- รั ด -	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม - -	- ลั - รั	- ม - ร	- - - ด	ด ร - ร
- - - ด	- ช - ล	- - ด -	- ท - -	- ล - ช	- ม - รั	- ล - -	- ล - -

- รั ม	- - - ม	ด - ท -	ล - ช -	- ท - -	- - ม ร	- - - -	ล ท - ล
- ด - -	- - ล -	- ร - ด	- ท - ล	- รั ช	- - - -	ด ท ล ช	- - ช ม

สองชั้น

ท่อน 1

- ม - รั	- ม - ร	ม - ม -	- ร - ม	- - - -	- - ล ท	- ท - ล	- - - -
- ม - ช	- ม - รั	- ร - ด	- ล - ท	- - - -	- ช - -	ล - ช ม	- - - -

- รั ม	- ช - ล	- ช - ด	- รั - ม	- - - -	- - ล ท	- ท - ล	- - - -
- ด - -	- ช - ล	- ช - ช	- ล - ล	- - - -	- ช - -	ล - ช ม	- - - -

- - ม ร	- - - -	ด ร - -	ด ร - ด	- - ม ร	- - - -	ด ร - -	ด ร - ด
- - - -	- - ล ท	- - ล ท	- - ล ช	- - - -	- - ล ท	- - ล ท	- - ล ช

- - ม ร	ด ท - -	- - ม ร	ด ท - -	- - ล ท	- - ด ร	ม - ม -	- ร - ม
- - - -	- - ด ร	- - - -	- - ด ร	- ช - -	ล ท - -	- ร - ด	- ล - ท

- - - -	- - - -	- ม ร ด	- ท - ล
- - - -	- - - -	ช ม รั ด	- ม - ม

ท่อน 2

- ท - ลั	- รั - ร	- - - รั	- รั - -	- ท - ลั	- รั - รั	- - ม รั	- - ม รั
- ท - ล	- ช - ล	- - ม -	ม ร - -	- ท - ล	- ช - ล	- ร - -	ม ร - ร

- - - -	- - - รั	- รั รั รั	- รั - รั	- - รั -	- - รั -	- - รั -	ม ร - ม
- - - -	- - - ช	- ช ช ช	- ช - ช	- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - ด -

- - ซี่ -	- - ซี่ -	- - ซี่ -	ม ร - ม	ซี่ - ซี่ -	ซี่ ลี่ - -	ซี่ - ซี่ -	ซี่ ลี่ - -
- - - ร	- - - ม	- - - ร	- - ด -	- ร - ม	- - ซี่ ม	- ร - ม	- - ซี่ ม

- ร - -	ม ร - -	ม ร - -	ม ร - ร	- - ล ท	- - ด ร	- - - -	ด ร - ร
- - ด ร	- - ด ร	- - ด ร	- - ด -	- ซ - -	ล ท - -	ด ท ล ท	- - - ซ

เที่ยวกลับของท่อนสองแถมเท่า

- - - -	- - - ซี่	- ซี่ ซี่ ซี่	- ซี่ - ซี่
- - - -	- - - ซ	- ซ ซ ซ	- ซ - ซ

ท่อน 3

- - - -	- ม - ซี่	- - - -	- ม - ซี่	- - - ด	ร ม - ร	- ร - -	ด ร - ด
- - - -	- ม - ซ	- - - -	- ม - ซ	- ด - -	- ม - ร	- - ล ท	- - - ซ

- - - -	- ม - ซี่	- - - -	- ม - ซี่	- - - ด	ร ม - ร	- ร - -	ด ร - ด
- - - -	- ม - ซ	- - - -	- ม - ซ	- ด - -	- ม - ร	- - ล ท	- - - ซ

- - - -	- ร - ม	- - - -	- ด - ร	- - ซซ -	- ท - -	- ท - ล	- - - -
- - - -	- ล - ท	- - - -	- ซ - ล	- - - ซ	- - - ล	- - ซ ม	- - - -

- - - ด	- ร - ม	- - - ท	- ด - ร	- - ซซ -	- ท - -	- ท - ล	- - - -
- - - ซ	- ล - ท	- - - ม	- ซ - ล	- - - ซ	- - - ล	- - ซ ม	- - - -

ชั้นเดียว

ท่อน 1

- - - ร	- ร - ม	- - - -	ล ท - ล	- - - -	ซ ล ท -	ร ม - -	ซ ล - ล
- - ร -	ด - - ท	- - ซ -	- - ซ -	- - ม -	- - - ด	- - ร ม	- - ซ ม

- - - ด	- ร - ด	- - - ม	- ร - ด	- - - ซ	- - - ล	- ท - ด	- ร - ม
- - ล -	ล - ล -	- - ร -	ด - ล -	- - ม -	- - ม -	ซ - ล -	ท - ด -

- - - ท	- - - ล
- - ล -	- - ซ -

ท่อน 2

-- ซี่ -	- ฟี่ - ซี่	-- ม ฟี่	- ซี่ --	--- ฟี่	- ฟี่ - ซี่	-- ลี่ -	-- ลี่ -
--- ร	-- ม -	- ร --	ม ---	- ร --	ม - ม	--- ซี่	--- ม

-- ซี่ -	-- ซี่ -	-- ด -	-- ด -	--- ล	-- ด ร	--- ล	----
--- ร	--- ม	--- ร	--- ม	-- ซ -	ซ ล --	-- ซ -	- ซ --

ท่อน 2 เทียบกลับเติมเท่า

- ซี่ - ม	- ม - ซี่
- ซ - -	ร - - ซ

ท่อน 3

--- ซ	--- ร	--- ร	- ด ---	--- ล	--- ด	--- ร	- ด --
- ม --	- ด --	-- ล -	ล ---	- ม --	- ซ --	-- ล -	ล ---

ม - ร ม	-- ร -	ท - ล ท	-- ล -	-- ร ม	- ร --	-- ล ท	- ล --
- ด --	- ร --	- ซ --	- ล --	ด ---	ด ล --	ซ ---	ซ ม --

จากการวิเคราะห์ พบว่าเพลงมอญมอบเรือทางของบ้านจรรย์นาญ์เป็นเพลงสามท่อน มีลักษณะโครงสร้างคล้ายเพลงเถา โดยบรรเลงสามชั้น สองชั้น และชั้นเดียว ในท่อนสองระหว่างกลับต้น มีการเติมลูกเท่าก่อนกลับต้น ในการบรรเลงสามชั้นเทียบกลับของท่อน 2 และ ท่อน 3 มีการเปลี่ยนสำนวนเพลงบางสำนวนในการบรรเลง เพื่อให้เหมาะแก่การอธิบายจึงให้สัญลักษณ์ดังนี้ (A/B/C/)

4.3.1.2 เพลงเขมรยวน

ทำนองหลักเพลงเขมรยวน

สามชั้น

ท่อน 1

----	มม	-ช--	-ร-ม	--ชม	--ร-ม	-ม--	-ช-ล
---ล	---ม	---ด	---ล	----	ร-ด--	-ล--	-ช-ล

-ด-ร	-ม--	-ม--	-ช-ล	-ร-ด-ล	-ช-ด	---ร	-ม-ด
-ด-ร	-ม--	-ล--	-ช-ล	-ร-ด-ม	-ร-ด	---ร	-ม-ด

----	-ร-ม	---ซ	--ร-ม	--ชม	--ร-ม	-ม--	-ช-ล
----	-ร-ม	---ช	--ร-ม	----	ร-ด--	-ล--	-ช-ล

-ด-ร	-ม--	-ม--	-ช-ล	-ร-ด-ล	-ช-ด	-ล-ช-ช	-ช-ช
-ด-ร	-ม--	-ล--	-ช-ล	-ร-ด-ม	-ร-ด	---ม	-ร-ด

----	มม	-ช--	-ร-ม	--ชม	--ร-ม	-ม--	-ช-ล
---ล	---ม	---ด	---ล	----	ร-ด--	-ล--	-ช-ล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-ด-ร	-ม--	-ม--	-ช-ล	-ร-ด-ล	-ช-ด	---ร	-ม-ด
-ด-ร	-ม--	-ล--	-ช-ล	-ร-ด-ม	-ร-ด	---ร	-ม-ด

----	-ร-ม	---ซ	--ร-ม	--ชม	--ร-ม	-ม--	-ช-ล
----	-ร-ม	---ช	--ร-ม	----	ร-ด--	-ล--	-ช-ล

-ด-ร	-ม--	-ม--	-ช-ล	-ร-ด-ล	-ช-ด	-ล-ช-ช	-ช-ช
-ด-ร	-ม--	-ล--	-ช-ล	-ร-ด-ม	-ร-ด	---ม	-ร-ด

----	--ร-ม	--ช-ล	ด-ร-ม-	-ช--	--ร-ม	ช-ช-ล	ด-ร-ม-ด
----	-ด--	ร-ม--	----	-ม--	-ด--	ม--	---ล

-- ม ร	-----	-- ซ ล	ด ด - ด	-----	ซ ล ด -	ด ร ม ม	--- ม
-----	ด ล ซ ม	ร ม --	- ซ - ล	-- ร ม	--- ล	--- ด	--- ด

-----	-- ร ม	-- ซ ล	ด ร ม -	- ซ --	-- ร ม	ซ - ซ ล	ด ร ม ด
-----	- ด --	ร ม --	-----	- ม --	- ด --	- ม --	--- ล

-----	- ด - ด	ร ด --	ร ม - ร	--- ร	--- ร	- ลໍํ ໍํ ม	- ร - ด
--- ด	-----	- ท ด	ร ม - ร	--- ซ	- ร --	- ล ซ ม	- ร - ด

-----	-- ร ม	-- ซ ล	ด ร ม -	- ซ --	-- ร ม	ซ - ซ ล	ด ร ม ด
-----	- ด --	ร ม --	-----	- ม --	- ด --	ม --	--- ล

-- ม ร	-----	-- ซ ล	ด ด - ด	-----	ซ ล ด -	ด ร ม ม	--- ม
-----	ด ล ซ ม	ร ม --	- ซ - ล	-- ร ม	--- ล	--- ด	--- ด

-----	-- ร ม	-- ซ ล	ด ร ม -	- ซ --	-- ร ม	ซ - ซ ล	ด ร ม ด
-----	- ด --	ร ม --	-----	- ม --	- ด --	- ม --	--- ล

-----	- ด - ด	ร ด --	ร ม - ร	--- ร	--- ร	- ลໍํ ໍํ ม	- ร - ด
--- ด	-----	- ท ด	ร ม - ร	--- ซ	- ร --	- ล ซ ม	- ร - ด

ท่อน 2

-----	--- ร	- ม - ซ	--- ซ	--- ด	-- ซ ล	- ซ - ม	- ร - ด
-----	--- ล	- ล - ซ	--- ซ	--- ด	-- ซ ล	- ซ - ล	- ล - ซ

-----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	--- ม	-- ร ໍํ	-- ลໍํ ໍํ	- ด - ร
-----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	--- ม	-- ร ซ	-- ล ซ	- ด - ร

-----	--- ร	- ม - ໍํ	--- ໍํ	--- ล	-- ໍํ ล	- ໍํ - ม	- ร - ด
-----	--- ร	- ม - ซ	--- ซ	--- ด	-- ซ ล	- ซ - ม	- ร - ด

----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	----ม	-- ร ุ ษั	- ุ ลั - ุ ษั	- ม - ร
----	- ม ุ ร ุ ด	- ด --	- ุ ร - ม	----ม	-- ุ ร ุ ษ	- ุ ล - ุ ษ	- ม - ุ ร

----	----ด	----ร	ม ร ด ุ ษ	----	----ช	- ุ ฬ - -	ล ุ ฬ - ด
----	----ด	----ร	ม ุ ร ุ ด ุ ษ	----	----ร	-- ล ุ ษ	-- ล ุ ษ

----	---- ุ ษั	-- ุ ลั ุ ษั	- ม - ร	----ม	- ร --	- ด - ร	- ด ร ม
----	---- ุ ษ	-- ล ุ ษ	- ม - ุ ร	----ม	- ุ ร --	- ด - ุ ร	- ด ุ ร ม

----	----	---- ุ ษ	---- ล	----	- ุ ษ - ล	ด ล --	- ด - ร
----	----	---- ุ ร	---- ม	----	- ุ ร - ม	-- ุ ฬ ล	- ุ ฬ - ล

----	----	---- ด	-- ร ม	---- ุ ษั	-- ุ ษั ม	---- ร	- ม ร ด
----	----	---- ด	-- ุ ร ม	---- ุ ษ	-- ุ ษ ม	---- ุ ร	- ม ุ ร ด

ท่อน 3

----	---- ุ ษ	- ล - ด	----	-- ร ร	- ม - ด	-- ล -	- ล - ุ ษ
----	---- ุ ร	- ม - ด	----	- ุ ร --	- ม - ด	---- ุ ษ	---- ม

----	---- ุ ร	- ม - ุ ษ	---- ุ ษ	---- ด	-- ล -	-- ล -	- ล - ุ ษ
----	---- ล	- ล - ุ ษ	---- ุ ษ	---- ด	---- ุ ษ	---- ุ ษ	---- ด

----	---- ุ ษ	- ล - ด	----	-- ร ร	- ม - ด	-- ล -	- ล - ุ ษ
----	---- ุ ร	- ม - ด	----	- ุ ร --	- ม - ด	---- ุ ษ	---- ม

---- ุ ษั	---- ุ ลั	---- ุ ษั	---- ม	---- ุ ษั	---- ด	-- ม ร	ด ร - ม
---- ุ ษ	---- ล	---- ุ ษ	---- ม	---- ุ ษ	---- ด	-- ม ุ ร	ด ุ ร - ม

----	----	---- ุ ษ	---- ล	----	- ุ ษ - ล	ด ล --	- ด - ร
----	----	---- ุ ร	---- ม	----	- ุ ร - ม	-- ุ ฬ ล	- ุ ฬ - ล

----	----	---- ด	-- ร ม	---- ุ ษั	-- ุ ษั ม	---- ร	- ม ร ด
----	----	---- ด	-- ุ ร ม	---- ุ ษ	-- ุ ษ ม	---- ุ ร	- ม ุ ร ด

สองชั้น

ท่อน 1

----	---ม	-- วิ ม	-ช-ล	-ด-ม	-ช-ล	---ด	---ด
----	---ล	-ด---	-ช-ล	-ด-ล	-วิ-ม	-ช---	----

----	-ม-ม	-- วิ ม	-ช-ล	-ด---	-ช-ล	ดล-ช	-ช-ช
---ล	---ล	-ด---	----	---ม	----	--ชม	-วิ-ด

----	---ม	-- วิ ม	-ช-ล	-ด-ม	-ช-ล	---ด	---ด
----	---ล	-ด---	-ช-ล	-ด-ล	-วิ-ม	-ช---	----

----	-ม-ม	-- วิ ม	-ช-ล	-ด---	-ช-ล	ดล-ช	-ช-ช
---ล	---ล	-ด---	----	---ม	----	--ชม	-วิ-ด

-- ม ม	-ช---	-ด---	-ช-ล	----	-ช-ล	---ด	---ด
---ม	--ม	---ม	----	-วิ-ม	----	-ช---	----

-- ม ม	-ช---	-ด---	-ช-ล	-ด ร ม	-ช ^๒ -ร	ม ร ด ล	-ช-ด
---ม	---ม	---ม	----	ด--ม	-ช-วิ	ม วิ ด ม	-วิ-ด

-- ม ม	-ช---	-ด---	-ช-ล	----	-ช-ล	---ด	---ด
---ม	--ม	---ม	----	-วิ-ม	----	-ช---	----

-- ม ม	-ช---	-ด---	-ช-ล	-ด ร ม	-ช ^๒ -ร	ม ร ด ล	-ช-ด
---ม	---ม	---ม	----	ด--ม	-ช-วิ	ม วิ ด ม	-วิ-ด

ท่อน 2

----	---ช	---ล	ช ม ร ด	---ด	-- ร ม	-ช-ม	ร ด-ร
----	---ช	---ล	ช ล ล ช	---ช	-- ล ล	-ช-ล	ล ช-ล

----	---ช	---ล	ช ม ร ด	---ด	-- ร ม	-ช-ม	ร ด-ร
----	---ช	---ล	ช ล ล ช	---ช	-- ล ล	-ช-ล	ล ช-ล

----	-ท--	ลช-ช	-ล-ด	----	-- ร ร	-ม-ด	-ร-ม
----	--ลช	--มร	-ม-ด	----	-ร--	-ม-ด	-ร-ม

----	-ล-ล	--ชล	-ด-ร	-ช-ด	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ด
---ล	----	-ม--	-ด-ร	-ร-ด	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ด

ท่อน 3

----	---ช	--ล-	-ล-ช	----	---ช	--ล-	-ล-ช
----	---ช	---ช	---ม	----	---ช	---ช	---ด

----	---ช	--ล-	-ล-ช	---ช	---ด	---ร	---ม
----	---ช	---ช	---ม	---ร	---ด	---ร	---ม

----	-ล-ล	--ชล	-ด-ร	-ช-ด	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ด
---ล	----	-ม--	-ด-ร	-ร-ด	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ด

ชั้นเดียว

ท่อน 1

---ม	--ชล	ด-ลด	-ร-ด	---ม	--ชล	ดล-ช	-ช-ช
----	ร ม--	-ช--	--ลช	----	ร ม--	--ชม	-ร-ด

---ม	--ชล	ด-ลด	-ร-ด	---ม	--ชล	ดล-ช	-ช-ช
----	ร ม--	-ช--	--ลช	----	ร ม--	--ชม	-ร-ด

-- มม --	-ช-ล	---ด	-ด-ด	-- มม --	-ช-ล	-ด ร ม	-ร-ด
---ม	----	-ช--	----	---ม	----	ด--ม	-ร-ด

-- มม --	-ช-ล	---ด	-ด-ด	-- มม --	-ช-ล	-ด ร ม	-ร-ด
---ม	----	-ช--	----	---ม	----	ด--ม	-ร-ด

ท่อน 2

--ซ้ ล	----	--ซ้ ล	----	--ซ้ ล	----	ม ร --	ด ร -ด
----	ซ้ ม ร ด	----	ซ้ ฟ้ ม ร	----	ซ้ ฟ้ ม ร	--ด ล	---ช

--ซ้ ล	----	--ซ้ ล	----	--ซ้ ล	----	ม ร --	ด ร -ด
----	ซ้ ม ร ด	----	ซ้ ฟ้ ม ร	----	ซ้ ฟ้ ม ร	--ด ล	---ช

-ช-ล	-ด-ร	-ม-ร	--มม	-ช-ล	-ด-ร	-ด--	ร ร -ด
-ร-ม	-ด-ร	-ม-ร	-ม--	-ร-ม	-ด-ร	-ด-ร	---ด

-ช-ล	-ด-ร	-ม-ร	--มม	-ช-ล	-ด-ร	-ด--	ร ร -ด
-ร-ม	-ด-ร	-ม-ร	-ม--	-ร-ม	-ด-ร	-ด-ร	---ด

ท่อน 3

--ล-	ล-ล-	--ล-	ล-ล-	--ล-	ล-ล-	-ล-ด	-ร-ม
---ช	-ช-ม	--ช	-ช-ด	---ช	-ช-ม	--ชด	-ร-ม

--ร ม	--ร ร	-ซ้-ม	-ร-ด
---ม	-ร--	-ช-ม	-ร-ด

จากการวิเคราะห์ พบว่าเพลงเขมรยวนทางของบ้านจรรย์นาฏย์เป็นเพลงสามท่อน มีลักษณะโครงสร้างคล้ายเพลงเถา โดยบรรเลงสามชั้น สองชั้น และชั้นเดียว ในท่อนที่หนึ่งมีรูปแบบการบรรเลงแบบซ้ำหัว - ซ้ำท้าย ท่อนสอง และท่อนสามของสามชั้นและสองชั้นมีรูปแบบการบรรเลงแบบซ้ำท้าย และในระหว่างการบรรเลงของทุกอัตราจังหวะเมื่อบรรเลงครบสามท่อนแล้วจะกลับไปบรรเลงท่อนสองและท่อนสามอีกครั้ง ถึงจะเปลี่ยนอัตราจังหวะ เพื่อให้เหมาะแก่การอธิบายจึงให้สังคีตลักษณะดังนี้ (AB/C/D/C/D/)

4.3.1.3 เพลงสองกุมาร

ทำนองหลักเพลงสองกุมาร

สามชั้น

วรรค 1

- ซี่ - -	- - ม ซ	- - - -	ซ ล - -	- - - ซ	ล ด - ล	- - - ซ	- ม - -
- ซ - -	ม ร - ร	- - ร ม	- - - -	- ซ - -	- ล - ล	- - - ซ	- ล - -

- ม - -	- ม - ซ	- - ล ซ	- - - -
- ล - -	ล - - ซ	- - - -	พ ม ร ด

วรรค 2

- ม - -	- ร ม ซี่	- ลี่ ซี่ ม	- ซี่ - -	- ลี่ - ลี่	ซี่ ม - -	- ซี่ - ม	ร ด - -
- ม - -	- ร ม ซ	- ล ซ ม	- ซ - -	- ด - ล	ซ ม - -	- ซ - ม	ร ด - -

- - ร ม	- ร - ซี่	- - ร ม	- ร - ด	- - - ท	- ล - -	ท ล - -	- - ซ ล
- - ร ม	- ร - ซ	- - ร ม	- ร - ด	- - ล -	ซ - - -	- - ซ ม	ร ม - -

- - ซ ม	- - ซ ล	ท ล - -	ท ด ร -
- ม - -	ร ม - -	- - ซ ล	- - - ด

วรรค 3

- ล - -	ด ร - -	ด ล - -	- ด - -	- ม - ม	- ซ - -	- ล - ล	- ด - -
- - ซ ล	- - ด ล	- - ซ ล	- ซ - -	- - ร -	- ร - -	- - ซ -	- ซ - -

- ม - -	ซ ม - -	ซ ล - ซ	ล ซ - -	ล ท ล -	ล ท ล -	ท ล - -	ซ ล - -
- - ร ม	- - ร ม	- - ซ -	- ด - -	- ร - ล	- ร - ล	- - ซ ม	- ม - -

- - ซ ม	- - ซ ล	ท ล - -	ท ด ร -
- ม - -	ร ม - -	- - ซ ล	- - - ด

วรรค 4

- ด --	ล - ล ด	-- ร ด	ร ม --	- ด --	ร ด --	-- ล -	ล ---
- ด --	- ช - ด	-- ร ด	ร ม --	- ด --	-- ล ช	--- ช	- ม --

- ล - ล	- ล - ช	-- ล ช	----	- ล - ล	- ล - ช	-- ล ช	----
- ล - ด	- ล - ช	- พ --	พ ม --	- ล - ด	- ล - ช	- ม --	ม ร --

ม - ร ม	-- ช ล	ท ล --	ท ด ร -
- ด --	ร ม --	-- ช ล	---- ด

สองชั้น

วรรค 1

- ช --	- ช - ล	--- ช	- ม --	- ม - ล	- ช - ด
- ช --	- ด - ล	--- ช	- ล --	- ล - ล	- ช - ช

วรรค 2

- ช --	- ล - ช	- ม - ร	- ด --	-- ม ม	- ร - ด	-- ล ล -	- ช --
- ช --	- ล - ช	- ม - ร	- ด --	- ม --	- ร - ด	--- ล	--- ล

- ด ร ม	- ร - ด
ด -- ม	- ร - ด

วรรค 3

- ล --	- ท - ล	--- ช	- ด --	-- ม ม	- ร - ด	-- ล ล -	- ช --
- ม --	- ม - ม	--- ร	- ด --	- ม --	- ร - ด	--- ล	--- ล

- ด ร ม	- ร - ด
ด -- ม	- ร - ด

วรรค 4

- ด - -	- ร - ม	- - ร ด	ร ม - -	- ลี - ฌี	- ฬี - ม	- ลี - ฌี	- ม - ร
- ด - -	- ร - ม	- - ร ด	ร ม - -	- ม - ร	- ด - ท	- ม - ร	- ท - ล

- ลี ฌี ม	- ร - ด
- ม ร ท	- ล - ฌ

ชั้นเดียว

วรรค1

- ม - ล	- ฌ - ม	ฌ ม - -		- ด - ล	- ฌ - ม	ฌ ม - -	
- ล - ล	- ฌ - ล	- - ร ด		- ด - ล	- ฌ - ล	- - ร ด	

วรรค2

- - ล -	- ม - -	- ร - ด	- ล - -	ด ร - ด
- ฌ - ฌ	- - ร ด	- - ล -	- - ฌ ล	- - - ฌ

วรรค 3

- - ท -	- - - ด	- ม - -	- ล - -	ด ร - ด
- ล - ล	- ฌ - -	- - ร ด	- - ฌ ล	- - - ฌ

วรรค 4

- ร - ด	ร ม - -	ด - ด -	ล - ฌ -	- ม - -
- - ด -	- ม - -	- ล - ฌ	- ม - ร	ด - ร ด

จากการวิเคราะห์ จะเห็นได้ว่าเพลงสองกุมารทางของบ้านจรรย์นาฎย์เป็นเพลงที่มีสี่วรรค มีลักษณะโครงสร้างคล้ายเพลงเถา โดยบรรเลงสามชั้น สองชั้น และชั้นเดียว ในวรรคที่สองและวรรคที่สามพบรูปแบบการบรรเลงแบบซ้ำท้าย ในการบรรเลงของทุกอัตราจังหวะเมื่อบรรเลงครบสองวรรค จะกลับต้นอีกหนึ่งครั้ง เพื่อให้เหมาะแก่การอธิบายจึงให้สัญลักษณ์ดังนี้ (A/BC/DC/E/)

4.3.1.4 เพลงพม่ารำชวาน

ทำนองหลักเพลงพม่ารำชวาน

สามชั้น

ท่อน 1

- ลํ ํ มํ	- ร - ด	ร ด - ด ร	- ม - ํ	- - ํ ํ	- ลํ - ํ	- - ร ม	- ม - ร
- ล ช ม	- ร - ด	- ด - ร	- ม - ช	- ํ - -	- ล - ช	- ด - -	- - ร -

- ล - ช	- ช - ร	ร ด - ด ร	- ม - ํ	- ํ - ลํ	- ํ - ํ	- ลํ - ํ	- ร ม - ร
- - ช -	- ร - ร	- ด - ร	- ม - ช	- ํ - ล	- ช - ํ	- ล - ช	ด - ร -

- - - -	- ล - ด	- - - ร	- - - ด	- - ร ม	- ร - ด	- - - ํ	- ํ - ล
- - - -	- ม - ด	- - - ร	- - - ด	- - ร ม	- ร - ด	- - ล -	ล - ช ม

- - ล -	- ล - ด	- ด - -	- ร - ด	- ม - ร	- ด - -	ํ - - ํ	- ํ - ล
- - - ช	- - - ด	- ด - -	- ร - ด	- ม - ร	- ด - -	ม - ล -	ล - ช ม

- - - -	- ล - ด	- ร - ด	ํ - ลํ -	- ํ - -	- ม - -	ํ - ํ ลํ	- ํ - ํ
- - - -	- ม - ด	- - ด -	- - - ํ	- ด - ด	- - ร ม	- ด - ล	- ช - ด

- - - -	- - - ํ	- - - -	- ํ - ลํ	- ลํ - ํ	- ลํ - ลํ	- - - ํ	- - - ํ
- - - -	- - - ด	- - - -	- ช - ล	- ด - ช	- ด - ล	- - - ช	- - - ด

- - - -	- - - -	- ํ - -	ํ ํ - ด	- - - -	- ํ - ด	ม - ร ม	- ํ - ํ
- - - -	- - - -	- ด - -	- ด - ช	- - - -	- ด - ช	- ด - -	- ด - ช

- - - -	- - - -	- ช - ด	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- - ร ม	- ม - ร
- - - -	- - - -	- ร - ด	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- ด - -	- - ร ร

ท่อน 1 เทียบกลับ

----	---ด	---ร	-ม-ซึ	--พื พื	-ลึ-ซึ	- ริ ม	-ม-ร
----	---ด	---ร	-ม-ซ	-ท--	-ล-ซ	-ด--	--ร-

-ล-ซ	-ซ-ร	ริ ด-ร	-ม-ซึ	-พื-ลึ	-ซึ-พื	-ลึ-ซึ	- ริ ม-ร
--ซ-	-ร-ร	-ด-ร	-ม-ซ	-ท-ล	-ซ-ท	-ล-ซ	ด-ร-

----	-ล-ด	---ร	---ด	--รม	-ร-ด	---ท	-ท-ล
----	-ม-ด	---ร	---ด	--รม	-ร-ด	--ล-	ล-ซม

--ล-	-ล-ด	-ด--	-ร-ด	-ม-ร	-ด--	ท--ท	-ท-ล
---ซ	---ด	-ด--	-ร-ด	-ม-ร	-ด--	ม-ล-	ล-ซม

----	-ล-ด	-ร-ด	พื-ลึ-	-ซึ--	-ม--	พื-พื ลึ	-ซึ-พื
----	-ม-ด	--ด-	---ซึ	-ด-ด	--รม	-ด-ล	-ซ-ด

- ริ ริ	-ลึ-ลึ	ซึ-ลึ-	-ซึ-ลึ	- ริ ริ	-ลึ-ซึ	พื-ซึ-	-ร-พื
-ร--	-ด-ล	-ซึ-พื	-ร-ม	-ร--	----	-พื-ด	---ด

----	----	-ซึ--	ซึซึ-ด	----	-ซึ-ด	ม-รม	-พื-ซึ
----	----	-ด--	-ด-ซ	----	-ด-ซ	-ด--	-ด-ซ

----	----	-ซ-ด	-ร-ม	----	-ร-ม	--รม	-ม-ร
----	----	-ร-ด	-ร-ม	----	-ร-ม	-ด--	--ร

พ่อน 2

- ม --	ร ม - ร	- ม --	ร ม - ร	- ล - ช	- ช - ร	- ลี - ชี	พื ม - ร
--- ช	-- ร -	--- ช	-- ร -	-- ช -	- ร - ร	-- ช -	- ร --

- ร --	พื ร --	พื ร --	พ ช --	ล ช --	ล ช --	ล - ล ล	- ชี - ลี
-- ด ร	-- ด ร	-- ด ร	- ร --	-- พ ช	-- พ ช	- ช - ด	- ร - ม

----	- ล - ด	--- ร	--- ด	-- ร ม	- ร - ด	--- ท	- ท - ล
----	- ม - ด	--- ร	--- ด	-- ร ม	- ร - ด	-- ล -	ล - ช ม

-- ล -	- ล - ด	- ด --	- ร - ด	- ม - ร	- ด --	ท -- ท	- ท - ล
--- ช	--- ด	- ด --	- ร - ด	- ม - ร	- ด --	ม - ล -	ล - ช ม

----	- ล - ด	- ร - ด	พื - ลี -	- ชี -	- ม --	พื - พื ลี	- ชี - พื
----	- ม - ด	-- ด -	--- ชี	- ด - ด	-- ร ม	- ด - ล	- ช - ด

----	--- พื	----	- ชี - ลี	- ลี - ชี	- ลี - ลี	--- ชี	--- พื
----	--- ด	----	- ช - ล	- ด - ช	- ด - ล	--- ช	--- ด

----	----	- ชี -	ชี ชี - ด	----	- ชี - ด	ม - ร ม	- พื - ชี
----	----	- ด --	- ด - ช	----	- ด - ช	- ด --	- ด - ช

----	----	- ช - ด	- ร - ม	----	- ร - ม	-- ร ม	- ม - ร
----	----	- ร - ด	- ร - ม	----	- ร - ม	- ด --	-- ร ร

ท่อน 2 เทียบกลับ

- ม --	ร ม - ร	- ม --	ร ม - ร	- ล - ช	- ช - ร	- ลี - ชี	พี ม - ร
--- ช	-- ร -	--- ช	-- ร -	-- ช -	- ร - ร	-- ช -	- ร --

- ร --	พี ร --	พี ร --	พ ช --	ล ช --	ล ช --	ล - ล ล	- ชี - ลี
-- ด ร	-- ด ร	-- ด ร	- ร --	-- พ ช	-- พ ช	- ช - ด	- ร - ม

----	- ล - ด	--- ร	--- ด	-- ร ม	- ร - ด	--- ท	- ท - ล
----	- ม - ด	--- ร	--- ด	-- ร ม	- ร - ด	-- ล -	ล - ช ม

-- ล -	- ล - ด	- ด --	- ร - ด	- ม - ร	- ด --	ท -- ท	- ท - ล
--- ช	--- ด	- ด --	- ร - ด	- ม - ร	- ด --	ม - ล -	ล - ช ม

----	- ล - ด	- ร - ด	พี - ลี -	- ชี --	- ม --	พี - พี ลี	- ชี - พี
----	- ม - ด	-- ด -	--- ชี	- ด - ด	-- ร ม	- ด - ล	- ช - ด

-- ร ร	- ลี - ลี	ชี - ลี -	- ชี - ลี	-- ร ร	- ลี - ชี	พี - ชี -	- ร - พี
- ร --	- ด - ล	- ชี - พี	- ร - ม	- ร --	----	- พี - ด	--- ด

----	----	- ชี --	ชี ชี - ด	----	- ชี - ด	ม - ร ม	- พี - ชี
----	----	- ด --	- ด - ช	----	- ด - ช	- ด --	- ด - ช

----	----	- ช - ด	- ร - ม	----	- ร - ม	-- ร ม	- ม - ร
----	----	- ร - ด	- ร - ม	----	- ร - ม	- ด --	-- ร ร

พ่อน 3

--- ล	- ด - ร	- ด - พื	- ชื - ลั	-- ร ร	- ด - ร	พื ร --	พื ชื - พื
--- ม	- ด - รุ	- ช - ด	- ร - ม	--- ล	- ช - ล	-- ด ร	--- ด

-- ล ล	- ล - ด	- ร - ด	พ - ช ล	-- ร ร	- ด - ร	พื ร --	พื ชื - พื
--- ม	- ม - ด	-- ด -	ด - ร ม	--- ล	- ช - ล	-- ด ร	--- ด

--- ล	- ช - ล	- ด - ร	- พ - ด	----	- ร - ด	--- ลั	- ชื - พื
--- ม	- รุ - ม	- ช - ล	- ด - ช	----	- ล - ช	--- ล	- ช - ด

--- ล	- ช - ล	ด ล --	ด ร - ด	--- ร	- ด - ร	พื ร --	พื ชื - พื
--- ม	- รุ - ม	-- ช ล	--- ช	--- ล	- ช - ล	-- ด ร	--- ด

----	ด ด - ร	----	พื ชื - ลั	--- ชื	--- ลั	- พื - ม	-- ร พื
----	- ช - ล	-- ด ร	-- พื -	-- พื -	-- พื -	- ด --	ร ด - ด

----	ด ด - ร	----	พื ชื - ลั	--- ชื	--- ลั	- พื - ม	-- ร พื
----	- ช - ล	-- ด ร	-- พื -	-- พื -	-- พื -	- ด --	ร ด - ด

----	- พื - ม	- ร - ด	- ท ล ช	----	- ม - ร	- ด - ท	- ลั ชื พื
----	- ด - ท	- ล - ช	- ม ม ร	----	- ท - ล	- ช - ม	- ม ร ด

----	- พื - ม	- ร - ด	- ท ล ช	----	- ม - ร	- ด - ท	- ลั ชื พื
----	- ด - ท	- ล - ช	- ม ม ร	----	- ท - ล	- ช - ม	- ม ร ด

- ลั - ชื	- พื - ลั	-- ชื พื	- ด --	- ม --	ชื ม --	- ม - ม	- ร --
- ม - ร	- ด - ม	-- ร ด	- ช --	-- ร ม	-- ร ม	ด - ร -	- ล --

- ด --	- ด - ร	--- ร	พื ---	- ลั - ชื	- พื - ลั	-- ชื พื	- ด --
- ช --	ช -- ล	-- ด -	- ด --	- ม - ร	- ด - ม	-- ร ด	- ช --

ซึ่ม --	- ม - ม	- ม - ม	- ร --	- ด --	- ด - ร	--- ร	พื ---
-- ร ม	ด - ร -	ด - ร -	- ล --	- ช --	ช -- ล	-- ด -	- ด --

- ลั - ซึ	- พื - ลั	-- ซึ พื	- ด - ด	----	- พื - ด	--- พื	- ซึ --
- ม - ร	- ด - ม	-- ร ด	- ช - ช	----	- ด - ช	--- ด	- ร --

- ลั --	- ลั - ซึ	--- พื	- ซึ --	- ด --	- ด - ช	--- ล	- ท --
- ม --	- ม - ร	--- ด	- ร --	- ช --	- ช - ร	--- ม	- ม --

- พื - ด	- พื - ร	--- ด	- ท --	- ร - ด	- ท - ล	-- ช ล	--- ช
- ด - ช	- ด - ร	--- ช	- ม --	- ร - ด	- ม --	ช ม --	- ช --

-- ชช -	--- ช	- ล --	--- ช	-- ชช -	--- ช	- ด --	- ล - ท
--- ช	- ม --	--- ร	- ม - ร	--- ช	- ม --	--- ช	--- ม

- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ช --	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ช - ด
-- ช -	ม - ช -	ม - ช -	- ร --	-- ช -	ม - ช -	ม - ช -	- ร - ช

--- ลั	- ซึ - ลั	- ลั - ลั	- ซึ - พื	- ซึ --	- พื --	- พื --	- ร - พื
--- ล	- ช - ล	- ด - ล	- ช - ด	-- พื ร	--- ด	--- ด	--- ด

--- ซึ	----	- พื - ซึ	----	- ซึ --	พื ซึ --	ลั ซึ --	พื ซึ - พื
----	- พื - ร	----	- ด - ร	-- พื ร	-- ด ร	-- พื ร	--- ด

ท่อน 4

วรรค 1

----	----	- พื --	- ษ์ - พื	--- ด	- ร - พื	- พื --	- ษ์ - ลั
----	----	- ด --	- ร - ด	--- ช	- ล - ด	- ด --	- ร - ม

----	----	- ด --	- ร - ด	-- ล ล	- ร - ด	-- ล ล	- ช - ล
----	----	- ด --	- ร - ด	- ล --	- ร - ด	- ล --	- ช - ล

-- ม -	-- ม -	-- ม -	ม -- พ	-- ม -	ม -- พ	- พื --	- ษ์ - ลั
--- ร	--- ร	--- ร	- ร ด -	--- ร	- ร ด -	- ด --	- ร - ม

----	----	- พื --	- ษ์ - พื	--- ด	- ร - พื	- พื --	- ษ์ - ลั
----	----	- ด --	- ร - ด	--- ช	- ล - ด	- ด --	- ร - ม

----	----	- ด --	- ร - ด	-- ล ล	- ร - ด	-- ล ล	- ช - ล
----	----	- ด --	- ร - ด	- ล --	- ร - ด	- ล --	- ช - ล

-- ม -	-- ม -	-- ม -	ม -- พ	-- ม -	ม -- พ	- พื --	- ษ์ - ลั
--- ร	--- ร	--- ร	- ร ด -	--- ร	- ร ด -	- ด --	- ร - ม

----	- ร - ช	--- พื	- ช --	- ลั --	ษ์ ลั - ษ์	--- พื	- ษ์ --
----	- ล - ร	--- ด	- ร --	-- ษ์ พื	--- ร	--- ด	- ร --

- ร --	- ร - ษ์	--- พื	- ษ์ --	- ษ์ --	-- ร ม	-- พื ษ์	พื -- พื
- ล --	ล -- ร	--- ด	- ร --	- ด - ด	- ด --	ร ม --	- ด - ด

----	- ร - ช	--- พื	- ช --	- ลั --	ษ์ ลั - ษ์	--- พื	- ษ์ --
----	- ล - ร	--- ด	- ร --	-- ษ์ พื	--- ร	--- ด	- ร --

- ร --	- ร - ษ์	--- พื	- ษ์ --	- ษ์ --	-- ร ม	-- พื ษ์	พื -- พื
- ล --	ล -- ร	--- ด	- ร --	- ด - ด	- ด --	ร ม --	- ด - ด

วรรค 2

--- ลั	--- ลั	-- ลั ลั	-- ฬั ลั	- ลั - ลั	- ลั --	ฬั ลั - ลั	ฬั -- ฬั
-- ร -	-- ษ -	-- ด ล	-- ษ ล	- ร - ด	- ล --	-- ด ล-	- ฬั - ร

----	- ร - ม	--- ฬั	- ฬั --	- ลั --	- ลั - ฬั	--- ม	- ม - ฬั
----	- ล - ท	--- ด	- ร --	---- ร	---- ร	- ด --	ร - ร ด

--- ลั	--- ลั	-- ลั ลั	-- ฬั ลั	- ลั - ลั	- ลั --	ฬั ลั - ลั	ฬั -- ฬั
-- ร -	-- ษ -	-- ด ล	-- ษ ล	- ร - ด	- ล --	-- ด ล-	- ฬั - ร

----	- ร - ม	--- ฬั	- ฬั --	- ลั --	- ลั - ฬั	--- ม	- ม - ฬั
----	- ล - ท	--- ด	- ร --	---- ร	---- ร	- ด --	ร - ร ด

----	- ด - ม	--- ร	- ม --	-- ฬั ม	-- ร ม	--- ร	- ม --
----	- ษ - ท	--- ล	- ท --	- ม --	ร ด - ท	--- ล	- ท --

--- ม	--- ม	-- ฬั -	--- ม	--- ม	----	ฬั ฬั - ฬั	----
-- ด -	-- ร -	--- ม	-- ร -	-- ด -	-- ร ม	--- ด	----

- ด --	- ด - ม	--- ร	- ม --	-- ฬั ม	-- ร ม	--- ร	- ม --
- ษ --	ษ -- ท	--- ล	- ท --	- ม --	ร ด - ท	--- ล	- ท --

--- ม	--- ม	-- ฬั -	--- ม	--- ม	----	ฬั ม --	ฬั ฬั - ฬั
-- ด -	-- ร -	--- ม	-- ร -	-- ด -	-- ร ม	-- ร ม	--- ด

สองชั้น

ท่อน 1

-- ร ม	- ร - ษ์	-- ร ม	-- ร ร	-- ร ม	- ร - ษ์	-- ร ม	-- ร ร
- ด --	- ล - ช	- ด --	- ร --	- ด --	- ล - ช	- ด --	- ร --

----	ด - ด ด	- ม ร ด	-- ล ล	----	ด - ด ด	- ม ร ด	-- ล ล
----	- ด --	- ม ร ด	- ล --	----	- ด --	- ม ร ด	- ล --

- ด - ช	- ล - ช	- ษ์ --	พ ษ์ - พ	- ด - พ	- ษ์ - ล	- ล - ล	- ษ์ - พ
- ด - ร	- ม - ร	-- ร ม	--- ด	- ช - ด	- ช - ล	- ด - ล	- ร - ด

--- ด	-- ร ม	-- ร ม	-- พ ษ์	-- ด ด	- ร - ม	-- ร ม	-- ร ร
- ช --	- ด --	ร ด --	ร ม --	- ด --	- ร - ม	- ด --	- ร --

ท่อน 2

- ม --	ร ม --	ษ์ ม --	ร ม - ร	- ร - ม	- พ - ษ์	- ล - ษ์	-- ล ล
-- ร ด	-- ร ม	-- ร ด	--- ล	- ล - พ	- ด - ร	- ล - ช	- ล --

----	ด - ด ด	- ม ร ด	-- ล ล	----	ด - ด ด	- ม ร ด	-- ล ล
----	- ด --	- ม ร ด	- ล --	----	- ด --	- ม ร ด	- ล --

- ด - ช	- ล - ช	- ษ์ --	พ ษ์ - พ	- ด - พ	- ษ์ - ล	- ล - ล	- ษ์ - พ
- ด - ร	- ม - ร	-- ร ม	--- ด	- ช - ด	- ช - ล	- ด - ล	- ร - ด

--- ด	-- ร ม	-- ร ม	-- พ ษ์	-- ด ด	- ร - ม	-- ร ม	-- ร ร
- ช --	- ด --	ร ด --	ร ม --	- ด --	- ร - ม	- ด --	- ร --

พ่อน 3

- ลี ลี ลี	--- ลี	--- ลี	- ซึ - ฬิ	- ลี ลี ลี	--- ลี	--- ลี	- ซึ - ฬิ
----	- ร - -	- - ร -	- ร - ด	----	- ร - -	- - ร -	- ร - ด

- - ลี ลี	- ลี - ลี	- ลี - ลี	- ซึ - ฬิ	- - ลี ลี	- ลี - ลี	- ลี - ลี	- ซึ - ฬิ
- ล - -	- ด - ร	- ด - ล	- ร - ด	- ล - -	- ด - ร	- ด - ล	- ร - ด

- ซึ - -	ฬิ ซึ - ลี	- ซึ - -	- ฬิ - -	- ซึ - -	ฬิ ซึ - ลี	- ซึ - -	- ฬิ - -
ร - ฬิ ร	- - ฬิ -	- - ฬิ ร	- ด - -	ร - ฬิ ร	- - ฬิ -	- - ฬิ ร	- ด - -

- ด - -	- ด - -	ลี ซึ - -	- ฬิ - -	- ด - -	- ด - -	ลี ซึ - -	- ฬิ - -
- - ล ล	- - ซ ซ	- - ฬิ ร	- ด - -	- - ล ล	- - ซ ซ	- - ฬิ ร	- ด - -

- ลี - ซึ	- ฬิ - ดิ	--- ด	--- ร	- - ด ร	- ฬิ - ด	- ลี - ซึ	- ฬิ - ดิ
- ม - ร	- ด - ซ	--- ซ	--- ล	- - ซ ล	- ด - ซ	- ม - ร	- ด - ซ

--- ด	--- ร	- - ด ร	- ฬิ - ด	- ลี - ซึ	- ฬิ - ดิ	- - ฬิ -	- ฬิ - ซึ
--- ซ	--- ล	- - ซ ล	- ด - ซ	- ม - ร	- ด - ซ	--- ด	--- ซ

- - ซซ -	- ด - -	- ด - -	- ฬิ - ด	- - ร ร	- ด - ฬิ	- ด - ฬิ	- ล - ซ
--- ซ	--- ซ	--- ซ	--- ซ	- ร - -	- ด - ม	- ด - ม	- ม - ร

- - ซซ -	- ด - -	- ด - -	- ฬิ - ด	- ล - ล	--- ซ	- ล - ล	- ซ - ด
--- ซ	--- ซ	--- ซ	--- ซ	- - ซ -	- ซ - -	- - ซ -	- ร - ด

--- ลี	- ซึ - ฬิ	- ซึ ฬิ -	- ร - ฬิ	--- ร	--- ร	- ล - ด	- ลี - -
--- ม	- ร - ด	--- ด	--- ด	----	- ด - -	- - ซ -	- - ซึ ฬิ

พ่อน 4

วรรค 1

----	--- พื	- พื - พื	- ไซ - ลั	----	--- พื	- พื - พื	- ไซ - ลั
----	--- ด	-- ด -	- ร - ม	----	--- ด	-- ด -	- ร - ม

- ม - ร	- ด - พื	- พื - พื	- ไซ - ลั	----	--- พื	- พื - พื	- ไซ - ลั
- ท - ล	- ช - ด	-- ด -	- ร - ม	----	--- ด	-- ด -	- ร - ม

----	--- พื	- พื - พื	- ไซ - ลั	- ม - ร	- ด - พื	- พื - พื	- ไซ - ลั
----	--- ด	-- ด -	- ร - ม	- ท - ล	- ช - ด	-- ด -	- ร - ม

--- ไซ	-- พื ไซ	-- ลั ไซ	-- พื ไซ	-- ร ม	-- พื ไซ	- ไซ --	พื ไซ - พื
-- ร -	พื ม - ร	----	พื ม - ร	- ด --	ร ม --	-- ร ม	--- ด

--- ไซ	-- พื ไซ	-- ลั ไซ	-- พื ไซ	-- ร ม	-- พื ไซ	- ไซ --	พื ไซ - พื
-- ร -	พื ม - ร	----	พื ม - ร	- ด --	ร ม --	-- ร ม	--- ด

วรรค 2

----	- ลั - ลั	- ลั - ลั	- ลั - ไซ	-- ร ม	-- พื ไซ	- ไซ --	พื ไซ - พื
--- ล	----	- ร - ด	- ล - ไซ	- ด --	ร ม --	-- ร ม	--- ด

----	- ลั - ลั	- ลั - ลั	- ลั - ไซ	-- ร ม	-- พื ไซ	- ไซ --	พื ไซ - พื
--- ล	----	- ร - ด	- ล - ไซ	- ด --	ร ม --	-- ร ม	--- ด

--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- พื	----
- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ร - ด	----

--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- พื	----
- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ร - ด	----

ชั้นเดียว

ท่อน 1

--- ชี่	--- ร	-- ฟี่ ชี่	--- ร	- ม --	- ด --	ด - ล ด	- ด --
-- ร -	ฟี่ ม ด -	- ม --	ฟี่ ม ด -	-- ร ด	- ล --	- ช --	- ล --

ลี่ - ลี่ ชี่	- ฟี่ - ม	-- ฟี่ ชี่	- ฟี่ --	--- ม	-- ฟี่ ชี่	--- ท	-- ด ร
- ร - ร	- ด --	ร ม --	- ด --	- ด --	ร ม --	- ช --	ล ท --

ท่อน 2

--- ม	- ชี่ - ม	ม -- ฟี่	- ชี่ - ลี่	-- ลี่ ลี่	--- ลี่	ด - ล ด	- ด --
-- ร -	ร - ร -	- ร ด -	- ร - ม	-- ร ด	- ล --	- ช --	- ล --

ลี่ - ลี่ ชี่	- ฟี่ - ม	-- ฟี่ ชี่	- ฟี่ --	--- ม	-- ฟี่ ชี่	--- ท	-- ด ร
- ร - ร	- ด --	ร ม --	- ด --	- ด --	ร ม --	- ช --	ล ท --

ท่อน 3

--- ลี่	- ชี่ - ฟี่	--- ร	- ลี่ --	- ลี่ - ลี่	- ลี่ --	- ร - ด	- ลี่ --
-- ร -	ร - ร -	-- ด -	ด - ชี่ ฟี่	-- ด ด	-- ชี่ ฟี่	-- ด -	-- ชี่ ฟี่

--- ชี่	--- ฟี่	ชี่ ฟี่ --	- ฟี่ --	- ด - ด	- ฟี่ --	- ด - ด	- ฟี่ --
-- ร -	ฟี่ ร - ด	-- ด ร	- ด --	ด - ช -	- ด --	ด - ช -	- ด --

ลี่ ชี่ --	--- ร	-- ฟี่ -	-- ฟี่ -	--- ร	-- ฟี่ -	--- ฟี่	--- ชี่
-- ฟี่ ด	- ด --	--- ด	--- ด	- ด --	--- ด	-- ด -	-- ร -

--- ช	- ช ล ท	- ร - ด	- ล - ช	--- ล	- ท --	-- ช ล	ท ด --
-- ม -	ม -- ม	-- ด -	-- ช -	- ม --	ช ม --	- ม --	- ด --

- ลี่ --	-- ร ฟี่	- ล - ด	- ลี่ --
-- ชี่ ฟี่	- ด - ด	-- ช -	-- ชี่ ฟี่

ท่อน 4

วรรค 1

--- ฟี่	- ฟี่ ซี่ ลี่	--- ฟี่	- ฟี่ ซี่ ลี่	--- ฟี่	- ซ - ล	--- ฟี่	- ฟี่ ซี่ ลี่
-- ด -	ด ---	-- ด -	ด ---	ม ร ด -	- ร - ม	-- ด -	ด ---

--- ฟี่	- ฟี่ ซี่ ลี่	--- ฟี่	- ซ - ล	--- ซี่	-- ฟี่ ซี่	--- ม	-- ร ฟี่
-- ด -	ด ---	ม ร ด -	- ร - ม	----	ฟี่ ม - ร	----	ร ด - ด

--- ซี่	-- ฟี่ ซี่	--- ม	-- ร ฟี่
----	ฟี่ ม - ร	- ด --	ร ด - ด

วรรค 2

- ร - ด	- ล - ซ	--- ม	- ฟี่ --	ซี่ ลี่ - ซี่	- ซี่ - ซี่	--- ม	- ฟี่ --
-- ด -	-- ซ -	- ด --	ร ด --	-- ซ -	- ด - ซ	- ด --	ร ด --

- ม --	- ซี่ --	--- ม	- ฟี่ --	- ม --	- ซี่ --	--- ม	-- ร ฟี่
-- ร ร	-- ด ด	- ด --	ร ด --	-- ร ร	-- ด ด	- ด --	ร ด - ด

จากการวิเคราะห์ พบว่าเพลงพม่ารำหวานทางบ้านจรรย์นาฏย์เป็นเพลงที่มีสี่ท่อน ในท่อนที่มีสองวรรค ลักษณะโครงสร้างคล้ายเพลงเถา โดยบรรเลงสามชั้น สองชั้น และชั้นเดียว รูปแบบในการบรรเลงที่พบคือท่อนที่หนึ่ง ท่อนที่สองและท่อนที่มีลักษณะซ้ำท้าย ในการบรรเลงของทุกอัตราจังหวะสามารถแบ่งการบรรเลงดังนี้ (AB/CB/D/EF/GF)

4.3.1.5 เพลงม่านมงคล

ทำนองหลักเพลงม่านมงคล

เที่ยวแรก

ชล-ช	-ช-ร	-ม-ร	-ล-ช	-ล--	-ม--	ม---	ชล-ช
ม-ช-	ร--ร	--รร	--ชช	-ช-ช	-ร-ร	-มร-ม	--ชช

---พี	--พี	-ช--	พีช-พี	--ล-	-ล-พี	-ด-ม	-ช-ร
---ด	--พี-	--พีร	--พีพี	---ช	--ชพี	-ช-ม	-ช-ร

---ช	พีม-ร	-ท-ด	-ร-พี	---ร	-ด--	-ท-ล	-ล-ช
--ช-	--ร-	-ม-ช	-ล-ด	---ล	-ช--	-ม--	ช-ม-ร

----	----	-ล-ท	-ล-ช	---ลท	--ร-	ลท-ลท	ช-ม-ช
----	----	-ม-ม	-ม-ร	--ช-	ลท-ช	--ช-	-ม-ร-ร

--รร	-พี-พี	--ด-ด	-ร-พี	--ชช	-พี--	-พี--	-พี-พี
---ร	----	---ด	----	---ช	---ร	---ด	---ท

--พี	-ล--	-ล--	ชล-ช	--รร	-ช-พี	-ม--	ร-ม-ร
---พี	---ช	--ชพี	--พีร	---ร	ร-ร-ม	--ร-ด	--ด-ล

----	-ร-พี	----	-ล-ช	พีร-พี	ชล-ช	-พี-ร	ดท-ด
----	-ล-ด	----	-ม-ร	ดล-ด	ร-ม-ร	-ด-ล	ช-ม-ช

-ท-ด	-ร-พี	-ร-ด	-ท--	-ร-ด	-ท-ร	----	-ล-ช
-ม-ช	-ล--	ด-ท-	ช---	-ล-ช	-ม--	ดทลช	--ม-ร

----	----	-ล-ช-	ชช-ล	----	-ช-ล	----	ท-ด-ท
----	----	---ช	-ร-ม	----	-ร-ม	--ชล	---ม

----	----	- ด - ร	- พื - ช	--- ล	--- ช	-- ด -	ล - ช ท
----	----	- ช - ล	- ด - ร	-- ม -	-- ม -	--- ล	ชม - ม

----	----	- ล ช -	ช ล ช -	- ร ด -	ด ร ด -	- ร ด -	ท ล - ช
----	----	- ด - ช	- ด - ช	- ด - ด	- ด - ด	- ด - ด	-- ช -

- ล ช -	ช ล - ช	- ล ช -	ช ช - ล	----	- ช - ล	ท ด --	- ล - ท
--- ด	-- ช ด	--- ช	- ร - ม	----	- ร - ม	--- ม	-- ช ม

- ด --	ร ด --	ร ด --	ร พื/รร -	-- พ ร	-/ลล -	-- ด ล	- ล - ช
-- ท ด	-- ท ด	-- ท ด	--- ร	ด ร --	ด ท - ล	ช ล --	ช - ม ร

ชื ลี --	ชื ลี --	ชื ลี --	ชื ลี - ชื	- ทิ - ลี	- ชื - ร	- ร - พื	- พื - ชื
-- ช ด	-- ช ด	-- ช ด	-- ช -	- ท - ล	- ช - ล	- ล --	ม - ม ร

-/รร	- พื - ทิ	-/ดล	- ร - พื	--/ทท	- ทิ --	ท - ช -	พื - พื พื
--- ร	----	--- ด	----	--- ทิ	--- ช	- พ - ร	- ด - ท

--/พื	- ลี --	- ลี --	ชื ลี - ชื	-/รร	- ชื - พื	- ม --	ร ม - ร
---- พื	---- ชื	-- ชื พื	-- พื ร	---- ร	ร - ร ม	-- ร ด	-- ด ล

เที่ยวกลับ

-/ชล - ช	- ช - ร	- ม - ร	- ล - ช	- ล --	- ม --	ม ---	ช ล - ช
ม - ช -	ร -- ร	-- ร ร	-- ช ช	- ช - ช	- ร - ร	- ม ร ม	-- ช ช

--- พื	---/พื	- ชื --	พื ชื - ทิ	-- ลี -	- ลี - ทิ	- ดิ - ม	- ชื - ร
--- ด	-- พื -	-- พื ร	-- พื พื	--- ชื	-- ชื พื	- ช - ม	- ช - ร

--- ชื	พื ม - ร	- ท - ด	- ร - พื	--- ร	- ด --	- ท - ล	- ล - ช
-- ช -	-- ร -	- ม - ช	- ล - ด	--- ล	- ช --	- ม --	ช - ม ร

----	----	- ล - ท	- ล - ซ	--- ลท	-- ร -	ล ท / ลท	ซ - ม ซ
----	----	- ม - ม	- ม - ร	-- ซ -	ล ท - ซ	-- ซ -	มร - ร

-- รร -	- พื - ทิ	--- ดดิ	- ร - พื	--- ซซ	- พื - -	- พื - -	- พื - พื
--- ร	----	--- ด	----	--- ซ	--- ร	--- ด	--- ท

--- พื	- ลี - -	- ลี - -	ซึ ลี - ซึ	--- รริ	- ซึ - พื	- ม - -	ร ม - ร
---- พื	---- ซึ	-- ซึ พื	-- พื ร	---- ร	ร - ร ม	-- ร ด	-- ด ล

----	- ร - พื	----	- ลี - ซึ	พื ร - พื	ซึ ลี - ซึ	- พื - ร	ด ท - ด
----	- ล - ด	----	- ม - ร	ด ล - ด	ร ม - ร	- ด - ล	ซ ม - ซ

- ท - ด	- ร - พื	- ร - ด	- ท - -	- ร - ด	- ท - ร	----	- ล - ซ
- ม - ซ	- ล - -	ด - ท -	ซ - - -	- ล - ซ	- ม - -	ด ท ล ซ	-- ม ร

----	----	- ล ซ -	ซ ซ - ล	----	- ซ - ล	----	ท ด - ท
----	----	--- ซ	- ร - ม	----	- ร - ม	-- ซ ล	--- ม

----	----	- ด - ร	- พื - ซ	--- ล	--- ซ	-- ด -	ล - ซ ท
----	----	- ซ - ล	- ด - ร	-- ม -	-- ม -	--- ล	- ซ ม - ม

--- ซึ	ซึพื พื ซึ	- ลี - ลี	ซึล - ซึ	--- ด	ดท - ท ด	- ร - ด ร	ซึล - ซึ
-- ซ -	- ร - -	ล - ล -	พื - ซ -	-- ด -	- ซ - -	ร - ท -	พื - ซ -

- ล ซ -	ซ ล - ซ	- ล ซ -	ซ ซ - ล	----	- ซ - ล	ท ด - -	- ล - ท
--- ด	-- ซ ด	--- ซ	- ร - ม	----	- ร - ม	--- ม	-- ซ ม

- ด - -	ร ด - -	ร ด - -	ร พื รริ	-- พ ร	--- ลล	-- ด ล	- ล - ซ
-- ท ด	-- ท ด	-- ท ด	--- ร	ด ร - -	ด ท - ล	ซ ล - -	ซ - ม ร

ซึ่ ลึ่ - -	ซึ่ ลึ่ - -	ซึ่ ลึ่ - -	ซึ่ ลึ่ - ซึ่	- ทึ่ - ลึ่	- ซึ่ - ร	- ร - ฬึ่	- ฬึ่ - ซึ่
- - ซ ด	- - ซ ด	- - ซ ด	- - ซ -	- ท - ล	- ซ - ล	- ล - -	ม - ม ร

- รร	- ฬึ่ - ทึ่	- ดด	- ร - ฬึ่	- ทท	- ทึ่ - -	ท - ซ -	ฬึ่ - ฬึ่ ฬึ่
- - - ร	- - - -	- - - ด	- - - -	- - - ทึ่	- - - ซ	- ฬึ่ - ร	- ด - ท

- ฬฬ -	- ลึ่ - -	- ลึ่ - -	ซึ่ ลึ่ - ซึ่	- รร	- ซึ่ - ฬึ่	- ม - -	ร ม - ร
- - - ฬึ่	- - - ซึ่	- - ซึ่ ฬึ่	- - ฬึ่ ร	- - - ร	ร - ร ม	- - ร ด	- - ด ล

สองชั้น

- - - ร	- ร - ซ	- ซึ่ - ร	- ม ฬึ่ ซึ่	- - - -	- - - ท	- - ด -	ท ด - ร
- - - ร	- ร - ร	- ซ - ล	- ท ด ร	- - - -	- ม - -	ล ซ - ซ	- - ท ล

- - - -	- ด ร ฬึ่	- ท ร ด	- ท ล ซ	- - - -	ร ท - -	- ซึ่ - ร	- ม ฬึ่ ซึ่
- - - -	- ซ ล ด	- ม ล ซ	- ม ม ร	- - ล ท	- - ล ซ	- ซ - ล	- ท ด ร

- - - -	- - - ซึ่	- - - ฬึ่	- - - ทึ่	- - ลึ่ -	- ลึ่ - ซึ่	- ม - ซึ่	- - - ร
- - - -	- ร - -	- ด - -	- ท - -	- - - ซึ่	- - ฬึ่ ร	- - ร -	ฬึ่ ม ด ล

- - - -	- ร - ซึ่	- ฬึ่ - ร	- - ฬึ่ ด	- ร - ด	- ท - -	ล - - ด	- - - ซ
- - - -	- ล - ร	- ด - ล	- - ด ซ	- ล - ซ	- ม - -	ม - ซ -	ท ล ม ร

- ล ซ -	ซ ล - -	ลซ ซ ล	ล - ซ ท	- - - ร	ฬึ่ - - -	- - - ซ	- - ซ ท
- - - ซ	- ล - -	- ซ - -	ซม - ม	- - ด -	- ท - -	- ร - -	- ม - ม

- - - -	- ล - ด	ท ล - ด	ท ล - ซ	- ล ซ -	ซ ล - -	ลซ - ซ ล	ล - ซ ท
- - - -	- - ซ -	- - ซ -	- - ม ร	- - - ซ	- ล - -	- ซ - -	ซม - ม

----	- ด ร พื	- ท ร ด	- ท ล ช	----	ร ท --	- ชื - ร	- ม พื ชื
----	- ช ล ด	- ม ล ช	- ม ม ร	-- ล ท	-- ล ช	- ช - ล	- ท ด ร

----	--- ชื	--- พื	--- ทื	-- ลื -	- ลื - ชื	- ม - ชื	--- ร
----	- ร --	- ด --	- ท --	--- ชื	-- พื ร	-- ร -	พื ม ด ล

ชั้นเดียว

-- ด -	-- พื ชื	--- ท	ด ร พื -	--- พื	ร ---	- ล --	- ล --
--- ช	- ร --	-- ช -	--- ร	-- ด -	- ด ท ช	-- ม ม	-- ช ช

--- พื	- ร - ทื	- ลื - ชื	- พื - ร	-- ชื พื	- ร - ด	--- ร	----
-- ร -	ด - ท -	ชื - พื -	ร - ด -	-- ร ด	- ล - ช	-- ท -	ด ท ล ช

--- ล	-- ช ท	-- ด -	ล - ช ท	- ล - ด	--- ช	- ล --	- ล - ท
-- ม -	ช ม - ม	--- ช	- ม - ม	-- ช -	ท ล ม ร	-- ม ม	-- ช ม

--- พื	ร ---	- ล --	- ล --	--- พื	- ร - ทื	- ลื - ชื	- พื - ร
-- ด -	- ด ท ช	-- ม ม	-- ช ช	-- ร -	ด - ท -	ชื - พื -	ร - ด -

จากการวิเคราะห์ จะเห็นได้ว่าเพลงมานมงคลทางบ้านจรรย์นาฏย์เป็นเพลงท่อนเดียว มีลักษณะโครงสร้างคล้ายเพลงเถา โดยบรรเลงสามชั้น สองชั้น และชั้นเดียว เทียบกลับในบรรทัดที่ 11 ของสามชั้นมีการเปลี่ยนสำนวนเพลง เพื่อให้เหมาะแก่การอธิบายจึงให้สัญลักษณ์ดังนี้ (A/B/C/)

4.3.1.6 เพลงเรือดาวกระจาย

ทำนองหลักเพลงเรือดาวกระจาย

ชั้นเดียว

ท่อน 1

ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด - -	ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด - -
- ร ด - -	ร ด ล ช	- ช - -	ล ช - -	- ร ด - -	ร ด ล ช	- ช - -	ล ช - -

- - ฟี่ ซี่	----	ฟี่ ซี่ - -	- ร - -	- - ฟี่ ซี่	----	ฟี่ ซี่ - -	- ร - -
ร ม - -	ฟี่ ม ร ม	- - ฟี่ ม	ด ล - -	ร ม - -	ฟี่ ม ร ม	- - ฟี่ ม	ด ล - -

ซี่ ลี่ - ซี่	- ซี่ - ซี่	- ซี่ - ม	- ร - -	ซี่ ลี่ - ซี่	- ซี่ - ซี่	- ซี่ - ม	- ร - -
- - ซ -	- ด - ซ	- ด - -	ด ล - -	- - ซ -	- ด - ซ	- ด - -	ด ล - -

- ซี่ ลี่ ที่	- ลี่ - ที่	- - ลี่ ซี่	- ซี่ - -	- ซี่ ที่ ลี่	- ซี่ - ที่	- - ลี่ ซี่	- ซี่ - -
ซ - - ท	- ล - ท	- - - ซ	- ซ - -	ซ - - ล	- ซ - ท	- - - ซ	- ซ - -

ท่อน 2

ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด - -	ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด - -
- ร ด - -	ร ด ล ช	- ช - -	ล ช - -	- ร ด - -	ร ด ล ช	- ช - -	ล ช - -

- ลี่ - ซี่	- ร - -	ฟี่ ซี่ - -	- ร - -	- ลี่ - ซี่	- ร - -	ฟี่ ซี่ - -	- ร - -
- ล - ซ	- ล - ม	- - ฟี่ ม	ด ล - -	- ล - ซ	- ล - ม	- - ฟี่ ม	ด ล - -

- ล - ด	- ล - ซ	- ม - รั	----	- ล - ด	- ล - ซ	- ม - รั	- ล - ซ
ซ - ซ -	ซ - ม -	รั - ด -	----	ซ - ซ -	ซ - ม -	รั - ด -	- - ซ ซ

- ล - ซ	- ซ - ด
- - ซ ซ	- รั - ด

ท่อน 3

ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด --	ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด --
- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --	- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --

ม ร --	- ม --	ม ร --	- ด --	ด ล --	- ด --	ม ร --	- ม --
-- ด ร	- ท --	-- ด ร	- ช --	-- ช ล	- ช --	-- ด ร	- ท --

ม ร --	---- ด	---- ม	-- ช ล	- ล ท -	- ล - ช	---- ช	-- ช ล
-- ด ร	- ด --	-- ล -	ร ม --	ช -- ม	-- ม ร	-- ช -	ร ม --

- ล ท -	- ล - ช	-- ล ท	- ท - ล	-- ช ล	- ล - ช	-- ล ท	- ท - ล
ช -- ม	-- ม ร	----	-- ล -	----	-- ช -	----	-- ล -

-- ช ล	- ล - ช	---- ม	-- ช ล	ด - ล ด	- ร - ด
----	-- ช -	-- ล -	ร ม --	- ช --	-- ล ช

จากการวิเคราะห์ จะเห็นได้ว่าเพลงเรือดาวกระจายทางบ้านจรรย์นาฏยเป็นเพลงสามท่อน มีลักษณะโครงสร้างคือ สองชั้น และชั้นเดียว มีรูปแบบการบรรเลงแบบซ้ำหัวเพื่อให้เหมาะแก่การอธิบายจึงให้สังคิตลักษณ์ดังนี้ (AB/AC/AD/)

4.3.1.7 เพลงเรือดาวกระจาย

ชั้นเดียว

ท่อน 1

ช ม --	-- ร ม	-- ช ล	ท ล - ล	----	----	ช ม --	-- ร ม
-- ร ด	ช ด --	ร ม --	-- ช ม	----	----	-- ร ด	ช ด --

-- ช ล	ท ล - ล	----	----	ม ร --	ด - ล ด	ร - ร ม	-- ช ล
ร ม --	-- ช ม	----	----	-- ด ล	- ช --	- ด --	ร ม --

----	----	ม ร --	ด - ล ด	ร - ร ม	-- ซ ล	----	----
----	----	-- ด ล	- ซ --	- ด --	ร ม --	----	----

ท่อน 2

- ม - ซ	- ม --	ร ด --	- ล - ล	----	----	- ม - ซ	- ม --
ร - ร -	ร - ร ด	-- ท ล	ซ - ซ -	----	----	ร - ร -	ร - ร ด

ร ด --	- ล - ล	----	----	ม ร --	ด - ล ด	- ร - ด	--- ล
-- ท ล	ซ - ซ -	----	----	-- ด ล	- ซ --	ล - ล -	ท ล ซ -

----	----	ม ร --	ด - ล ด	- ร - ด	--- ล	----	----
----	----	-- ด ล	- ซ --	ล - ล -	ท ล ซ -	----	----

จากการวิเคราะห์ พบว่าเพลงเร็วมะลิวัลย์ทางบ้านจรรย์นาฏย์เป็นเพลงสองท่อน แต่ละท่อนมีสองวรรค มีรูปแบบการบรรเลงคือซ้ำทำย เพื่อให้เหมาะแก่การอธิบายจึงให้สังคิตลักษณ์ดังนี้ (AB/AC/)

จะเห็นได้ว่าเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์นั้น มีลักษณะโครงสร้างคล้ายเพลงเถา ซึ่งแตกต่างจากเพลงมอญทั่วไป พบรูปแบบการบรรเลง 3 รูปแบบคือ ซ้ำหัว ซ้ำทำย และซ้ำหัว - ซ้ำทำย ในบางท่อนของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์มีเพี้ยนกลับที่เปลี่ยนสำนวนเพลง เพื่อให้เหมาะแก่การอธิบายผู้วิจัย จึงให้สังคิตลักษณ์ของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์ดังนี้

เพลงมอญมอญเรือ A/B/C/

เพลงเขมรยวน A/B/C/B/C/

เพลงสองกุมาร A/BC/DC/E/

เพลงพม่ารำชวาน AB/CB/D/EF/GF/

เพลงม่านมงคล A/B/C/

เพลงเร็วดาวกระจาย AB/AC/AD/

เพลงเร็วมะลิวัลย์ AB/AC/

4.3.2 จังหวะ

4.3.2.1 จังหวะฉิ่ง

การตีฉิ่งกำกับจังหวะในเพลงมอญของบ้านจรรย์นาฏย์ มีการตีอัตราจังหวะสามชั้น โดยมีลักษณะการตีดังนี้

----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ	-----	--- ฉิ่ง	-----	--- ฉับ
------	----------	-------	---------	-------	----------	-------	---------

การตีฉิ่งกำกับจังหวะในเพลงมอญของบ้านจรรย์นาฏย์ มีการตีอัตราจังหวะสองชั้น โดยมีลักษณะการตีดังนี้

--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ
----------	---------	----------	---------	----------	---------	----------	---------

การตีฉิ่งกำกับจังหวะในเพลงมอญของบ้านจรรย์นาฏย์ มีการตีอัตราจังหวะชั้นเดียว โดยมีลักษณะการตีดังนี้

- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

4.3.2.2 จังหวะหน้าทับ

หน้าทับที่ใช้ในเพลงเขมรยวน อัตราจังหวะสามชั้นมีลักษณะดังนี้

----	-----	-----	--- ปี่	-----	-----	--- ปี่
------	-------	-------	---------	-------	-------	---------

----	-----	-----	--- ปี่	-----	--- ปี่	--- ฟรีด	-ฟรีด-ฟรีด
------	-------	-------	---------	-------	---------	----------	------------

หน้าทับที่ใช้ในเพลงเขมรยวน อัตราจังหวะสองชั้นมีลักษณะดังนี้

----	-----	-----	--- ปี่	-----	--- ปี่	--- ฟรีด	-ฟรีด-ฟรีด
------	-------	-------	---------	-------	---------	----------	------------

หน้าทับที่ใช้ในเพลงเขมรยวน อัตราจังหวะชั้นเดียวมีลักษณะดังนี้

--- ปี่	--- ปี่	--- ปี่	-ฟรีด-ฟรีด
---------	---------	---------	------------

หน้าทับที่ใช้ในเพลงมอญมอญบเรื่อ พม่ารำขวานและม่านมงคล อัตราจังหวะสามชั้น และสองชั้น มีลักษณะดังนี้

--- โปง	- โปง - ปี่	-- โปงเทิง	-- โปงเทิง
---------	-------------	------------	------------

หน้าทับที่ใช้ในเพลงมอญมอญเรือ พม่ารำชวาน ม่านมงคล และเพลงเร็วดาวกระจาย
อัตราจังหวะชั้นเดียว มีลักษณะดังนี้

-โปง-โปง	- เห่ง - เห่ง
----------	---------------

หน้าทับที่ใช้ในเพลงสองกุ่มาร อัตราจังหวะสามชั้นมีลักษณะ ดังนี้

-- เห่งพรีด	-- เห่งพรีด	--- ป๊ะ	--- พรีด
-------------	-------------	---------	----------

หน้าทับที่ใช้ในเพลงสองกุ่มาร อัตราจังหวะสองชั้นมีลักษณะ ดังนี้

-พรีด-พรีด	-ป๊ะ-พรีด
------------	-----------

หน้าทับที่ใช้ในเพลงสองกุ่มาร อัตราจังหวะชั้นเดียวมีลักษณะ ดังนี้

----	-ป๊ะ-พรีด
------	-----------

หน้าทับที่ใช้ในเพลงเร็วมะลิวัลย์ อัตราจังหวะชั้นเดียวมีลักษณะ ดังนี้

-ป๊ะ-พรีด	-ป๊ะ-พรีด
-----------	-----------

4.3.2.3 วิเคราะห์จังหวะหน้าทับ ฉิ่ง และทำนองหลัก

เพลงเขมรยวน มีลักษณะการบรรเลงหน้าทับตะโพนมอญพิเศษ สามชั้น ฉิ่งตีอัตราจังหวะ
สามชั้น ร่วมกับการบรรเลงเพลงเขมรยวน สามชั้นมีลักษณะดังนี้

ทำนองหลัก	----	- - ม -	- ช - -	- ร - ม	- - ช ม	- - ร ม	- ม - -	- ช - ล
	--- ล	--- ม	--- ด	--- ล	----	ร ด - -	- ล - -	- ช - ล
ตะโพนมอญ	----	----	----	--- ป๊ะ	----	----	----	--- ป๊ะ
ฉิ่ง	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ

ทำนองหลัก	- ด - ร	- ม - -	- ม - -	- ช - ล	- ร ด ล	- ช - ด	--- ร	- ม - ด
	- ด - ร	- ม - -	- ล - -	- ช - ล	- ร ด ม	- ร - ด	--- ร	- ม - ด
ตะโพนมอญ	----	----	----	--- ป๊ะ	----	--- ป๊ะ	--- พรีด	-พรีด-พรีด
ฉิ่ง	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ

เพลงเขมรยวน มีลักษณะการบรรเลงหน้าทับตะโพนมอญพิเศษ สองชั้น ฉิ่งตีอัตราจังหวะสองชั้น ร่วมกับการบรรเลงเพลงเขมรยวน สองชั้นมีลักษณะดังนี้

ทำนองหลัก	----	- /มม-	- ช --	- ร - ม	-- ช ม	-- ร ม	- ม --	- ช - ล
	--- ล	--- ม	--- ด	--- ล	----	ร ด --	- ล --	- ช - ล
ตะโพนมอญ	----	----	----	--- ป๊ะ	----	--- ป๊ะ	--- ฟรีด	- ฟรีด-ฟรีด
ฉิ่งฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

เพลงเขมรยวน มีลักษณะการบรรเลงหน้าทับตะโพนมอญพิเศษ ชั้นเดียว ฉิ่งตีอัตราจังหวะชั้นเดียว ร่วมกับการบรรเลงเพลงเขมรยวน ชั้นเดียวมีลักษณะดังนี้

ทำนองหลัก	--- ม	-- ช ล	ด - ล ด	- ร - ด	--- ม	-- ช ล	ด ล - ช	- ช - ช
	----	ร ม --	- ช --	-- ล ช	----	ร ม --	-- ช ม	- ร - ด
ตะโพนมอญ	--- ป๊ะ	--- ป๊ะ	--- ป๊ะ	- ฟรีด-ฟรีด	--- ป๊ะ	--- ป๊ะ	--- ป๊ะ	- ฟรีด-ฟรีด
ฉิ่งฉับ	ฉิ่ง - ฉับ	ฉิ่ง - ฉับ	ฉิ่ง - ฉับ	ฉิ่ง - ฉับ	ฉิ่ง - ฉับ	ฉิ่ง - ฉับ	ฉิ่ง - ฉับ	ฉิ่ง - ฉับ

เพลงมอญมอญเรือ พม่ารำชวาน และม่านมงคล มีลักษณะการบรรเลงหน้าทับตะโพนมอญ ฉิ่งตีอัตราจังหวะสามชั้น ร่วมกับการบรรเลงเพลงมอญมอญเรือ สามชั้นมีลักษณะดังนี้

ทำนองหลัก	--- ม	- ล - ช	--- ด	- ม - ร	- ด - ท	-- ด ร	ม ช - ม	- ล - ม
	--- ม	- ล - ช	--- ด	- ม - ร	- ช --	ล ท --	-- ม ม	- ม - ม
ตะโพนมอญ	--- โปง	โปง - ป๊ะ	-- โปงเท่ง	-- โปงเท่ง	--- โปง	โปง - ป๊ะ	-- โปงเท่ง	-- โปงเท่ง
ฉิ่งฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ

เพลงมอญมอญเรือ พม่ารำชวาน และม่านมงคล มีลักษณะการบรรเลงหน้าทับตะโพนมอญ ฉิ่งตีอัตราจังหวะสองชั้น ร่วมกับการบรรเลงเพลงพม่ารำชวาน สองชั้นมีลักษณะดังนี้

ทำนองหลัก	-- ร ม	- ร - ช	-- ร ม	-- ร ร	-- ร ม	- ร - ช	-- ร ม	-- ร ร
	- ด --	- ล - ช	- ด --	- ร --	- ด --	- ล - ช	- ด --	- ร --
ตะโพนมอญ	--- โปง	โปง - ป๊ะ	-- โปงเท่ง	-- โปงเท่ง	--- โปง	โปง - ป๊ะ	-- โปงเท่ง	-- โปงเท่ง
ฉิ่งฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ

เพลงมอญมอบเรือ พม่ารำขวาน ม่านมงคล และเพลงเร็วดาวกระจาย มีลักษณะการ
บรรเลงหน้าทับตะโพนมอญ ฉิ่งตีอัตราจังหวะชั้นเดียว ร่วมกับการบรรเลงเพลงม่านมงคล ชั้นเดียวมี
ลักษณะดังนี้

ทำนองหลัก	- - ด -	- - ฟี่ ซี่	- - - ท	ด ร ฟี่ -	- - - ฟี่	ร - - -	- ล - -	- ล - -
	- - - ซ	- ร - -	- - ซ -	- - - ร	- - ด -	- ด ท ซ	- - ม ม	- - ซ ซ
ตะโพนมอญ	-โปง-โปง	-เท่ง - เท่ง	-โปง-โปง	-เท่ง-เท่ง	-โปง-โปง	-เท่ง - เท่ง	-โปง-โปง	-เท่ง - เท่ง
จังหวะฉิ่ง	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ

เพลงสองกุมาร มีลักษณะการบรรเลงหน้าทับตะโพนมอญพิเศษ สามชั้น ฉิ่งตีอัตราจังหวะ
สามชั้น ร่วมกับการบรรเลงเพลงสองกุมาร สามชั้นมีลักษณะดังนี้

ทำนองหลัก	- ซี่ - -	- - ม ซ	- - - -	ซ ล - -	- - - ซ	ล ด - ล	- - - ซ	- ม - -
	- ซ - -	ม ร - ร	- - ร ม	- - - -	- ซ - -	- ล - ล	- - - ซ	- ล - -
	- ม - -	- ม - ซ	- - ล ซ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
	- ล - -	ล - - ซ	- - - -	พ ม ร ด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
ตะโพนมอญ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	--เท่งพรีด	--เท่งพรีด	- - - ปี่	- - - พรีด
จังหวะฉิ่ง	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ

เพลงสองกุมาร มีลักษณะการบรรเลงหน้าทับตะโพนมอญพิเศษ สองชั้น ฉิ่งตีอัตราจังหวะ
สองชั้น ร่วมกับการบรรเลงเพลงสองกุมาร สองชั้นมีลักษณะดังนี้

ทำนองหลัก	- ซ - -	- ซ - ล	- - - ซ	- ม - -	- ม - ล	- ซ - ด	- - - -	- - - -
	- ซ - -	- ด - ล	- - - ซ	- ล - -	- ล - ล	- ซ - ซ	- - - -	- - - -
ตะโพนมอญ							-พรีด-พรีด	-ปี่-พรีด
จังหวะฉิ่ง	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ

เพลงสองกุมาร มีลักษณะการบรรเลงหน้าทับตะโพนมอญพิเศษ ชั้นเดียว ฉิ่งตีอัตราจังหวะชั้นเดียวร่วมกับการบรรเลงเพลงสองกุมาร ชั้นเดียวมีลักษณะดังนี้

ทำนองหลัก	- ม - ล	- ซ - ม	ซ ม - -	- - - -	- ด - ล	- ซ - ม	ซ ม - -	- - - -
	- ล - ล	- ซ - ล	- - ร ด	- - - -	- ด - ล	- ซ - ล	- - ร ด	- - - -
ตะโพนมอญ	- - - -	- ป๊ะ-พรีด	- - - -	- ป๊ะ-พรีด	- - - -	- ป๊ะ-พรีด	- - - -	- ป๊ะ-พรีด
ฉิ่งฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ

เพลงเร็วมะลิวัลย์ มีลักษณะการบรรเลงหน้าทับตะโพนมอญพิเศษ ชั้นเดียว ฉิ่งตีอัตราจังหวะชั้นเดียว ร่วมกับการบรรเลงเพลงสองกุมาร ชั้นเดียวมีลักษณะดังนี้

ทำนองหลัก	ซ ม - -	- - ร ม	- - ซล	ท ล - ล	- - - -	- - - -	ซ ม - -	- - ร ม
	- - ร ด	ซ ด - -	ร ม - -	- - ซ ม	- - - -	- - - -	- - ร ด	ซ ด - -
ตะโพนมอญ					- ป๊ะ-พรีด	- ป๊ะ-พรีด		
ฉิ่งฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ

ทำนองหลัก	- - ซ ล	ท ล - ล	- - - -	- - - -	ม ร - -	ด - ล ด	ร - ร ม	- - ซ ล
	ร ม - -	- - ซ ม	- - - -	- - - -	- - ด ล	- ซ - -	- ด - -	ร ม - -
ตะโพนมอญ			- ป๊ะ-พรีด	- ป๊ะ-พรีด				
ฉิ่งฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ

ผลการวิเคราะห์จังหวะหน้าทับ ฉิ่ง และทำนองหลักในเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย คือ มีหน้าทับตะโพนมอญทั้งหมด 4 หน้าทับ ได้แก่ หน้าทับพิเศษ (สำหรับเพลงเขมรยวน) หน้าทับพิเศษ (สำหรับเพลงสองกุมาร) หน้าทับพิเศษ (สำหรับเพลงเร็วมะลิวัลย์) และหน้าทับสำหรับบรรเลงเพลงมอญมอบเรือ เพลงพม่ารำชวาน เพลงม่านมงคล และเพลงเร็วดาวกระจาย ฉิ่งมีวิธีตี 3 แบบตามอัตราของจังหวะคือ สามชั้น สองชั้น และชั้นเดียว ในเพลงสองกุมาร และเพลงเร็วมะลิวัลย์พบว่า จังหวะหน้าทับกับทำนองเพลงนี้มีลักษณะการสอดทำนอง เมื่อบรรเลงจบในแต่ละวรรคเพลงตะโพนมอญจะบรรเลงหน้าทับชั้นระหว่างการบรรเลงของแต่ละวรรค

4.3.4 บันไดเสียง

วิเคราะห์บันไดเสียง ลีลา - ทำนอง (Melodic style)

เพลงมอญมอญเรื่อ

สามชั้น

ท่อน 1

--- ม	- ลี - ซี่	--- ด	- ม - ร	- ด - ท	-- ด ร	ม ซี่ - ม	- ล - ม
--- ม	- ล - ซ	--- ด	- ม - ร	- ซ --	ล ท --	-- ม ม	- ม - ม

--- ซ	- ซ ซ -	ล ซ - ซ	- ล - ท	----	- ร --	- ท - ล	----
--- ร	--- ซ	-- ร -	- ม - ม	----	- ร - ซ	-- ซ ม	----

--- ร	--- ม	--- ซ	--- ล	----	--- ม	ซ - ร ม	----
--- ล	--- ล	--- ซ	-- ล	----	- ล --	- ด - ล	----

--- ซ	- ซ ซ -	ล ซ - ซ	- ท - --	- ร --	ร ร --	- ท - ล	----
--- ร	--- ซ	-- ร -	- ม - --	- ร - --	- ร - ซ	-- ซ ม	----

- ล ล	- ม - ร	- ด - ท	-- ล ท	----	ซ ซ - ล	-- ท ด	----
--- ล	----	- ซ - --	ล ซ - ม	----	- ร --	ซ ล - ซ	----

- ม --	- ม - ร	- ด - ท	-- ล ท	----	ล ล - ท	-- ท ด	----
--- ล	----	- ซ --	ล ซ - ม	----	- ม --	ซ ล - ซ	----

- ซ ล - ซ	- ซ - ร	- ม --	ร ม - ร	- ม - ร	- ร - พี่	- ซี่ - พี่	ม ร - ร
ม - ซ -	ร -- ร	-- ร ด	-- ด ล	-- ร -	- ล - ด	-- ด -	-- ล ล

- ม ร -	ร ม ร -	ซ ม ร -	ร ม ร -	- ซี่ --	- พี่ - มี่	--- ร	- ม --
--- ซ	--- ร	-- ซ	--- ร	- ร --	- ด - ท	-- ด -	- ท --

- ซี่ --	- ร - ม	-- ร -	- ร --	ด - ท -	- ร --	- ซ --	ล ท - ล
- ซ --	- ร - ม	--- ด	-- ล -	ซ -- ล	-- ซ ซ	- ร --	-- ซ ม

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงมอญมอบเรือ สามชั้น ท่อน 1 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงเพียงออล่าง ในบรรทัดที่ 2 – 6 ของวรรครับมี ส่วนของการลงก่อนจังหวะรับ ถือเป็นลีลาในสำนวนเพลง พบการใช้หลุมเสียง ที่ เพื่อแสดงถึงสำเนียงมอญ และเพื่อเป็นการเชื่อมในการเปลี่ยนบันไดเสียง

ท่อน 2

- ร --	ร ล --	ร ช --	ร ร --	----	ร ร - ฬ	-- ม ฬ	----
- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ร - ร	----	- ล --	ม ร - ร	----

ร - ทท	ร - ลล	ท - ชช	ล - รร	- ร --	- ม --	ช - ล -	----
- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ร - ร	- ล --	---	- ม - ช	----

- ด --	- ร - ด	- ล ----	- ช --	----	- ร - ม	- ล --	- ช --
- ด --	- ร - ด	--- ช	- ด --	- ด --	----	--- ช	- ด --

- ฬ --	- ล - ล	--- ฬ	- ม --	- ฬ --	- ช - ด	--- ร	- ม --
- ช --	- ด - ล	--- ช	- ม --	- ช --	- ร - ด	--- ร	- ม --

- ฬ --	- ล - ด	--- ร	- ม --	- ล - ฬ	- ม - ร	ม ร - ร	- ม --
- ช --	- ล - ด	--- ร	- ม --	- ล - ช	- ม - ร	-- ด -	- ท --

- ล --	ด ล --	ช ม - ม	ร ม --	- ม --	ด ล --	ช ม - ม	ร ม --
-- ช ล	-- ช ม	-- ล -	- ล --	-- ร ม	-- ช ม	-- ล -	- ล --

- ม --	ด ล --	ด ล --	ด ล --	- ช --	ล ช --	ล ช --	ล ช --
-- ร ม	-- ช ล	-- ช ล	-- ช ม	-- ม ช	-- ม ช	-- ม ช	-- ม ร

ช ล - ช	- ช - ร	-- ร ม	- ร --	-- ล ท	ด ร --	ล ท ด ร	----
-- ช -	- ร - ร	- ด --	ด ล --	- ช --	- ร - ช	----	ด ท ล ช

กลับต้นเติมลูกเท่า

- ฬ --	- ล - ร	--- ม	- ฬ --	- ล --	- ท - ร	--- ม	- ฬ --
- ช --	- ล - ร	--- ม	- ช --	- ล --	- ท - ร	--- ม	- ช --

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงมอญมอบเรือ สามชั้น ท่อน 2 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงเพียงออล่าง ในบรรทัดที่ 1 และบรรทัดที่ 2 มีลักษณะสำนวนเพลงซ้ำ เพียงแต่ผู้ประพันธ์ประดิษฐ์สำนวนเพลงให้บรรเลงไม่เหมือนกันโดยให้บรรทัดที่ 1 มีสำนวนที่อ่อนกว่าบรรทัดที่ 2 เนื่องจากวรรคแรกของบรรทัดที่ 1 ใช้หลุมเสียงฟาเข้ามาทำให้สำนวนเพลงนุ่มนวลและแสดงถึงสำเนียงมอญอย่างชัดเจน วรรคห้าของบรรทัดที่ 2 มีการใช้กลวิธีสลับเสียงเดียวเข้ามาแทนการประสานเสียงคู่ 3 4 และ 5 โดยเดินเสียงที่มีมือซ้ายแล้วยืนเสียงประสานไว้ที่มีมือขวา ในการกลับต้นของท่อนนี้มีการบรรเลงโดยมีลูกเต๋ามาขึ้นระหว่างท่อน โดยผู้ประพันธ์ซ้อนลูกเต๋าโดยการตกแต่งลูกเต๋าให้เป็นสำเนียงมอญเพื่อให้เข้ากับสำนวนเพลง

ท่อน 3

- <u>ริ</u> ด-	ด ด - ร	-----	- ม - ซี่	-- ร ม	-- ล ช	-- ร ม	ช ล - ช
--- ด	- ช - ล	-----	- ท - ซ	- ด --	ร ด --	- ด --	-- ช ด

- ม --	ช ม --	ช ม --	ช ม --	- ท --	ด ร --	- ท --	ด ร - ด
-- ร ม	-- ร ม	-- ร ม	-- ร ร	-- ล ท	--- ช	-- ล ท	-- ช -

- <u>ริ</u> ด-	ด ด - ร	-----	- ม - ซี่	-- ร ม	-- ล ช	-- ร ม	ช ล - ช
--- ด	- ช - ล	-----	- ท - ซ	- ด --	ร ด --	- ด --	-- ช ด

- ม --	ช ม --	ช ม --	ช ม --	- ท --	ด ร --	- ท --	ด ร - ด
-- ร ม	-- ร ม	-- ร ม	-- ร ร	-- ล ท	--- ช	-- ล ท	-- ช -

- <u>ริ</u> ด-	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม --	- ลี่ - ซี่	- ม - ร	ม ร --	ด ร - ร
--- ด	- ช - ล	-- ด -	- ท --	- ล - ช	- ม - ร	-- ล ท	- ล --

-- <u>ริ</u> ม	-- ร -	ด - ท -	ล - ช -	- ท --	-- ม ร	-----	ล ท - ล
- ด --	--- ม	- ร - ด	- ท - ล	-- <u>ลิ</u> ช	-----	ด ท ล ช	-- ช ม

- <u>ริ</u> ด-	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม --	- ลี่ - ซี่	- ม - ร	ม ร --	ด ร - ร
--- ด	- ช - ล	-- ด -	- ท --	- ล - ช	- ม - ร	-- ล ท	- ล --

-- <u>ริ</u> ม	-- ร -	ด - ท -	ล - ช -	- ท --	-- ม ร	-----	ล ท - ล
- ด --	--- ม	- ร - ด	- ท - ล	-- <u>ลิ</u> ช	-----	ด ท ล ช	-- ช ม

ท่อน 3 เทียบกลับ

- ร ด -	ด ด - ร	-----	- ม - ุ	-- ร ม	-- ล ช	-- ร ม	ช ล - ช
--- ด	- ช - ล	-----	- ท - ช	- ม --	ร ด --	- ด --	-- ช ด

- ม --	ช ม --	ช ม --	ช ม --	- ท --	ด ร --	- ท --	ด ร - ด
-- ร ม	-- ร ม	-- ร ม	-- ร ร	-- ล ท	--- ช	-- ล ท	-- ช -

- ร ด -	ด ด - ร	-----	- ม - ุ	-- ร ม	-- ล ช	-- ร ม	ช ล - ช
--- ด	- ช - ล	-----	- ท - ช	- ม --	ร ด --	- ด --	-- ช ด

- ม --	ช ม --	ช ม --	ช ม --	- ท --	ด ร --	- ท --	ด ร - ด
-- ร ม	-- ร ม	-- ร ม	-- ร ร	-- ล ท	--- ช	-- ล ท	-- ช -

- ร ด -	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม --	- ล - ุ	- ม - ร	--- ด	- ร - ร
--- ด	- ช - ล	-- ด -	- ท --	- ล - ช	- ม - ร	- ล --	- ล --

-- ร ม	--- ม	ด - ท -	ล - ช -	- ท --	-- ม ร	-----	ล ท - ล
- ด --	-- ล -	- ร - ด	- ท - ล	-- ล ช	-----	ด ท ล ช	-- ช ม

- ร ด -	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม --	- ล - ุ	- ม - ร	--- ด	ด ร - ร
--- ด	- ช - ล	-- ด -	- ท --	- ล - ช	- ม - ร	- ล --	- ล --

-- ร ม	--- ม	ด - ท -	ล - ช -	- ท --	-- ม ร	-----	ล ท - ล
- ด --	-- ล -	- ร - ด	- ท - ล	-- ล ช	-----	ด ท ล ช	-- ช ม

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงมอญมอบเร็ว สามชั้น ท่อน 3 พบลักษณะการใช้บันไดเสียงเพียงออบน พบการใช้หลุมเสียง ที่ เพื่อแสดงถึงสำเนียงมอญ และทำให้สำเนียงเพลงมีความนุ่มนวล ในเทียวกลับของท่อน มีการเปลี่ยนโน้ตเพื่อให้เกิดความต่างแตกของสำนวน โดยเปลี่ยนในท้องที่ 2 ของบรรทัดสุดท้าย และท้องที่ 7 ของบรรทัดแรก

สองชั้น

ท่อน 1

- ม - ซี่	- ม - ร	ม - ม -	- ร - ม	-----	-- ล ท	- ท - ล	-----
- ม - ซ	- ม - ร	- ร - ด	- ล - ท	-----	- ซ - -	ล - ซ ม	-----

-- ร ม	- ซ - ล	- ซ - ด	- ร - ม	-----	-- ล ท	- ท - ล	-----
- ด - -	- ซ - ล	- ซ - ซ	- ล - ล	-----	- ซ - -	ล - ซ ม	-----

-- ม ร	-----	ด ร - -	ด ร - ด	-- ม ร	-----	ด ร - -	ด ร - ด
-----	-- ล ท	-- ล ท	-- ล ซ	-----	-- ล ท	-- ล ท	-- ล ซ

-- ม ร	ด ท - -	-- ม ร	ด ท - -	-- ล ท	-- ด ร	ม - ม -	- ร - ม
-----	-- ด ร	-----	-- ด ร	- ซ - -	ล ท - -	- ร - ด	- ล - ท

-----	-----	- ม ร ด	- ท - ล
-----	-----	ซ ม ร ด	- ม - ม

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงมอญมอบเรือ สองชั้น ท่อน 1 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงเพียงออล่าง พบการใช้หลุมเสียง ที่ เพื่อแสดงถึงสำเนียงมอญ และทำให้สำนวนเพลงมีความกลมกลืน ในบรรทัดที่ 1 และบรรทัดที่ 2 มีการตอบโต้ของวรรคทำ - วรรครับ โดยการเปลี่ยนบันไดเสียง

ท่อน 2

- ท - ลี	- ซี่ - ร	--- ฟี่	- ซี่ - -	- ท - ลี	- ซี่ - รี่	-- ม ฟี่	-- ม ซี่
- ท - ล	- ซ - ล	-- ม -	ม ร - -	- ท - ล	- ซ - ล	- ร - -	ม ร - ร

-----	--- ซี่	- ซี่ ซี่ ซี่	- ซี่ - ซี่	-- ซี่ -	-- ซี่ -	-- ซี่ -	ม ร - ม
-----	--- ซ	- ซ ซ ซ	- ซ - ซ	--- ร	--- ม	--- ร	-- ด -

-- ซี่ -	-- ซี่ -	-- ซี่ -	ม ร - ม	ซี่ - ซี่ -	ซี่ ลี - -	ซี่ - ซี่ -	ซี่ ลี - -
--- ร	--- ม	--- ร	-- ด -	- ร - ม	-- ซี่ ม	- ร - ม	-- ซ ม

- ร - -	ม ร - -	ม ร - -	ม ร - ร	- - ล ท	- - ด ร	- - - -	ด ร - ร
- - ด ร	- - ด ร	- - ด ร	- - ด -	- ช - -	ล ท - -	ด ท ล ท	- - - ช

เที่ยวกลับของท่อนสองแถมเท่า

- - - -	- - - ชี่	- ชี่ ชี่ ชี่	- ชี่ - ชี่
- - - -	- - - ช	- ช ช ช	- ช - ช

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงมอญมอบเรือ สองชั้น ท่อน 2 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงเพียงออล่าง และก่อนกลับต้นมีลูกเท่าเข้ามา ขึ้นก่อนกลับต้น พบการใช้หลุมเสียง ฟา ในบรรทัดที่ 1 เพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของเพลง สำเนียงมอญ

ท่อน 3

- - - -	- ม - ชี่	- - - -	- ม - ชี่	- - - ด	ร ม - ร	- ร - -	ด ร - ด
- - - -	- ม - ช	- - - -	- ม - ช	- ด - -	- ม - ร	- - ล ท	- - - ช

- - - -	- ม - ชี่	- - - -	- ม - ชี่	- - - ด	ร ม - ร	- ร - -	ด ร - ด
- - - -	- ม - ช	- - - -	- ม - ช	- ด - -	- ม - ร	- - ล ท	- - - ช

- - - -	- ร - ม	- - - -	- ด - ร	- - ชช -	- ท - -	- ท - ล	- - - -
- - - -	- ล - ท	- - - -	- ช - ล	- - - ช	- - - ล	- - ช ม	- - - -

- - - ด	- ร - ม	- - - ท	- ด - ร	- - ชช -	- ท - -	- ท - ล	- - - -
- - - ช	- ล - ท	- - - ม	- ช - ล	- - - ช	- - - ล	- - ช ม	- - - -

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงมอญมอบเรือ สองชั้น ท่อน 3 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน ในท่อนนี้ลงจบด้วยการลงก่อนจังหวะ โดยลงในจังหวะฉิ่ง พบการใช้เสียง ที เข้ามาเชื่อมสำนวนเพลง ลักษณะดังกล่าวแสดงถึงความเป็นสำเนียงมอญได้อย่างชัดเจน

ชั้นเดียว

ท่อน 1

--- ร	- ร - ม	----	ล ท - ล	----	ช ล ท -	ร ม --	ช ล - ล
-- ร -	ด -- ท	-- ช -	-- ช -	-- ม -	--- ด	-- ร ม	-- ช ม

--- ด	- ร - ด	--- ม	- ร - ด	--- ช	--- ล	- ท - ด	- ร - ม
-- ล -	ล - ล -	-- ร -	ด - ล -	-- ม -	-- ม -	ช - ล -	ท - ด -

--- ท	--- ล
-- ล -	-- ช -

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงมอญมอบริ้ว ชั้นเดียว ท่อน 1 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงเพียงอล่าง ส่วนวงเพลงมีการลัดจังหวะในบรรทัดที่ 1 ห้องที่ 3 และห้องที่ 5

ท่อน 2

-- ชู -	- ฟิ - ชู	-- ม ฟิ	- ชู --	--- ฟิ	- ฟิ - ชู	-- ลี -	-- ลี -
--- ร	-- ม -	- ร --	ม ---	- ร --	ม - ม	--- ชู	--- ม

-- ชู -	-- ชู -	-- ด -	-- ด -	--- ล	-- ด ร	--- ล	----
--- ร	--- ม	--- ร	--- ม	-- ช -	ช ล --	-- ช -	- ช --

ท่อน 2 เทียบกลับเติมเท่า

- ชู - ม	- ม - ชู
- ช --	ร -- ช

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงมอญมอบริ้ว ชั้นเดียว ท่อน 2 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 1 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน พบการใช้หลุมเสียง ฟา เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของเพลงสำเนียงมอญ ส่วนวงเพลงมีการลัดจังหวะในบรรทัดที่ 1 ห้องที่ 4 และบรรทัดที่ 2 ห้องที่ 8 ในการกลับต้นเติมลูกเท่า โดยผู้ประพันธ์ตกแต่งลูกเท่าให้ความกลมกลืนกับสำนวนเพลง

ท่อน 3

--- ซ	--- ร	--- ร	- ด - -	--- ล	--- ด	--- ร	- ด - -
- ม - -	- ด - -	- - ล -	ล - - -	- ม - -	- ซ - -	- - ล -	ล - - -

ม - ร ม	- - ร -	ท - ล ท	- - ล -	- - ร ม	- ร - -	- - ล ท	- ล - -
- ด - -	- ร - -	- ซ - -	- ล - -	ด - - -	ด ล - -	ซ - - -	ซ ม - -

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงมอญมอญเรื่อ ชั้นเดียว ท่อน 2 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงเพียงออล่าง ส่วนวงเพลงมีการลักจังหวะใน บรรทัดที่ 1 ห้องที่ 4 และ ห้องที่ 8 บรรทัดที่ 2 ห้องที่ 2 4 และห้องที่ 8

เพลงเขมรยวน

สามชั้น

ท่อน 1

----	- - ม - -	- ซ - -	- ร - ม	- - ซ ม	- - ร ม	- ม - -	- ซ - ล
--- ล	--- ม	--- ด	--- ล	---	ร ด - -	- ล - -	- ซ - ล

- ด - ร	- ม - -	- ม - -	- ซ - ล	- ร ด ล	- ซ - ด	--- ร	- ม - ด
- ด - ร	- ม - -	- ล - -	- ซ - ล	- ร ด ม	- ร - ด	--- ร	- ม - ด

----	- ร - ม	--- ซ	- - ร ม	- - ซ ม	- - ร ม	- ม - -	- ซ - ล
----	- ร - ม	--- ซ	- - ร ม	---	ร ด - -	- ล - -	- ซ - ล

- ด - ร	- ม - -	- ม - -	- ซ - ล	- ร ด ล	- ซ - ด	- ล ซ ซ	- ซ - ซ
- ด - ร	- ม - -	- ล - -	- ซ - ล	- ร ด ม	- ร - ด	--- ม	- ร - ด

----	- - ม - -	- ซ - -	- ร - ม	- - ซ ม	- - ร ม	- ม - -	- ซ - ล
--- ล	--- ม	--- ด	--- ล	---	ร ด - -	- ล - -	- ซ - ล

- ด - ร	- ม - -	- ม - -	- ช - ล	- ร ด ล	- ช - ด	- - - ร	- ม - ด
- ด - ร	- ม - -	- ล - -	- ช - ล	- ร ด ม	- ร - ด	- - - ร	- ม - ด

- - - -	- ร - ม	- - - ช	- - ร ม	- - ช ม	- - ร ม	- ม - -	- ช - ล
- - - -	- ร - ม	- - - ช	- - ร ม	- - - -	ร ด - -	- ล - -	- ช - ล

- ด - ร	- ม - -	- ม - -	- ช - ล	- ร ด ล	- ช - ด	- ล ช ช	- ช - ช
- ด - ร	- ม - -	- ล - -	- ช - ล	- ร ด ม	- ร - ด	- - - ม	- ร - ด

- - - -	- - ร ม	- - ช ล	ด ร ม -	- ช - -	- - ร ม	ช - ช ล	ด ร ม ด
- - - -	- ด - -	ร ม - -	- - - -	- ม - -	- ด - -	ม - -	- - - ล

- - ม ร	- - - -	- - ช ล	ด ด - ด	- - - -	ช ล ด -	ด ร ม ม	- - - ม
- - - -	ด ล ช ม	ร ม - -	- ช - ล	- - ร ม	- - - ล	- - - ด	- - - ด

- - - -	- - ร ม	- - ช ล	ด ร ม -	- ช - -	- - ร ม	ช - ช ล	ด ร ม ด
- - - -	- ด - -	ร ม - -	- - - -	- ม - -	- ด - -	- ม - -	- - - ล

- - - -	- ด - ด	ร ด - -	ร ม - ร	- - - ร	- - - ร	- ล ช ม	- ร - ด
- - - ด	- - - -	- ท ด	ร ม - ร	- - - ช	- ร - -	- ล ช ม	- ร - ด

- - - -	- - ร ม	- - ช ล	ด ร ม -	- ช - -	- - ร ม	ช - ช ล	ด ร ม ด
- - - -	- ด - -	ร ม - -	- - - -	- ม - -	- ด - -	ม - -	- - - ล

- - ม ร	- - - -	- - ช ล	ด ด - ด	- - - -	ช ล ด -	ด ร ม ม	- - - ม
- - - -	ด ล ช ม	ร ม - -	- ช - ล	- - ร ม	- - - ล	- - - ด	- - - ด

- - - -	- - ร ม	- - ช ล	ด ร ม -	- ช - -	- - ร ม	ช - ช ล	ด ร ม ด
- - - -	- ด - -	ร ม - -	- - - -	- ม - -	- ด - -	- ม - -	- - - ล

----	- ด - ด	ร ด --	ร ม - ร	--- ร	--- ร	- ลํ ํ ม	- ร - ด
--- ด	----	- ท ด	ร ม - ร	--- ช	- ร --	- ล ช ม	- ร - ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงเขมรยวน สามชั้น ท่อน 1 พบลักษณะการใช้บันไดเสียงเพียงออบน ท่อนนี้มีการใช้เสียงซิดเพียงครั้งเดียวคือเสียงที และใช้เสียงโนบันไดเสียงเพียงออบนคือ ๓ร๓ช๓ล ทั้งท่อน ส่วนวงเพลงในท่อนนี้มีการใช้คู่ 3 ประสานเสียง มีลักษณะการบรรเลงเป็นคู่

ท่อน 2

----	--- ร	- ม - ช	--- ช	--- ด	-- ช ล	- ช - ม	- ร - ด
----	--- ล	- ล - ช	--- ช	--- ด	-- ช ล	- ช - ล	- ล - ช

----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	--- ม	-- ร ํ	-- ลํ ํ	- ด - ร
----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	--- ม	-- ร ช	-- ล ช	- ด - ร

----	--- ร	- ม - ํ	--- ํ	--- ล	-- ํ ล	- ํ - ม	- ร - ด
----	--- ร	- ม - ช	--- ช	--- ด	-- ช ล	- ช - ม	- ร - ด

----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	--- ม	-- ร ํ	- ลํ - ํ	- ม - ร
----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	--- ม	-- ร ช	- ล - ช	- ม - ร

----	--- ด	--- ร	ม ร ด ช	---	--- ช	- ท --	ล ท - ด
----	--- ด	--- ร	ม ร ด ร	----	--- ร	-- ล ช	-- ล ช

----	--- ํ	-- ลํ ํ	- ม - ร	--- ม	- ร --	- ด - ร	- ด ร ม
----	--- ช	-- ล ช	- ม - ร	--- ม	- ร --	- ด - ร	- ด ร ม

----	----	--- ช	--- ล	----	- ช - ล	ด ล --	- ด - ร
----	----	--- ร	--- ม	----	- ร - ม	-- ช ล	- ช - ล

----	----	---ด	-- ร ม	---ซึ	-- ซึ ม	--- ร	- ม ร ด
----	----	---ด	-- ร ม	---ซ	-- ซ ม	--- ร	- ม ร ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงเขมรยวน สามชั้น ท่อน 2 พบลักษณะการใช้บันไดเสียงเพียงออบน ท่อนนี้มีการใช้เสียงซิดเพียงครั้งเดียวคือเสียงที และใช้เสียงในบันไดเสียงเพียงออบนคือ ๑๒๓๔๕ ทั้งท่อน วรรคทำนองของทุกบรรทัดไม่พบสำนวนเพลง โดยใช้กลวิธีการกรอเสียงสุดท้ายของวรรครับของประโยคก่อนหน้า เพื่อให้เกิดความนุ่มนวลของสำนวน

ท่อน 3

----	---ซ	- ล - ด	----	-- ร ร	- ม - ด	-- ล -	- ล - ซ
----	--- ร	- ม - ด	----	- ร - -	- ม - ด	--- ซ	--- ม

----	--- ร	- ม - ซ	--- ซ	--- ด	-- ล -	-- ล -	- ล - ซ
----	--- ล	- ล - ซ	--- ซ	--- ด	--- ซ	--- ซ	--- ด

----	---ซ	- ล - ด	----	-- ร ร	- ม - ด	-- ล -	- ล - ซ
----	--- ร	- ม - ด	----	- ร - -	- ม - ด	--- ซ	--- ม

--- ซึ	--- ลึ	--- ซึ	--- ม	--- ซึ	--- ด	-- ม ร	ด ร - ม
--- ซ	--- ล	--- ซ	--- ม	--- ซ	--- ด	-- ม ร	ด ร - ม

----	----	---ซ	--- ล	----	- ซ - ล	ด ล - -	- ด - ร
----	----	--- ร	--- ม	----	- ร - ม	-- ซ ล	- ซ - ล

----	----	---ด	-- ร ม	---ซึ	-- ซึ ม	--- ร	- ม ร ด
----	----	---ด	-- ร ม	---ซ	-- ซ ม	--- ร	- ม ร ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงเขมรยวน สามชั้น ท่อน 3 พบลักษณะการใช้บันไดเสียงเพียงออบนอย่างสมบูรณ์แบบ เนื่องจากในท่อนนี้ไม่พบการใช้เสียงที่ไม่อยู่ในบันไดเสียงเพียงออบน และลงจบด้วยเสียงโดซึ่งเป็นเสียงหลักของบันไดเสียง

สองชั้น

ท่อน 1

----	---ม	-- <u>วิ</u> ม	-ช-ล	-ด-ม	-ช-ล	---ด	---ด
----	---ล	-ด--	-ช-ล	-ด-ล	-วิ-ม	-ช--	----

----	-ม-ม	-- <u>วิ</u> ม	-ช-ล	-ด--	-ช-ล	ดล-ช	-ช-ช
---ล	---ล	-ด--	----	---ม	----	--ชม	-วิ-ด

----	---ม	-- <u>วิ</u> ม	-ช-ล	-ด-ม	-ช-ล	---ด	---ด
----	---ล	-ด--	-ช-ล	-ด-ล	-วิ-ม	-ช--	----

----	-ม-ม	-- <u>วิ</u> ม	-ช-ล	-ด--	-ช-ล	ดล-ช	-ช-ช
---ล	---ล	-ด--	----	---ม	----	--ชม	-วิ-ด

-- <u>มิ</u> --	-ช--	-ด--	-ช-ล	----	-ช-ล	---ด	---ด
---ม	--ม	---ม	----	-วิ-ม	----	-ช--	----

-- <u>มิ</u> --	-ช--	-ด--	-ช-ล	-ด ร ม	-ช ^๒ -ร	ม ร ด ล	-ช-ด
---ม	---ม	---ม	----	ด--ม	-ช-วิ	ม วิ ด ม	-วิ-ด

-- <u>มิ</u> --	-ช--	-ด--	-ช-ล	----	-ช-ล	---ด	---ด
---ม	--ม	---ม	----	-วิ-ม	----	-ช--	----

-- <u>มิ</u> --	-ช--	-ด--	-ช-ล	-ด ร ม	-ช ^๒ -ร	ม ร ด ล	-ช-ด
---ม	---ม	---ม	----	ด--ม	-ช-วิ	ม วิ ด ม	-วิ-ด

ท่อน 2

----	---ช	---ล	ช ม วิ ด	---ด	--วิม	-ช-ม	วิ ด - วิ
----	---ช	---ล	ช ล ล ช	---ช	--ลล	-ช-ล	ล ช - ล

----	---ช	---ล	ช ม วิ ด	---ด	--วิม	-ช-ม	วิ ด - วิ
----	---ช	---ล	ช ล ล ช	---ช	--ลล	-ช-ล	ล ช - ล

----	- ท - -	ล ช - ช	- ล - ด	----	- - ร ร	- ม - ด	- ร - ม
----	- - ล ช	- - ม ร	- ม - ด	----	- ร - -	- ม - ด	- ร - ม

----	- ล - ล	- - ช ล	- ด - ร	- ช - ด	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ด
--- ล	----	- ม - -	- ด - ร	- ร - ด	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ด

ท่อน 3

----	--- ช	- - ล -	- ล - ช	----	--- ช	- - ล -	- ล - ช
----	--- ช	--- ช	--- ม	----	--- ช	--- ช	--- ด

----	--- ช	- - ล -	- ล - ช	--- ช	--- ด	--- ร	--- ม
----	--- ช	--- ช	--- ม	--- ร	--- ด	--- ร	--- ม

----	- ล - ล	- - ช ล	- ด - ร	- ช - ด	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ด
--- ล	----	- ม - -	- ด - ร	- ร - ด	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงเขมรยวน สองชั้น พบลักษณะการใช้บันไดเสียงเพียงออบน ในท่อนที่ 2 มีการใช้เสียงซิดเพียงครั้งเดียวคือเสียงที และใช้เสียงโนบันไดเสียงเพียงออบนคือ ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๑๐ ทั้งหมด ลงจบด้วยเสียงหลักของบันไดเสียง

ชั้นเดียว

ท่อน 1

--- ม	-- ซ ล	ด - ล ด	- ร - ด	--- ม	-- ซ ล	ด ล - ซ	- ซ - ซ
----	ร ม --	- ซ --	-- ล ซ	----	ร ม --	-- ซ ม	- ร - ด

--- ม	-- ซ ล	ด - ล ด	- ร - ด	--- ม	-- ซ ล	ด ล - ซ	- ซ - ซ
----	ร ม --	- ซ --	-- ล ซ	----	ร ม --	-- ซ ม	- ร - ด

--- ม	- ซ - ล	--- ด	- ด - ด	--- ม	- ซ - ล	- ด ร ม	- ร - ด
--- ม	----	- ซ --	----	--- ม	----	ด -- ม	- ร - ด

--- ม	- ซ - ล	--- ด	- ด - ด	--- ม	- ซ - ล	- ด ร ม	- ร - ด
--- ม	----	- ซ --	----	--- ม	----	ด -- ม	- ร - ด

ท่อน 2

-- ซี่ ลี่	----	-- ซี่ ลี่	----	-- ซี่ ลี่	----	ม ร --	ด ร - ด
----	ซี่ ม ร ด	----	ซี่ ฟี่ ม ร	----	ซี่ ฟี่ ม ร	-- ด ล	--- ซ

-- ซี่ ลี่	----	-- ซี่ ลี่	----	-- ซี่ ลี่	----	ม ร --	ด ร - ด
----	ซี่ ม ร ด	----	ซี่ ฟี่ ม ร	----	ซี่ ฟี่ ม ร	-- ด ล	--- ซ

- ซ - ล	- ด - ร	- ม - ร	-- ม ม	- ซ - ล	- ด - ร	- ด --	ร ร - ด
- ร - ม	- ด - ร	- ม - ร	- ม --	- ร - ม	- ด - ร	- ด - ร	--- ด

- ซ - ล	- ด - ร	- ม - ร	-- ม ม	- ซ - ล	- ด - ร	- ด --	ร ร - ด
- ร - ม	- ด - ร	- ม - ร	- ม --	- ร - ม	- ด - ร	- ด - ร	--- ด

ท่อน 3

-- ล -	ล - ล -	-- ล -	ล - ล -	-- ล -	ล - ล -	- ล - ด	- ร - ม
--- ซ	- ซ - ม	--- ซ	- ซ - ด	--- ซ	- ซ - ม	-- ซ ด	- ร - ม

-- ร ม	-- ร ร	- ซ - ม	- ร - ด
--- ม	- ร - -	- ซ - ม	- ร - ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงเขมรยวน ชั้นเดียว พบลักษณะการใช้บันไดเสียงเพียงออบน มีการใช้เสียงซิดเพียงครั้งเดียวคือเสียงที และใช้เสียงในบันไดเสียงเพียงออบนคือ ดรรมxซลx ทั้งหมด ลงจบด้วยเสียงหลักของบันไดเสียง ส่วนวนเพลงมีลักษณะการบรรเลงเป็นคู่

เพลงสองกุมาร

สามชั้น

วรรค 1

- ซ - -	-- ม ซ	---	ซ ล - -	--- ซ	ล ด - ล	--- ซ	- ม - -
- ซ - -	ม ร - ร	-- ร ม	---	- ซ - -	- ล - ล	--- ซ	- ล - -

- ม - -	- ม - ซ	-- ล ซ	---
- ล - -	ล - - ซ	---	ฟ ม ร ด

วรรค 2

- ม - -	- ร ม ซ	- ล ซ ม	- ซ - -	- ล - ล	ซ ม - -	- ซ - ม	ร ด - -
- ม - -	- ร ม ซ	- ล ซ ม	- ซ - -	- ด - ล	ซ ม - -	- ซ - ม	ร ด - -

-- ร ม	- ร - ซ	-- ร ม	- ร - ด	--- ท	- ล - -	ท ล - -	-- ซ ล
-- ร ม	- ร - ซ	-- ร ม	- ร - ด	-- ล -	ซ - - -	-- ซ ม	ร ม - -

-- ซ ม	-- ซ ล	ท ล - -	ท ด ร -
- ม - -	ร ม - -	-- ซ ล	--- ด

วรรค 3

- ล --	ด ุ ้ --	ด ุ ้ --	- ด --	- ม - ม	- ช --	- ล - ล	- ด --
-- ช ุ ้	-- ด ุ ้	-- ช ุ ้	- ช --	-- ุ ้ -	- ุ ้ --	-- ช -	- ช --

- ม --	ช ม --	ช ล - ช	ล ช --	ล ท ล -	ล ท ล -	ท ล --	ช ล --
-- ุ ้ ม	-- ุ ้ ม	-- ช -	- ด --	- ุ ้ - ล	- ุ ้ - ล	-- ช ม	- ม --

-- ช ม	-- ช ล	ท ล --	ท ด ร -
- ม --	ุ ้ ม --	-- ช ล	--- ด

วรรค 4

- ด --	ล - ล ด	-- ร ด	ร ม --	- ด --	ร ด --	-- ล -	ล ---
- ด --	- ช - ด	-- ร ด	ุ ้ ม --	- ด --	-- ล ช	--- ช	- ม --

- ล - ล	- ล - ช	-- ล ช	---	- ล - ล	- ล - ช	-- ล ช	---
- ล - ด	- ล - ช	- พ --	พ ุ ้ --	- ล - ด	- ล - ช	- ม --	ม ร --

ม - ุ ้ ม	-- ช ล	ท ล --	ท ด ร -
- ด --	ุ ้ ม --	-- ช ล	--- ด

สองชั้น

วรรค 1

- ช --	- ช - ล	--- ช	- ม --	- ม - ล	- ช - ด
- ช --	- ด - ล	--- ช	- ล --	- ล - ล	- ช - ช

วรรค 2

- ช ุ ้ --	- ล ุ ้ - ช ุ ้	- ม - ร	- ด --	-- ม ม	- ร - ด	-- ล ล -	- ช --
- ช --	- ล - ช	- ม - ุ ้	- ด --	- ม --	- ุ ้ - ด	--- ล	--- ล

- ด ร ม	- ร - ด
ด -- ม	- ร - ด

วรรณคดี 3

- ล --	- ท - ล	--- ซ	- ด --	-- ม ม	- ร - ด	-- ลล -	- ซ --
- ม --	- ม - ม	--- ร	- ด --	- ม --	- ร - ด	--- ล	--- ล

- ด ร ม	- ร - ด
ด -- ม	- ร - ด

วรรณคดี 4

- ด --	- ร - ม	-- ร ด	ร ม --	- ล - ษ	- พ - ม	- ล - ษ	- ม - ร
- ด --	- ร - ม	-- ร ด	ร ม --	- ม - ร	- ด - ท	- ม - ร	- ท - ล

- ล ษ ม	- ร - ด
- ม ร ท	- ล - ซ

ชั้นเดียว

วรรณคดี 1

- ม - ล	- ซ - ม	ซ ม --		- ด - ล	- ซ - ม	ซ ม --	
- ล - ล	- ซ - ล	-- ร ด		- ด - ล	- ซ - ล	-- ร ด	

วรรณคดี 2

-- ล -	- ม --	- ร - ด	- ล --	ด ร - ด
- ซ - ซ	-- ร ด	-- ล -	-- ซ ล	--- ซ

วรรณคดี 3

-- ท -	--- ด	- ม --	- ล --	ด ร - ด
- ล - ล	- ซ --	-- ร ด	-- ซ ล	--- ซ

วรรณคดี 4

- ร - ด	ร ม --	ด - ด -	ล - ซ -	- ม --
-- ด -	- ม --	- ล - ซ	- ม - ร	ด - ร ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงสองกุมาร พบลักษณะการใช้บันไดเสียงเพียงออบน ในสาม
ชั้นมีการใช้เสียงซิด คือเสียงฟาในวรรคที่ 1 และเสียงทีในวรรคสุดท้ายของวรรค 2 3 และ 4 โดยรวม
เพลงนี้ใช้เสียงในบันไดเสียงเพียงออบน ด ร ม X ซ ล X ในทศวรรคของเพลงลงจบโดยเสียงหลัก
ของบันไดเสียงเพียงออบน ส่วนวงเพลงมีการลักจังหวะ และใช้น้ตที่ถี่

ทำนองหลักเพลงพม่ารำหวาน

สามชั้น

ท่อน 1

- ลี ซี่ มี่	- ร - ด	$\overline{\text{ร ด}}$ - ด ร	- ม - ซี่	-- ที่ ที่	- ลี - ซี่	-- $\overline{\text{ร ม}}$	- ม - ร
- ล ซ ม	- ร - ด	- ด - ร	- ม - ซ	- ท - -	- ล - ซ	- ด - -	-- ร -

- ล - ซ	- ซ - ร	$\overline{\text{ร ด}}$ - ด ร	- ม - ซี่	- ที่ - ลี	- ซี่ - ที่	- ลี - ซี่	$\overline{\text{ร ม}}$ - ร
-- ซ -	- ร - ร	- ด - ร	- ม - ซ	- ท - ล	- ซ - ท	- ล - ซ	ด - ร -

----	- ล - ด	---- ร	---- ด	-- ร ม	- ร - ด	---- ท	- ท - ล
----	- ม - ด	---- ร	---- ด	-- ร ม	- ร - ด	-- ล -	ล - ซ ม

-- ล -	- ล - ด	- ด - -	- ร - ด	- ม - ร	- ด - -	ท - - ท	- ท - ล
---- ซ	---- ด	- ด - -	- ร - ด	- ม - ร	- ด - -	ม - ล -	ล - ซ ม

----	- ล - ด	- ร - ด	พี่ - ลี -	- ซี่ - -	- ม - -	พี่ - พี่ ลี	- ซี่ - พี่
----	- ม - ด	-- ด -	---- ซี่	- ด - ด	-- ร ม	- ด - ล	- ซ - ด

----	---- พี่	----	- ซี่ - ลี	- ลี - ซี่	- ลี - ลี	---- ซี่	---- พี่
----	---- ด	----	- ซ - ล	- ด - ซ	- ด - ล	---- ซ	---- ด

----	----	- ซี่ - -	ซี่ยี่ - ด	----	- ซี่ - ด	ม - ร ม	- พี่ - ซี่
----	----	- ด - -	- ด - ซ	----	- ด - ซ	- ด - -	- ด - ซ

----	----	- ซ - ด	- ร - ม	----	- ร - ม	-- ร ม	- ม - ร
----	----	- ร - ด	- ร - ม	----	- ร - ม	- ด - -	-- ร ร

ท่อน 1 เทียบกลับ

----	---ด	---ร	-ม-ซึ	--พิพิ	-ลิ-ซึ	-- ร ม	-ม-ร
----	---ด	---ร	-ม-ซ	-ท--	-ล-ซ	-ด--	--ร-

-ล-ซ	-ซ-ร	ร ด ร	-ม-ซึ	-พิ-ลิ	-ซึ-พิ	-ลิ-ซึ	ร ม ร
--ซ-	-ร-ร	-ด-ร	-ม-ซ	-ท-ล	-ซ-ท	-ล-ซ	ด-ร-

----	-ล-ด	---ร	---ด	--รม	-ร-ด	---ท	-ท-ล
----	-ม-ด	---ร	---ด	--รม	-ร-ด	--ล-	ล-ชม

--ล-	-ล-ด	-ด--	-ร-ด	-ม-ร	-ด--	ท--ท	-ท-ล
---ซ	---ด	-ด--	-ร-ด	-ม-ร	-ด--	ม-ล-	ล-ชม

----	-ล-ด	-ร-ด	พิ-ลิ-	-ซึ--	-ม--	พิ-พิลิ	-ซึ-พิ
----	-ม-ด	--ด-	---ซึ	-ด-ด	--รม	-ด-ล	-ซ-ด

-- ร ร	-ลิ-ลิ	ซึ-ลิ-	-ซึ-ลิ	-- ร ร	-ลิ-ซึ	พิ-ซึ-	-ร-พิ
-ร--	-ด-ล	-ซึ-พิ	-ร-ม	-ร--	----	-พิ-ด	---ด

----	----	-ซึ--	ซึซึ-ด	--	-ซึ-ด	ม-รม	-พิ-ซึ
----	----	-ด--	-ด-ซ	--	-ด-ซ	-ด--	-ด-ซ

----	----	-ซ-ด	-ร-ม	----	-ร-ม	--รม	-ม-ร
----	----	-ร-ด	-ร-ม	----	-ร-ม	-ด--	--รร

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำชวาน สามชั้น ท่อน 1 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงชวา บรรทัดที่ 5 เป็นสะพานเชื่อมในการเปลี่ยนบันไดเสียง โดยใช้เสียง ฟา ซึ่งเป็นที่ 4 ของบันไดเสียงเพียงออบน มาสอดแทรกในสำนวนเพลงและหมดประโยคในบรรทัดที่ 5 ด้วยเสียง ฟา ถือเป็นการเปลี่ยนบันไดเสียงเนื่องจากเสียง ฟา เป็นเสียงหลักของบันไดเสียงชวา สำนวนเพลงในช่วงกลับต้นได้มีสำนวนที่เปลี่ยนหัวเพื่อให้สอดคล้องกับทำนองจบของท่อน

พ่อน 2

- ม --	ร ม - ร	- ม --	ร ม - ร	- ล - ช	- ช - ร	- ลี - ชี	พื ม - ร
--- ช	-- ร -	--- ช	-- ร -	-- ช -	- ร - ร	-- ช -	- ร --

- ร --	พื ร --	พื ร --	พ ช --	ล ช --	ล ช --	ล - ล ล	- ชี - ลี
-- ด ร	-- ด ร	-- ด ร	- ร --	-- พ ช	-- พ ช	- ช - ด	- ร - ม

----	- ล - ด	--- ร	--- ด	-- ร ม	- ร - ด	--- ท	- ท - ล
----	- ม - ด	--- ร	--- ด	-- ร ม	- ร - ด	-- ล -	ล - ช ม

-- ล -	- ล - ด	- ด --	- ร - ด	- ม - ร	- ด --	ท -- ท	- ท - ล
--- ช	--- ด	- ด --	- ร - ด	- ม - ร	- ด --	ม - ล -	ล - ช ม

----	- ล - ด	- ร - ด	พื - ลี -	- ชี -	- ม --	พื - พื ลี	- ชี - พื
----	- ม - ด	-- ด -	--- ชี	- ด - ด	-- ร ม	- ด - ล	- ช - ด

----	--- พื	----	- ชี - ลี	- ลี - ชี	- ลี - ลี	--- ชี	--- พื
----	--- ด	----	- ช - ล	- ด - ช	- ด - ล	--- ช	--- ด

----	----	- ชี -	ชี ชี - ด	----	- ชี - ด	ม - ร ม	- พื - ชี
----	----	- ด --	- ด - ช	----	- ด - ช	- ด --	- ด - ช

----	----	- ช - ด	- ร - ม	----	- ร - ม	-- ร ม	- ม - ร
----	----	- ร - ด	- ร - ม	----	- ร - ม	- ด --	-- ร ร

ท่อน 2 เทียบกลับ

- ม --	ร ม - ร	- ม --	ร ม - ร	- ล - ช	- ช - ร	- ลี - ชี	พื ม - ร
--- ช	-- ร -	--- ช	-- ร -	-- ช -	- ร - ร	-- ช -	- ร --

- ร --	พื ร --	พื ร --	พ ช --	ล ช --	ล ช --	ล - ล ล	- ชี - ลี
-- ด ร	-- ด ร	-- ด ร	- ร --	-- พ ช	-- พ ช	- ช - ด	- ร - ม

----	- ล - ด	--- ร	--- ด	-- ร ม	- ร - ด	--- ท	- ท - ล
----	- ม - ด	--- ร	--- ด	-- ร ม	- ร - ด	-- ล -	ล - ช ม

-- ล -	- ล - ด	- ด --	- ร - ด	- ม - ร	- ด --	ท -- ท	- ท - ล
--- ช	--- ด	- ด --	- ร - ด	- ม - ร	- ด --	ม - ล -	ล - ช ม

----	- ล - ด	- ร - ด	พื - ลี -	- ชี --	- ม --	พื - พื ลี	- ชี - พื
----	- ม - ด	-- ด -	--- ชี	- ด - ด	-- ร ม	- ด - ล	- ช - ด

- /ร ร	- ลี - ลี	ชี - ลี -	- ชี - ลี	- /ร ร	- ลี - ชี	พื - ชี -	- ร - พื
- ร --	- ด - ล	- ชี - พื	- ร - ม	- ร --	----	- พื - ด	--- ด

----	----	- ชี --	ชี ชี - ด	----	- ชี - ด	ม - ร ม	- พื - ชี
----	----	- ด --	- ด - ช	----	- ด - ช	- ด --	- ด - ช

----	----	- ช - ด	- ร - ม	----	- ร - ม	-- ร ม	- ม - ร
----	----	- ร - ด	- ร - ม	----	- ร - ม	- ด --	-- ร ร

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำขวาน สามชั้น ท่อน 1 และท่อน 2 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงขวา บรรทัดที่ 5 เป็นสะพานเชื่อมในการเปลี่ยนบันไดเสียง โดยใช้เสียง ฟา ซึ่งเป็นที่ 4 ของบันไดเสียงเพียงออบน มาสอดแทรกในสำนวนเพลงและหมดประโยคในบรรทัดที่ 5 ด้วยเสียง ฟา ถือเป็นการเปลี่ยนบันไดเสียงเนื่องจากเสียงฟา เป็นเสียงหลักของบันไดเสียงขวา สำนวนเพลงในช่วงกลับต้นได้มีสำนวนที่เปลี่ยนหัวเพื่อให้สอดคล้องทำนองจบของท่อน

พ่อน 3

--- ล	- ด - ร	- ด - พื	- ชื - ลื	-- ร ร	- ด - ร	พื ร --	พื ชื - พื
--- ม	- ด - ร	- ช - ด	- ร - ม	--- ล	- ช - ล	-- ด ร	--- ด

-- ล ล	- ล - ด	- ร - ด	พ - ช ล	-- ร ร	- ด - ร	พื ร --	พื ชื - พื
--- ม	- ม - ด	-- ด -	ด - ร ม	--- ล	- ช - ล	-- ด ร	--- ด

--- ล	- ช - ล	- ด - ร	- พ - ด	----	- ร - ด	--- ลื	- ชื - พื
--- ม	- ร - ม	- ช - ล	- ด - ช	----	- ล - ช	--- ล	- ช - ด

--- ล	- ช - ล	ด ล --	ด ร - ด	--- ร	- ด - ร	พื ร --	พื ชื - พื
--- ม	- ร - ม	-- ช ล	--- ช	--- ล	- ช - ล	-- ด ร	--- ด

----	ด ด - ร	----	พื ชื - ลื	--- ชื	--- ลื	- พื - ม	-- ร พื
----	- ช - ล	-- ด ร	-- พื -	-- พื -	-- พื -	- ด --	ร ด - ด

----	ด ด - ร	----	พื ชื - ลื	--- ชื	--- ลื	- พื - ม	-- ร พื
----	- ช - ล	-- ด ร	-- พื -	-- พื -	-- พื -	- ด --	ร ด - ด

----	- พื - ม	- ร - ด	- ท ล ช	----	- ม - ร	- ด - ท	- ลื ชื พื
----	- ด - ท	- ล - ช	- ม ม ร	----	- ท - ล	- ช - ม	- ม ร ด

----	- พื - ม	- ร - ด	- ท ล ช	----	- ม - ร	- ด - ท	- ลื ชื พื
----	- ด - ท	- ล - ช	- ม ม ร	----	- ท - ล	- ช - ม	- ม ร ด

- ลื - ชื	- พื - ลื	-- ชื พื	- ด --	- ม --	ชื ม --	- ม - ม	- ร --
- ม - ร	- ด - ม	-- ร ด	- ช --	-- ร ม	-- ร ม	ด - ร -	- ล --

- ด --	- ด - ร	--- ร	พื ---	- ลื - ชื	- พื - ลื	-- ชื พื	- ด --
- ช --	ช -- ล	-- ด -	- ด --	- ม - ร	- ด - ม	-- ร ด	- ช --

ซึ่ม --	- ม - ม	- ม - ม	- ร --	- ด --	- ด - ร	--- ร	พื ---
-- ร ม	ด - ร -	ด - ร -	- ล --	- ช --	ช -- ล	-- ด -	- ด --

- ลํ - ซึ	- พื - ลํ	-- ซึ พื	- ด - ด	----	- พื - ด	--- พื	- ซึ --
- ม - ร	- ด - ม	-- ร ด	- ช - ช	----	- ด - ช	--- ด	- ร --

- ลํ --	- ลํ - ซึ	--- พื	- ซึ --	- ด --	- ด - ช	--- ล	- ท --
- ม --	- ม - ร	--- ด	- ร --	- ช --	- ช - ร	--- ม	- ม --

- พื - ด	- พื - ร	--- ด	- ท --	- ร - ด	- ท - ล	-- ช ล	--- ช
- ด - ช	- ด - ร	--- ช	- ม --	- ร - ด	- ม --	ช ม --	- ช --

-- ชช -	--- ช	- ล --	--- ช	-- ชช -	--- ช	- ด --	- ล - ท
--- ช	- ม --	--- ร	- ม - ร	--- ช	- ม --	--- ช	--- ม

- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ช --	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ช - ด
-- ช -	ม - ช -	ม - ช -	- ร --	-- ช -	ม - ช -	ม - ช -	- ร - ช

--- ลํ	- ซึ - ลํ	- ลํ - ลํ	- ซึ - พื	- ซึ --	- พื --	- พื --	- ร - พื
--- ล	- ช - ล	- ด - ล	- ช - ด	-- พื ร	--- ด	--- ด	--- ด

--- ซึ	----	- พื - ซึ	----	- ซึ --	พื ซึ --	ลํ ซึ --	พื ซึ - พื
----	- พื - ร	----	- ด - ร	-- พื ร	-- ด ร	-- พื ร	--- ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำชวาน สามชั้น ท่อน 3 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงชวา บรรทัดที่ 11 และ 16 เป็นสะพานเชื่อมเสียงในการเปลี่ยนบันไดเสียง เป็นบันไดเสียงเพียงออบน

พ่อน 4

วรรค 1

----	----	- พื --	- ุ่ - พื	--- ด	- ร - พื	- พื --	- ุ่ - ลั
----	----	- ด --	- ร - ด	--- ซ	- ล - ด	- ด --	- ร - ม

----	----	- ด --	- ร - ด	-- ล ล	- ร - ด	-- ล ล	- ซ - ล
----	----	- ด --	- ร - ด	- ล --	- ร - ด	- ล --	- ซ - ล

-- ม -	-- ม -	-- ม -	ม -- พ	-- ม -	ม -- พ	- พื --	- ุ่ - ลั
--- ร	--- ร	--- ร	- ร ด -	--- ร	- ร ด -	- ด --	- ร - ม

----	----	- พื --	- ุ่ - พื	--- ด	- ร - พื	- พื --	- ุ่ - ลั
----	----	- ด --	- ร - ด	--- ซ	- ล - ด	- ด --	- ร - ม

----	----	- ด --	- ร - ด	-- ล ล	- ร - ด	-- ล ล	- ซ - ล
----	----	- ด --	- ร - ด	- ล --	- ร - ด	- ล --	- ซ - ล

-- ม -	-- ม -	-- ม -	ม -- พ	-- ม -	ม -- พ	- พื --	- ุ่ - ลั
--- ร	--- ร	--- ร	- ร ด -	--- ร	- ร ด -	- ด --	- ร - ม

----	- ร - ซ	--- พื	- ซ --	- ลั --	ุ่ ลั - ุ่	--- พื	- ุ่ --
----	- ล - ร	--- ด	- ร --	-- ุ่ พื	--- ร	--- ด	- ร --

- ร --	- ร - ุ่	--- พื	- ุ่ --	- ุ่ --	-- ร ม	-- พื ุ่	พื -- พื
- ล --	ล -- ร	--- ด	- ร --	- ด - ด	- ด --	ร ม --	- ด - ด

----	- ร - ซ	--- พื	- ซ --	- ลั --	ุ่ ลั - ุ่	--- พื	- ุ่ --
----	- ล - ร	--- ด	- ร --	-- ุ่ พื	--- ร	--- ด	- ร --

- ร - -	- ร - ซี่	- - - ฟี่	- ซี่ - -	- ซี่ - -	- - ร ม	- - ฟี่ ซี่	ฟี่ - - ฟี่
- ล - -	ล - - ร	- - - ด	- ร - -	- ด - ด	- ด - -	ร ม - -	- ด - ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำขวาน สามชั้น ท่อน 4 วรรคที่ 1 พบลักษณะการใช้
บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงชวา บรรทัดที่ 2 และ 5 เป็น
สะพานเชื่อมเสียงในการเปลี่ยนบันไดเสียงเพียงออบน

วรรค 2

- - - ลี่	- - - ลี่	- - ลี่ ลี่	- - ซี่ ลี่	- ลี่ - ลี่	- ลี่ - -	ซี่ ลี่ - ลี่	ซี่ - - ซี่
- - ร -	- - ช -	- - ด ล	- - ช ล	- ร - ด	- ล - -	- - ด ล	- ฟี่ - ร

- - - -	- ร - ม	- - - ฟี่	- ซี่ - -	- ลี่ - -	- ลี่ - ซี่	- - - ม	- ม - ฟี่
- - - -	- ล - ท	- - - ด	- ร - -	- - - ร	- - - ร	- ด - -	ร - ร ด

- - - ลี่	- - - ลี่	- - ลี่ ลี่	- - ซี่ ลี่	- ลี่ - ลี่	- ลี่ - -	ซี่ ลี่ - ลี่	ซี่ - - ซี่
- - ร -	- - ช -	- - ด ล	- - ช ล	- ร - ด	- ล - -	- - ด ล	- ฟี่ - ร

- - - -	- ร - ม	- - - ฟี่	- ซี่ - -	- ลี่ - -	- ลี่ - ซี่	- - - ม	- ม - ฟี่
- - - -	- ล - ท	- - - ด	- ร - -	- - - ร	- - - ร	- ด - -	ร - ร ด

- - - -	- ด - ม	- - - ร	- ม - -	- - ซี่ ม	- - ร ม	- - - ร	- ม - -
- - - -	- ช - ท	- - - ล	- ท - -	- ม - -	ร ด - ท	- - - ล	- ท - -

- - - ม	- - - ม	- - ซี่ -	- - - ม	- - - ม	- - - -	ฟี่ ซี่ - ฟี่	- - - -
- - ด -	- - ร -	- - - ม	- - ร -	- - ด -	- - ร ม	- - - ด	- - - -

- ด - -	- ด - ม	- - - ร	- ม - -	- - ซี่ ม	- - ร ม	- - - ร	- ม - -
- ช - -	ช - - ท	- - - ล	- ท - -	- ม - -	ร ด - ท	- - - ล	- ท - -

- - - ม	- - - ม	- - ซี่ -	- - - ม	- - - ม	- - - -	ฟี่ ม - -	ฟี่ ซี่ - ฟี่
- - ด -	- - ร -	- - - ม	- - ร -	- - ด -	- - ร ม	- - ร ม	- - - ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำชวาน สามชั้น ท่อน 4 วรรคที่ 2 พบลักษณะการใช้
 บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงชวา บรรทัดที่ 5 และ 7 เป็น
 สะพานเชื่อมเสียงในการเปลี่ยนบันไดเสียงเพียงออบน ส่วนนเพลงมีการลักจังหวะ ลงจบด้วยเสียงฟา
 ซึ่งเป็นเสียงหลักของบันไดเสียงชวา

สองชั้น

ท่อน 1

- - ร ม	- ร - ซี่	- - ร ม	- - ร ร	- - ร ม	- ร - ซี่	- - ร ม	- - ร ร
- ด - -	- ล - ช	- ด - -	- ร - -	- ด - -	- ล - ช	- ด - -	- ร - -

- - - -	ด - ด ด	- ม ร ด	- - ล ล	- - - -	ด - ด ด	- ม ร ด	- - ล ล
- - - -	- ด - -	- ม ร ด	- ล - -	- - - -	- ด - -	- ม ร ด	- ล - -

- ด - ช	- ล - ช	- ซี่ - -	ฟี่ ซี่ - ฟี่	- ดี่ - ฟี่	- ซี่ - ลี่	- ลี่ - ลี่	- ซี่ - ฟี่
- ด - ร	- ม - ร	- - ร ม	- - - ด	- ช - ด	- ช - ล	- ด - ล	- ร - ด

- - - ด	- - ร ม	- - ร ม	- - ฟี่ ซี่	- - ด ด	- ร - ม	- - ร ม	- - ร ร
- ช - -	- ด - -	ร ด - -	ร ม - -	- ด - -	- ร - ม	- ด - -	- ร - -

ท่อน 2

- ม - -	ร ม - -	ซี่ ม - -	ร ม - ร	- ร - ม	- ฟี่ - ซี่	- ลี่ - ซี่	- - ลี่ ลี่
- - ร ด	- - ร ม	- - ร ด	- - - ล	- ล - ฑ	- ด - ร	- ล - ช	- ล - -

- - - -	ด - ด ด	- ม ร ด	- - ล ล	- - - -	ด - ด ด	- ม ร ด	- - ล ล
- - - -	- ด - -	- ม ร ด	- ล - -	- - - -	- ด - -	- ม ร ด	- ล - -

- ด - ช	- ล - ช	- ซี่ - -	ฟี่ ซี่ - ฟี่	- ดี่ - ฟี่	- ซี่ - ลี่	- ลี่ - ลี่	- ซี่ - ฟี่
- ด - ร	- ม - ร	- - ร ม	- - - ด	- ช - ด	- ช - ล	- ด - ล	- ร - ด

--- ด	-- ร ม	-- ร ม	-- พื ช	-- ด ด	- ร - ม	-- ร ม	-- ร ร
- ช - -	- ด - -	ร ด - -	ร ม - -	- ด - -	- ร - ม	- ด - -	- ร - -

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำขวาน สองชั้น ท่อน 1 และท่อน 2 พบลักษณะการใช้
บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงขวา โดยแบ่งบันไดเสียงอย่าง
ชัดเจนคือ บรรทัดที่ 1 และ 2 เป็นบันไดเสียงเพียงออบน บรรทัดที่ 3 และ 4 เป็นบันไดเสียงขวา แต่
ลงวรรครับของบรรทัดที่ 4 ซึ่งเป็นวรรคจบท่อน ลงจบด้วยการเปลี่ยนบันไดเสียงเป็นเพียงออบน

ท่อน 3

- ลี ลี ลี	--- ลี	--- ลี	- ชี - พื	- ลี ลี ลี	--- ลี	--- ลี	- ชี - พื
---	- ร - -	-- ร -	- ร - ด	---	- ร - -	-- ร -	- ร - ด

-- ลี ลี	- ลี - ลี	- ลี - ลี	- ชี - พื	-- ลี ลี	- ลี - ลี	- ลี - ลี	- ชี - พื
- ล - -	- ด - ร	- ด - ล	- ร - ด	- ล - -	- ด - ร	- ด - ล	- ร - ด

- ชี - -	พื ชี - ลี	- ชี - -	- พื - -	- ชี - -	พื ชี - ลี	- ชี - -	- พื - -
ร - พื ร	-- พื -	-- พื ร	- ด - -	ร - พื ร	-- พื -	-- พื ร	- ด - -

- ด - -	- ด - -	ลี ชี - -	- พื - -	- ด - -	- ด - -	ลี ชี - -	- พื - -
-- ล ล	-- ช ช	-- พื ร	- ด - -	-- ล ล	-- ช ช	-- พื ร	- ด - -

- ลี - ชี	- พื - ด	--- ด	--- ร	-- ด ร	- พื - ด	- ลี - ชี	- พื - ด
- ม - ร	- ด - ช	--- ช	--- ล	-- ช ล	- ด - ช	- ม - ร	- ด - ช

--- ด	--- ร	-- ด ร	- พื - ด	- ลี - ชี	- พื - ด	-- พื -	- พื - ชี
--- ช	--- ล	-- ช ล	- ด - ช	- ม - ร	- ด - ช	--- ด	--- ช

-- ชช -	- ด - -	- ด - -	- ท - ด	-- ร ร	- ด - ท	- ด - ท	- ล - ช
--- ช	--- ช	--- ช	--- ช	- ร - -	- ด - ม	- ด - ม	- ม - ร

-- ซซ -	- ด - -	- ด - -	- ท - ด	- ล - ล	- - - ซ	- ล - ล	- ซ - ด
- - - ซ	- - - ซ	- - - ซ	- - - ซ	- - - ซ	- ซ - -	- - - ซ	- ร - ด

- - - ล	- ซ - พ	- ซ พ -	- ร - พ	- - - ร	- - - ร	- ล - ด	- ล - -
- - - ม	- ร - ด	- - - ด	- - - ด	- - - -	- ด - -	- - - ซ	- - - ซ พ

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำขวาน สองชั้น ท่อน 3 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงขวา บรรทัดที่ 8 วรรครับเป็นสะพานเชื่อมเสียง ในการเปลี่ยนบันไดเสียง เป็นบันไดเสียงเพียงออบน ลงจบด้วยบันไดเสียงขวา

ท่อน 4

วรรค 1

- - - -	- - - พ	- พ - พ	- ซ - ล	- - - -	- - - พ	- พ - พ	- ซ - ล
- - - -	- - - ด	- - - ด	- ร - ม	- - - -	- - - ด	- - - ด	- ร - ม

- ม - ร	- ด - พ	- พ - พ	- ซ - ล	- - - -	- - - พ	- พ - พ	- ซ - ล
- ท - ล	- ซ - ด	- - - ด	- ร - ม	- - - -	- - - ด	- - - ด	- ร - ม

- - - -	- - - พ	- พ - พ	- ซ - ล	- ม - ร	- ด - พ	- พ - พ	- ซ - ล
- - - -	- - - ด	- - - ด	- ร - ม	- ท - ล	- ซ - ด	- - - ด	- ร - ม

- - - ซ	- - พ ซ	- - ล ซ	- - พ ซ	- - ร ม	- - พ ซ	- ซ - -	พ ซ - พ
- - ร -	พ ม - ร	- - - -	พ ม - ร	- ด - -	ร ม - -	- - ร ม	- - - ด

- - - ซ	- - พ ซ	- - ล ซ	- - พ ซ	- - ร ม	- - พ ซ	- ซ - -	พ ซ - พ
- - ร -	พ ม - ร	- - - -	พ ม - ร	- ด - -	ร ม - -	- - ร ม	- - - ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำขวาน สองชั้น ท่อน 4 วรรค 1 พบลักษณะการใช้บันไดเสียงขวา มีการใช้เสียงที่มีเข้ามาสอดทำนองให้สำนวนมีความอ่อน ไม่ให้มีความรู้สึกแข็งกระด้าง

วรรค 2

----	- ลํ - ลํ	- ลํ - ลํ	- ลํ - ฬ	-- ร ม	-- ฬ ฬ	- ฬ --	ฬ ฬ - ฬ
--- ล	----	- ร - ด	- ล - ฬ	- ด --	ร ม --	-- ร ม	--- ด

----	- ลํ - ลํ	- ลํ - ลํ	- ลํ - ฬ	-- ร ม	-- ฬ ฬ	- ฬ --	ฬ ฬ - ฬ
--- ล	----	- ร - ด	- ล - ฬ	- ด --	ร ม --	-- ร ม	--- ด

--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ฬ	----
- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ร - ด	----

--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ฬ	----
- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ร - ด	----

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่าราชวาน สองชั้น ท่อน 4 วรรค 2 พบลักษณะการใช้
บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงขวา วรรคทำของทุกบรรทัดเป็น
สะพานเสียงเพียงออบน และวรรครับเป็นบันไดเสียงขวา ลงจบด้วยการลักจังหวะ

ชั้นเดียว

ท่อน 1

--- ฬ	--- ร	-- ฬ ฬ	--- ร	- ม --	- ด --	ด - ล ด	- ด --
-- ร -	ฬ ม ด -	- ม --	ฬ ม ด -	-- ร ด	- ล --	- ฬ --	- ล --

ลํ - ลํ ฬ	- ฬ - ม	-- ฬ ฬ	- ฬ --	--- ม	-- ฬ ฬ	--- ท	-- ด ร
- ร - ร	- ด --	ร ม --	- ด --	- ด --	ร ม --	- ฬ --	ล ท --

ท่อน 2

--- ม	- ฬ - ม	ม -- ฬ	- ฬ - ลํ	-- ลํ ลํ	--- ลํ	ด - ล ด	- ด --
-- ร -	ร - ร -	- ร ด -	- ร - ม	-- ร ด	- ล --	- ฬ --	- ล --

ลํ - ลํ ฬ	- ฬ - ม	-- ฬ ฬ	- ฬ --	--- ม	-- ฬ ฬ	--- ท	-- ด ร
- ร - ร	- ด --	ร ม --	- ด --	- ด --	ร ม --	- ฬ --	ล ท --

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำขวาน ชั้นเดียว ท่อน 1 และท่อน 2 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 3 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน บันไดเสียงเพียงออล่าง และบันไดเสียงขวาวรรครับของบรรทัดที่ 1 เป็นสะพานเชื่อมเสียงเปลี่ยนบันไดเสียงเป็นบันไดเสียงเพียงออบน และลงจบด้วยบันไดเสียงเพียงออล่าง

ท่อน 3

- - - ลี	- ซี่ - พี่	- - - ร	- ลี - -	- ลี - ลี	- ลี - -	- ร - ด	- ลี - -
- - ร -	ร - ร -	- - ด -	ด - ซี่ พี่	- - ด ด	- - ซี่ พี่	- - ด -	- - ซี่ พี่

- - - ซี่	- - - พี่	ซี่ พี่ - -	- พี่ - -	- ด - ด	- พี่ - -	- ด - ด	- พี่ - -
- - ร -	พี่ ร - ด	- - ด ร	- ด - -	ด - ซ -	- ด - -	ด - ซ -	- ด - -

ลี ซี่ - -	- - - ร	- - พี่ -	- - พี่ -	- - - ร	- - พี่ -	- - - พี่	- - - ซี่
- - พี่ ด	- ด - -	- - - ด	- - - ด	- ด - -	- - - ด	- - ด -	- - ร -

- - - ซ	- ซ ล ท	- ร - ด	- ล - ซ	- - - ล	- ท - -	- - ซ ล	ท ด - -
- - ม -	ม - - ม	- - ด -	- - ซ -	- ม - -	ซ ม - -	- ม - -	- ด - -

- ลี - -	- - ร พี่	- ล - ด	- ลี - -
- - ซี่ พี่	- ด - ด	- - ซ -	- - ซี่ พี่

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำขวาน ชั้นเดียว ท่อน 3 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 3 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน บันไดเสียงเพียงออล่าง และบันไดเสียงขวาวรรคที่ 4 เป็นสะพานเชื่อมเสียงเปลี่ยนบันไดเสียงเป็นบันไดเสียงเพียงออล่าง และสองห้องสุดท้ายของบรรทัดที่ 4 เป็นบันไดเสียงเพียงออบนลงจบด้วยบันไดเสียงขวา

ท่อน 4

วรรค 1

--- ฟี่	- ฟี่ ซี่ ลี่	--- ฟี่	- ฟี่ ซี่ ลี่	--- ฟี่	- ซ - ล	--- ฟี่	- ฟี่ ซี่ ลี่
-- ด -	ด ---	-- ด -	ด ---	ม ร ด -	- ร - ม	-- ด -	ด ---

--- ฟี่	- ฟี่ ซี่ ลี่	--- ฟี่	- ซ - ล	--- ซี่	-- ฟี่ ซี่	--- ม	-- ร ฟี่
-- ด -	ด ---	ม ร ด -	- ร - ม	----	ฟี่ ม - ร	----	ร ด - ด

--- ซี่	-- ฟี่ ซี่	--- ม	-- ร ฟี่
----	ฟี่ ม - ร	- ด --	ร ด - ด

วรรค 2

- ร - ด	- ล - ซ	--- ม	- ฟี่ --	ซี่ ลี่ - ซี่	- ซี่ - ซี่	--- ม	- ฟี่ --
-- ด -	-- ซ -	- ด --	ร ด --	-- ซ -	- ด - ซ	- ด --	ร ด --

- ม --	- ซี่ --	--- ม	- ฟี่ --	- ม --	- ซี่ --	--- ม	-- ร ฟี่
-- ร ร	-- ด ด	- ด --	ร ด --	-- ร ร	-- ด ด	- ด --	ร ด - ด

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงพม่ารำชวาน ชั้นเดียว ท่อน 4 พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน และบันไดเสียงชวา โดยวรรคที่ 2 ห้องที่ 1 2 5 และ 6 ของทั้งสองบรรทัดเป็นบันไดเสียงเพียงออบน ห้องที่ 3 4 7 และ 8 ของทั้งสองบรรทัดเป็นบันไดเสียงชวา ลงจบด้วยบันไดเสียงชวาการเปลี่ยนบันไดเสียงในวรรคห้า - รับ ถือเป็นเอกลักษณ์ที่พบในเพลงมอญ บ้านจรรย์นาฎย์

เพลงม่านมงคล

สามชั้น

เที่ยวแรก

ชล - ช	- ช - ร	- ม - ร	- ล - ช	- ล - -	- ม - -	ม - - -	ช ล - ช
ม - ช -	ร - - ร	- - ร ร	- - ช ช	- ช - ช	- ร - ร	- ม ร ม	- - ช ช

- - - ฟิ	- - - ฟิ	- ชิ - -	ฟิ ชิ - ทิ	- - ลิ -	- ลิ - ทิ	- ดิ - มิ	- ชิ - ริ
- - - ด	- - - ฟิ -	- - ฟิ ร	- - ฟิ ฟิ	- - - ชิ	- - ชิ ฟิ	- ช - ม	- ช - ร

- - - ชิ	ฟิ ม - ร	- ท - ด	- ริ - ฟิ	- - - ร	- ด - -	- ท - ล	- ล - ช
- - ช -	- - ร -	- ม - ช	- ล - ด	- - - ล	- ช - -	- ม - -	ช - ม ร

- - - -	- - - -	- ล - ท	- ล - ช	- - - ลท	- - ร -	ล ท - ลท	ช - ม ช
- - - -	- - - -	- ม - ม	- ม - ร	- - ช -	ล ท - ช	- - ช -	- ม ร - ร

- - - -	- ฟิ - ทิ	- - - ดด	- ร - ฟิ	- - - ชช	- ฟิ - -	- ฟิ - -	- ฟิ - ฟิ
- - - ร	- - - -	- - - ด	- - - -	- - - ช	- - - ร	- - - ด	- - - ท

- - - ฟิ	- ลิ - -	- ลิ - -	ชิ ลิ - ชิ	- - - รร	- ชิ - ฟิ	- ม - -	ร ม - ร
- - - ฟิ	- - - ชิ	- - ชิ ฟิ	- - ฟิ ร	- - - ร	ร - ร ม	- - ร ด	- - ด ล

- - - -	- ร - ฟิ	- - - -	- ลิ - ชิ	ฟิ ร - ฟิ	ชิ ลิ - ชิ	- ฟิ - ร	ด ท - ด
- - - -	- ล - ด	- - - -	- ม - ร	ด ล - ด	ร ม - ร	- ด - ล	ช ม - ช

- ท - ด	- ร - ฟิ	- ร - ด	- ท - -	- ร - ด	- ท - ร	- - - -	- ล - ช
- ม - ช	- ล - -	ด - ท -	ช - - -	- ล - ช	- ม - -	ด ท ล ช	- - ม ร

- - - -	- - - -	- ล ช -	ช ช - ล	- - - -	- ช - ล	- - - -	ท ด - ท
- - - -	- - - -	- - - ช	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- - ช ล	- - - ม

----	----	- ด - ร	- พื - ช	--- ล	--- ช	-- ด -	ล - ช ท
----	----	- ช - ล	- ด - ร	-- ม -	-- ม -	--- ล	ชม - ม

----	----	- ล ช -	ช ล ช -	- ร ด -	ด ร ด -	- ร ด -	ท ล - ช
----	----	- ด - ช	- ด - ช	- ด - ด	- ด - ด	- ด - ด	-- ช -

- ล ช -	ช ล - ช	- ล ช -	ช ช - ล	----	- ช - ล	ท ด --	- ล - ท
--- ด	-- ช ด	--- ช	- ร - ม	----	- ร - ม	--- ม	-- ช ม

- ด --	ร ด --	ร ด --	ร พื/รร -	-- พ ร	-- ลล	-- ด ล	- ล - ช
-- ท ด	-- ท ด	-- ท ด	--- ร	ด ร --	ด ท - ล	ช ล --	ช - ม ร

ชื ล --	ชื ล --	ชื ล --	ชื ล - ช	- ท - ล	- ช - ร	- ร - พ	- พ - ช
-- ช ด	-- ช ด	-- ช ด	-- ช -	- ท - ล	- ช - ล	- ล --	ม - ม ร

-- รร	- พ - ท	-- ดด	- ร - พ	-- ทท	- ท --	ท - ช -	พ - พ พ
--- ร	----	--- ด	----	--- ท	--- ช	- พ - ร	- ด - ท

-- พพ	- ล --	- ล --	ชื ล - ช	-- รร	- ช - พ	- ม --	ร ม - ร
--- พ	--- ช	-- ช พ	-- พ ร	--- ร	ร - ร ม	-- ร ด	-- ด ล

เที่ยวกลับ

- ลล ช	- ช - ร	- ม - ร	- ล - ช	- ล --	- ม --	ม ---	ช ล - ช
ม - ช -	ร -- ร	-- ร ร	-- ช ช	- ช - ช	- ร - ร	- ม ร ม	-- ช ช

--- พ	-- พพ	- ช --	พ ช - ท	-- ล -	- ล - ท	- ด - ม	- ช - ร
--- ด	-- พ -	-- พ ร	-- พ พ	--- ช	-- ช พ	- ช - ม	- ช - ร

--- ช	พ ม - ร	- ท - ด	- ร - พ	--- ร	- ด --	- ท - ล	- ล - ช
-- ช -	-- ร -	- ม - ช	- ล - ด	--- ล	- ช --	- ม --	ช - ม ร

----	----	-ล-ท	-ล-ช	--- ลท	--ร-	ลท- ลท	ช -มช
----	----	-ม-ม	-ม-ร	--ช-	ลท-ช	--ช-	-มร-ร

--รร-	-พ-ท	--- ด	-ร-พ	--- ชช	-พ--	-พ--	-พ-พ
---ร	----	---ด	----	---ช	---ร	---ด	---ท

--- พ	-ล--	-ล--	ชล-ช	--- ร	-ช-พ	-ม--	ร-ม-ร
---พ	---ช	--ชพ	--พ-ร	---ร	ร-ร-ม	--ร-ด	--ด-ล

----	-ร-พ	----	-ล-ช	พ-ร-พ	ชล-ช	-พ-ร	ดท-ด
----	-ล-ด	----	-ม-ร	ดล-ด	ร-ม-ร	-ด-ล	ช-ม-ช

-ท-ด	-ร-พ	-ร-ด	-ท--	-ร-ด	-ท-ร	----	-ล-ช
-ม-ช	-ล--	ด-ท-	ช---	-ล-ช	-ม--	ดทลช	--ม-ร

----	----	-ลช-	ชช-ล	----	-ช-ล	----	ท-ด-ท
----	----	---ช	-ร-ม	----	-ร-ม	--ช-ล	---ม

----	----	-ด-ร	-พ-ช	---ล	---ช	--ด-	ล-ชท
----	----	-ช-ล	-ด-ร	--ม-	--ม-	---ล	-ช-ม-ม

---ช	ช พ-พ-ช	-ล-ล	ช ล-ช	---ด	ด ท-ท-ด	-ร- ด ร	- ช ล-ช
--ช-	-ร--	ล-ล-	พ-ช-	--ด-	-ช--	ร-ท-	พ-ช-

-ลช-	ชล-ช	-ลช-	ชช-ล	----	-ช-ล	ท-ด--	-ล-ท
---ด	--ช-ด	---ช	-ร-ม	----	-ร-ม	---ม	--ช-ม

-ด--	ร-ด--	ร-ด--	ร- พ ร-ร	--พ-ร	ล ล-	--ด-ล	-ล-ช
--ท-ด	--ท-ด	--ท-ด	---ร	ด-ร--	ด-ท-ล	ช-ล--	ช-ม-ร

ซึ่ ลึ่ - -	ซึ่ ลึ่ - -	ซึ่ ลึ่ - -	ซึ่ ลึ่ - ซึ่	- ทึ่ - ลึ่	- ซึ่ - ร	- ร - พึ่	- พึ่ - ซึ่
- - ซ ด	- - ซ ด	- - ซ ด	- - ซ -	- ท - ล	- ซ - ล	- ล - -	ม - ม ร

- - ร	- พึ่ - ทึ่	- - ด	- ร - พึ่	- - ท	- ทึ่ - -	ท - ซ -	พึ่ - พึ่ พึ่
- - - ร	- - - -	- - - ด	- - - -	- - - ทึ่	- - - ซ	- พ - ร	- ด - ท

- - พึ่	- ลึ่ - -	- ลึ่ - -	ซึ่ ลึ่ - ซึ่	- - ร	- ซึ่ - พึ่	- ม - -	ร ม - ร
- - - พึ่	- - - ซึ่	- - ซึ่ พึ่	- - พึ่ ร	- - - ร	ร - ร ม	- - ร ด	- - ด ล

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงมานมมงคล สามชั้น เทียวแรก และเทียวกลับ พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 4 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงออบน บันไดเสียงกลาง บันไดเสียงขวา และบันไดเสียงเพียงออล่าง พบการเปลี่ยนบันไดเสียงโดยฉับพลันในบรรทัดที่ 2 ของวรรคทำเป็นบันไดเสียงกลาง วรรครับเปลี่ยนเป็นบันไดเสียงเพียงออล่าง บรรทัดที่ 3 เปลี่ยนเป็นบันไดเสียงกลาง โดยมีวรรคทำของบรรทัดที่ 3 เป็นสะพานเชื่อมเสียง บรรทัดที่ 4 กลับเปลี่ยนเป็นบันไดเสียงเพียงออล่าง บรรทัดที่ 5 เปลี่ยนบันไดเสียงเป็นบันไดเสียงกลาง บรรทัดที่ 6 เปลี่ยนเป็นบันไดเสียงขวา บรรทัดที่ 14 เปลี่ยนบันไดเสียงเป็นบันไดเสียงเพียงออล่าง บรรทัดที่ 15 บันไดเสียงกลาง และลงจบด้วยบันไดเสียงขวา การเปลี่ยนบันไดเสียงหลายครั้งในท่อนเดียวทำให้เพลงเกิดความน่าสนใจ และเป็นเอกลักษณ์ของทางเพลง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

สองชั้น

- - - ร	- ร - ซ	- ซึ่ - ร	- ม พึ่ ซึ่	- - - -	- - - ท	- - ด -	ท ด - ร
- - - ร	- ร - ร	- ซ - ล	- ท ด ร	- - - -	- ม - -	ล ซ - ซ	- - ท ล

- - - -	- ด ร พึ่	- ท ร ด	- ท ล ซ	- - - -	ร ท - -	- ซึ่ - ร	- ม พึ่ ซึ่
- - - -	- ซ ล ด	- ม ล ซ	- ม ม ร	- - ล ท	- - ล ซ	- ซ - ล	- ท ด ร

- - - -	- - - ซึ่	- - - พึ่	- - - ทึ่	- - ลึ่ -	- ลึ่ - ซึ่	- ม - ซึ่	- - - ร
- - - -	- ร - -	- ด - -	- ท - -	- - - ซึ่	- - พึ่ ร	- - ร -	พึ่ ม ด ล

----	- ร - ซี่	- ฬิ - ร	-- ฬิ ด	- ร - ด	- ท --	ล -- ด	--- ซ
----	- ล - ร	- ด - ล	-- ด ซ	- ล - ซ	- ม --	ม - ซ -	ท ล ม ร

- ล ซ -	ซ ล --	ลซ - ซ ล	ล - ซ ท	--- ร	ฬิ ---	--- ซ	-- ซ ท
--- ซ	- ล --	- ซ --	ซม - ม	-- ด -	- ท --	- ร --	- ม - ม

----	- ล - ด	ท ล - ด	ท ล - ซ	- ล ซ -	ซ ล --	ลซ - ซ ล	ล - ซ ท
----	-- ซ -	-- ซ -	-- ม ร	--- ซ	- ล --	- ซ --	ซม - ม

----	- ด ร ฬิ	- ท ร ด	- ท ล ซ	----	ร ท --	- ซี่ - ร	- ม ฬิ ซี่
----	- ซ ล ด	- ม ล ซ	- ม ม ร	-- ล ท	-- ล ซ	- ซ - ล	- ท ด ร

----	--- ซี่	--- ฬิ	--- ฬิ	-- ลี -	- ลี - ซี่	- ม - ซี่	--- ร
----	- ร --	- ด --	- ท --	--- ซี่	-- ฬิ ร	-- ร -	ฬิ ม ด ล

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงม่านมงคล สองชั้น พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงขวา และบันไดเสียงกลาง

ชั้นเดียว

-- ด -	-- ฬิ ซี่	--- ท	ด ร ฬิ -	--- ฬิ	ร ---	- ล --	- ล --
--- ซ	- ร --	-- ซ -	--- ร	-- ด -	- ด ท ซ	-- ม ม	-- ซ ซ

--- ฬิ	- ร - ฬิ	- ลี - ซี่	- ฬิ - ร	-- ซี่ ฬิ	- ร - ด	--- ร	----
-- ร -	ด - ท -	ซี่ - ฬิ -	ร - ด -	-- ร ด	- ล - ซ	-- ท -	ด ท ล ซ

--- ล	-- ซ ท	-- ด -	ล - ซ ท	- ล - ด	--- ซ	- ล --	- ล - ท
-- ม -	ซ ม - ม	--- ซ	- ม - ม	-- ซ -	ท ล ม ร	-- ม ม	-- ซ ม

--- ฬิ	ร ---	- ล --	- ล --	--- ฬิ	- ร - ฬิ	- ลี - ซี่	- ฬิ - ร
-- ด -	- ด ท ซ	-- ม ม	-- ซ ซ	-- ร -	ด - ท -	ซี่ - ฬิ -	ร - ด -

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงม่านมงคล ชั้นเดียว พบลักษณะการใช้บันไดเสียงบันไดเสียงกลาง และบันไดเสียงขวา สำนวนลีลาของเพลงมีการใช้โน้ตที่ถี่ และมีความห่างของเสียงเพื่อให้การความน่าสนใจ ลงจบด้วยบันไดเสียงขวา

เพลงเรือดาวกระจาย

ชั้นเดียว

ท่อน 1

ม - ร ม	-----	ล ด - ร	- ด --	ม - ร ม	-----	ล ด - ร	- ด --
- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --	- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --

-- ฟี่ ซี่	-----	ฟี่ ซี่ --	- ร --	-- ฟี่ ซี่	-----	ฟี่ ซี่ --	- ร --
ร ม --	ฟี่ ม ร ม	-- ฟี่ ม	ด ล --	ร ม --	ฟี่ ม ร ม	-- ฟี่ ม	ด ล --

ซี่ ลี่ - ซี่	- ซี่ - ซี่	- ซี่ - ม	- ร --	ซี่ ลี่ - ซี่	- ซี่ - ซี่	- ซี่ - ม	- ร --
-- ซ -	- ด - ซ	- ด --	ด ล --	-- ซ -	- ด - ซ	- ด --	ด ล --

- ซี่ ลี่ ทั	- ลี่ - ทั	-- ลี่ ซี่	- ซี่ --	- ซี่ ทั ลี่	- ซี่ - ทั	-- ลี่ ซี่	- ซี่ --
ซ -- ทั	- ล - ทั	-- - ซ	- ซ --	ซ -- ล	- ซ - ทั	-- - ซ	- ซ --

ท่อน 2

ม - ร ม	-----	ล ด - ร	- ด --	ม - ร ม	-----	ล ด - ร	- ด --
- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --	- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --

- ลี่ - ซี่	- ร --	ฟี่ ซี่ --	- ร --	- ลี่ - ซี่	- ร --	ฟี่ ซี่ --	- ร --
- ล - ซ	- ล - ม	-- ฟี่ ม	ด ล --	- ล - ซ	- ล - ม	-- ฟี่ ม	ด ล --

- ล - ด	- ล - ซ	- ม - รั	-----	- ล - ด	- ล - ซ	- ม - รั	- ล - ซ
ซ - ซ -	ซ - ม -	รั - ด -	-----	ซ - ซ -	ซ - ม -	รั - ด -	-- ซู ซู

- ล - ซ	- ซ - ด
-- ซู ซู	- รั - ด

ท่อน 3

ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด --	ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด --
- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --	- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --

ม ร --	- ม --	ม ร --	- ด --	ด ล --	- ด --	ม ร --	- ม --
-- ด ร	- ท --	-- ด ร	- ช --	-- ช ล	- ช --	-- ด ร	- ท --

ม ร --	--- ด	--- ม	-- ช ล	- ล ท -	- ล - ช	--- ช	-- ช ล
-- ด ร	- ด --	-- ล -	ร ม --	ช -- ม	-- ม ร	-- ช -	ร ม --

- ล ท -	- ล - ช	-- ล ท	- ท - ล	-- ช ล	- ล - ช	-- ล ท	- ท - ล
ช -- ม	-- ม ร	----	-- ล -	----	-- ช -	----	-- ล -

-- ช ล	- ล - ช	--- ม	-- ช ล	ด - ล ด	- ร - ด
----	-- ช -	-- ล -	ร ม --	- ช --	-- ล ช

การวิเคราะห์พบว่าเพลงเรือดาวกระจาย ชั้นเดียว พบลักษณะการใช้บันไดเสียง 2 บันไดเสียง คือบันไดเสียงเพียงอ่อนน และบันไดเสียงเพียงออล่าง ในท่อนที่ 1 ใช้บันไดเสียงเพียงอ่อนน แต่ลงจบด้วยบันไดเสียงเพียงออล่าง ท่อน 2 ใช้บันไดเสียงเพียงอ่อนน ท่อนที่ 3 ช่วงบรรทัดที่ 1 2 ใช้บันไดเสียงเพียงอ่อนน บรรทัดที่ 3 เป็นสะพานเชื่อมในการเปลี่ยนบันไดเสียงโดนวรรคทำเป็นบันไดเสียงเพียงอ่อนน วรรครับเป็นบันไดเสียงเพียงออล่าง และลงจบด้วยบันไดเสียงเพียงอ่อนนโดยเปลี่ยนเสียงที่สองห้องสุดท้ายของเพลง

เพลงเร็วมะลิวัลย์

ชั้นเดียว

ท่อน 1

ซ ม - -	- - ร ม	- - ซล	ท ล - ล	- - - -	- - - -	ซ ม - -	- - ร ม
- - ร ด	ซ ด - -	ร ม - -	- - ซ ม	- - - -	- - - -	- - ร ด	ซ ด - -

- - ซล	ท ล - ล	- - - -	- - - -	ม ร - -	ด - ล ด	ร - ร ม	- - ซล
ร ม - -	- - ซ ม	- - - -	- - - -	- - ด ล	- ซ - -	- ด - -	ร ม - -

- - - -	- - - -	ม ร - -	ด - ล ด	ร - ร ม	- - ซล	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - ด ล	- ซ - -	- ด - -	ร ม - -	- - - -	- - - -

ท่อน 2

- ม - ซี่	- ม - -	ร ด - -	- ล - ล	- - - -	- - - -	- ม - ซี่	- ม - -
ร - ร -	ร - ร ด	- - ท ล	ซ - ซ -	- - - -	- - - -	ร - ร -	ร - ร ด

ร ด - -	- ล - ล	- - - -	- - - -	ม ร - -	ด - ล ด	- ร - ด	- - - ล
- - ท ล	ซ - ซ -	- - - -	- - - -	- - ด ล	- ซ - -	ล - ล -	ท ล ซ -

- - - -	- - - -	ม ร - -	ด - ล ด	- ร - ด	- - - ล	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - ด ล	- ซ - -	ล - ล -	ท ล ซ -	- - - -	- - - -

จากการวิเคราะห์พบว่าเพลงเร็วมะลิวัลย์ ชั้นเดียว พบลักษณะการใช้บันไดเสียงเพียงออล่าง มีการใช้เสียงที่เข้ามาเพื่อสำนวนมีความอ่อนลง ลีลาของเพลงมีลักษณะการบังคับโดยเป็นสำนวนการเก็บ ในระหว่างวรรคเพลงมีการขึ้นด้วยการบรรเลงตะโพนมอญที่เป็นหน้าทับพิเศษ ซึ่งเป็นการตอบโต้ ระหว่างทางเพลงกับหน้าทับเครื่องหนัง ทำให้เพลงไพเราะและเกิดความน่าสนใจ

4.4 สรุป

ผลจากการวิเคราะห์เพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ พบว่าผู้ประพันธ์เพลงมอญของบ้านจรรย์นาฎย์ คือ ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ มีเพลงมอญที่ประพันธ์ทั้งหมด 7 เพลง ได้แก่ เพลงมอญมอบเรือ เพลงเขมรยวน เพลงสองกุมาร เพลงพม่ารำชวาน เพลงม่านมงคล เพลงเร็วดาวกระจาย และเพลงเร็วมะลิวัลย์ นอกจากนี้ยังมีหน้าทับพิเศษที่คุณครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ได้ประพันธ์ขึ้นไว้ใช้สำหรับการบรรเลงเขมรยวน รูปแบบของเพลงมีลักษณะแตกต่างจากเพลงมอญทั่วไปคือมีโครงสร้างคล้ายเพลงเถา แต่ถ้าหากเทียบการขยายและทอนอย่างละเอียดแล้วนั้น พบว่ามีบางเพลงหรือบางท่อนมีความยาวที่ไม่เท่ากันได้ ได้แก่ เพลงเขมรยวนสองชั้น และชั้นเดียว ท่อน 2 มีความยาวเท่ากัน จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าเป็นเพลงที่มีรูปแบบเพลงเถา สังเกตลักษณะของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ มีความน่าสนใจ พบรูปแบบของการบรรเลง 3 แบบคือ ซ้ำหัว ซ้ำท้าย และซ้ำหัว - ซ้ำท้าย เพื่อให้เหมาะแก่การอธิบาย ผู้วิจัยจึงให้สังเกตลักษณะของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ดังนี้ เพลงมอญมอบเรือ A/B/C/ เพลงเขมรยวน AB/C/D/C/D/ เพลงสองกุมาร A/BC/DC/E/ เพลงพม่ารำชวาน AB/CB/D/E/F/ เพลงม่านมงคล A/B/C/ เพลงเร็วดาวกระจาย AB/AC/AD/ เพลงเร็วมะลิวัลย์ AB/AC/ บันไดเสียงในเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์มีทั้งหมด 4 บันไดเสียงคือ บันไดเสียงเพียงอบน บันไดเสียงเพียงอล่าง บันไดเสียงขวา และบันไดเสียงกลาง โดยเพลงม่านมงคลเป็นที่มีการบันไดเสียงถึง 4 บันไดเสียงในเพลงเดียว และยังพบการเปลี่ยนเสียงอย่างฉับพลันในสามชั้นของเพลงม่านมงคล สำนวนและลีลาในแต่ละเพลงมีความน่าสนใจอย่างมาก มีลักษณะการบังคับทางมากกว่าแปรทำนอง พบการประสานคู่ 3 คู่ 4 และคู่ 5 โดยประสานด้วยมือขวาและเสียงหลักคือมือซ้าย บางสำนวนมีลักษณะการข้ามช่วงเสียง บางสำนวนลงก่อนจังหวะตก พบการประพันธ์ลูกเท่าเป็นสำเนียงมอญ เพื่อให้เข้ากับสำนวนเพลงในเพลงมอญมอบเรือ ในเพลงสองกุมารและเพลงเร็วมะลิวัลย์มีลีลาที่โดดเด่นโดยใช้การบรรเลงตะโพนมอญขึ้นระหว่างวรรคเพลง เปรียบเหมือนการตอบโต้กันระหว่างเครื่องบรรเลงทำนองกับเครื่องหนัง เพลงเร็วมะลิวัลย์ทางบ้านจรรย์นาฎย์มีลักษณะที่มีอัตลักษณ์เนื่องจากการประพันธ์ที่นำเพลงมอญมะลิวัลย์สองชั้น มาตัดทอนแล้วให้ชื่อเพลงว่าเพลงเร็วมะลิวัลย์ ซึ่งแตกต่างจากเพลงเร็วมะลิวัลย์ของเก่าที่อยู่ในเพลงมอญผีมด

จากที่กล่าวมานั้นถือเป็นที่น่าพอใจว่าเป็นเอกลักษณ์เพลงมอญของบ้านจรรย์นาฎย์ และเป็นความอัจฉริยะของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ จึงเหมาะสำหรับแก่นักประพันธ์เพื่อนำไปศึกษาหรือเป็นแนวทางในการประพันธ์เพลงมอญและควรค่าต่อการอนุรักษ์สืบไป

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาพบว่าสำนักดนตรีบ้านจรรย์นาฎย์ เริ่มต้นที่ครูเพชร จรรย์นาฎย์ ครูเพชร เดิมชื่อ นุช เป็นบุตรของนายม่วง กับนางจืด เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2414 แรกเริ่มได้เรียนดนตรีไทยกับ ครูซ้อย สุนทรวาทีน และด้วยความที่ครูเพชรเป็นผู้มีฝีมือและมากด้วยความสามารถโดยเฉพาะระนาดเอก ทั้งยังสามารถเล่นดนตรีไทยและแตงวงได้รอบวง สมเด็จพระเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุ- พันธุวงศ์วรเดช จึงได้โปรดประทานชื่อให้ใหม่ว่า “เพชร” แล้วทรงรับครูเพชรไว้เป็นมหาดเล็ก อยู่ใน วังบูรพาภิรมย์ ทำหน้าที่เป็นผู้บรรเลงระนาดเอกประจำวงของสมเด็จพระเจ้า วังบูรพาฯ ในขณะที่ครูเพชร จรรย์นาฎย์ เป็นนักดนตรีและคนระนาดเอกประจำอยู่ที่วังบูรพาภิรมย์นั้น สมเด็จพระเจ้าฟ้าภาณุรังษี- สว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช ได้ทรงประทานนามสกุล “จรรย์นาฎย์” ซึ่งแปลว่า “ผู้ประพฤติดนตรี” เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2458 กล่าวได้ว่าครูเพชร คือต้นสกุล “จรรย์นาฎย์” ต่อมา เมื่อปี พ.ศ. 2475 ครูเพชรได้ย้ายถิ่นฐานมาอยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และได้ก่อตั้งสำนักดนตรี บ้านจรรย์นาฎย์ขึ้น โดยมีทายาทและลูกศิษย์ที่มีชื่อเสียงและมีฝีมือมากมาย อาทิเช่น ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ครูบุญยงค์ เกตุคง (ศิลปินแห่งชาติ) ครูบุญยัง เกตุคง (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นต้น ครูเพชรถึงแก่กรรม เมื่อปีพ.ศ. 2491

หลังจากครูเพชร จรรย์นาฎย์ถึงแก่กรรม ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ซึ่งเป็นบุตรชายได้เป็นผู้ สืบสานดนตรีไทยสำนักบ้านจรรย์นาฎย์ ครูไพฑูรย์ได้สร้างเครื่องมอญขึ้นมา 1 ชุด โดยเริ่มจาก ฆ้องมอญ 1 คู่ จากร้านตุ๊กตาไทยและได้สร้างรางระนาดเอก รางระนาดทุ้ม ตะโพนมอญ และเปิงมาง ผู้ที่สร้างคือลูกศิษย์ของครูไพฑูรย์ โดยครูไพฑูรย์ได้เอากระสวนรางระนาดของวงกรุงเทพมหานคร มาเป็นต้นแบบ ซึ่งในขณะนั้นครูบุญยงค์ เกตุคงเป็นหัวหน้ากลุ่มดุริยางค์ไทย วงกรุงเทพมหานคร จึงทำให้มีวงปี่พาทย์มอญครบทั้งวงในช่วงของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ปัจจุบันเครื่องชุดนี้ได้เก็บรักษา ไว้ที่บ้านเหนือวัดสามวิหารโดยนางอุทัยวรรณ (จรรย์นาฎย์) คงรุ่งเรือง เป็นผู้ดูแล ภายหลังจาก ครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 ทายาทของครูไพฑูรย์จึงได้รับ ช่วงต่อ โดยครูพิทักษ์ จรรย์นาฎย์ เป็นผู้ดูแลและได้ใช้ชื่อว่า วงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ สมาชิกภายในวงส่วนใหญ่จะเป็นลูกของครูไพฑูรย์ เพลงที่ใช้บรรเลงก็จะอนุรักษ์ทางเพลงของสำนัก บ้านจรรย์นาฎย์ไว้ และวงปี่พาทย์คณะลูกครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ยังได้สร้างเครื่องดนตรีเพิ่มอีกเป็น จำนวนมาก

จากการศึกษาเพลงมอญของบ้านจรรย์นาฎย์พบว่าเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์เกิดขึ้นโดยการประพันธ์ของครูไพฑูรย์ จรรย์นาฎย์ มีทั้งหมด 7 เพลง ได้แก่ 1. เพลงมอญมอบเรือ 2. เพลงเขมรยวน 3. เพลงสองกุมาร 4. เพลงพม่ารำชวาน 5. เพลงม่านมงคล 6. เพลงเร็วดาวกระจาย 7. เพลงเร็วมะลิวัลย์ และประพันธ์หน้าทับตะโพนมอญไว้สำหรับตีเข้ากับเพลงเขมรยวน โดยเพลงมอญของสำนักบ้านจรรย์นาฎย์จะมีลักษณะพิเศษคือมีการทอนเป็น 3 ชั้น หรือมีลักษณะคล้ายเพลงเถาซึ่งแตกต่างจากเพลงมอญทั่วไป แต่ถ้าหากเทียบการขยายและการทอนอย่างละเอียดแล้วนั้น จะพบว่ามอญบางเพลงหรือบางทอนที่มีความยาวไม่เท่ากัน จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าเป็นรูปแบบเพลงเถา สังเกตลักษณะของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ พบรูปแบบของการบรรเลง 3 แบบคือ ซ้ำหัว ซ้ำท้าย และซ้ำหัว - ซ้ำท้าย เพื่อให้เหมาะแก่การอธิบายผู้วิจัยจึงให้สังเกตลักษณะของเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์ ดังนี้ เพลงมอญมอบเรือ A/B/C/ เพลงเขมรยวน AB/C/D/C/D/ เพลงสองกุมาร A/BC/DC/E/ เพลงพม่ารำชวาน AB/CB/D/E/F/ เพลงม่านมงคล A/B/C/ เพลงเร็วดาวกระจาย AB/AC/AD/ เพลงเร็วมะลิวัลย์ AB/AC/ จากการศึกษาลีลาและสำนวนเพลงพบว่าการกลับต้นของท่อนเพลงมีลีลาการเปลี่ยนสำนวนเพลงเพื่อให้เกิดความกลมกลืนและไพเราะมากยิ่งขึ้น พบการประพันธ์ลูกเท่าเป็นสำเนียงมอญในเพลงมอญมอบเรือ เพลงสองกุมาร และเพลงเร็วมะลิวัลย์ มีลีลาในการใช้เครื่องหนังกับเครื่องบรรเลงตอบโต้กันในระหว่างวรรคเพลง บันไดเสียงในเพลงมอญบ้านจรรย์นาฎย์มีทั้งหมด 4 บันไดเสียง คือ บันไดเสียงเพียงอบบน บันไดเสียงเพียงอล่าง บันไดเสียงขวา และบันไดเสียงกลาง โดยในเพลงม่านมงคล มีการเปลี่ยนบันไดเสียงอย่างฉับพลันโดยในท่อนเดียวใช้บันไดเสียงถึง 4 บันไดเสียง เพลงเร็วมะลิวัลย์ทางบ้านจรรย์นาฎย์ มีลักษณะที่มีอัตลักษณ์เนื่องจากการประพันธ์ที่นำเพลงมอญมะลิวัลย์ สองชั้น มาตัดทอนแล้วให้ชื่อเพลงว่าเพลงเร็วมะลิวัลย์ ซึ่งแตกต่างจากเพลงเร็วมะลิวัลย์ของเก่าที่อยู่ในเพลงมอญผีมืด

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. จากการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเพลงมอญของสำนักบ้านจรรย์นาฎย์เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรสืบสานเอาไว้ ผู้ที่สนใจในเพลงมอญของสำนักบ้านจรรย์นาฎย์ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางในการประพันธ์เพลงมอญ
2. นอกจากด้านการประพันธ์เพลงมอญ สำนักบ้านจรรย์นาฎย์ยังมีองค์ความรู้ที่น่าสนใจควรค่าแก่การศึกษาสืบสานและอนุรักษ์ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กฤษพร พงษ์แดง. (2560). การศึกษาดนตรีไทยบ้านจรรยาญาติ. ปริญญาโท ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณรงฤทธิ์ คงปี น. (2559). การศึกษาวัฒนธรรมดนตรีปี่พาทย์มอญ. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานีป เผ่าพันธุ์. (2549). ระเบียบวิธีการบรรเลงพระฉิ่งมอญ. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ จรรยาญาติ. สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2563.
- พิทักษ์ จรรยาญาติ. สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2562.
- พิทักษ์ จรรยาญาติ. สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2562.
- พิทักษ์ จรรยาญาติ. สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2563.
- พิทักษ์ จรรยาญาติ. สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2563.
- พิทักษ์ จรรยาญาติ. สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2563.
- พิทักษ์ จรรยาญาติ. สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2563.
- ไพรัตน์ จรรยาญาติ. สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2563.
- มรกต จรรยาญาติ. สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2563.
- สุจินต์ ศรีนรเศรษฐ์. (2558). วิเคราะห์ลักษณะของเพลงมอญเกาะเกร็ดในวงปี่พาทย์มอญคณะแหยมศิลป์. วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิชา พงษ์เกิดลาภ. (2561). ระเบียบวิธีการบรรเลงเพลงนางหงส์ของบ้านจรรยาญาติ. วิทยานิพนธ์ระดับศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดุริยางค์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระ พันธุ์เสือ. (2558). ปี่พาทย์มอญ. กรุงเทพมหานคร: ศรีเสนธ์การพิมพ์.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ทำนองหลักเพลงมอญบ้านจรรย์นาฏย์

เพลงมอญมอญเรื่อ

สามชั้น

ท่อน 1

--- ม	- ลี่ - ซี่	--- ด	- ม - ร	- ด - ท	- - ด ร	ม ซี่ - ม	- ล - ม
--- ม	- ล - ซ	--- ด	- ม - ร	- ซ - -	ล ท - -	- - ม ม	- ม - ม

--- ซ	- ซ ซ -	ล ซ - ซ	- ล - ท	----	- ร - -	- ท - ล	----
--- ร	---- ซ	- - ร -	- ม - ม	----	- ร - ซ	- - ซ ม	----

--- ร	--- ม	--- ซ	--- ล	----	--- ม	ซ - ร ม	----
--- ล	--- ล	--- ซ	--- ล	----	- ล - -	- ด - ล	----

--- ซ	- ซ ซ -	ล ซ - ซ	- ท - -	- ร - -	ร ร - -	- ท - ล	----
--- ร	---- ซ	- - ร -	- ม - -	- ร - -	- ร - ซ	- - ซ ม	----

- ล ล -	- ม - ร	- ด - ท	- - ล ท	----	ซ ซ - ล	- - ท ด	----
--- ล	----	- ซ - -	ล ซ - ม	----	- ร - -	ซ ล - ซ	----

- ม - -	- ม - ร	- ด - ท	- - ล ท	----	ล ล - ท	- - ท ด	----
--- ล	----	- ซ - -	ล ซ - ม	----	- ม - -	ซ ล - ซ	----

- ซ ล - ซ	- ซ - ร	- ม - -	ร ม - ร	- ม - ร	- ร - ฟ้า	- ซี่ - ฟ้า	ม ร - ร
ม - ซ -	ร - - ร	- - ร ด	- - ด ล	- - ร -	- ล - ด	- - ด -	- - ล ล

- ม ร -	ร ม ร -	ซ ม ร -	ร ม ร -	- ซี่ - -	- ฟ้า - มี่	--- ร	- ม - -
--- ซ	--- ร	- - ซ	--- ร	- ร - -	- ด - ท	- - ด -	- ท - -

- ซี่ - -	- ร - ม	- - ร -	- ร - -	ด - ท -	- ร - -	- ซ - -	ล ท - ล
- ซ - -	- ร - ม	--- ด	- - ล -	ซ - - ล	- - ซ ซ	- ร - -	- - ซ ม

พ่อน 2

- ร --	ร ล --	ร ช --	ร ร --	----	ร ร - ฬ	-- ม ฬ	----
- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ฐ - ฐ	----	- ล --	ม ร - ร	----

ร - ทท	ร - ลล	ท - ชช	ล - ฐฐ	- ร --	- ม --	ช - ล -	----
- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ฐ - ฐ	- ล --	---- ฐ	- ม - ช	----

- ด --	- ร - ด	- ล ----	- ช --	----	- ฐ - ม	- ล --	- ช --
- ด --	- ฐ - ด	---- ช	- ด --	- ด --	----	---- ช	- ด --

- ฬ --	- ล - ล	---- ฬ	- ม --	- ฬ --	- ช - ด	---- ร	- ม --
- ช --	- ด - ล	---- ช	- ม --	- ช --	- ร - ด	---- ฐ	- ม --

- ฬ --	- ล - ด	---- ร	- ม --	- ล - ฬ	- ม - ร	ม ร - ร	- ม --
- ช --	- ล - ด	---- ฐ	- ม --	- ล - ช	- ม - ฐ	-- ด -	- ท --

- ล --	ด ล --	ช ม - ม	ฐ ม --	- ม --	ด ล --	ช ม - ม	ฐ ม --
-- ช ล	-- ช ม	-- ล -	- ล --	-- ฐ ม	-- ช ม	-- ล -	- ล --

- ม --	ด ล --	ด ล --	ด ล --	- ช --	ล ช --	ล ช --	ล ช --
-- ฐ ม	-- ช ล	-- ช ล	-- ช ม	-- ม ช	-- ม ช	-- ม ช	-- ม ฐ

ช ล - ช	- ช - ร	-- ร ม	- ร --	-- ล ท	ด ร --	ล ท ด ร	----
-- ช -	- ฐ - ฐ	- ด --	ด ล --	- ช --	- ฐ - ช	----	ด ท ล ช

- ฬ --	- ล - ร	---- ม	- ฬ --	- ล --	- ฬ - ร	---- ม	- ฬ --
- ช --	- ล - ฐ	---- ม	- ช --	- ล --	- ท - ฐ	---- ม	- ช --

ท่อน 2 เทียบกลับ

- ร --	ร ล --	ร ช --	ร ร --	----	ร ร - ฬ	-- ม ฬ	----
- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ฐ - ฐ	----	- ล --	ม ร - ร	----

ร - ทท	ร - ลล	ท - ชช	ล - ฐฐ	- ฐ --	- ม --	ช - ล -	----
- ท - ท	- ล - ล	- ช - ช	- ฐ - ฐ	- ล --	---- ฐ	- ม - ช	----

- ด --	- ร - ด	- ล ----	- ช --	----	- ฐ - ม	- ล --	- ช --
- ด --	- ฐ - ด	---- ฐ	- ด --	- ด --	----	---- ฐ	- ด --

- ฬ --	- ล - ล	---- ฬ	- ม --	- ฬ --	- ช - ด	---- ร	- ม --
- ช --	- ด - ล	---- ฐ	- ม --	- ช --	- ร - ด	---- ฐ	- ม --

- ฬ --	- ล - ด	---- ร	- ม --	- ล - ฬ	- ม - ร	ม ร - ร	- ม --
- ช --	- ล - ด	---- ฐ	- ม --	- ล - ช	- ม - ฐ	-- ด -	- ท --

- ล --	ด ล --	ช ม - ม	ฐ ม --	- ม --	ด ล --	ช ม - ม	ฐ ม --
-- ช ล	-- ช ม	-- ล -	- ล --	-- ล ม	-- ช ม	-- ล -	- ล --

- ม --	ด ล --	ด ล --	ด ล --	- ช --	ล ช --	ล ช --	ล ช --
-- ล ม	-- ช ล	-- ช ล	-- ช ม	-- ม ช	-- ม ช	-- ม ช	-- ม ฐ

ช ล - ช	- ช - ร	-- ร ม	- ร --	-- ล ท	ด ร --	ล ท ด ร	----
-- ฐ -	- ฐ - ฐ	- ด --	ด ล --	- ช --	- ฐ - ช	----	ด ท ล ช

พ่อน 3

- ร ด-	ด ด - ร	-----	- ม - ฐ	-- ร ม	-- ล ช	-- ร ม	ช ล - ช
--- ด	- ช - ล	-----	- ท - ช	- ด --	ร ด --	- ด --	-- ช ด

- ม --	ช ม --	ช ม --	ช ม --	- ท --	ด ร --	- ท --	ด ร - ด
-- ร ม	-- ร ม	-- ร ม	-- ร ร	-- ล ท	--- ช	-- ล ท	-- ช -

- ร ด-	ด ด - ร	-----	- ม - ฐ	-- ร ม	-- ล ช	-- ร ม	ช ล - ช
--- ด	- ช - ล	-----	- ท - ช	- ด --	ร ด --	- ด --	-- ช ด

- ม --	ช ม --	ช ม --	ช ม --	- ท --	ด ร --	- ท --	ด ร - ด
-- ร ม	-- ร ม	-- ร ม	-- ร ร	-- ล ท	--- ช	-- ล ท	-- ช -

- ร ด-	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม --	- ล - ฐ	- ม - ร	ม ร --	ด ร - ร
--- ด	- ช - ล	-- ด -	- ท --	- ล - ช	- ม - ร	-- ล ท	- ล --

-- ร ม	-- ร -	ด - ท -	ล - ช -	- ท --	-- ม ร	-----	ล ท - ล
- ด --	--- ม	- ร - ด	- ท - ล	-- ล ช	-----	ด ท ล ช	-- ช ม

- ร ด-	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม --	- ล - ฐ	- ม - ร	ม ร --	ด ร - ร
--- ด	- ช - ล	-- ด -	- ท --	- ล - ช	- ม - ร	-- ล ท	- ล --

-- ร ม	-- ร -	ด - ท -	ล - ช -	- ท --	-- ม ร	-----	ล ท - ล
- ด --	--- ม	- ร - ด	- ท - ล	-- ล ช	-----	ด ท ล ช	-- ช ม

ท่อน 3 เทียบกลับ

- ร ด-	ด ด - ร	-----	- ม - ฐ	-- ร ม	-- ล ช	-- ร ม	ช ล - ช
--- ด	- ช - ล	-----	- ท - ช	- ม --	ร ด --	- ด --	-- ช ด

- ม --	ช ม --	ช ม --	ช ม --	- ท --	ด ร --	- ท --	ด ร - ด
-- ร ม	-- ร ม	-- ร ม	-- ร ร	-- ล ท	--- ช	-- ล ท	-- ช -

- ร ด-	ด ด - ร	-----	- ม - ฐ	-- ร ม	-- ล ช	-- ร ม	ช ล - ช
--- ด	- ช - ล	-----	- ท - ช	- ม --	ร ด --	- ด --	-- ช ด

- ม --	ช ม --	ช ม --	ช ม --	- ท --	ด ร --	- ท --	ด ร - ด
-- ร ม	-- ร ม	-- ร ม	-- ร ร	-- ล ท	--- ช	-- ล ท	-- ช -

- ร ด-	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม --	- ล - ฐ	- ม - ร	--- ด	- ร - ร
--- ด	- ช - ล	-- ด -	- ท --	- ล - ช	- ม - ร	- ล --	- ล --

-- ร ม	--- ม	ด - ท -	ล - ช -	- ท --	-- ม ร	-----	ล ท - ล
- ด --	-- ล -	- ร - ด	- ท - ล	-- ล ช	-----	ด ท ล ช	-- ช ม

- ร ด-	ด ด - ร	ม ร - ร	- ม --	- ล - ฐ	- ม - ร	--- ด	ด ร - ร
--- ด	- ช - ล	-- ด -	- ท --	- ล - ช	- ม - ร	- ล --	- ล --

-- ร ม	--- ม	ด - ท -	ล - ช -	- ท --	-- ม ร	-----	ล ท - ล
- ด --	-- ล -	- ร - ด	- ท - ล	-- ล ช	-----	ด ท ล ช	-- ช ม

สองชั้น

ท่อน 1

- ม - ษ์	- ม - ร	ม - ม -	- ร - ม	-----	-- ล ท	- ท - ล	-----
- ม - ช	- ม - ร	- ร - ด	- ล - ท	-----	- ช - -	ล - ช ม	-----

-- ร ม	- ช - ล	- ช - ด	- ร - ม	-----	-- ล ท	- ท - ล	-----
- ด - -	- ช - ล	- ช - ช	- ล - ล	-----	- ช - -	ล - ช ม	-----

-- ม ร	-----	ด ร - -	ด ร - ด	-- ม ร	-----	ด ร - -	ด ร - ด
-----	-- ล ท	-- ล ท	-- ล ช	-----	-- ล ท	-- ล ท	-- ล ช

-- ม ร	ด ท - -	-- ม ร	ด ท - -	-- ล ท	-- ด ร	ม - ม -	- ร - ม
-----	-- ด ร	-----	-- ด ร	- ช - -	ล ท - -	- ร - ด	- ล - ท

-----	-----	- ม ร ด	- ท - ล
-----	-----	ช ม ร ด	- ม - ม

ท่อน 2

- ห้ - ล้	- ษ์ - ร	--- ฬิ	- ษ์ - -	- ห้ - ล้	- ษ์ - ร	-- ม ฬิ	-- ม ษ์
- ท - ล	- ช - ล	-- ม -	ม ร - -	- ท - ล	- ช - ล	- ร - -	ม ร - ร

-----	--- ษ์	- ษ์ ษ์ ษ์	- ษ์ - ษ์	-- ษ์ -	-- ษ์ -	-- ษ์ -	ม ร - ม
-----	--- ช	- ช ช ช	- ช - ช	--- ร	--- ม	--- ร	-- ด -

-- ษ์ -	-- ษ์ -	-- ษ์ -	ม ร - ม	ษ์ - ษ์ -	ษ์ ล้ - -	ษ์ - ษ์ -	ษ์ ล้ - -
--- ร	--- ม	--- ร	-- ด -	- ร - ม	-- ษ์ ม	- ร - ม	-- ช ม

- ร - -	ม ร - -	ม ร - -	ม ร - ร	-- ล ท	-- ด ร	-----	ด ร - ร
-- ด ร	-- ด ร	-- ด ร	-- ด -	- ช - -	ล ท - -	ด ท ล ท	--- ช

เที่ยวกลับของท่อนสองแถมเท่า

----	--- ุ๋	- ุ๋ ุ๋ ุ๋	- ุ๋ - ุ๋
----	--- ุช	- ุช ุช ุช	- ุช - ุช

ท่อน 3

----	- ม - ุ๋	----	- ม - ุ๋	--- ด	ร ม - ร	- ร --	ด ร - ด
----	- ม - ุช	----	- ม - ุช	- ด --	- ม - ร	-- ล ท	--- ุช

----	- ม - ุ๋	----	- ม - ุ๋	--- ด	ร ม - ร	- ร --	ด ร - ด
----	- ม - ุช	----	- ม - ุช	- ด --	- ม - ร	-- ล ท	--- ุช

----	- ร - ม	----	- ด - ร	-- ุช ุช -	- ท --	- ท - ล	----
----	- ล - ท	----	- ุช - ล	--- ุช	--- ล	-- ุช ม	----

--- ด	- ร - ม	--- ท	- ด - ร	-- ุช ุช -	- ท --	- ท - ล	----
--- ุช	- ล - ท	--- ม	- ุช - ล	--- ุช	--- ล	-- ุช ม	----

ชั้นเดียว

ท่อน 1

--- ร	- ร - ม	----	ล ท - ล	----	ช ล ท -	ร ม --	ช ล - ล
-- ร -	ด -- ท	-- ุช -	-- ุช -	-- ม -	--- ด	-- ร ม	-- ุช ม

--- ด	- ร - ด	--- ม	- ร - ด	--- ุช	--- ล	- ท - ด	- ร - ม
-- ล -	ล - ล -	-- ร -	ด - ล -	-- ม -	-- ม -	ุช - ล -	ท - ด -

--- ท	--- ล
-- ล -	-- ุช -

ท่อน 2

-- ซี่ -	- ฟี่ - ซี่	-- ม ฟี่	- ซี่ --	--- ฟี่	- ฟี่ - ซี่	-- ลี่ -	-- ลี่ -
--- ร	-- ม -	- ร --	ม ---	- ร --	ม - ม	--- ซี่	--- ม

-- ซี่ -	-- ซี่ -	-- ด -	-- ด -	--- ล	-- ด ร	--- ล	----
--- ร	--- ม	--- ร	--- ม	-- ซ -	ซ ล --	-- ซ -	- ซ --

ท่อน 2 เทียบกลับเติมเท่า

- ซี่ - ม	- ม - ซี่
- ซ - -	ร - - ซ

ท่อน 3

--- ซ	--- ร	--- ร	- ด ---	--- ล	--- ด	--- ร	- ด --
- ม --	- ด --	-- ล -	ล ---	- ม --	- ซ --	-- ล -	ล ---

ม - ร ม	-- ร -	ท - ล ท	-- ล -	-- ร ม	- ร --	-- ล ท	- ล --
- ด --	- ร --	- ซ --	- ล --	ด ---	ด ล --	ซ ---	ซ ม --

เพลงเขมรยวน

สามชั้น

ท่อน 1

----	มม	-ช--	-ร-ม	--ชม	--ร ม	-ม--	-ช-ล
---ล	---ม	---ด	---ล	----	ร ด--	-ล--	-ช-ล

-ด-ร	-ม--	-ม--	-ช-ล	-ร ดล	-ช-ด	---ร	-ม-ด
-ด-ร	-ม--	-ล--	-ช-ล	-ร ด ม	-ร-ด	---ร	-ม-ด

----	-ร-ม	---ช	--ร ม	--ช ม	--ร ม	-ม--	-ช-ล
----	-ร-ม	---ช	--ร ม	----	ร ด--	-ล--	-ช-ล

-ด-ร	-ม--	-ม--	-ช-ล	-ร ดล	-ช-ด	-ลชช	-ช-ช
-ด-ร	-ม--	-ล--	-ช-ล	-ร ด ม	-ร-ด	---ม	-ร-ด

----	มม	-ช--	-ร-ม	--ช ม	--ร ม	-ม--	-ช-ล
---ล	---ม	---ด	---ล	----	ร ด--	-ล--	-ช-ล

-ด-ร	-ม--	-ม--	-ช-ล	-ร ดล	-ช-ด	---ร	-ม-ด
-ด-ร	-ม--	-ล--	-ช-ล	-ร ด ม	-ร-ด	---ร	-ม-ด

----	-ร-ม	---ช	--ร ม	--ช ม	--ร ม	-ม--	-ช-ล
----	-ร-ม	---ช	--ร ม	----	ร ด--	-ล--	-ช-ล

-ด-ร	-ม--	-ม--	-ช-ล	-ร ดล	-ช-ด	-ลชช	-ช-ช
-ด-ร	-ม--	-ล--	-ช-ล	-ร ด ม	-ร-ด	---ม	-ร-ด

----	--ร ม	--ช ล	ด ร ม -	-ช--	--ร ม	ช-ช ล	ด ร ม ด
----	-ด--	ร ม--	----	-ม--	-ด--	ม--	---ล

-- ม ร	----	-- ซ ล	ด ด - ด	----	ซ ล ด -	ด ร ม ม	--- ม
----	ด ล ซ ม	ร ม --	- ซ - ล	-- ร ม	--- ล	--- ด	--- ด

----	-- ร ม	-- ซ ล	ด ร ม -	- ซ --	-- ร ม	ซ - ซ ล	ด ร ม ด
----	- ด --	ร ม --	----	- ม --	- ด --	- ม --	--- ล

----	- ด - ด	ร ด --	ร ม - ร	--- ร	--- ร	- ลໍํ ํ ม	- ร - ด
--- ด	----	- ท ด	ร ม - ร	--- ซ	- ร --	- ล ซ ม	- ร - ด

----	-- ร ม	-- ซ ล	ด ร ม -	- ซ --	-- ร ม	ซ - ซ ล	ด ร ม ด
----	- ด --	ร ม --	----	- ม --	- ด --	ม --	--- ล

-- ม ร	----	-- ซ ล	ด ด - ด	----	ซ ล ด -	ด ร ม ม	--- ม
----	ด ล ซ ม	ร ม --	- ซ - ล	-- ร ม	--- ล	--- ด	--- ด

----	-- ร ม	-- ซ ล	ด ร ม -	- ซ --	-- ร ม	ซ - ซ ล	ด ร ม ด
----	- ด --	ร ม --	----	- ม --	- ด --	- ม --	--- ล

----	- ด - ด	ร ด --	ร ม - ร	--- ร	--- ร	- ลໍํ ํ ม	- ร - ด
--- ด	----	- ท ด	ร ม - ร	--- ซ	- ร --	- ล ซ ม	- ร - ด

ท่อน 2

----	--- ร	- ม - ซ	--- ซ	--- ด	-- ซ ล	- ซ - ม	- ร - ด
----	--- ล	- ล - ซ	--- ซ	--- ด	-- ซ ล	- ซ - ล	- ล - ซ

----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	--- ม	-- ร ํ	-- ลໍํ ํ	- ด - ร
----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	--- ม	-- ร ซ	-- ล ซ	- ด - ร

----	--- ร	- ม - ํ	--- ํ	--- ล	-- ํ ล	- ํ - ม	- ร - ด
----	--- ร	- ม - ซ	--- ซ	--- ด	-- ซ ล	- ซ - ม	- ร - ด

----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	--- ม	-- ร ช	- ล - ช	- ม - ร
----	- ม ร ด	- ด --	- ร - ม	--- ม	-- ร ช	- ล - ช	- ม - ร

----	--- ด	--- ร	ม ร ด ช	----	--- ช	- ท --	ท ท - ด
----	--- ด	--- ร	ม ร ด ร	----	--- ร	-- ล ช	-- ล ช

----	--- ช	-- ล ช	- ม - ร	--- ม	- ร --	- ด - ร	- ด ร ม
----	--- ช	-- ล ช	- ม - ร	--- ม	- ร --	- ด - ร	- ด ร ม

----	----	--- ช	--- ล	----	- ช - ล	ด ล --	- ด - ร
----	----	--- ร	--- ม	----	- ร - ม	-- ล ช	- ช - ล

----	----	--- ด	-- ร ม	--- ช	-- ช ม	--- ร	- ม ร ด
----	----	--- ด	-- ร ม	--- ช	-- ช ม	--- ร	- ม ร ด

ท่อน 3

----	--- ช	- ล - ด	----	-- ร ร	- ม - ด	-- ล -	- ล - ช
----	--- ร	- ม - ด	----	- ร --	- ม - ด	--- ช	--- ม

----	--- ร	- ม - ช	--- ช	--- ด	-- ล -	-- ล -	- ล - ช
----	--- ล	- ล - ช	--- ช	--- ด	--- ช	--- ช	--- ด

----	--- ช	- ล - ด	----	-- ร ร	- ม - ด	-- ล -	- ล - ช
----	--- ร	- ม - ด	----	- ร --	- ม - ด	--- ช	--- ม

--- ช	--- ล	--- ช	--- ม	--- ช	--- ด	-- ม ร	ด ร - ม
--- ช	--- ล	--- ช	--- ม	--- ช	--- ด	-- ม ร	ด ร - ม

----	----	--- ช	--- ล	----	- ช - ล	ด ล --	- ด - ร
----	----	--- ร	--- ม	----	- ร - ม	-- ล ช	- ช - ล

----	----	--- ด	-- ร ม	--- ช	-- ช ม	--- ร	- ม ร ด
----	----	--- ด	-- ร ม	--- ช	-- ช ม	--- ร	- ม ร ด

สองชั้น

ท่อน 1

----	---ม	-- วิ ม	-ช-ล	-ด-ม	-ช-ล	---ด	---ด
----	---ล	-ด--	-ช-ล	-ด-ล	-ร-ม	-ช--	----

----	-ม-ม	-- วิ ม	-ช-ล	-ด--	-ช-ล	ดล-ช	-ช-ช
---ล	---ล	-ด--	----	---ม	----	--ชม	-ร-ด

----	---ม	-- วิ ม	-ช-ล	-ด-ม	-ช-ล	---ด	---ด
----	---ล	-ด--	-ช-ล	-ด-ล	-ร-ม	-ช--	----

----	-ม-ม	-- วิ ม	-ช-ล	-ด--	-ช-ล	ดล-ช	-ช-ช
---ล	---ล	-ด--	----	---ม	----	--ชม	-ร-ด

-- ม ม	-ช--	-ด--	-ช-ล	----	-ช-ล	---ด	---ด
---ม	--ม	---ม	----	-ร-ม	----	-ช--	----

-- ม ม	-ช--	-ด--	-ช-ล	-ด ร ม	-ช ร	ม ร ด ล	-ช-ด
---ม	---ม	---ม	----	ด--ม	-ช-ร	ม ร ด ม	-ร-ด

-- ม ม	-ช--	-ด--	-ช-ล	----	-ช-ล	---ด	---ด
---ม	--ม	---ม	----	-ร-ม	----	-ช--	----

-- ม ม	-ช--	-ด--	-ช-ล	-ด ร ม	-ช ร	ม ร ด ล	-ช-ด
---ม	---ม	---ม	----	ด--ม	-ช-ร	ม ร ด ม	-ร-ด

ท่อน 2

----	---ช	---ล	ช ม ร ด	---ด	--ร ม	-ช-ม	ร ด-ร
----	---ช	---ล	ช ล ล ช	---ช	--ล ล	-ช-ล	ล ช-ล

----	---ช	---ล	ช ม ร ด	---ด	--ร ม	-ช-ม	ร ด-ร
----	---ช	---ล	ช ล ล ช	---ช	--ล ล	-ช-ล	ล ช-ล

----	-ท--	ลช-ช	-ล-ด	----	--ร ร	-ม-ด	-ร-ม
----	--ลช	--ม ร	-ม-ด	----	-ร--	-ม-ด	-ร-ม

----	-ล-ล	--ช ล	-ด-ร	-ช-ด	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ด
---ล	----	-ม--	-ด-ร	-ร-ด	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ด

ท่อน 3

----	---ช	--ล-	-ล-ช	----	---ช	--ล-	-ล-ช
----	---ช	---ช	---	----	---ช	---ช	---

----	---ช	--ล-	-ล-ช	---	----	---	---
----	---ช	---ช	---	---	----	---	---

----	-ล-ล	--ช ล	-ด-ร	-ช-ด	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ด
---ล	----	-ม--	-ด-ร	-ร-ด	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ด

ชั้นเดียว

ท่อน 1

---ม	--ช ล	ด-ล ด	-ร-ด	---ม	--ช ล	ด ล-ช	-ช-ช
----	ร ม--	-ช--	--ลช	----	ร ม--	--ช ม	-ร-ด

---ม	--ช ล	ด-ล ด	-ร-ด	---ม	--ช ล	ด ล-ช	-ช-ช
----	ร ม--	-ช--	--ลช	----	ร ม--	--ช ม	-ร-ด

-- มม --	-ช-ล	---ด	-ด-ด	-- มม --	-ช-ล	-ด ร ม	-ร-ด
---ม	----	-ช--	----	---ม	----	ด--ม	-ร-ด

-- มม --	-ช-ล	---ด	-ด-ด	-- มม --	-ช-ล	-ด ร ม	-ร-ด
---ม	----	-ช--	----	---ม	----	ด--ม	-ร-ด

ท่อน 2

--ซ้ล	----	--ซ้ล	----	--ซ้ล	----	ม ร --	ด ร -ด
----	ซ้ ม ร ด	----	ซ้ ฟ้ ม ร	----	ซ้ ฟ้ ม ร	--ด ล	---ช

--ซ้ล	----	--ซ้ล	----	--ซ้ล	----	ม ร --	ด ร -ด
----	ซ้ ม ร ด	----	ซ้ ฟ้ ม ร	----	ซ้ ฟ้ ม ร	--ด ล	---ช

-ช-ล	-ด-ร	-ม-ร	--มม	-ช-ล	-ด-ร	-ด--	ร ร -ด
-ร-ม	-ด-ร	-ม-ร	-ม--	-ร-ม	-ด-ร	-ด-ร	---ด

-ช-ล	-ด-ร	-ม-ร	--มม	-ช-ล	-ด-ร	-ด--	ร ร -ด
-ร-ม	-ด-ร	-ม-ร	-ม--	-ร-ม	-ด-ร	-ด-ร	---ด

ท่อน 3

--ล-	ล-ล-	--ล-	ล-ล-	--ล-	ล-ล-	-ล-ด	-ร-ม
---ช	-ช-ม	---ช	-ช-ด	---ช	-ช-ม	--ชด	-ร-ม

--ร ม	--ร ร	-ซ้-ม	-ร-ด
---ม	-ร--	-ช-ม	-ร-ด

เพลงสองกุมาร

สามชั้น

วรรค 1

- ชื้ --	-- ม ช	----	ช ล --	--- ช	ล ด - ล	--- ช	- ม --
- ช --	ม ร - ร	-- ร ม	----	- ช --	- ล - ล	--- ช	- ล --

- ม --	- ม - ช	-- ล ช	----
- ล --	ล -- ช	----	พ ม ร ด

วรรค 2

- ม --	- ร ม ชื้	- ลื้ ชื้ ม	- ชื้ --	- ลื้ - ลื้	ชื้ ม --	- ชื้ - ม	ร ด --
- ม --	- ร ม ช	- ล ช ม	- ช --	- ด - ล	ช ม --	- ช - ม	ร ด --

-- ร ม	- ร - ชื้	-- ร ม	- ร - ด	--- ท	- ล --	ท ล --	-- ช ล
-- ร ม	- ร - ช	-- ร ม	- ร - ด	-- ล -	ช ---	-- ช ม	ร ม --

-- ช ม	-- ช ล	ท ล --	ท ด ร -
- ม --	ร ม --	-- ช ล	---- ด

วรรค 3

- ล --	ด ร --	ด ล --	- ด --	- ม - ม	- ช --	- ล - ล	- ด --
-- ช ล	-- ด ล	-- ช ล	- ช --	-- ร -	- ร --	-- ช -	- ช --

- ม --	ช ม --	ช ล - ช	ล ช --	ล ท ล -	ล ท ล -	ท ล --	ช ล --
-- ร ม	-- ร ม	-- ช -	- ด --	- ร - ล	- ร - ล	-- ช ม	- ม --

-- ช ม	-- ช ล	ท ล --	ท ด ร -
- ม --	ร ม --	-- ช ล	---- ด

วรรค 4

- ด --	ล - ล ด	-- ร ด	ร ม --	- ด --	ร ด --	-- ล -	ล ---
- ด --	- ช - ด	-- ร ด	ร ม --	- ด --	-- ล ช	--- ช	- ม --

- ล - ล	- ล - ช	-- ล ช	----	- ล - ล	- ล - ช	-- ล ช	----
- ล - ด	- ล - ช	- พ --	พ ม --	- ล - ด	- ล - ช	- ม --	ม ร --

ม - ร ม	-- ช ล	ท ล --	ท ด ร -
- ด --	ร ม --	-- ช ล	--- ด

สองชั้น

วรรค 1

- ช --	- ช - ล	--- ช	- ม --	- ม - ล	- ช - ด
- ช --	- ด - ล	--- ช	- ล --	- ล - ล	- ช - ช

วรรค 2

- ช --	- ล - ช	- ม - ร	- ด --	-- ม ม	- ร - ด	-- ลล -	- ช --
- ช --	- ล - ช	- ม - ร	- ด --	- ม --	- ร - ด	--- ล	--- ล

- ด ร ม	- ร - ด
ด -- ม	- ร - ด

วรรค 3

- ล --	- ท - ล	--- ช	- ด --	-- ม ม	- ร - ด	-- ลล -	- ช --
- ม --	- ม - ม	--- ร	- ด --	- ม --	- ร - ด	--- ล	--- ล

- ด ร ม	- ร - ด
ด -- ม	- ร - ด

วรรค 4

- ด - -	- ร - ม	- - ร ด	ร ม - -	- ถี่ - ษี่	- ฬี่ - ม	- ถี่ - ษี่	- ม - ร
- ด - -	- ร - ม	- - ร ด	ร ม - -	- ม - ร	- ด - ฬ	- ม - ร	- ฬ - ถ

- ถี่ ษี่ ม	- ร - ด
- ม ร ฬ	- ถ - ษ

ชั้นเดียว

วรรค 1

- ม - ถ	- ษ - ม	ษ ม - -		- ด - ถ	- ษ - ม	ษ ม - -	
- ถ - ถ	- ษ - ถ	- - ร ด		- ด - ถ	- ษ - ถ	- - ร ด	

วรรค 2

- - ถ -	- ม - -	- ร - ด	- ถ - -	ด ร - ด
- ษ - ษ	- - ร ด	- - ถ -	- - ษ ถ	- - - ษ

วรรค 3

- - ฬ -	- - - ด	- ม - -	- ถ - -	ด ร - ด
- ถ - ถ	- ษ - -	- - ร ด	- - ษ ถ	- - - ษ

วรรค 4

- ร - ด	ร ม - -	ด - ด -	ถ - ษ -	- ม - -
- - ด -	- ม - -	- ถ - ษ	- ม - ร	ด - ร ด

เพลงพม่าราชวาน

สามชั้น

ท่อน 1

- ลี - ซี่ - มี่	- ร - ด	ร ด - ด ร	- ม - ซี่	- - พี่ - พี่	- ลี - ซี่	- - ร ม	- ม - ร
- ล - ซ - ม	- ร - ด	- ด - ร	- ม - ซ	- พ - -	- ล - ซ	- ด - -	- - ร -

- ล - ซ	- ซ - ร	ร ด - ด ร	- ม - ซี่	- พี่ - ลี	- ซี่ - พี่	- ลี - ซี่	ร ม - ร
- - ซ -	- ร - ร	- ด - ร	- ม - ซ	- พ - ล	- ซ - พ	- ล - ซ	ด - ร -

- - - -	- ล - ด	- - - ร	- - - ด	- - ร - ม	- ร - ด	- - - พ	- พ - ล
- - - -	- ม - ด	- - - ร	- - - ด	- - ร - ม	- ร - ด	- - ล -	ล - ซ - ม

- - ล -	- ล - ด	- ด - -	- ร - ด	- ม - ร	- ด - -	พ - - พ	- พ - ล
- - - ซ	- - - ด	- ด - -	- ร - ด	- ม - ร	- ด - -	ม - ล -	ล - ซ - ม

- - - -	- ล - ด	- ร - ด	พี่ - ลี -	- ซี่ - -	- ม - -	พี่ - พี่ - ลี	- ซี่ - พี่
- - - -	- ม - ด	- - ด -	- - - ซี่	- ด - ด	- - ร - ม	- ด - ล	- ซ - ด

- - - -	- - - พี่	- - - -	- ซี่ - ลี	- ลี - ซี่	- ลี - ลี	- - - ซี่	- - - พี่
- - - -	- - - ด	- - - -	- ซ - ล	- ด - ซ	- ด - ล	- - - ซ	- - - ด

- - - -	- - - -	- ซี่ - -	ซี่ยี่ - ด	- - - -	- ซี่ - ด	ม - ร - ม	- พี่ - ซี่
- - - -	- - - -	- ด - -	- ด - ซ	- - - -	- ด - ซ	- ด - -	- ด - ซ

- - - -	- - - -	- ซ - ด	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- - ร - ม	- ม - ร
- - - -	- - - -	- ร - ด	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- ด - -	- - ร - ร

ท่อน 1 เทียบกลับ

----	---ด	---ร	-ม-ซึ	--พื พื	-ลึ-ซึ	- ริ ม	-ม-ร
----	---ด	---ร	-ม-ซ	-ท--	-ล-ซ	-ด--	--ร-

-ล-ซ	-ซ-ร	ริ ด-ร	-ม-ซึ	-พื-ลึ	-ซึ-พื	-ลึ-ซึ	- ริ ม-ร
--ซ-	-ร-ร	-ด-ร	-ม-ซ	-ท-ล	-ซ-ท	-ล-ซ	ด-ร-

----	-ล-ด	---ร	---ด	--รม	-ร-ด	---ท	-ท-ล
----	-ม-ด	---ร	---ด	--รม	-ร-ด	--ล-	ล-ชม

--ล-	-ล-ด	-ด--	-ร-ด	-ม-ร	-ด--	ท--ท	-ท-ล
---ซ	---ด	-ด--	-ร-ด	-ม-ร	-ด--	ม-ล-	ล-ชม

----	-ล-ด	-ร-ด	พื-ลึ-	-ซึ--	-ม--	พื-พื ลึ	-ซึ-พื
----	-ม-ด	--ด-	---ซึ	-ด-ด	--รม	-ด-ล	-ซ-ด

- ริ ริ	-ลึ-ลึ	ซึ-ลึ-	-ซึ-ลึ	- ริ ริ	-ลึ-ซึ	พื-ซึ-	-ร-พื
-ร--	-ด-ล	-ซึ-พื	-ร-ม	-ร--	----	-พื-ด	---ด

----	----	-ซึ--	ซึซึ-ด	----	-ซึ-ด	ม-รม	-พื-ซึ
----	----	-ด--	-ด-ซ	----	-ด-ซ	-ด--	-ด-ซ

----	----	-ซ-ด	-ร-ม	----	-ร-ม	--รม	-ม-ร
----	----	-ร-ด	-ร-ม	----	-ร-ม	-ด--	--รร

ท่อน 2

- ม - -	ร ม - ร	- ม - -	ร ม - ร	- ล - ช	- ช - ร	- ลี - ชี	พื ม - ร
- - - ช	- - ร -	- - - ช	- - ร -	- - ช -	- ร - ร	- - ช -	- ร - -

- ร - -	พื ร - -	พื ร - -	พ ช - -	ล ช - -	ล ช - -	ล - ล ล	- ชี - ลี
- - ด ร	- - ด ร	- - ด ร	- ร - -	- - พ ช	- - พ ช	- ช - ด	- ร - ม

- - - -	- ล - ด	- - - ร	- - - ด	- - ร ม	- ร - ด	- - - ท	- ท - ล
- - - -	- ม - ด	- - - ร	- - - ด	- - ร ม	- ร - ด	- - ล -	ล - ช ม

- - ล -	- ล - ด	- ด - -	- ร - ด	- ม - ร	- ด - -	ท - - ท	- ท - ล
- - - ช	- - - ด	- ด - -	- ร - ด	- ม - ร	- ด - -	ม - ล -	ล - ช ม

- - - -	- ล - ด	- ร - ด	พื - ลี -	- ชี - -	- ม - -	พื - พื ลี	- ชี - พื
- - - -	- ม - ด	- - ด -	- - - ชี	- ด - ด	- - ร ม	- ด - ล	- ช - ด

- - - -	- - - พื	- - - -	- ชี - ลี	- ลี - ชี	- ลี - ลี	- - - ชี	- - - พื
- - - -	- - - ด	- - - -	- ช - ล	- ด - ช	- ด - ล	- - - ช	- - - ด

- - - -	- - - -	- ชี - -	ชี ชี - ด	- - - -	- ชี - ด	ม - ร ม	- พื - ชี
- - - -	- - - -	- ด - -	- ด - ช	- - - -	- ด - ช	- ด - -	- ด - ช

- - - -	- - - -	- ช - ด	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- - ร ม	- ม - ร
- - - -	- - - -	- ร - ด	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- ด - -	- - ร ร

ท่อน 2 เทียบกลับ

- ม - -	ร ม - ร	- ม - -	ร ม - ร	- ล - ช	- ช - ร	- ลี - ชี	พื ม - ร
- - - ช	- - ร -	- - - ช	- - ร -	- - ช -	- ร - ร	- - ช -	- ร - -

- ร - -	พื ร - -	พื ร - -	ฟ ช - -	ล ช - -	ล ช - -	ล - ล ล	- ชื - ลื
- - ด ร	- - ด ร	- - ด ร	- ร - -	- - ฟ ช	- - ฟ ช	- ช - ด	- ร - ม

- - - -	- ล - ด	- - - ร	- - - ด	- - ร ม	- ร - ด	- - - ท	- ท - ล
- - - -	- ม - ด	- - - ร	- - - ด	- - ร ม	- ร - ด	- - ล -	ล - ช ม

- - ล -	- ล - ด	- ด - -	- ร - ด	- ม - ร	- ด - -	ท - - ท	- ท - ล
- - - ช	- - - ด	- ด - -	- ร - ด	- ม - ร	- ด - -	ม - ล -	ล - ช ม

- - - -	- ล - ด	- ร - ด	พื - ลื -	- ชื - -	- ม - -	พื - พื ลื	- ชื - พื
- - - -	- ม - ด	- - ด -	- - - ชื	- ด - ด	- - ร ม	- ด - ล	- ช - ด

- - /ร ร	- ลื - ลื	ชื - ลื -	- ชื - ลื	- /ร ร	- ลื - ชื	พื - ชื -	- ร - พื
- ร - -	- ด - ล	- ชื - พื	- ร - ม	- ร - -	- - - -	- พื - ด	- - - ด

- - - -	- - - -	- ชื - -	ชื ชื - ด	- - - -	- ชื - ด	ม - ร ม	- พื - ชื
- - - -	- - - -	- ด - -	- ด - ช	- - - -	- ด - ช	- ด - -	- ด - ช

- - - -	- - - -	- ช - ด	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- - ร ม	- ม - ร
- - - -	- - - -	- ร - ด	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- ด - -	- - ร ร

ท่อน 3

- - - ล	- ด - ร	- ด - พื	- ชื - ลื	- - ร ร	- ด - ร	พื ร - -	พื ชื - พื
- - - ม	- ด - ร	- ช - ด	- ร - ม	- - - ล	- ช - ล	- - ด ร	- - - ด

- - ล ล	- ล - ด	- ร - ด	ฟ - ช ล	- - ร ร	- ด - ร	พื ร - -	พื ชื - พื
- - - ม	- ม - ด	- - ด -	ด - ร ม	- - - ล	- ช - ล	- - ด ร	- - - ด

- - - ล	- ช - ล	- ด - ร	- ฟ - ด	- - - -	- ร - ด	- - - ลื	- ชื - พื
- - - ม	- ร - ม	- ช - ล	- ด - ช	- - - -	- ล - ช	- - - ล	- ช - ด

--- ล	- ช - ล	ด ล --	ด ร - ด	--- ร	- ด - ร	พื ร --	พื ชี - พื
--- ม	- ร - ม	-- ช ล	--- ช	--- ล	- ช - ล	-- ด ร	--- ด

----	ด ด - ร	----	พื ชี - ลั	--- ชี	--- ลั	- พื - ม	-- ร พื
----	- ช - ล	-- ด ร	-- พื -	-- พื -	-- พื -	- ด --	ร ด - ด

----	ด ด - ร	----	พื ชี - ลั	--- ชี	--- ลั	- พื - ม	-- ร พื
----	- ช - ล	-- ด ร	-- พื -	-- พื -	-- พื -	- ด --	ร ด - ด

----	- พื - ม	- ร - ด	- ท ล ช	----	- ม - ร	- ด - ท	- ลั ชี พื
----	- ด - ท	- ล - ช	- ม ม ร	----	- ท - ล	- ช - ม	- ม ร ด

----	- พื - ม	- ร - ด	- ท ล ช	----	- ม - ร	- ด - ท	- ลั ชี พื
----	- ด - ท	- ล - ช	- ม ม ร	----	- ท - ล	- ช - ม	- ม ร ด

- ลั - ชี	- พื - ลั	-- ชี พื	- ด --	- ม --	ชี ม --	- ม - ม	- ร --
- ม - ร	- ด - ม	-- ร ด	- ช --	-- ร ม	-- ร ม	ด - ร -	- ล --

- ด --	- ด - ร	--- ร	พื -- -	- ลั - ชี	- พื - ลั	-- ชี พื	- ด --
- ช --	ช -- ล	-- ด -	- ด --	- ม - ร	- ด - ม	-- ร ด	- ช --

ชี ม --	- ม - ม	- ม - ม	- ร --	- ด --	- ด - ร	--- ร	พื ---
-- ร ม	ด - ร -	ด - ร -	- ล --	- ช --	ช -- ล	-- ด -	- ด --

- ลั - ชี	- พื - ลั	-- ชี พื	- ด - ด	----	- พื - ด	--- พื	- ชี --
- ม - ร	- ด - ม	-- ร ด	- ช - ช	----	- ด - ช	--- ด	- ร --

- ลั --	- ลั - ชี	--- พื	- ชี --	- ด --	- ด - ช	--- ล	- ท --
- ม --	- ม - ร	--- ด	- ร --	- ช --	- ช - ร	--- ม	- ม --

- ฟี่ - ด	- ฟี่ - ร	--- ด	- ท - -	- ร - ด	- ท - ล	-- ซ ล	--- ซ
- ด - ซ	- ด - ร	--- ซ	- ม - -	- ร - ด	- ม - -	ซ ม - -	- ซ - -

-- ซซ -	--- ซ	- ล - -	--- ซ	-- ซซ -	--- ซ	- ด - -	- ล - ท
--- ซ	- ม - -	--- ร	- ม - ร	--- ซ	- ม - -	--- ซ	--- ม

- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ซ - -	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ซ - ด
-- ซ -	ม - ซ -	ม - ซ -	- ร - -	-- ซ -	ม - ซ -	ม - ซ -	- ร - ซ

--- ลี่	- ซี่ - ลี่	- ลี่ - ลี่	- ซี่ - ฟี่	- ซี่ - -	- ฟี่ - -	- ฟี่ - -	- ร - ฟี่
--- ล	- ซ - ล	- ด - ล	- ซ - ด	-- ฟี่ ร	--- ด	--- ด	--- ด

--- ซี่	----	- ฟี่ - ซี่	----	- ซี่ - -	ฟี่ ซี่ - -	ลี่ ซี่ - -	ฟี่ ซี่ - ฟี่
----	- ฟี่ - ร	----	- ด - ร	-- ฟี่ ร	-- ด ร	-- ฟี่ ร	--- ด

ท่อน 4

วรรค 1

----	----	- ฟี่ - -	- ซี่ - ฟี่	--- ด	- ร - ฟี่	- ฟี่ - -	- ซี่ - ลี่
----	----	- ด - -	- ร - ด	--- ซ	- ล - ด	- ด - -	- ร - ม

----	----	- ด - -	- ร - ด	-- ล ล	- ร - ด	-- ล ล	- ซ - ล
----	----	- ด - -	- ร - ด	- ล - -	- ร - ด	- ล - -	- ซ - ล

-- ม -	-- ม -	-- ม -	ม - - ฟ	-- ม -	ม - - ฟ	- ฟี่ - -	- ซี่ - ลี่
--- ร	--- ร	--- ร	- ร ด -	--- ร	- ร ด -	- ด - -	- ร - ม

----	----	- ฟี่ - -	- ซี่ - ฟี่	--- ด	- ร - ฟี่	- ฟี่ - -	- ซี่ - ลี่
----	----	- ด - -	- ร - ด	--- ซ	- ล - ด	- ด - -	- ร - ม

----	----	- ด --	- ร - ด	-- ถ ถ	- ร - ด	-- ถ ถ	- ช - ถ
----	----	- ด --	- ร - ด	- ถ --	- ร - ด	- ถ --	- ช - ถ

-- ม -	-- ม -	-- ม -	ม -- พ	-- ม -	ม -- พ	- พ --	- ช - ถ
---	---	---	- ร ด -	---	- ร ด -	- ด --	- ร - ม

----	- ร - ช	--- พ	- ช --	- ถ --	ช ถ - ช	--- พ	- ช --
----	- ถ - ร	--- ด	- ร --	-- ช พ	---	--- ด	- ร --

- ร --	- ร - ช	--- พ	- ช --	- ช --	-- ร ม	-- พ ช	พ -- พ
- ถ --	ถ -- ร	--- ด	- ร --	- ด - ด	- ด --	ร ม --	- ด - ด

----	- ร - ช	--- พ	- ช --	- ถ --	ช ถ - ช	--- พ	- ช --
----	- ถ - ร	--- ด	- ร --	-- ช พ	---	--- ด	- ร --

- ร --	- ร - ช	--- พ	- ช --	- ช --	-- ร ม	-- พ ช	พ -- พ
- ถ --	ถ -- ร	--- ด	- ร --	- ด - ด	- ด --	ร ม --	- ด - ด

วรรณคดี 2

---	---	-- ถ ถ	-- ช ถ	- ถ - ถ	- ถ --	ช ถ - ถ	ช -- ช
-- ร -	-- ช -	-- ด ถ	-- ช ถ	- ร - ด	- ถ --	-- ด ถ	- พ - ร

----	- ร - ม	--- พ	- ช --	- ถ --	- ถ - ช	--- ม	- ม - พ
----	- ถ - ท	--- ด	- ร --	---	---	- ด --	ร - ร ด

---	---	-- ถ ถ	-- ช ถ	- ถ - ถ	- ถ --	ช ถ - ถ	ช -- ช
-- ร -	-- ช -	-- ด ถ	-- ช ถ	- ร - ด	- ถ --	-- ด ถ	- พ - ร

----	- ร - ม	--- พ	- ช --	- ถ --	- ถ - ช	--- ม	- ม - พ
----	- ถ - ท	--- ด	- ร --	---	---	- ด --	ร - ร ด

----	- ด - ม	--- ร	- ม --	-- ชื ม	-- ร ม	--- ร	- ม --
----	- ช - ท	--- ถ	- ท --	- ม --	ร ด - ท	--- ถ	- ท --

--- ม	--- ม	-- ชื -	--- ม	--- ม	----	พื ชื - พื	----
-- ด -	-- ร -	--- ม	-- ร -	-- ด -	-- ร ม	--- ด	----

- ด --	- ด - ม	--- ร	- ม --	-- ชื ม	-- ร ม	--- ร	- ม --
- ช --	ช -- ท	--- ถ	- ท --	- ม --	ร ด - ท	--- ถ	- ท --

--- ม	--- ม	-- ชื -	--- ม	--- ม	----	พื ม --	พื ชื - พื
-- ด -	-- ร -	--- ม	-- ร -	-- ด -	-- ร ม	-- ร ม	--- ด

สองชั้น

ท่อน 1

-- ร ม	- ร - ชื	-- ร ม	-- ร ร	-- ร ม	- ร - ชื	-- ร ม	-- ร ร
- ด --	- ถ - ช	- ด --	- ร --	- ด --	- ถ - ช	- ด --	- ร --

----	ด - ด ด	- ม ร ด	-- ถ ถ	----	ด - ด ด	- ม ร ด	-- ถ ถ
----	- ด --	- ม ร ด	- ถ --	----	- ด --	- ม ร ด	- ถ --

- ด - ช	- ถ - ช	- ชื --	พื ชื - พื	- ด - พื	- ชื - ถ	- ถ - ถ	- ชื - พื
- ด - ร	- ม - ร	-- ร ม	--- ด	- ช - ด	- ช - ถ	- ด - ถ	- ร - ด

--- ด	-- ร ม	-- ร ม	-- พื ชื	-- ด ด	- ร - ม	-- ร ม	-- ร ร
- ช --	- ด --	ร ด --	ร ม --	- ด --	- ร - ม	- ด --	- ร --

ท่อน 2

- ม --	ร ม --	ซึ ม --	ร ม - ร	- ร - ม	- พื - ซึ	- ลึ - ซึ	-- ลึ ลึ
-- ร ด	-- ร ม	-- ร ด	--- ล	- ล - พ	- ด - ร	- ล - ซ	- ล --

----	ด - ด ด	- ม ร ด	-- ล ล	----	ด - ด ด	- ม ร ด	-- ล ล
----	- ด --	- ม ร ด	- ล --	----	- ด --	- ม ร ด	- ล --

- ด - ซ	- ล - ซ	- ซึ --	พื ซึ - พื	- ด - พื	- ซึ - ลึ	- ลึ - ลึ	- ซึ - พื
- ด - ร	- ม - ร	-- ร ม	--- ด	- ซ - ด	- ซ - ล	- ด - ล	- ร - ด

--- ด	-- ร ม	-- ร ม	-- พื ซึ	-- ด ด	- ร - ม	-- ร ม	-- ร ร
- ซ --	- ด --	ร ด --	ร ม --	- ด --	- ร - ม	- ด --	- ร --

ท่อน 3

- ลึ ลึ ลึ	--- ลึ	--- ลึ	- ซึ - พื	- ลึ ลึ ลึ	--- ลึ	--- ลึ	- ซึ - พื
----	- ร --	-- ร -	- ร - ด	-----	- ร --	-- ร -	- ร - ด

-- ลึ ลึ	- ลึ - ลึ	- ลึ - ลึ	- ซึ - พื	-- ลึ ลึ	- ลึ - ลึ	- ลึ - ลึ	- ซึ - พื
- ล --	- ด - ร	- ด - ล	- ร - ด	- ล --	- ด - ร	- ด - ล	- ร - ด

- ซึ --	พื ซึ - ลึ	- ซึ --	- พื --	- ซึ --	พื ซึ - ลึ	- ซึ --	- พื --
ร - พื ร	-- พื -	-- พื ร	- ด --	ร - พื ร	-- พื -	-- พื ร	- ด --

- ด --	- ด --	ลึ ซึ --	- พื --	- ด --	- ด --	ลึ ซึ --	- พื --
-- ล ล	-- ซ ซ	-- พื ร	- ด --	-- ล ล	-- ซ ซ	-- พื ร	- ด --

- ลึ - ซึ	- พื - ดึ	--- ด	--- ร	-- ด ร	- พื - ด	- ลึ - ซึ	- พื - ดึ
- ม - ร	- ด - ซ	--- ซ	--- ล	-- ซ ล	- ด - ซ	- ม - ร	- ด - ซ

--- ด	--- ร	-- ด ร	- พื - ด	- ลั - ชื	- พื - ดั	-- พื -	- พื - ชื
--- ช	--- ถ	-- ช ถ	- ด - ช	- ม - ร	- ด - ช	--- ด	--- ช

-- ชช -	- ด --	- ด --	- ท - ด	-- ร ร	- ด - ท	- ด - ท	- ถ - ช
--- ช	--- ช	--- ช	--- ช	- ร --	- ด - ม	- ด - ม	- ม - ร

-- ชช -	- ด --	- ด --	- ท - ด	- ถ - ถ	--- ช	- ถ - ถ	- ช - ด
--- ช	--- ช	--- ช	--- ช	-- ช -	- ช --	-- ช -	- ร - ด

--- ลั	- ชื - พื	- ชื พื -	- ร - พื	--- ร	--- ร	- ถ - ด	- ลั --
--- ม	- ร - ด	--- ด	--- ด	---	- ด --	-- ช -	-- ชื พื

ท่อน 4

วรรค 1

----	--- พื	- พื - พื	- ชื - ลั	----	--- พื	- พื - พื	- ชื - ลั
----	--- ด	-- ด -	- ร - ม	----	--- ด	-- ด -	- ร - ม

- ม - ร	- ด - พื	- พื - พื	- ชื - ลั	----	--- พื	- พื - พื	- ชื - ลั
- ท - ถ	- ช - ด	-- ด -	- ร - ม	----	--- ด	-- ด -	- ร - ม

----	--- พื	- พื - พื	- ชื - ลั	- ม - ร	- ด - พื	- พื - พื	- ชื - ลั
----	--- ด	-- ด -	- ร - ม	- ท - ถ	- ช - ด	-- ด -	- ร - ม

--- ชื	-- พื ชื	-- ลั ชื	-- พื ชื	-- ร ม	-- พื ชื	- ชื --	พื ชื - พื
-- ร -	พื ม - ร	----	พื ม - ร	- ด --	ร ม --	-- ร ม	--- ด

--- ชื	-- พื ชื	-- ลั ชื	-- พื ชื	-- ร ม	-- พื ชื	- ชื --	พื ชื - พื
-- ร -	พื ม - ร	----	พื ม - ร	- ด --	ร ม --	-- ร ม	--- ด

วรรค 2

----	- ลํ - ลํ	- ลํ - ลํ	- ลํ - ฌ	-- ร ม	-- ฬ ฌ	- ฌ --	ฬ ฌ - ฬ
--- ล	----	- ร - ด	- ล - ฌ	- ด --	ร ม --	-- ร ม	--- ด

----	- ลํ - ลํ	- ลํ - ลํ	- ลํ - ฌ	-- ร ม	-- ฬ ฌ	- ฌ --	ฬ ฌ - ฬ
--- ล	----	- ร - ด	- ล - ฌ	- ด --	ร ม --	-- ร ม	--- ด

--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ฬ	----
- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ร - ด	----

--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ฬ	----
- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ด --	- ร --	- ร - ด	----

ชั้นเดียว

ท่อน 1

--- ฌ	--- ร	-- ฬ ฌ	--- ร	- ม --	- ด --	ด - ล ด	- ด --
-- ร -	ฬ ม ด -	- ม --	ฬ ม ด -	-- ร ด	- ล --	- ฌ --	- ล --

ลํ - ลํ ฌ	- ฬ - ม	-- ฬ ฌ	- ฬ --	--- ม	-- ฬ ฌ	--- ท	-- ด ร
- ร - ร	- ด --	ร ม --	- ด --	- ด --	ร ม --	- ฌ --	ล ท --

ท่อน 2

--- ม	- ฌ - ม	ม -- ฬ	- ฌ - ลํ	-- ลํ ลํ	--- ลํ	ด - ล ด	- ด --
-- ร -	ร - ร -	- ร ด -	- ร - ม	-- ร ด	- ล --	- ฌ --	- ล --

ลํ - ลํ ฌ	- ฬ - ม	-- ฬ ฌ	- ฬ --	--- ม	-- ฬ ฌ	--- ท	-- ด ร
- ร - ร	- ด --	ร ม --	- ด --	- ด --	ร ม --	- ฌ --	ล ท --

ท่อน 3

--- ลี	- ชี - พี	--- ร	- ลี -	- ลี - ลี	- ลี -	- ร - ด	- ลี -
-- ร -	ร - ร -	-- ด -	ด - ชี พี	-- ด ด	-- ชี พี	-- ด -	-- ชี พี

--- ชี	--- พี	ชี พี -	- พี -	- ด - ด	- พี -	- ด - ด	- พี -
-- ร -	พี ร - ด	-- ด ร	- ด -	ด - ช -	- ด -	ด - ช -	- ด -

ลี ชี -	--- ร	-- พี -	-- พี -	--- ร	-- พี -	--- พี	--- ชี
-- พี ด	- ด -	--- ด	--- ด	- ด -	--- ด	-- ด -	-- ร -

--- ช	- ช ล ท	- ร - ด	- ล - ช	--- ล	- ท -	-- ช ล	ท ด -
-- ม -	ม - - ม	-- ด -	-- ช -	- ม -	ช ม -	- ม -	- ด -

- ลี -	-- ร พี	- ล - ด	- ลี -
-- ชี พี	- ด - ด	-- ช -	-- ชี พี

ท่อน 4

วรรค 1

--- พี	- พี ชี ลี	--- พี	- พี ชี ลี	--- พี	- ช - ล	--- พี	- พี ชี ลี
-- ด -	ด - -	-- ด -	ด - -	ม ร ด -	- ร - ม	-- ด -	ด - -

--- พี	- พี ชี ลี	--- พี	- ช - ล	--- ชี	-- พี ชี	--- ม	-- ร พี
-- ด -	ด - -	ม ร ด -	- ร - ม	---	พี ม - ร	---	ร ด - ด

--- ชี	-- พี ชี	--- ม	-- ร พี
---	พี ม - ร	- ด -	ร ด - ด

วรรค 2

- ร - ด	- ล - ช	- - - ม	- ฟี่ - -	ซี่ ลี่ - ซี่	- ซี่ - ซี่	- - - ม	- ฟี่ - -
- - ด -	- - ช -	- ด - -	ร ด - -	- - ช -	- ด - ช	- ด - -	ร ด - -

- ม - -	- ซี่ - -	- - - ม	- ฟี่ - -	- ม - -	- ซี่ - -	- - - ม	- - ร ฟี่
- - ร ร	- - ด ด	- ด - -	ร ด - -	- - ร ร	- - ด ด	- ด - -	ร ด - ด

เพลงม่านมงคล

เที่ยวแรก

/ชล - ช	- ช - ร	- ม - ร	- ล - ช	- ล - -	- ม - -	ม - - -	ช ล - ช
ม - ช -	ร - - ร	- - ร ร	- - ช ช	- ช - ช	- ร - ร	- ม ร ม	- - ช ช

- - - ฟี่	- - /ฟี่	- ซี่ - -	ฟี่ ซี่ - ฟี่	- - ลี่ -	- ลี่ - ฟี่	- ดี่ - มี่	- ซี่ - รี่
- - - ด	- - ฟี่ -	- - ฟี่ ร	- - ฟี่ ฟี่	- - - ซี่	- - ซี่ ฟี่	- ช - ม	- ช - ร

- - - ซี่	ฟี่ ม - ร	- ท - ด	- รี่ - ฟี่	- - - ร	- ด - -	- ท - ล	- ล - ช
- - ช -	- - ร -	- ม - ช	- ล - ด	- - - ล	- ช - -	- ม - -	ช - ม ร

- - - -	- - - -	- ล - ท	- ล - ช	- - /ลท	- - ร -	ล ท /ลท	ช - ม ช
- - - -	- - - -	- ม - ม	- ม - ร	- - ช -	ล ท - ช	- - ช -	/มร - ร

- /ร -	- ฟี่ - ฟี่	- /ด -	- ร - ฟี่	- /ชช -	- ฟี่ - -	- ฟี่ - -	- ฟี่ - ฟี่
- - - ร	- - - -	- - - ด	- - - -	- - - ช	- - - ร	- - - ด	- - - ท

- /ฟี่ -	- ลี่ - -	- ลี่ - -	ซี่ ลี่ - ซี่	- /ร -	- ซี่ - ฟี่	- ม - -	ร ม - ร
- - - ฟี่	- - - ซี่	- - ซี่ ฟี่	- - ฟี่ ร	- - - ร	ร - ร ม	- - ร ด	- - ด ล

- - - -	- ร - ฟี่	- - - -	- ลี่ - ซี่	ฟี่ ร - ฟี่	ซี่ ลี่ - ซี่	- ฟี่ - ร	ด ท - ด
- - - -	- ล - ด	- - - -	- ม - ร	ด ล - ด	ร ม - ร	- ด - ล	ช ม - ช

- ท - ด	- ร - ฬ	- ร - ด	- ท - -	- ร - ด	- ท - ร	- - - -	- ล - ช
- ม - ช	- ล - -	ด - ท -	ช - - -	- ล - ช	- ม - -	ด ท ล ช	- - ม ร

- - - -	- - - -	- ล ช -	ช ช - ล	- - - -	- ช - ล	- - - -	ท ด - ท
- - - -	- - - -	- - - ช	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- - ช ล	- - - ม

- - - -	- - - -	- ด - ร	- ฬ - ช	- - - ล	- - - ช	- - ด -	ล - ช ท
- - - -	- - - -	- ช - ล	- ด - ร	- - ม -	- - ม -	- - - ล	ช ม - ม

- - - -	- - - -	- ล ช -	ช ล ช -	- ร ด -	ด ร ด -	- ร ด -	ท ล - ช
- - - -	- - - -	- ด - ช	- ด - ช	- ด - ด	- ด - ด	- ด - ด	- - ช -

- ล ช -	ช ล - ช	- ล ช -	ช ช - ล	- - - -	- ช - ล	ท ด - -	- ล - ท
- - - ด	- - ช ด	- - - ช	- ร - ม	- - - -	- ร - ม	- - - ม	- - ช ม

- ด - -	ร ด - -	ร ด - -	ร ฬ / ร ร -	- - ฬ ร	- / ล ล -	- - ด ล	- ล - ช
- - ท ด	- - ท ด	- - ท ด	- - - ร	ด ร - -	ด ท - ล	ช ล - -	ช - ม ร

ช ฬ ล - -	ช ฬ ล - -	ช ฬ ล - -	ช ฬ ล - ช ฬ	- ฬ - ล	- ช ฬ - ร	- ร - ฬ	- ฬ - ช ฬ
- - ช ด	- - ช ด	- - ช ด	- - ช -	- ท - ล	- ช - ล	- ล - -	ม - ม ร

- / ร ร -	- ฬ - ฬ	- / ด ด -	- ร - ฬ	- / ท ท -	- ฬ - -	ท - ช -	ฬ - ฬ ฬ
- - - ร	- - - -	- - - ด	- - - -	- - - ฬ	- - - ช	- ฬ - ร	- ด - ท

- / ฬ ฬ -	- ล - -	- ล - -	ช ฬ ล - ช ฬ	- / ร ร -	- ช ฬ - ฬ	- ม - -	ร ม - ร
- - - ฬ	- - - ช ฬ	- - ช ฬ ฬ	- - ฬ ร	- - - ร	ร - ร ม	- - ร ด	- - ด ล

เที่ยวกลับ

-ชล-ช	-ช-ร	-ม-ร	-ล-ช	-ล--	-ม--	ม---	ชล-ช
ม-ช-	ร--ร	--รร	--ชช	-ช-ช	-ร-ร	-มร ม	--ชช

---พื	-- พืพื	-ชื--	พืชื-พื	--ลื-	-ลื-พื	-ดื-มื	-ชื-รื
---ด	--พื-	--พืร	--พืพื	---ชื	--ชืพื	-ช-ม	-ช-ร

---ชื	พืม-ร	-ท-ด	-รื-พื	---ร	-ด--	-ท-ล	-ล-ช
--ช-	--ร-	-ม-ช	-ล-ด	---ล	-ช--	-ม--	ช-มร

----	----	-ล-ท	-ล-ช	-- ลท	--ร-	ลท ลท	ช-มช
----	----	-ม-ม	-ม-ร	--ช-	ลท-ช	--ช-	มร -ร

--รร-	-พื-พื	-ดด-	-ร-พื	-ชช-	-พื--	-พื--	-พื-พื
---ร	----	---ด	---	---ช	---ร	---ด	---ท

-- พืพื	-ลื--	-ลื--	ชืลื-ชื	-- รร	-ชื-พื	-ม--	ร ม-ร
---พื	---ชื	--ชืพื	--พืร	---ร	ร-ร ม	--ร ด	--ด ล

----	-ร-พื	----	-ลื-ชื	พืร-พื	ชืลื-ชื	-พื-ร	ดท-ด
----	-ล-ด	----	-ม-ร	ดล-ด	ร ม-ร	-ด-ล	ช ม-ช

-ท-ด	-ร-พื	-ร-ด	-ท--	-ร-ด	-ท-ร	----	-ล-ช
-ม-ช	-ล--	ด-ท-	ช---	-ล-ช	-ม--	ดทลช	--มร

----	----	-ลช-	ชช-ล	----	-ช-ล	----	ทด-ท
----	----	---ช	-ร-ม	----	-ร-ม	--ชล	---ม

-----	-----	- ด - ร	- ฟี่ - ช	--- ล	--- ช	-- ด -	ล - ช ท
-----	-----	- ช - ล	- ด - ร	-- ม -	-- ม -	--- ล	- ชม - ม

--- ชี่	ชี่ฟี่ ฟี่ ชี่	- ลี่ - ลี่	ชี่ล ชี่	--- ด	ดท - ท ด	- ร ด ร	ชี่ล ชี่
-- ช -	- ร --	ล - ล -	ฟี่ - ช -	-- ด -	- ช --	ร - ท -	ฟี่ - ช -

- ล ช -	ช ล - ช	- ล ช -	ช ช - ล	-----	- ช - ล	ท ด --	- ล - ท
--- ด	-- ช ด	--- ช	- ร - ม	-----	- ร - ม	--- ม	-- ช ม

- ด --	ร ด --	ร ด --	ร ฟี่ ร ร	-- ฟี่	ล ล	-- ด ล	- ล - ช
- - ท ด	-- ท ด	-- ท ด	--- ร	ด ร --	ด ท - ล	ช ล --	ช - ม ร

ชี่ ลี่ --	ชี่ ลี่ --	ชี่ ลี่ --	ชี่ ลี่ - ชี่	- ที่ - ลี่	- ชี่ - ร	- ร - ฟี่	- ฟี่ - ชี่
-- ช ด	-- ช ด	-- ช ด	-- ช -	- ท - ล	- ช - ล	- ล --	ม - ม ร

ร ร	- ฟี่ - ที่	ด ด	- ร - ฟี่	ท ท	- ที่ --	ท - ช -	ฟี่ - ฟี่ ฟี่
--- ร	-----	--- ด	-----	--- ที่	--- ช	- ฟ - ร	- ด - ท

ฟี่ ฟี่	- ลี่ --	- ลี่ --	ชี่ ลี่ - ชี่	ร ร	- ชี่ - ฟี่	- ม --	ร ม - ร
--- ฟี่	--- ชี่	-- ชี่ ฟี่	-- ฟี่ ร	--- ร	ร - ร ม	-- ร ด	-- ด ล

สองชั้น

--- ร	- ร - ช	- ชี่ - ร	- ม ฟี่ ชี่	-----	--- ท	-- ด -	ท ด - ร
--- ร	- ร - ร	- ช - ล	- ท ด ร	-----	- ม --	ล ช - ช	-- ท ล

-----	- ด ร ฟี่	- ท ร ด	- ท ล ช	-----	ร ท --	- ชี่ - ร	- ม ฟี่ ชี่
-----	- ช ล ด	- ม ล ช	- ม ม ร	-- ล ท	-- ล ช	- ช - ล	- ท ด ร

-----	--- ชี่	--- ฟี่	--- ที่	-- ลี่ -	- ลี่ - ชี่	- ม - ชี่	--- ร
-----	- ร --	- ด --	- ท --	--- ชี่	-- ฟี่ ร	-- ร -	ฟี่ ม ด ล

----	- ร - ษ์	- ฬิ - ร	-- ฬิ ด	- ร - ด	- ท --	ล -- ด	--- ช
----	- ล - ร	- ด - ล	-- ด ช	- ล - ช	- ม --	ม - ช -	ท ล ม ร

- ล ช -	ช ล --	ลช - ช ล	ล - ช ท	--- ร	ฬิ ---	--- ช	-- ช ท
--- ช	- ล --	- ช --	ชม - ม	-- ด -	- ท --	- ร --	- ม - ม

----	- ล - ด	ท ล - ด	ท ล - ช	- ล ช -	ช ล --	ลช - ช ล	ล - ช ท
----	-- ช -	-- ช -	-- ม ร	--- ช	- ล --	- ช --	ชม - ม

----	- ด ร ฬิ	- ท ร ด	- ท ล ช	----	ร ท --	- ฬิ - ร	- ม ฬิ ฬิ
----	- ช ล ด	- ม ล ช	- ม ม ร	-- ล ท	-- ล ช	- ช - ล	- ท ด ร

----	--- ฬิ	--- ฬิ	--- ฬิ	-- ลี -	- ลี - ฬิ	- ม - ฬิ	--- ร
----	- ร --	- ด --	- ท --	--- ฬิ	-- ฬิ ร	-- ร -	ฬิ ม ด ล

ชั้นเดียว

-- ด -	-- ฬิ ฬิ	--- ท	ด ร ฬิ -	--- ฬิ	ร ---	- ล --	- ล --
--- ช	- ร --	-- ช -	--- ร	-- ด -	- ด ท ช	-- ม ม	-- ช ช

--- ฬิ	- ร - ฬิ	- ลี - ฬิ	- ฬิ - ร	-- ฬิ ฬิ	- ร - ด	--- ร	----
-- ร -	ด - ท -	ฬิ - ฬิ -	ร - ด -	-- ร ด	- ล - ช	-- ท -	ด ท ล ช

--- ล	-- ช ท	-- ด -	ล - ช ท	- ล - ด	--- ช	- ล --	- ล - ท
-- ม -	ช ม - ม	--- ช	- ม - ม	-- ช -	ท ล ม ร	-- ม ม	-- ช ม

--- ฬิ	ร ---	- ล --	- ล --	--- ฬิ	- ร - ฬิ	- ลี - ฬิ	- ฬิ - ร
-- ด -	- ด ท ช	-- ม ม	-- ช ช	-- ร -	ด - ท -	ฬิ - ฬิ -	ร - ด -

เพลงเรือดาวกระจาย

ชั้นเดียว

ท่อน 1

ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด --	ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด --
- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --	- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --

-- ฟื ชื	----	ฟื ชื --	- ร --	-- ฟื ชื	----	ฟื ชื --	- ร --
ร ม --	ฟื ม ร ม	-- ฟื ม	ด ล --	ร ม --	ฟื ม ร ม	-- ฟื ม	ด ล --

ชื ลื - ชื	- ชื - ชื	- ชื - ม	- ร --	ชื ลื - ชื	- ชื - ชื	- ชื - ม	- ร --
-- ช -	- ด - ช	- ด --	ด ล --	-- ช -	- ด - ช	- ด --	ด ล --

- ชื ลื ทั	- ลื - ทั	-- ลื ชื	- ชื --	- ชื ทั ลื	- ชื - ทั	-- ลื ชื	- ชื --
ช -- ทั	- ล - ทั	--- ช	- ช --	ช -- ล	- ช - ทั	--- ช	- ช --

ท่อน 2

ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด --	ม - ร ม	----	ล ด - ร	- ด --
- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --	- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --

- ลื - ชื	- ร --	ฟื ชื --	- ร --	- ลื - ชื	- ร --	ฟื ชื --	- ร --
- ล - ช	- ล - ม	-- ฟื ม	ด ล --	- ล - ช	- ล - ม	-- ฟื ม	ด ล --

- ล - ด	- ล - ช	- ม - ร	----	- ล - ด	- ล - ช	- ม - ร	- ล - ช
ช - ช -	ช - ม -	ร - ด -	----	ช - ช -	ช - ม -	ร - ด -	-- ชุ ชุ

- ล - ช	- ช - ด
-- ชุ ชุ	- ร - ด

ท่อน 3

ม - ร ม	-----	ล ด - ร	- ด --	ม - ร ม	-----	ล ด - ร	- ด --
- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --	- ร ด --	ร ด ล ช	- ช --	ล ช --

ม ร --	- ม --	ม ร --	- ด --	ด ล --	- ด --	ม ร --	- ม --
-- ด ร	- ท --	-- ด ร	- ช --	-- ช ล	- ช --	-- ด ร	- ท --

ม ร --	--- ด	--- ม	-- ช ล	- ล ท -	- ล - ช	--- ช	-- ช ล
-- ด ร	- ด --	-- ล -	ร ม --	ช -- ม	-- ม ร	-- ช -	ร ม --

- ล ท -	- ล - ช	-- ล ท	- ท - ล	-- ช ล	- ล - ช	-- ล ท	- ท - ล
ช -- ม	-- ม ร	-----	-- ล -	-----	-- ช -	-----	-- ล -

-- ช ล	- ล - ช	--- ม	-- ช ล	ด - ล ด	- ร - ด
-----	-- ช -	-- ล -	ร ม --	- ช --	-- ล ช

เพลงเร็วมะลิวัลย์

ชั้นเดี่ยว

ท่อน 1

ช ม --	-- ร ม	-- ช ล	ท ล - ล	-----	-----	ช ม --	-- ร ม
-- ร ด	ช ด --	ร ม --	-- ช ม	-----	-----	-- ร ด	ช ด --

-- ช ล	ท ล - ล	-----	-----	ม ร --	ด - ล ด	ร - ร ม	-- ช ล
ร ม --	-- ช ม	-----	-----	-- ด ล	- ช --	- ด --	ร ม --

-----	-----	ม ร --	ด - ล ด	ร - ร ม	-- ช ล	-----	-----
-----	-----	-- ด ล	- ช --	- ด --	ร ม --	-----	-----

พ่อน 2

- ม - ฐึ	- ม - -	ร ด - -	- ล - ล	- - - -	- - - -	- ม - ฐึ	- ม - -
ร - ร -	ร - ร ด	- - ท ล	ช - ช -	- - - -	- - - -	ร - ร -	ร - ร ด

ร ด - -	- ล - ล	- - - -	- - - -	ม ร - -	ด - ล ด	- ร - ด	- - - ล
- - ท ล	ช - ช -	- - - -	- - - -	- - ด ล	- ช - -	ล - ล -	ท ล ช -

- - - -	- - - -	ม ร - -	ด - ล ด	- ร - ด	- - - ล	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - ด ล	- ช - -	ล - ล -	ท ล ช -	- - - -	- - - -

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายดิณณภพ ถนอมธรรม
วัน เดือน ปี เกิด	15 สิงหาคม 2538
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลพญาไท 2 กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	หลักสูตรศิลปบัณฑิต (ศ.บ.) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	7/114 หมู่ 7 ถนนศรีนครินทร์ ตำบลบางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY